Erich Honecker

Az internacionalizmus zászlaja alatt

ERICH HONECKER

AZ INTERNACIONALIZMUS ZÁSZLAJA ALATT

VÁLOGATOTT BESZÉDEK
ÉS CIKKEK

KOSSUTH KÖNYVKIADÓ · 1975

FORDÍTOTTÁK:
DR. KNIEZSA VERONIKA
ÉS
SERES LÁSZLÓNÉ

ISBN 963 09 0463 2

MINDEN ERŐNKKEL A DOLGOZÓK JÓLÉTÉÉRT

RÉSZLETEK A NÉMET SZOCIALISTA EGYSÉGPÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK A PÁRT VIII. KONGRESSZUSÁN ELHANGZOTT BESZÁMOLÓJÁBÓL

1971. JÚNIUS 15.

Elvtársnők és elvtársak!

Tisztelt vendégek!

A Német Szocialista Egységpárt a szocializmus építésében elért jó eredményekkel érkezett el VIII. kongresszusához. Pártunk minden tagja, államunk minden polgára saját tapasztalatából ítélheti meg, hogy a munkásosztály marxista–leninista pártja által megjelölt út helyes és sikeres. Csak egy célt ismerünk, és ez áthatja pártunk egész politikáját: mindent meg kell tenni az emberek jólétéért, a nép boldogulásáért, a munkásosztály és minden dolgozó érdekeiért. Ez a szocializmus értelme. Ezért dolgozunk és harcolunk.

A VII. pártkongresszus óta négy, eredményekben gazdag év telt el, a szocializmus és a béke ügyében elért sikerek évei. Testvéri szövetségben a Szovjetunióval, szilárdan és visszavonhatatlanul a szocialista közösség tagjaként köztársaságunk megerősödött. A nép élete lépésről lépésre javulhatott. Ennek feltétele iparunk és mezőgazdaságunk jelentős fejlődése volt. A munka termelékenységének emelkedésével együtt folyamatosan nőtt a nemzeti jövedelem.

Az elmúlt időszakban tovább erősödött a szocialista államhatalom, és kibontakozott a szocialista demokrácia. Társadalmunk vezető ereje, a munkásosztály szövetségben a szövetkezeti parasztsággal és a többi dolgozóval biztosította, hogy megoldjuk sokrétű feladatainkat. A szocialista művelődésügyet céltudatosan irányítottuk, és kulturális területen is jelentősen előrehaladtunk.

Teljes joggal mondhatjuk, hogy szocialista hazánk védelmének megbízható őrei a Nemzeti Néphadsereg és az NDK összes fegyveres erői, amelyeket szoros fegyverbarátság fűz a dicső szovjet hadsereghez és a Varsói Szerződéshez tartozó többi állam fegyveres erőihöz.

Elvtársak! Az NDK egész fejlődésére döntő hatással van állandóan erősödő szövetségünk a Szovjetunióval. Minden területen testvérekként dolgozunk együtt. Ez ismételten kifejezésre jutott pártunk és kormányunk

küldöttségének ez év május 8-i moszkvai látogatásakor. Kongresszusunkon is mély és testvéri köszönetünket fejezzük ki az SZKP Központi Bizottságának és a Szovjetunió kormányának a fontos közös politikai megállapodásokért és a jelentős gazdasági támogatásért.

Megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy hazánk kapcsolatai a szocialista közösség többi államával hasonlóképp barátian fejlődnek. Testvéri szövetségünk erősítése a jövőben is elsőrendű feladataink közé fog tartozni.

Amint a tények mutatják, az elmúlt években az NDK nemzetközi kapcsolatai jelentősen megszilárdultak és kibővültek. Köztársaságunk mindenkor építő módon járult hozzá kontinensünk békéjéhez és biztonságához. Az aktív békepolitika mélységesen megfelel szocialista államunk lényegének. Azt, hogy egyre több állam lép diplomáciai kapcsolatba az NDK-val, nemcsak kölcsönösen hasznos volta miatt üdvözöljük, hanem mint hozzájárulást is a békés egymás mellett élés elveinek a megvalósításához a népek és államok életében. A fejlődés megmutatta, hogy mindazok a zavart keltő doktrínák, amelyek a szuverén szocialista NDK nemzetközi jogi helyzete ellen irányulnak – bármilyen körmönfontan fogalmazzák is őket –, végső soron kudarcra vannak ítélve.

Mint internacionalisták mindig a szabadságért, az igazságért és a haladásért küzdő népek oldalán álltunk. Szolidaritásunk alapja a közös harc az imperializmus, az emberiség fő ellensége ellen. Ez, kedves elvtársak, a jövőben is így lesz.

Ha az ember visszatekint a VII. kongresszus óta eltelt évekre, és azt kérdezi, hogy mi volt sikereink záloga, megállapíthatjuk, hogy a munkásosztály pártjának vezető szerepe, amely immár 25 éve érvényesül nálunk. Abból a tudományosan megalapozott tételből kiindulva, hogy a munkásosztály a fejlődés meghatározó, döntő jelentőségű tényezője a szocialista társadalom minden területén, a Központi Bizottság állandóan gondoskodott arról, hogy pártunk mint irányító erő feladatait a lenini szellemben és lenini módszerekkel oldja meg. Cáfolhatatlan alapelvünk volt és marad, hogy a szocializmusban a társadalmi fejlődés politikai vezetésének csak olyan párt állhat az élére, amely a marxizmus–leninizmus elméletével felvértezett, következetes politikát folytat, és szoros kapcsolatban van a dolgozó néppel. Pártunk ilyen erővé fejlődött, s ma – egységesebben, mint valaha – készen áll az új feladatok megoldására.

Mindaz, kedves elvtársak, amit az elmúlt négy évben alkottunk, a dolgozó emberek műve. A szocializmus az elvtársak és munkatársak, a férfiak, nők és fiatalok felszabadult munkájának, készségeinek, szorgalmának és

törekvéseinek az eredménye, azé a nagy erőé, amely arra hivatott, hogy a világot újjáalakítsa.

Ti, küldött elvtársak, az SZKP XXIV. kongresszusa gazdag tapasztalatainak birtokában jöttetek fővárosunkba. A szovjet kommunisták világtörténelmi jelentőségű tanácskozása dokumentumainak tanulmányozása felmérhetetlen segítséget adott az NSZEP minden alapszervezetének és vezető szervének pártkongresszusunk előkészítéséhez, politikánk kidolgozásához és megvalósításához.

A Szovjetunió a kommunizmushoz vezető úton új, fontos szakaszba lépett, és ennek – barát és ellenség egyaránt tudja – világméretű a jelentősége. Azáltal, hogy a szocializmus és a nemzetközi forradalmi mozgalom fő hatalma erősödik, növekszik az egész szocialista közösség súlya, az erőviszonyok az egész világon mindinkább a szocializmus javára tolódnak el. Büszkék vagyunk arra, hogy olyan harcokban edzett és tapasztalt párttal állunk a legszorosabb kapcsolatban, mint az SZKP, amely a XXIV. pártkongresszus határozataival bizonyította be ismét, hogy élcsapata a nemzetközi munkásmozgalomnak és az egész emberiségnek.

Kedves elvtársnők és elvtársak!

Pártunk VIII. kongresszusának az a feladata, hogy feleletet adjon azokra a kérdésekre, amelyeket az élet vet fel köztársaságunkban a szocializmus programjának megvalósítása és a szocialista társadalom folyamatos fejlődése során. Következetesen arra törekszünk, hogy a Német Demokratikus Köztársaságot minden vonatkozásban tovább erősítsük. Mindenekelőtt meg akarjuk teremteni az előfeltételeit annak, hogy tovább emelhessük a nép anyagi és kulturális színvonalát.

Természetesen mindnyájan tudjuk, hogy a gazdag aratás jó munkát és nagy erőfeszítéseket kíván, csakis így érhetjük el, hogy a népgazdaság a leghatékonyabban működjék. Amint kommunistákhoz illik, reálisan értékeljük az eredményeket, és megvizsgáljuk, hogy a követelmények és lehetőségeink szerint mit kell tennünk a következő években.

Pártunk alapelveiből következik, hogy a megtett út tapasztalatait gondosan értékeljük, szocialista társadalmunk további fejlesztésére használjuk fel őket. Éppen ebben az értelemben építjük be pártkongresszusunk határozataiba azokat a gondolatokat és javaslatokat, amelyeket a dolgozók nyílt vitákban pártkongresszusunknak ajánlottak, valamint a megyei és kerületi küldöttértekezletek tapasztalatait. Ezek a határozatok tovább növelik pártunk harci erejét és előre viszik köztársaságunkat a fejlett szocialista társadalom építésének útján.

A NEMZETKÖZI FEJLŐDÉS FŐ TENDENCIÁI ÉS AZ NSZEP KÜLPOLITIKAI IRÁNYVONALA

Hazánk a korunkra jellemző fejlődési folyamatokkal teljes összhangban építi a szocializmust. Ha a békéért, szabadságért és haladásért folyó mozgalmat nézzük a világon, akkor nyilvánvaló, hogy a világ forradalmi megújulásáért küzdő nagy harci közösség része vagyunk. Ez biztosítja, hogy a jövő a mi ügyünké.

Ennek szemléletes bizonyítéka a VII. kongresszus óta eltelt négy harcos év is. A szocialista világrendszer, a béke, a demokrácia és a nemzeti függetlenség erői új, jelentős sikereket értek el. A nemzetközi fejlődés menete teljes mértékben igazolta a kommunista és munkáspártok 1969. évi nemzetközi tanácskozásán közösen kidolgozott értékelést. Mindenekelőtt a Szovjetunió erejének és tekintélyének állandó növekedése, a szocialista közösség nemzetközi pozícióinak a megszilárdulása változtatta meg az erőviszonyokat a világon továbbra is a szocializmus és az antiimperialista mozgalom javára.

Ha sikerült megóvni az emberiséget egy új világháborútól és az imperialista agresszorokat ismételten megfékezni, akkor ez mindenekelőtt a Szovjetuniónak és a szocialista közösségnek köszönhető. Tovább szilárdult a szocialista világrendszer, korunk fő forradalmi ereje és a béke szilárd bástyája. Egyre nagyobb a befolyása a nemzetközi fejlődésre.

Három hatalmas forradalmi áramlat hajtja ma előre az emberiség fejlődését: a szocialista világrendszer, a nemzetközi munkásmozgalom és a népek nemzeti felszabadító mozgalma. Pártunk mindig arra törekedett és a jövőben is arra törekszik, hogy az SZKP-val és a többi szocialista ország testvérpártjaival együtt korunk e fő forradalmi erői harci szövetségének a megszilárdításán munkálkodjék. A nemzetközi osztályharcban előforduló nehézségek és időszakos vereségek nem tudták soha megváltoztatni azt az alaptendenciát, hogy a társadalmi haladás előretörőben van, és az imperializmus – nem csökkenő agresszivitása és veszélyessége ellenére – visszaszorítható.

Jelenleg az imperializmus elleni küzdelem egyre nagyobb méreteket ölt. Az imperializmus azon kísérletei, hogy katonai agresszióval és ellenforradalmi támadásokkal, idegen népek fokozott kizsákmányolásával és az ideológiai behatolás eszközével megerősítse és kiterjessze befolyását, ismételten meghiúsultak. A nemzetközi erőviszonyoknak a szocializmus javára végbemenő megváltozása következtében az imperializmus megkísérli, hogy alkalmazkodjék az osztályharc új feltételeihez és régi céljait más módszerekkel érje el. Ennek kilátástalansága bebizonyosodott, még-

sem téveszthetjük szem elől, hogy az imperializmus óriási potenciállal rendelkezik, és változatlanul agresszív globális stratégiájával veszélyes helyzeteket teremthet. Ezért a szocializmus és a haladás erőinek feltartóztathatatlan előretörésébe vetett hitünk állandó éberséggel és az imperialista ellenség minden fondorlata elleni elszánt harccal kapcsolódik össze.

A NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG A SZOCIALISTA ÁLLAMOK KÖZÖSSÉGÉBEN

Az NDK mint szocialista állam a szocialista közösség szilárd, megingathatatlan alkotó része, szoros barátság fűzi a nagy Szovjetunióhoz. Az NDK elkötelezett részvétele ebben a szövetségben alapvető feltétele annak, hogy az ország munkásosztályának és minden polgárának érdekei megvalósuljanak,

– mert a testvérországok összefogásával a szocializmus előnyei minden szocialista ország, így a mi köztársaságunk dolgozói javára is a leggyorsabban és a legjobban érvényesülnek;

– mert a Varsói Szerződés fegyveres erőinek kollektív védelmi szövetsége, főként a szovjet hadsereg katonai ereje az NDK békéjének és biztonságának megbízható őre;

– mert a szocializmus lényegét tekintve internacionalista, és a szocialista országok együttműködésével Marx és Engels felhívása: „Világ proletárjai, egyesüljetek!" magasabb szinten valósul meg.

Pártunk Központi Bizottsága a beszámolási időszakban minden politikai döntésben ebből a megdönthetetlen tényből indult ki, ez a biztosítéka az NDK további eredményes előrehaladásának, éppen a szocialista közösséghez való tartozás garantálja köztársaságunk szuverenitását. Hadd mondjuk ki ismételten, teljesen egyértelműen: senkinek soha nem sikerülhet kiszakítania a Német Demokratikus Köztársaságot a testvéri szocialista országok családjából.

Utunk eredményei és tapasztalatai igazolják az alapvető történelmi tanítást: a Szovjetunióhoz és az SZKP-hoz fűződő viszony mindenkor a marxizmus–leninizmushoz és a proletár internacionalizmushoz való hűség próbaköve volt és marad! Az SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott irányelvek a kommunizmus további építésére általános érvényűek. Az SZKP a marxista–leninista elméletnek a forradalmi világfolyamat problémáira való több mint félévszázados alkalmazásában és az új társadalmi rend építésének gyakorlatában a legtapasztaltabb és a harcban a legkipróbáltabb pártnak, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom élcsapatának bizonyult. A Szovjetunió nagy elméleti és gyakorlati tapasz-

talatait magunkévá tesszük, és konkrét körülményeinkre alkalmazzuk őket. Valljuk, hogy a szocialista építés általános érvényű alapelveinek elsődlegessége és az egyes országok nemzeti sajátosságainak figyelembevétele szoros egységet alkot.

Sokoldalú együttműködésünk a Szovjetunióval úgy fejlődött, hogy egyre jobban megfelel azoknak a követelményeknek, amelyek a két ország gazdasági és társadalmi célkitűzéseiből, valamint az imperializmus elleni harc szükségszerűségeiből adódnak. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy ez a politikai, gazdasági és tudományos-technikai együttműködés pártunk VII. kongresszusa óta magasabb színvonalra emelkedett. Manapság már bonyolult termelési és kutatási problémák közös megoldásáról van szó. Manapság már hosszú lejáratú feladatok elvégzésébe fogunk összehangolt távlati tervek alapján. Lépésről lépésre és következetesen dolgozunk a termelés kooperációjának és specializációjának elmélyítésén. Így születtek és fejlődnek tovább az elszakíthatatlan kapcsolatok államaink és népeink között.

Az NSZEP Központi Bizottsága nagyra értékeli, hogy köztársaságunk és a Szovjetunió párt- és állami vezetése között rendszeressé váltak a politikai konzultációk. Ez egyaránt vonatkozik az országaink belső fejlődését érintő alapvető kérdések megvitatására, az ideológiai együttműködésre és a külpolitika összehangolására. Újra és újra beigazolódik, hogy pártjaink és államaink között minden kérdésben teljes az egyetértés. Pártunk VIII. kongresszusa ebben a szellemben küldi testvéri üdvözletét a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának, minden szovjet kommunistának, a szovjet kormánynak és a Szovjetunió minden népének azzal a fogadalommal, hogy a Német Szocialista Egységpárt töretlenül fogja követni barátságunk és együttműködésünk útját.

Elvtársak!

Eddig is arra törekedtünk, hogy az együttműködés a Varsói Szerződés tagállamaival mind szorosabb legyen, és a jövőben még nagyobb lehetőségeket látunk erre. A barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződések és a hozzájuk való ragaszkodás jó alapot teremtenek ehhez.

Sikeresen alakulnak a testvéri kapcsolatok a szomszédos szocialista államokkal, a Lengyel Népköztársasággal és a Csehszlovák Szocialista Köztársasággal. A szocializmus építésében e testvérországokban elért sikerek örömmel és megelégedéssel töltenek el minket. A Lengyel Népköztársasággal és a Csehszlovák Szocialista Köztársasággal való barátságot mindig becsülni és erősíteni fogjuk.

Hasonlóképpen jól fejlődik az együttműködés, és szívélyesek, barátiak

kapcsolataink a Magyar Népköztársasággal, a Bolgár Népköztársasággal, a Román Szocialista Köztársasággal és a Mongol Népköztársasággal.

Testvéri szolidaritást vállalunk a Vietnami Demokratikus Köztársasággal, e bátor nép hősi harcával, amelyet az amerikai imperializmus és cinkosai ellen folytat. A barátság és az együttműködés szellemében szorosabbak lettek kapcsolataink a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal és a Kubai Köztársasággal. Kiépült kapcsolatunk a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársasággal.

Amint szövetségeseink párt- és állami vezetőivel folytatott valamennyi tanácskozás bizonyítja, egyetértünk abban, hogy tovább fejlesszük az együttműködést a közösség és minden egyes ország hasznára. Ez lényeges feltétele annak, hogy teljesíthessük közös nagy feladatainkat, állandóan emelhessük a nép életszínvonalát, egyszersmind növeljük a szocializmus súlyát az imperializmus elleni osztályharcban.

Pártunknak továbbra is az az álláspontja, hogy a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa mind nagyobb szerepet játszik a szocialista gazdasági integrációban és valamennyi résztvevő hasznát szolgálja. Fő figyelmünket közösen arra irányítjuk, hogy fejlesszük a szerződéses kapcsolatokat, és a kutatási és termelési együttműködéssel hatékonyabbá tegyük népgazdaságainkat, emeljük a munka termelékenységét. Az NDK következő ötéves tervének irányelvei, amelyeket a kongresszus elé terjesztettünk, teljes mértékben magukévá tették e célokat.

Elvtársnők és elvtársak!

A szocialista közösség együttműködéséről nem beszélhetünk anélkül, hogy ki ne emelnénk a Varsói Szerződés jelentőségét a kül- és biztonsági politika, főként pedig közösségünk katonai védelme szempontjából.

Az SZKP-val és a többi testvérpárttal együtt az NSZEP is nagy erőfeszítéseket tett azért, hogy védelmi szövetségünk katonai szervezetét és ütőerejét tökéletesítse, harc- és mozgósítási készségét állandóan növelje. Hasonlóképpen hozzájárultunk a Varsói Szerződés tagállamai külpolitikai tevékenységének eredményes koordinálásához. A jövőben is lelkiismeretesen teljesíteni fogjuk a Varsói Szerződésből fakadó kötelességeinket.

Az utóbbi évek tapasztalata arra tanít, hogy az ellenforradalom nemzetközi erői nem adták fel azt a céljukat, hogy akadályt gördítsenek a szocialista építés útjába és visszaállítsák a kapitalista rendszert. Egy percre sem feledkezhetünk meg Lenin megállapításáról: Amíg nem zárult le a kapitalizmusból a kommunizmushoz vezető történelmi korszak, „a kizsákmányolók okvetlenül megőrzik reményüket a restaurációra, és ebből a *reményből* restaurációs *kísérletek* lesznek".[1]

[1] *Lenin* Összes Művei. 37. köt. Kossuth Könyvkiadó 1973. 250. old.

Mivel az imperialista ellenség veszélyes és alattomos, éberségünk egy pillanatra sem lanyhulhat.

A szocialista országokkal kötött szövetségünk sérthetetlen. Ez minden ellenforradalmi imperialista támadás elhárításakor beigazolódott. Csak néhány nappal ezelőtt, a CSKP XIV. kongresszusán hangsúlyoztuk nézetazonosságunkat a cseh és szlovák elvtársakkal, akik bonyolult harc után győzelmet arattak a szocializmus ellenségein és a szocializmus további építése mellett tettek hitet. Cseh és szlovák elvtársainknak az osztályellenség ellen folytatott harcából levonható tanulságok kétségtelenül nemzetközi jelentőségűek. A jövőben is együttesen fogjuk megakadályozni, hogy az imperialista ellenség a szocializmust Európában – akár katonai erővel, akár nyílt vagy burkolt ellenforradalommal – megtámadja.

Kedves elvtársak!

A világot újra formálni, megvalósítani a szocializmust, mindenütt az új győzelmét elősegíteni, és az emberek millióit képessé tenni arra, hogy sorsukat maguk formálják – ez igazán történelmi jelentőségű feladat. Több mint ötven éve a szocializmus ebben a küzdelemben a világ arculatát mélyrehatóan megváltoztatta és bebizonyította fölényét. Amire az elnyomottak évszázadokon át vágyódtak és amiért harcoltak: a szocializmus meghozta a dolgozó népnek a szabadságot, méltóságot, hatalmat, a társadalmi biztonságot.

Noha a szocializmus mint társadalmi képződmény még fiatal, noha az újnak a régi ellen folytatott állandó harcában a kapitalista múlt maradványait még le kell győznie, és bizonyos nehézségeket le is kell küzdenie, a fejlődés sikeresen halad előre, és a távlat világos. A szocialista és kommunista építőmunka gyakorlatával igazolják a szocialista közösség országai a munkásosztály világnézetének életerejét. Igazolják, hogy Marx, Engels és Lenin tanai biztosan mutatják az utat a kizsákmányolás és elnyomás alóli felszabaduláshoz, az új társadalom megteremtéséhez. Brezsnyev elvtárs az SZKP XXIV. kongresszusán körvonalazta azt a nagy célt, hogy a szocialista világrendszer a népek olyan egyetértő családjává váljék, amelyben a föld népei a szabad emberek eljövendő világközösségének a példaképét látják. Ezzel szívünk mélyéből egyetértünk, és mindent meg fogunk tenni, hogy e cél elérését elősegítsük.

HARC AZ IMPERIALIZMUS ELLEN

A békés életre, a törvényességre és a szociális biztonságra, a szabadságra és a demokráciára való törekvésben a népek legnagyobb ellensége az imperializmus. Ő a fő akadály a biztonságos békéhez és társadalmi hala-

dáshoz vezető úton. Amikor erőfeszítéseket teszünk azért, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok között érvényesítsük a békés egymás mellett élés politikáját, ezt annak teljes tudatában tesszük, hogy az imperializmus lényege nem változott meg. Korunk osztályharcának ezt a dialektikáját jól kell megértenünk.

Az imperializmus minden nap megmutatja igazi arcát. Barbár háborúkat robbant ki. Az imperialista Egyesült Államok rémtettei, főképpen a vietnami nép ellen elkövetett gyilkosságai felháborítják az egész világot. A Közel-Keleten az amerikai imperialisták az izraeli agresszorok oldalán állnak az arab népekkel szemben, és támogatják az izraeliek világbékét veszélyeztető hódító politikáját. Afrikában, Latin-Amerikában és Ázsiában az amerikai imperialisták nyíltan és álcázva is arra törekszenek, hogy a független kormányokat megdöntsék, a népi felszabadító mozgalmakat vérbefojtsák és neokolonialista alapokon helyreállítsák korábbi uralmukat.

A kapitalista országokban fokozódik a dolgozók kizsákmányolása. A multimilliomosok kis csoportja egyre gazdagodik, a kapitalizmus terhei pedig – infláció, áremelkedés, munkanélküliség, létbizonytalanság – fokozottan a dolgozók vállára nehezednek. Ha egyes imperialista országokban a kapitalisták átmenetileg engedményeket is tesznek, akkor sem tévesztheti szem elől azt a tényt, hogy a dolgozók fokozott kizsákmányolásnak, idő előtti rokkantságnak és létbizonytalanságnak vannak kitéve. Nem beszélve arról, hogy az imperializmus fő országainak monopolburzsoáziája extraprofitot zsebel be azáltal, hogy a hatalmában tartott ország lakóinak millióit a legnagyobb nyomorban tartja, analfabetizmusra, éhezésre ítéli őket.

Maga az Egyesült Államok, a nyugati világnak az imperialista ideológusok által oly sokat dicsért modellje, eleven példája az imperialista rendszer bomlásának. Csupán az Egyesült Államokban 5,7 millió a munkanélküliek száma. Tombol a faji megkülönböztetés. Egész iparágak húznak óriási hasznot emberek elpusztításából, az emberi méltóság sárba tiprásából, a brutalitás és az embertelenség terjesztéséből. Az imperialista világ fellegvára beteg társadalom – ezt az amerikai ideológusok is kénytelenek bevallani.

Az ilyen valóság mellett beszélhetnek arról az imperialista rendszer védelmezői – akár a nyílt reakció táborához, akár a jobboldali szociáldemokratákhoz tartoznak –, hogy korunkban a „kapitalizmus megváltozik". Lenin értékelése az imperializmusról ma is érvényes: az imperializmus élősdi és halódó kapitalizmus, amely növekvő agresszivitással próbálja késleltetni történelmi sorsa beteljesülését. Hogyan lehetne az olyan

társadalomnak jövője, amelyikben minden eladó és kizárólag a profitnak van alárendelve, amelyikben naponta előfordul, hogy embereket leütnek, bebörtönöznek vagy agyonlőnek csak azért, mert emberhez méltóan akartak élni! Hogyan is lehetne az imperialista társadalomnak jövője a szocializmussal szemben, ahol az emberek szabadon dolgozhatnak és szabadon élhetnek! Csak a szocializmusban lélegezhet szabadon az ember.

Az élet azt bizonyítja, hogy az imperializmus képtelen arra, hogy napjaink kérdéseire a népek érdekeinek megfelelően válaszoljon. A béke örök ellensége, mert a kapitalista monopólium lényegéhez tartozik, hogy terjeszkedni vágyik, és ahol a fegyverkezés és militarizáció hasznot hajtó üzlet, ott a béke állandó veszélyben van.

Az imperializmus képtelen a törvényességre, képtelen az egyén érdekeit a társadalom érdekeivel összhangba hozni, mert a tőke és a munka közötti alapvető ellentmondás egyre jobban a felszínre tör. Az imperializmus nem tudja a tudományos-technikai vívmányokat az emberek javára fordítani, mert az emberi munka és szellem minden eredményét aláveti a profit törvényének. Az általános válság súlyosbodásától nyomasztva, az imperializmus nincs már abban a helyzetben, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom következtében elveszített történelmi kezdeményező erejét visszanyerje.

Egyszer s mindenkorra vége annak az időnek, amikor az imperializmus kénye-kedve szerint cselekedhetett. Szerte a világon erősödik az imperializmus elleni küzdelem. E küzdelem központjában a munkásosztály áll, amely sok kapitalista országban erőteljes sztrájkmozgalmakat és politikai harcokat szervez. Csupán 1970-ben 64 millió dolgozó sztrájkolt. Ez év első hónapjaiban a sztrájkolók száma már elérte a 30 milliót. Főképpen a fiatalok körében nő az ellenállás a kapitalista kizsákmányoló uralom ellen. Az imperialista háborús uszítók elleni arcvonal egyre szélesebbé válik. Mind több nép lép a nemzeti függetlenség útjára és szabadul meg az imperialista uralomtól.

Ezzel egyidőben az imperialista országok uralkodó köreiben is kiéleződnek az ellentétek. A legagresszívabb csoportosulások készek rá, hogy profitérdekeiket a legszélsőségesebb eszközökkel, akár háború árán is megvédjék. Más csoportok – a szocialista országok növekvő befolyása következtében – reálisabban közelítik meg a nemzetközi problémákat, és bizonyos fokú hajlandóságot mutatnak arra, hogy a szocialista országokkal megegyezzenek. Ezt örvendetesnek tartjuk. Ha ezek a csoportok a különböző társadalmi rendszerű országok közötti békés egymás mellett élés szellemének megfelelő megoldásokat választanak, az természetesen

még nem jelenti azt, hogy a szocializmust akarják támogatni. Számunkra, kommunisták számára nem kétséges, hogy az ellenség táborában jelentkező ellentmondásokat helyes és szükséges a béke és a haladás érdekében kihasználni.

Elvtársak!

A Német Demokratikus Köztársaság a két világrendszer érintkezési pontján fekszik, és egyik oldalon közvetlenül az imperialista NSZK határolja. Köztudomású, hogy a Német Szövetségi Köztársaságot azzal a céllal alapították, hogy a nyugati hatalmak által megszállt területeken a monopolkapitalizmus hatalmát helyreállítsák, és olyan imperialista államot hozzanak létre, amely kulcsszerepet játszik az USA globális stratégiájában.

Ha meg akarjuk ismerni egy imperialista állam politikájának alapvető irányzatát, mindenekelőtt azokat a folyamatokat kell megvizsgálnunk, amelyek gazdasági alapjában és uralmi rendszerében lezajlanak. Főként az utóbbi években az NSZK-ban a tőke szinte ugrásszerűen néhány szuperkonszern kezében összpontosult. Militarista-ipari komplexum keletkezett, óriási méreteket öltött a fegyverkezés, és az államnak és a monopóliumoknak eddig nem tapasztalt fokú összeolvadása következett be. Ehhez járul az Egyesült Államokkal való gazdasági és katonai összefonódás. Ezek a folyamatok képezik a hátterét annak a hajszának, amelyik azért folyik, hogy az ország minél nagyobb befolyást szerezzen a NATO-ban, uralkodó szerephez jusson a Közös Piacban, és fokozhassa a neokolonialista tevékenységét.

Amikor az európai imperializmus új elméletekkel – osztályharmónia, konvergencia – és ezeknek megfelelő taktikai módszerekkel operál, ez semmiképpen sem jelent változást a rendszerében. Inkább arról van szó, hogy a szocializmus javára megváltozott erőviszonyokhoz igyekszik alkalmazkodni. Tudjuk tehát, hogy mi az oka annak, hogy az európai imperializmus bizonyos fokig számol a realitásokkal. Kontinensünkön az imperializmus közvetlenül áll szemben a szocializmus hatalmával, és a korábbi, a szocializmus elleni frontális támadás koncepciójának zátonyra futása miatt kénytelen feladni néhány tarthatatlanná vált politikai pozícióját.

Az NSZK-val kapcsolatban sincs tehát helye illúzióknak az imperialista rendszer szolgálatában álló politikai csoportok alapvető irányvonalát illetően. Megfelel a dolgok logikájának, hogy az NSZK monopolburzsoáziája a CDU–CSU politikájának csődje után olyan kormány összeállításra törekedett, amely a megváltozott feltételek mellett is követte alapvető felfogását. Mint évszázadunkban már oly gyakran előfordult a

német történelemben, a burzsoázia jobboldali szociáldemokrata vezetőt hívott segítségül. Az SPD jobboldali vezetőségének ez a politikája természetesen nem felel meg a több mint 800 ezer párttag többsége érdekeinek.

Pártunk Központi Bizottsága mindig figyelemmel kísérte a nyugatnémet politikai folyamatok differenciáltságát. Nem tévesztjük szem elől az NSZK konzervatív és jobboldali erőinek eljárásában a különbségeket. Magától értetődik, hogy elsősorban az NSZK ultrareakciós és nyíltan revansista erőivel szegülünk szembe. De annak sincs nálunk esélye, aki az NDK-t kerülő utakon támadva próbál segédkezni az imperialistáknak.

Szolidárisak vagyunk az NSZK minden becsületes emberével, aki valóban az ország dolgozó lakosságának érdekeit képviseli. A nagytőke elleni harc és az NSZK-beli demokratikus haladás követelményeinek tesznek eleget kommunista elvtársaink, a szakszervezeti tagság, a szociáldemokrata és a keresztény dolgozók, s mindenekelőtt a jogaiért bátran harcoló ifjúság, ha akcióegységre lépnek egymással.

Pártunk Központi Bizottsága félreérthetetlenül kimondta, hogy a mi szocialista NDK-nk és az imperialista NSZK közötti egyetlen kapcsolat a nemzetközi jog szabályainak megfelelő békés egymás mellett élés lehet. Másfajta kapcsolat az ellentétes társadalmi rendszerű államok között nem lehetséges. A nyugat minden fecsegése a „német nemzet egységéről" és az NDK és NSZK közötti különleges jellegű kapcsolatokról nyilvánvalóan azt a politikát hivatott támogatni, amely – mint azelőtt, most is – arra törekszik, hogy aláássa köztársaságunk társadalmi és gazdasági alapjait. Pártunk abból indul ki, hogy fejlődésünk egész menete és szocialista államunk megerősödése objektíve odavezet, és oda kell vezetnie, hogy közöttünk és a kapitalizmus útján járó NSZK között a különbség növekedni fog, és ezért a két ország közötti elhatárolódási folyamat a társadalmi élet minden területén egyre mélyebbé válik

Amikor az NDK és az NSZK közötti kapcsolat fejlődéséről beszélünk, akkor ez a fejlődés csak a különböző társadalmi rendszerű szuverén államok közötti békés egymás mellett élés elvein alapulhat. Az csak természetes, hogy emellett a nemzetközi jog általánosan elfogadott normáit is figyelembe kell venni. Így, és csak így lehet a dolgokat megítélni, amíg az NSZK imperialista állam marad. És ha Nyugaton valakinek még eszébe jutna, hogy „bekebelezze" az NDK-t, hogy megsemmisítse szocialista társadalmi rendünket, azt kénytelenek vagyunk emlékeztetni rá, hogy az NDK szilárd szocialista állam, a hatalmas szocialista közösség elválaszthatatlan része, és hogy az NDK mögött a Szovjetunió és a szocializmusban egyesült országok ereje áll.

Elvtársak!

Tekintsük úgy a dolgokat, ahogyan valójában állnak: a munkásosztály politikai hatalma jelenti a monopolkapitalizmusnak a nép többsége fölötti diktatúrája végét. A munkásosztály politikai hatalma és szövetsége a dolgozó parasztsággal a demokrácia legmagasabb formája. A népi tulajdon a termelőeszközök egyéni tulajdonának a megszüntetése. A kapitalista profitérdeket a szocializmusban a közösség és az egyén jólétéért végzett közös munka váltotta fel. Az osztályharc dialektikájához tartozik, hogy egyrészt a szocializmus megerősödése, másrészt az imperializmus ellentmondásainak elmélyülése következtében az ellentétes társadalmi rendszerek kibékíthetetlensége mind szembetűnőbbé válik.

Ez teljes mértékben megmutatkozik az NDK-beli szocializmus és az NSZK-beli imperializmus közötti viszonyban, és érvényes mindazokra az államokra, amelyek egymással kibékíthetetlen társadalmi rendszert képviselnek. Ehhez az objektív helyzethez tartjuk magunkat. Magabiztosan és visszavonhatatlanul építjük a fejlett szocialista társadalmat. Ehhez nincs szükségünk az imperialisták engedélyére. Az ebben a kérdésben elfoglalt következetes álláspontunk tökéletes összhangban van a békés egymás mellett élést valló aktív és konstruktív politikánkkal.

AZ NDK SZEREPE A BÉKÉÉRT ÉS BIZTONSÁGÉRT FOLYÓ HARCBAN

Államunk polgárainak érdekeit követve és a szocialista államok szövetségében fennálló kötelezettségeinknek megfelelően az elmúlt években intenzíven munkálkodtunk azon, hogy a béke fennmaradjon és előrehaladjunk az európai biztonsághoz vezető úton. Külpolitikánkban változatlanul arra törekszünk, hogy a szocializmus építéséhez kedvező külső feltételeket teremtsünk, a szocialista közösség tagjaként szüntelenül erősítsük e szövetséget, s mindenkor szolidárisak legyünk a szabadságukért harcoló népekkel. Mindent megteszünk, hogy a békés egymás mellett élés elvei érvényesüljenek, és nem szűnik küzdelmünk az agresszív imperializmus ellen. Így a külpolitika eszközeivel is hozzájárulunk az erőviszonyok további megváltozásához a szocializmus és a béke javára.

Az NDK megingathatatlanul kitart az amerikai imperializmus által megtámadott indokínai népek mellett. Ismételten követeljük az amerikai agresszió feltétlen beszüntetését Vietnamban, Laoszban és Kambodzsában. Minden erőnkkel támogatjuk a Vietnami Demokratikus Köztársaság kormánya és a Dél-vietnami Ideiglenes Forradalmi Kormány ésszerű javaslatait mint a vietnami kérdés megoldásához vezető egyetlen utat. Határozottan fellépünk az arab államok elleni, az amerikai imperializmus által sugalmazott izraeli agresszióval szemben. Csatlakozunk ahhoz a

követeléshez, hogy az izraeli csapatok vonuljanak végre vissza minden olyan területről, amelyet a nemzetközi jog ellenére foglaltak el. Nagyra értékeljük azt a jelentős barátsági és együttműködési szerződést, amelyet a Szovjetunió az EAK-val kötött. Ez a szerződés az EAK és minden arab nép szabadságát és fejlődését, az igazságos közel-keleti békéért folyó harcot és a világ összes antiimperialista erőinek összefogását szolgálja.

Köztársaságunk kiállása a béke és a nemzeti függetlenség ügyéért növelte szocialista államunk nemzetközi tekintélyét. Ezt a politikát a népek, de főképpen a felszabadult nemzeti államok elismerik és méltányolják. A VII. pártkongresszus után ez abban is kifejeződött, hogy további 16 állammal vettük fel a diplomáciai kapcsolatot. Más államokkal hivatalos kontaktus és sokféle egyéb kapcsolat létesült. Nagyon nagyra értékeljük, hogy az SZKP XXIV. kongresszusa az NDK nemzetközi kapcsolatainak a kiépítését az európai helyzet stabilizálásának fontos feladataként jellemezte. Sok ország egyre határozottabban követeli köztársaságunk elismerését a nemzetközi jog alapján. Ez a követelés az antiimperialista harc fontos politikai tényezője. Kétségtelen, hogy tartósan senki sem zárkózhat el az NDK bevonásától a nemzetközi életbe, illetve nem akadályozhatja meg azt.

Természetesen a Központi Bizottság különös figyelmet szentel az európai biztonság kérdéseinek. Mint a Varsói Szerződés tagállama hazánk tevékeny részt vállalt a szocialista államoknak az európai biztonságot célzó közös programja kidolgozásában, egy európai biztonsági értekezlet összehívásának kezdeményezésében. Megelégedéssel állapítjuk meg, hogy a Varsói Szerződés tagállamainak építő kezdeményezései pozitív visszhangot keltettek, úgyhogy nézetünk szerint itt az ideje, hogy most már megkezdjük ennek az értekezletnek a gyakorlati előkészítését. Azt sem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül, hogy ennek az értekezletnek az összehívásához még nagy erőfeszítésekre lesz szükség az imperializmus, például a NATO agresszív köreinek erőteljes ellenakciói miatt.

Az európai biztonság szempontjából nagy jelentőségűek azok a szerződések, amelyeket a Szovjetunió és az NSZK, valamint a Lengyel Népköztársaság és az NSZK kötött egymással. E szerződések előnyösek minden európai népnek, mert előmozdították az európai légkör enyhülését, javulását. A szerződések megerősítik az Európában kialakult határok sérthetetlenségét, beleértve az Odera–Neisse határt, valamint az NDK és az NSZK közötti határt, lemondanak az erőszak alkalmazásáról és az erőszakkal való fenyegetésről. Az NDK kétségtelenül rendkívül érdekelt ezekben a szerződésekben, mert az aláíró országok az NDK területi integritását ismételten szavatolták.

Most a szerződések ratifikálása van soron, hogy a bennük foglaltak életbe léphessenek. Ez mindegyik szerződő félnek előnyére lenne és kedvezően befolyásolná az európai államok kapcsolatait. Nyilvánvaló, hogy az NSZK jól ismert ultrajobboldali körei ellenzik a ratifikálást, ők továbbra is nyíltan a régi revansista vonalat képviselik. Az sem szolgálja az enyhülés ügyét, hogy a szerződések ratifikálását és a Nyugat-Berlinnel kapcsolatos tárgyalásokat mesterségesen össze akarják kapcsolni.

Hangsúlyozzuk azt a követelésünket is, hogy az NSZK a hírhedt müncheni egyezményt, amely Hitler rablópolitikáját testesítette meg, egyértelműen kezdettől fogva érvénytelennek ismerje el, az ebből adódó minden következménnyel együtt. Ez kétségtelenül csökkentené a feszültségeket kontinensünkön.

Kedves elvtársak!

Szívünk mélyéből üdvözöljük a Szovjetunió békeprogramját, amelyet a az SZKP XXIV. kongresszusán a Központi Bizottság főtitkára, Leonyid Iljics Brezsnyev elvtárs hirdetett meg. Impozáns bizonyítéka e program annak a ténynek, hogy a Szovjetunió a béke legfőbb őre, ő tesz újra és újra figyelemre méltó javaslatokat a nemzetközi problémák rendezésére, hogy a népek békében élhessenek. Ilyen javaslata az is, amelyik a középeurópai fegyveres erők és fegyverzet csökkentésével kapcsolatos tárgyalások felvételét célozza.

Azt is tudjuk, hogy Nyugaton befolyásos körök vannak, amelyek komoly akadályokat gördítenek a nemzetközi enyhülés és főképpen az európai biztonság útjába. Ez ismét bebizonyosodott a NATO Északatlanti Tanácsa és Katonai Bizottsága lisszaboni ülésén.

Ha az ember lefejti a lisszaboni nyilatkozatokról a rájuk aggatott békeszólamokat, akkor a NATO változatlanul agresszív programja bukkan elő. Mindenekelőtt az Egyesült Államok sugalmazására és jelentős mértékben az NSZK befolyására a Szovjetunió és a többi szocialista ország építő javaslataival a fegyverkezés fokozásának programját állították szembe. A zárókommüniké pontjaiban ugyan, az SZKP XXIV. kongresszusa békeprogramjának az egész világra kiterjedő hatására, a NATO-hatalmak nem zárkózhattak el az elől, hogy az európai biztonság és a fegyverzet csökkentésének problémáival foglalkozzanak, de szándékosan bizonytalanul fogalmaztak azzal a céllal, hogy halogassák a gyakorlati lépéseket. A béke és biztonság ellenségeinek az ellenállása azonban még inkább arra ösztönöz bennünket, hogy fokozzuk erőfeszítéseinket az európai biztonságért folyó harcban.

Ha az európai biztonság ügyében előre tudunk haladni, akkor mindazokat a problémákat, amelyek a Kelet- és Nyugat-Európa közötti kapcsola-

tokat bonyolítják, párhuzamosan, minden előfeltétel és a kérdések mesterséges összekapcsolása nélkül kell megoldani. Aki azt a felfogást képviseli, hogy az európai problémákat egyszerre kell megoldani, az nemcsak a helyzet bonyolultságát hagyja figyelmen kívül, hanem ennek a sürgős kérdésnek a rendezését is megnehezíti, ha éppen nem szándékosan akarja hátráltatni.

Ami bennünket illet, mi erőnkhöz képest mindent megteszünk, hogy megoldáshoz segítsük a ma még az európai helyzetre nehezedő és a népek együttélését zavaró problémákat. Szeretném itt a Központi Bizottság megbízásából kijelenteni, hogy minden javaslatot és elképzelést, amely az európai népek és államok békés együttélését segíti elő, őszintén támogatunk, függetlenül attól, hogy melyik oldalról terjesztették elő őket. Az építő magatartás és a jóakarat részünkről soha sem fog hiányozni. Pártunk és az NDK kormánya, mint eddig is, kész arra, hogy a bonni kormány olyan lépéseire, amelyek számításba veszik a reális helyzetet, pozitívan reagáljon.

A Német Demokratikus Köztársaságnak világos elgondolása van arra vonatkozóan, hogyan járuljon hozzá Európa biztonságához és békéjéhez:

1. Az NDK síkraszáll az európai biztonsági értekezlet mielőbbi összehívásáért, és kész arra, hogy mint egyenjogú részvevő elősegítse sikerét. Természetesen az európai béke érdekeivel ellenkezik, ha egy ilyen értekezlet előkészítését mindenféle előfeltételekkel újra és újra hátráltatják, amint ezt az Egyesült Államok, a NATO és az NSZK teszi. Mi, szövetségeseinkhez hasonlóan, az európai biztonsági értekezlet előkészítését és összehívását semmiféle előfeltételhez nem kötjük.

2. Ismételten bejelentjük készségünket arra, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének és szakosított szervezeteinek tagja legyünk. Az NDK fölvétele az ENSZ-be teljesen megfelelne a világszervezet egyetemessége elvének, és bizonyára hasznára lenne az európai enyhülésnek.

3. Az NDK kijelenti, hogy kész minden állammal a normális diplomáciai kapcsolatok felvételére. Ebben minden állam egyenjogúságából indul ki, és az a magától értetődő alapelv vezérli, hogy minden állam olyképpen tartsa tiszteletben az NDK szuverenitását, amiképpen köztársaságunk más államok szuverenitását tiszteli.

4. Az NDK síkraszáll továbbá azért, hogy a nemzetközi jog szabályainak megfelelően az NSZK-val is felvegye a normális kapcsolatokat. Az NSZK kormánya már régen a legapróbb részletekig ismeri idevágó javaslatainkat. De még mindig visszautasítja, hogy olyan módon rendezze kapcsolatait velünk, amiképpen az a szuverén államok között szokásos. Nyilvánvaló, hogy a bonni „különleges belnémet kapcsolatok" formula

nem járul hozzá a két állam viszonyának normalizálásához, sőt megtorpedózza azt, egyszersmind az európai biztonság ellen van. Ennek a tézisnek, amely hadilábon áll a tényekkel, nincs más célja, mint hogy a két német állam kapcsolatát a nemzetközi jog kizárásával rendezze. Ezt nem lehet másképpen értelmezni, mint a korábban meghiúsult revansista célok követését más eszközökkel és módszerekkel. A bonni kormány dolga, hogy az idők szavát megértse.

5. Az NDK változatlanul kész arra, hogy rendezze kapcsolatát Nyugat-Berlinnel, s ezzel Európa központjában hozzájáruljon az enyhüléshez. Ebben az értelemben kíván sikert a Nyugat-Berlin kérdésével foglalkozó négyhatalmi értekezletnek. A megegyezés ebben a kérdésben megfelelne mindenki érdekeinek, és kiküszöbölné a Nyugat-Berlinnel kapcsolatos viszályokat és konfliktusokat. Álláspontunkat, mint mindenki tudja, tettekkel is alátámasztottuk. Javaslataink kiindulópontja a nyugat-berlini szenátussal folytatott megbeszéléseken természetesen az, hogy mindkét fél jóakaratot tanusít. Ide tartozik annak a realitásnak az elismerése, hogy Nyugat-Berlin különleges politikai státusszal rendelkező város, soha nem tartozott a Szövetségi Köztársasághoz és nem is fog hozzátartozni. Ezen az alapon lehetséges a fennálló kérdéseket az európai béke megszilárdítása és nem utolsósorban Nyugat-Berlin lakossága érdekében rendezni.

Elvtársnők és elvtársak!

Az NSZK uralkodó körei a már említett „belnémet kapcsolatokról" hangoztatott revansista irányvonalat azzal a hazug állítással igyekeznek alátámasztani, hogy változatlanul egy egységes német nemzet van. Természetesen nem így áll a helyzet.

Ami a nemzeti kérdést illeti, erről a történelem már döntött. Mint ismeretes, a német nagytőke a junkerekkel szövetségben saját népe elnyomásával és idegen népek véres, fegyveres leigázásával kalapálta össze a német nemzeti államot. A német nagyburzsoázia kezdettől fogva a nemzet legnagyobb ellenségének bizonyult. A német népet nemzeti katasztrófába döntötte a két általa kirobbantott világháborúval.

A fasiszta német imperializmus rablóháborúja következtében a korábbi német birodalom lángban és vérben elpusztult. Ezzel a német nagyburzsoázia örökre elvesztette jogát a nemzet vezetésére. Csak a munkásosztály volt arra hivatott, hogy a nemzetet demokratikus alapon megújítsa és egységét egy antifasiszta-demokratikus német állam keretei között garantálja. A német monopoltőke betetőzte a nemzet elárulását, amikor saját osztályuralma megmentésére, illetve helyreállítására Németországot és a német népet megosztotta. Létrehozta a nyugatnémet külön államot,

és a párizsi szerződésekkel a nyugati imperialista hatalmak, mindenekelőtt az USA szekeréhez kötötte azt.

Németország keleti felében a munkásosztály történelmi érdeme abban áll, hogy marxista–leninista pártja, a Német Szocialista Egységpárt vezetésével és szövetségben valamennyi dolgozóval megragadta a politikai hatalmat és visszavonhatatlanul elindult a szocializmus útján.

A nemzeti kérdés megítélésekor annak osztálytartalmából kell kiindulni. A szocialista forradalom, amely az emberi társadalom minden létformájának a megújításához vezet, alapjaiban megújítja a nemzetet is. Miközben a proletariátus – mint Marx és Engels a „Kommunista Kiáltványban" írták – meghódítja a politikai hatalmat, nemzeti osztállyá emelkedik, nemzetté szervezi magát. A munkás-paraszt hatalom megteremtésével és a szocialista társadalom felépítésével azután a nemzetnek egy új típusa fejlődik ki, a szocialista nemzet.

Az NSZK-val ellentétben, ahol a polgári nemzet továbbra is fennáll, és ahol a nemzeti kérdést a burzsoázia és a dolgozó tömegek közötti kibékíthetetlen ellentmondás határozza meg, amely ellentmondás, erről meg vagyunk győződve, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet történelmi folyamatában fog feloldódni, nálunk, az NDK-ban, a szocialista német államban, kifejlődik a szocialista nemzet.

Ez abban jut kifejezésre, hogy megvalósult a munkás-paraszt hatalom, és szuverénül uralkodik saját területén, amelynek határai biztosan védettek. A döntő termelési eszközök társadalmi tulajdonba vételével, a szocialista termelési viszonyok győzelmével egy teljesen új alap, a társadalom szocialista gazdasági alapja jött létre. A szocialista társadalomnak az NDK-ban alapvetően új osztálystruktúrája van. Itt a munkásosztály vezetésével baráti szövetségben álló osztályok és rétegek élnek együtt, és szocialista vonások jellemzik őket. Köztársaságunkban a szocialista fejlődés során a szocialista ideológia és az új szocialista nemzeti kultúra, amely a német múlt összes humanista hagyományát magába ötvözte, uralkodóvá vált. Az NDK örökre szilárdan a szocialista közösséghez tartozik, és ez a kapcsolata törvényszerűen egyre jobban elmélyül.

A SZOCIALISTA TÁRSADALOM FEJLŐDÉSE A NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁGBAN

Amióta országunkban győztek a szocialista termelési viszonyok, azon munkálkodunk, hogy felépítsük a fejlett szocialista társadalmat. Ez megtisztelő és szép feladat, pártunk és népünk nagy igyekezettel dolgozik

megoldásán. Bizonyára jó időbe telik, és sok tennivalónk lesz még, amig azt mondhatjuk, hogy a szocializmus építését befejeztük hazánkban. Ehhez a termelőerők, a szocialista társadalmi kapcsolatok és az emberek szocialista tudatának magasabb színvonala szükséges. Minden ötéves tervidőszak, minden pártkongresszus közelebb visz minket ehhez a célhoz. A VIII. kongresszuson is jelentős eredményekről adhatunk számot.

A szocialista tulajdont megsokszoroztuk, fejlesztettük a szocialista termelési viszonyokat és a munkások és parasztok hatalmát tovább erősítettük. Az országunkban uralkodó viszonyokat, az emberek egymás közötti kapcsolatait, gondolkodásukat és cselekvésüket, a szellemi és erkölcsi légkört egyre mélyrehatóbban a szocializmus elvei határozzák meg. Ez ismételten bizonyítja munkásosztályunk és pártunk helyes irányító munkáját; büszkévé és boldoggá tesz bennünket.

A Központi Bizottság beszámolhat a kongresszusnak arról, hogy az 1966–1970. évi ötéves terv alapvető tudományos-technikai, gazdasági és társadalmi feladatait teljesítettük és részben túlteljesítettük.

A dolgozók micsoda tettereje, kitartó szorgalma, mennyi alkotó energiája rejlik ezen megállapításban! Ismerjük a követelmények nagyságát és a néha nehéz körülményeket, amelyek között ez az eredmény megszületett. Öt év szorgalmas munkája szocialista hazánkat ismét erősebbé és szebbé tette.

A munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, az értelmiség, egész népünk, minden osztály és réteg, a legkülönbözőbb foglalkozású csoportok, a termelői kollektívák sokasága, nők és férfiak, fiatalok és idősebbek járultak hozzá ehhez.

Mint ismeretes, Lenin a gazdasági építés feladatát rendkívül fontosnak tartotta, mert a harc világméretekben elsődlegesen ezen a területen folyik. „Ha megoldjuk ezt a feladatot, akkor nemzetközi méretekben biztosan és véglegesen győztünk."[2] Ez a felismerés vezérel bennünket mindenkor. Erre a feladatra összpontosítottuk a párt erőit.

Nemzeti jövedelmünk az elmúlt öt év alatt több mint egynegyedével emelkedett, és 1970-ben már 108 milliárd márkát tett ki. Ismét nagy teljesítményt nyújtott a munkásosztály, amely a szocialista értelmiséggel és a többi dolgozóval együtt az ipari termelést 37 százalékkal emelte. Üzemeink ma nem egészen kilenc hónap alatt termelnek annyit, mint amennyit 1965-ben egész évben.

Mindent egybevetve, a munka eredményes volt, és polgárainknak érdemes volt dolgozni. Sok város és falu megszépült. Fontos szükségleteket, amelyeket az egész nép elsődlegesnek érzett, jobban ki lehetett elégíteni.

[2] *in* Összes Művei. 43. köt. Kossuth Könyvkiadó 1974. 317. old.

Itt a legalacsonyabb nyugdíjak és bérek, valamint bizonyos foglalkozási csoportok jövedelmének az emelésére gondolok. A közös erőfeszítések gyümölcséből mindenki részesül. A reáljövedelem öt év alatt jó egyötöddel emelkedett. Népünk képzése és kultúrája tovább fejlődött. Az ötnapos munkahét mindenkinek növeli a szabad idejét, többet lehet együtt a család.

A sikereink feletti örömben nem feledkezünk meg arról, hogy vannak megoldatlan feladataink, nehézségek és bosszúságok is akadnak. Például elmaradás van az energiatermelésben és a nagyüzemeket kiszolgáló iparban, hiányosságok tapasztalhatók az ellátásban és a lakásépítésben. Az építőipar bár 364 000 lakást épített és szerelt fel – körülbelül annyit, mint Karl-Marx-Stadt, Magdeburg, Halle és Zwickau lakásállománya együtt –, kitűzött céljait mégsem érte el teljesen.

Az 1970-ben lezárult ötéves terv folyamán új fejlődési problémák adódtak, a népgazdaságban bizonyos zavaró aránytalanságok mutatkoztak. Pártunknak, ahogyan Lenin tanította, sohasem szabad félnie attól, hogy a valóságot olyannak tekintse, mint amilyen, és hogy a helyzetet józanul vizsgálja. A Központi Bizottság ebben az értelemben járt el. 14. ülésszakán elemezte az utóbbi évek tapasztalatait és megfelelő következtetéseket vont le belőlük. Ezek főként a népgazdaság tervszerű és arányos fejlődésének a biztosítására, a szocializmus gazdasági törvényeinek az érvényesítésére, s erőink és lehetőségeink reális felbecsülésére vonatkoznak.

Többen is feltették a kérdést ebben az időszakban: hogyan állunk valójában a szocializmus gazdasági rendszerével? Elvtársak, a szocializmus gazdasági rendszere jól fejlődik, csak túl sok „terven kívüli csodát" nem tud produkálni. Kiegyensúlyozott tervre van szüksége biztos alapként.

A 14. ülés tapasztalatai útmutatást adtak az új ötéves terv irányelvtervezete kidolgozásának nagy munkájához, és érvényesítettük őket a gazdaságpolitikai irányelvek megszabásánál is, amiről végső soron most kongresszusunk fog tanácskozni és dönteni.

A pártkongresszust széles körű vita előzte meg az irányelv-tervezetről. Szükségünk van a dolgozók ismereteire, észrevételeire és javaslataira ehhez a tervhez, amely a következő öt évben meghatározza mindnyájunk életét. Szükségünk van rájuk, hogy a tervet elkészítsük és megvalósítsuk.

Most, amikor az új ötéves tervet megkezdjük, nemcsak az elmúlt beszámolási időszakban végzett jó munka anyagi eredményeire támaszkodhatunk. Tapasztaltabbak is lettünk, többet tudunk arról, hogyan kell alkalmazni a szocializmus gazdasági törvényeit.

Willi Stoph elvtárs beszámolójában részletesen beszél majd az irányelvek célkitűzéseiről. Én csak arra szorítkozom, hogy a következő ötéves terv fő feladatáról és megvalósításának néhány alapvető kérdéséről szóljak.

Az NSZEP Központi Bizottságának irányelv-tervezete azt mondja: Az ötéves terv fő feladata, hogy tovább emelje a nép anyagi és kulturális színvonalát a szocialista termelés gyors ütemű fejlesztése, hatékonyságának fokozása, a tudományos-technikai haladás és a munkatermelékenység növelése alapján.

Ez a megfogalmazás megjelöli gazdasági tevékenységünk célját és azokat a feltételeket, amelyeket eléréséhez meg kell teremtenünk. Népünk fontos élettapasztalata, hogy társadalmunk soha nem használhat fel többet, mint amennyit megtermel. Az emberek szükségleteinek jobb kielégítése mindenekelőtt azt igényli, hogy minden ember szorgalmasan, szakértelemmel és felelősségteljesen dolgozzék, bárhol tevékenykedjék is nagy közösségünkben.

Az 1971–1975. évi ötéves terv főfeladata egybevág gazdaságpolitikai programunkkal. A kitűzött célok megfelelnek a szocializmus gazdasági alaptörvényének. Társadalmunk számára a gazdaság eszköz a cél érdekében, a dolgozó nép növekvő anyagi és kulturális szükségletei egyre jobb kielégítésének eszköze.

Természetesen pártunkat a múltban is ez a cél vezérelte. De a szocialista társadalomnak és gazdasági lehetőségeinek további fejlődése során a termelés és az emberi szükségletek közti e törvényszerű összefüggés egyre közvetlenebbül érvényesülhet és kell is hogy érvényesüljön. A főfeladat megjelölésekor számolunk ezzel.

Magától értetődik, hogy e legfontosabb ügyünkben is józanul gondolkozunk, és lehetőségeinket reálisan értékeljük. A tervszerű sikeres munka eredményeként a munka- és életkörülmények javítására fordított eszközeink folyamatosan nőnek, de nem emelkednek ugrásszerűen. Ezért gondosan fel kell mérnünk, hogy melyik területet kell a legsürgősebben fejlesztenünk és hogy a rendelkezésünkre álló eszközökkel hogyan tehetünk a legtöbbet a dolgozókért.

Az irányelvekben úgy tervezzük, hogy a lakosság reáljövedelme 1971-től 1975-ig 21–23 százalékkal emelkedjék. A pénzjövedelem évi átlagban négy százalékkal fog növekedni. Sokak egyetértésével találkozott, hogy ebben az évben emeltük a legalacsonyabb béreket és azokban a foglalkozási ágakban dolgozók bérét, akik társadalmilag fontos munkát végeznek, de nagyon alacsony volt a jövedelmük. Ötéves tervünk e fontos intéz-

kedéseivel olyan irányban indultunk el, amelyet lehetőségeinkhez mérten továbbra is követni fogunk. A következő években is elsősorban a munkabérhez kötődik majd az anyagi érdekeltség. Az irányelvek szerint az a szándékunk, hogy megteremtsük a feltételeket arra, hogy a régi nyugdíjakat a következő ötéves tervidőszakban az 1968-ban bevezetett új nyugdíjtörvény elvei szerint rendezhessük. Ezzel olyan vágyunk valósulna meg, amilyenre már régen áhítozunk, de amire eddig nem volt meg az anyagi fedezet.

Annak is tudatában vagyunk, hogy több lakásra van szükség ahhoz, hogy a családok egyre sürgetőbbé váló igényeit kielégíthessük, főként fiataljaink igényeit, akik családot alapítanak és gyermekeket akarnak. Az építésügy területén dolgozó elvtársainkkal ismételten felmértük lehetőségeinket, hogy az eddiginél nagyobb tempót diktálhassunk. Az a tervünk, hogy az 1971-től 1975-ig terjedő években fél millió lakást adunk át a dolgozóknak. Ezt a feladatot új lakások építésével, valamint a meglevő lakások modernizálásával, átépítésével és bővítésével kell megoldani. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni szeretnénk azt a törekvésünket, hogy főként az ipari központokban javítsunk a munkások lakásviszonyain. Végül előirányoztuk, hogy tovább fejlesztjük a munkások lakásépítési szövetkezeteit és elősegítjük az egyéni lakásépítést a lakosság saját munka- és saját eszköz-hozzájárulásával. Az a véleményünk, hogy évente 5000 lakást építhetnek a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok tagjaiknak, illetve munkásaiknak.

Nyilvánvaló, hogy egy ilyen program nagy erőfeszítéseket és még több kezdeményezést igényel, s jelentős terhet ró az építőkre. De számítunk az ifjúság lelkesedésére is, hiszen az ő ügyükről van szó: új és szép lakások építéséről.

Meg kell említeni egy másik problémát is, amelynek jelentősége a következő években növekedni fog. A környezetvédelemre gondolunk, a levegő és a víz szennyezettsége elleni harcra, az ipari és közlekedési zajártalmak csökkentésére. Tény, hogy elsősorban ez is pénz kérdése. Az is biztos, hogy csak lépésről lépésre fogunk előrejutni. De a gyakorlatban máris sok minden jobban mehetne, ha az állami szervek és a gazdasági vezetők e területen is minden tartalékot mozgósítanának és szüntelenül a dolgozó ember jólétét tartanák szemük előtt.

Az életkörülmények további javítására hozott intézkedések közül még egyet szeretnék kiemelni, amelyet rendkívül sürgősnek és jelentősnek tartunk. A lakosság közszükségleti cikkekkel, fogyasztási cikkekkel, alkatrészekkel és szolgáltatással való ellátásáról van szó. Sok dolgozó joggal kifogásolta a hiányosságokat és a bizonytalanságot ezen a területen.

Nem szabad, hogy az apró cikkekre ne fordítsunk kellő figyelmet. A lakosság ellátásának megjavulása, a stabilitás és a folyamatosság e téren megkönnyítené a mindennapi életet, sok surlódást és bosszúságot kiküszöbölne.

Elhatároztuk, hogy megbirkózunk ezzel a problémával, bár nem kis nehézségeket kell leküzdenünk. A termelésben biztos feltételeket kell teremteni, és még egyéb összefüggéseket is figyelembe kell vennünk. Lényeges következtetéseket vontunk le a vezetői tevékenységgel kapcsolatban. A Politikai Bizottság és a Minisztertanács már megtette az ezzel összefüggő intézkedéseket.

Az aránytalanságok természetesen az ellátásra is hatással vannak. Itt nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy az export tervbe vett gyors emelése életfontosságú gazdaságunk szempontjából, ezt nem korlátozhatjuk.

Az eredmények tehát csak lépésről lépésre mutatkoznak majd meg. A stabil és folyamatos ellátást azonban biztosítani fogjuk. A főfeladatból egy sor sajátos gazdasági vonatkozású kötelezettség adódik. Az irányelvek szerint tervszerűen emelni kell az ipari fogyasztási cikkek és a mezőgazdasági termékek termelését. A lakosság ellátásának árualapja az 1970-es 65 milliárd márkáról 1975-re 79–80 milliárd márkára fog emelkedni.

Az a feladatunk, hogy a fogyasztási cikkeket gyártó ipar termelését erősebben fejlesszük. A tömegszükségleti cikkek termelésének fokozásából és bővítéséből azonban a többi iparágra is feladatok hárulnak. Minden üzemben, minden iparágban meg kell vizsgálni, mivel járulhatnak hozzá e feladatok megoldásához.

Mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy az irányelv-tervezetben megfogalmazott főfeladat újfajta hozzáállást igényel a lakosság ellátásának irányításában, tervezésében és szervezésében. A termelés és ellátás tervezésében és kiegyensúlyozottságának megteremtésében a jövőben a lakosság szükségletét kell az egyik legdöntőbb kiindulópontnak tekinteni, ennek érdekében kell megszervezni és felhasználni a közös munkát, a termelési kapacitásokat, a nyersanyagokat, az ésszerűsítéseket. Az alapvető szükségleteket kielégítő árukat mint a fő élelmiszerek, gyermekholmik, pót- és tartalékalkatrészek és az úgynevezett apró cikkek, a szükségleteknek megfelelően kell gyártani és árusítani. Minél sürgősebbek a megoldandó ellátási feladatok, annál lelkiismeretesebben kell a kereskedelem szükségleteit és megbízásait kielégíteni, annál érzékenyebben és mozgékonyabban kell reagálni rájuk a szocialista közösségi munkának, valamint a kereskedelemnek és az iparnak.

Tudjuk, hogy a kereskedelem dolgozói fontos feladatot teljesítenek. Nagy a felelősségük és nagy lehetőségeik is vannak arra, hogy a lakosság

ellátását javítsák. A pártszervezeteknek ezen a területen oda kell hatniuk, hogy a vásárlók érdekeit mindenütt és következetesebben képviseljék. A kereskedelem, de mindenekelőtt a nagykereskedelem legyen erőteljesebb szószólója a lakosság érdekeinek, és az iparral együtt tárjon fel minden termelési lehetőséget. Végül, a kereskedelemnek őrködnie kell afelett, hogy a termékek kifogástalan minőségben kerüljenek kínálatra, a választék az alacsonyabb árú cikkekben is a szükségleteknek megfelelő legyen, és hogy a közszükségleti cikkek termelésének beszüntetésére irányuló kísérleteket megakadályozza.

Jelentős dolog az is, hogy a kereskedelem a lakosságot – azért, hogy időt nyerjen – vásárlási könnyítésekkel, vevőszolgálattal és különféle szolgáltatásokkal segíti, a polgárokat jól kiszolgálja és hozzáértő tanácsokkal látja el.

Nem szeretném a lakosság életének megkönnyítésével foglalkozó kérdéseket anélkül lezárni, hogy ne hangsúlyozzam: a munka- és életkörülményekért, de főként a stabil és folyamatos ellátásért mindnyájan felelősek vagyunk, és ehhez mindnyájunknak hozzá kell járulnunk.

Megmutatkozik tehát, hogy az ötéves terv fő feladatának a teljesítése fontos magatartási módokat is érint, illetve követel. Nem tűrhetünk többé közömbösséget ebben az ügyben, vagy azt, hogy „alárendelt feladatnak" tekintsék. Több és jobb áru, amely megnyeri a polgárok tetszését és kielégíti szükségleteiket, jó ötletek ezeknek a termékeknek ésszerű és bőséges gyártására, kezdeményezések a szolgáltatások terén – mindezeket társadalmunkban fontos államügynek tekintjük.

A GAZDASÁGI HATÉKONYSÁG EMELÉSÉNEK NÉHÁNY KÉRDÉSÉRŐL

Ha én itt a gazdaságunk egyes területein dolgozók feladataival kiemelten foglalkozom, ez természetesen nem jelenti azt, hogy mások felelőssége kisebb. Az ötéves terv fő feladatainak megoldásához elengedhetetlen a szocializmus anyagi-műszaki bázisának további erősítése, ez pedig megköveteli a munka termelékenységének és hatékonyságának jelentős emelését az egész gazdaságban. És még egy átfogó összefüggést vehetünk és kell is, hogy figyelembe vegyünk. Könnyebb lesz népgazdasági feladataink megoldása, ha a szocialista gazdasági integrációt a KGST-országokkal gondosan ápoljuk és tovább bővítjük.

Az ötéves tervet ebből a szempontból is lelkiismeretesen előkészítettük. A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsához tartozó országokkal konkrétan egyeztettük a gazdasági és a tudományos-műszaki együttműködés alapvető irányelveit és az árucsere fejlesztését erre az időszakra. A Szov-

jetunióval több mint 30 kormányközi megállapodásunk és egyezményünk van, ezek arra irányulnak, hogy különösen fontos területeken a gazdasági-műszaki maximumot érjük el. Csupán az új ötéves tervidőszakra a Szovjetunióval való árucsereforgalomban előirányzott kölcsönös szállítások több mint 100 milliárd márkát tesznek ki.

Árucsereforgalmunk háromnegyed része szocialista országokkal bonyolódik le. A Szovjetunióval folytatott kereskedelemnek köszönhetjük, hogy ellátásunk fontos szerelvényekkel, gépekkel, nyersanyagokkal, anyagokkal és fűtőanyagokkal nagy részben biztosított. Ez megnöveli dolgozóink felelősségét az exportkötelezettségek jó teljesítéséért.

Mindig hirdettük érdekeltségünket a fejlődő országokkal folytatott árucsere bővítésében. Ez megfelel ezen népek és államok iránti elvi magatartásunknak, és ehhez szilárdan tartjuk magunkat. A tőkés ipari országokkal is tovább fejlesztjük kereskedelmünket – az egyenjogúság és a kölcsönös előnyök alapján.

A szocialista államok közösségében köztársaságunk jelentős gazdasági erővel rendelkezik. Kötelességünk, hogy ezt az erőt jól használjuk ki, és olyan célokat tűzzünk ki, amelyek reális lehetőségeinknek megfelelnek. A Központi Bizottságnak az a meggyőződése, hogy az irányelv-tervezetben megjelölt feladatok eleget tesznek ennek az igénynek.

Elvtársak!

Szeretném megindokolni, miért javasoltuk, hogy a különböző területeken, de főként az iparban amellett foglaljunk állást, hogy a magasabb hatékonysághoz vezető út a társadalmi termelés fokozása. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy mindenki jól megértse indítékainkat, mert mindenkinek le kell vonnia a következtetéseket saját munkájára is.

Már a Központi Bizottságnak és a Minisztertanácsnak az 1966. évi ésszerűsítési konferenciáján az intenzív bővített újratermelést állítottuk gazdaságpolitikánk középpontjába. A gazdasági tényekből azonban kiderül, hogy emellett az irányvonal mellett nem tartottunk ki következetesen. A hatékony termelés egyszerűen a termelés növelését jelenti azáltal, hogy a meglevő termelő berendezéseket és épületeket jobban kihasználjuk és korszerűsítjük, hogy azonos munkaerő-létszámmal többet termelünk, pénzünket pedig elsősorban rekonstrukcióra költjük és nem új létesítményekre. Természetesen a jövőben is fogunk új gyárakat építeni, de csak akkor és ott, ahol az a jobb nyersanyag-ellátás és a jobb szállítási feltételek miatt előnyös. Ez is beleilleszkedik a társadalmi termelés fokozására vonatkozó népgazdasági koncepcióba.

A fejlesztésnek ez az útja megfelel mai gazdasági helyzetünknek. Gazdaságunk vagyona ma több mint 380 milliárd márka értéket képvisel.

Minél nagyobb és értékesebb lesz népünk tulajdona, annál jobban függ a további fejlődés attól, hogyan gazdálkodunk meglevő javainkkal, hogyan gondozzuk és gyarapítjuk őket. Természetesen nem teremthetünk teljesen új népgazdaságot a régi helyett. Erre senki sem képes.

Ha túl nagy erőt fordítunk az új ipari létesítményekre, akkor – a tapasztalat szerint – felborul az építkezési mérleg. A belátható jövőben nem számolhatunk a mainál több munkaerővel. Ha új munkahelyeket létesítünk anélkül, hogy előzőleg megtakarítottunk volna belőlük, akkor kezelő nélkül maradnak a gépek, és újabb akadályok keletkeznek a műszakkihasználásban, aminek pedig inkább sürgős megjavításán kell fáradoznunk.

A szocialista termelés intenzitásának a fokozása a gazdasági ésszerűség parancsa. És ha mi ezt a fő tennivalónak tartjuk, akkor ez azt jelenti hogy itt nem akármiféle dologról van szó, hanem a fő dolgunkról. Ez nem egyesek ügye, hanem mindenkié. S ha mindenki ehhez tartja magát, akkor a feszültségek egy része enyhülni fog, kevesebb lesz a bosszúság és a surlódás, és ez nem csekélység, elvtársak. Gyorsabban és biztonságosabban jutunk előre.

Feladatainknak megfelelően a szocialista ésszerűsítés helyét is meghatároztuk gazdaságpolitikánkban. Az ésszerűsítés mindinkább össztársadalmi jelentőségű, elsőrendű politikai feladattá válik. Tehát mi nemcsak az egyik vagy a másik lehetőséget, hanem minden lehetőséget ki akarunk használni arra, hogy ésszerűbben termeljünk – kicsiben és nagyban, az egész népgazdaságban és minden munkahelyen.

Bízunk a dolgozók, tudósok és technikusok felelősségtudatában, szakértelmében, tapasztalataiban és találékonyságában, bízunk kombinátjaink és üzemeink vezetőinek képességeiben, hogy ott kezdeményeznek, azt írják elő, azzal foglalkoznak, ami elősegíti az ésszerű munkát. Az ésszerűsítés új lehetőségeket tár fel a szocialista versenymozgalom előtt is. Számos feladatot kínál a szocialista kollektíváknak és újítóknak.

Az ésszerűsítés új, nagyobb igényeket támaszt a szakszervezet munkája iránt. Dolgozóink alkotó munkájukban próbára teszik és kialakítják képességeiket, a szocialista magatartás mind újabb vonásait sajátítják el, és fejlesztik személyiségüket. Ebben a harcban társadalmunk vezető ereje, a munkásosztály tovább fog erősödni – és vele együtt minden útitársa is.

A MUNKÁSOSZTÁLY ÉS SZÖVETSÉGESEI

Több mint két évtizede a Német Demokratikus Köztársaságban a munkásosztály a hatalom birtokosa. Megalkotta államunkat, maga köré tömörítette a dolgozó népet. Áthatotta az új társadalmat emberi vonásaival

és harci szellemével. A munkásosztály hatalma – ez az a pont, amely végső soron kivívja barátaink nagyrabecsülését, és kihívja maga ellen ellenségeink támadását az egész világon. Éppen ezért őrizzük a munkásosztály hatalmát és vezető szerepét, mint szemünk fényét, és a szocialista társadalom további építésében mindinkább kidomborítjuk.

A munkásosztály társadalmunkban viselt rendkívüli felelősségével párosul az a nagyrebecsülés is, amellyel közösségünk a munkásokat övezi, az a mindenütt megnyilvánuló figyelem, amely gondolataikat és javaslataikat, szükségleteiket és érdekeiket kíséri. Ha vannak még nálunk emberek, akik jóllehet a munkások szerepéről felső fokban beszélnek, de a gyakorlatban alig törődnek velük, akkor elmondhatjuk, hogy ezek az emberek csak nagyon keveset értettek meg a szocializmusból.

Meg vagyunk győződve arról, hogy társadalmunk további fejlődése során a szakszervezetek, amelyekben csaknem az egész munkásosztály tömörül, mind nagyobb jelentőségre tesznek szert. A vezető osztály gazdasági és társadalmi befolyása – szocialista alkotmányunknak megfelelően – jórészt a szakszervezetek segítségével, a mindennapi szakszervezeti munkában valósul meg.

Újra és újra megelégedéssel tapasztaljuk, hogy a szakszervezeti taggyűléseken és a bizalmi értekezleteken, az állandó termelési értekezleteken és a különféle szakszervezeti bizottságokban a munkások hozzászólnak, és javaslatokat tesznek a szocialista építés fejlesztésére. A társadalmi bizottságokba választott munkások tevékenysége annál eredményesebb, minél jobban ismerik üzemük irányítási problémáit. Örömmel látjuk hogyan érvényesül a szocialista versenyben az újítók és a szorgalmas munkások ötletgazdagsága. Ez, elvtársak, szocialista demokráciánk ékesen szóló bizonyítéka.

A Központi Bizottság a szakszervezetek figyelmét főképpen a szocialista munkaversenyre irányítja. Az alkotó versenyszellem, amelyben feltárul a dolgozók gondolatgazdagsága, tapasztalata és feltaláló szelleme, elengedhetetlen tervszerű gazdasági haladásunkhoz. Jól tudjuk, hogy mindenekelőtt ezen a talajon fejlődik tovább a munkásosztály és erősödnek elvtársi és baráti kapcsolatai a többi dolgozó osztállyal és réteggel, s ez a szocializmus építése szempontjából létfontosságú kérdés.

Az 1971–1975. évi ötéves terv főfeladata értelmében a szakszervezeti vezetőségek lelkére kötjük: figyeljenek arra, hogy a dolgozók munka- és életkörülményeinek a javítása sehol se kerülhessen a vezetési tevékenység perifériájára. Ennek megfelelően kell az üzemi kollektív szerződések tartalmát és hatékonyságát is fejleszteni. Fontos társadalmi feladata ez a

szakszervezetnek, s bizonyos makacsság ezekben a dolgokban jó tulajdonsága a szakszervezeti funkcionáriusnak.

Lenin szavai, amelyeket a szakszervezetekről mint a vezetés és a gazdasági tevékenység iskoláiról, a szocializmus iskoláiról mondott, jellemzik a munkásosztály és szövetségesei tevékenységét és fejlődését az új társadalomban. Az, hogy a dolgozók a szocialista tulajdonnal jól tudjanak gazdálkodni és képesek legyenek irányítani a társadalmi folyamatokat, elképzelhetetlen lenne ezen iskolák nélkül. És arról se feledkezzünk meg, hogy sok funkcionárius, aki jelenleg felelős tisztséget visel a pártban vagy állami területen, a politikai munka iskoláját szakszervezeti bizalmiként kezdte.

Politikai életünk legkülönbözőbb területein, a munkásosztály hatalma gyakorlásában, a termelés fokozásában, körülményeink további javításában elengedhetetlen a szakszervezetek egyre aktívabb közreműködése. A szakszervezetek eddigi szép eredményei, érdemei biztosítékot nyújtanak arra, hogy a jövőben is megoldják növekvő feladataikat.

Elvtársak!

Az a tény, hogy a szocialista társadalmat objektíve megindokoltan a munkásosztály vezeti, semmiképpen sem csökkenti népünk többi dolgozó osztályának és rétegének az értékét és teljesítményét. Ellenkezőleg, a munkásosztály nem utolsósorban éppen azzal bizonyította be és bizonyítja folyamatosan vezetői képességeit, hogy a maga előrehaladásával egyidejűleg a többi dolgozó réteg fejlődését is elősegítette, lehetővé tette számukra, hogy alkotó erőiket kibontakoztassák és ők is jelentős mértékben hozzájáruljanak a szocializmus építéséhez. Mindenki, aki közös ügyünk szolgálatában érdemeket szerez, tekintélynek örvend hazánkban.

Köztársaságunk társadalmi és politikai erőinek bevált szövetsége a munkásosztály és pártunk vezetésével a továbbiakban még erősödni fog. Ez megfelel a munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, a szocialista értelmiség és más dolgozó rétegek közös érdekeinek.

A szövetkezeti parasztok osztálya társadalmunkban megtisztelő helyet foglal el. A jó paraszti hagyományok szocialista tartalmat kapnak, mert a parasztság szocialista tudata is megnőtt. Ez megmutatkozik a közmondásos paraszti szorgalomban, a szocialista tulajdon gondos kezelésében, a modern technika alkalmazásában, s ma már egyre inkább ezek a tényezők határozzák meg szocialista falvaink arculatát.

A szocialista értelmiségnek kimagasló a szerepe köztársaságunkban a fejlett szocialista társadalom építésében. Az NSZEP mindig mindent megtett azért, hogy az értelmiséget felkarolja és teljesítményeit a szocialista építésben az egész nép javára hasznosítsa. Az elkövetkező időszak

további nagy lehetőségeket kínál arra, hogy az értelmiség kezdeményezései a szocialista társadalom javára bontakozzanak ki.

Szocialista államunk mindig támogatta a kézműveseket és az egyéb iparosokat is, és megnyitotta számukra az új termelési és életformákhoz vezető utat. A kisipari termelőszövetkezetek különösen fontos helyet foglalnak el ebben a vonatkozásban. Elvárjuk, hogy a szövetkezetek a lakosság szükségleteinek kielégítésére végzett munkájukban a továbbiakban is kezdeményezők legyenek, és egyre jobban szolgálják a közösséget.

Szövetségi politikánk tapasztalatai arra tanítanak, hogy a fejlődés minden egyes lépését a továbbiakban is a szövetségesekkel együtt kell megtenni, hogy egyre tudatosabb legyen beilleszkedésük a szocialista társadalomba. Ezzel kapcsolatban az a feladat, hogy erősítsük a félig állami érdekeltségű és a magánvállalatoknál a párt politikai munkáját.

Pártunk a jövőben is folytatni fogja az elvtársi együttműködés bevált politikáját a szövetséges pártokkal: Németország Demokratikus Parasztpártjával, a Kereszténydemokrata Unióval, Németország Liberális Demokrata Pártjával, Németország Nemzeti Demokrata Pártjával, a demokratikus blokkba tömörült tömegszervezetekkel és a Nemzeti Fronttal.

A Nemzeti Front, ez a széles szocialista népmozgalom, az üzemek és lakóterületek közti szoros kapcsolat megteremtésével emelni tudta politikai munkájának színvonalát. A „Szépítsd velünk városainkat és falvainkat" mozgalomban igazi népi kezdeményezés bontakozott ki, és az önkéntes társadalmi munkában elért eredmények nagy elismerést érdemelnek. A jövőben a Nemzeti Front egyik legfontosabb feladata az lesz, hogy segítse az állampolgári felelősség gyakorlását és azt, hogy a szocialista erkölcs és életmód alapelveivel fokozatosan minden állampolgár megbarátkozzék. A Nemzeti Front bizottságainak fokozni kell együttműködésüket a népképviseleti szervekkel, minden anyagi tartalékot fel kell tárniuk, és élénk szellemi és kulturális életet kell kibontakoztatniuk a városokban és a falvakban.

Elvtársnők és elvtársak!

Nem beszélhetünk a szocializmus fejlődéséről köztársaságunkban anélkül, hogy ne méltatnánk azokat a kiemelkedő teljesítményeket, amelyekkel a nők járultak hozzá eredményeinkhez, bárhol tevékenykednek is. Valóban a szocializmus egyik legnagyobb vívmánya, hogy államunkban a nők egyenjogúsága törvény szerint és a gyakorlatban is messzemenően megvalósulhatott. A föld egyetlen kapitalista országa sem dicsekedhet hasonló eredménnyel.

Szocialista társadalmunkban a nők fontos helyet foglalnak el. Nemcsak azért, mert a lakosságnak több mint a felét alkotják (ez bármely kapitalis-

ta országban is így van), hanem azért, mert társadalmi helyzetük a szocializmusban alapvetően megváltozott. A nők a szó legigazibb értelmében bebizonyították, hogy kiemelkedő teljesítményeik nélkül a szocializmust nem lehet felépíteni. Nagyra értékeljük öntudatosságukat, hogy ezenfelül még arra is képesek, hogy a család mindennapi életében adódó ezernyi apró üggyel is foglalkozzanak, illetve elintézzék azokat.

Kedves küldöttek, azt hiszem nem tévedünk, ha azt mondjuk: köztársaságunkban a nők nemcsak azt várják el, hogy elismerjék jelentős szerepüket és teljesítményeiket társadalmunk életében. Amiről itt szó van, az azoknak a problémáknak a fokozatos megoldása, amelyektől az függ, hogy a nők teljes mértékben élhessenek is egyenlő jogaikkal.

És ezek a problémák sokrétűek. Gondoljunk csak a dolgozó nőkre. Az a feladatunk – természetesen mindenkor gazdasági adottságainknak megfelelően –, hogy továbbra is komolyan munkálkodjunk azon, hogy az üzemekben a továbbképzési lehetőségeket a nők jobban kihasználhassák, hogy éppen a dolgozó nőknek a munkásellátás, általában a kereskedelem és a szolgáltatások kiépítésével több segítség jusson. Anélkül, hogy a férjek növekvő közreműködését a családban le akarnánk becsülni, megállapíthatjuk, hogy a fő teher még mindig a nők vállán van.

Vagy vegyük azt a problémát, hogy a nők nem gyakorolhatják hivatásukat, mert minden fejlődés ellenére még mindig nincs elegendő óvodai és bölcsődei hely. Az ötéves terv irányelv-tervezetéből látható, hogyan akarjuk ezen a területen is javítani a helyzetet. Pártunk Központi Bizottsága a jövőben is kellő figyelmet fordít a nők gondjaira.

Az NDK polgárainak csaknem húsz százaléka nyugdíjas korú. Közülük sokan vannak olyanok, akik mint az első idők aktivistái az állam és a gazdaság újjáépítésének nehéz feladatait kiválóan teljesítették, és még ma is tevékenykednek a termelésben vagy a társadalmi élet más területein. Pártunk politikája a jövőben is arra fog irányulni, hogy tapasztalataikat a szocializmus építésében továbbra is felhasználjuk és minden nyugdíjasnak egyre jobb körülményeket teremtsünk.

A MUNKÁS-PARASZT HATALOM TOVÁBBI SZILÁRDÍTÁSA, A SZOCIALISTA DEMOKRÁCIA FEJLESZTÉSE

A szocialista állam a munkásosztály vezette dolgozók fő eszköze a szocialista társadalom fejlesztésében. A Központi Bizottság munkás-paraszt hatalmunk, a szocialista demokrácia fejlesztését mindig központi kérdésként kezelte.

Szocialista alkotmányunk kidolgozása, a nyilvános vita, a nép döntése a demokratikus önrendelkezési jog gyakorlásának kiemelkedő megnyilvánulása volt, meggyőzően fejezte ki a szocialista állampolgári tudat érettségét. A 12 208 986 szavazati joggal rendelkező lakosból 11 536 803 erre az alkotmányra szavazott, és 409 733 ellene. Ezzel az alkotmányt túlnyomó többséggel elfogadták. Itt ismételten bebizonyosodott a szocializmus és a demokrácia egysége.

Kétségtelen, hogy államhatalmunk jelentősége továbbra is növekedni fog. Ennek megvannak az objektív okai:

1. népgazdaságunk megnövekedett méretei és minőségi változásai, a népgazdasági ágaknak egymással és a társadalmi élet más területeivel való szoros összekapcsolódása egyre nagyobb igényeket támasztanak a társadalmi fejlődés tudományos, pontosan mérlegelt és egységes irányítása és tervezése iránt;

2. a KGST-országok nemzetközi együttműködése és szocialista gazdasági integrációjuk sok vonatkozásban kibővíti az állami tevékenységet;

3. az NDK kapcsolatokat épít ki más államokkal, valamint nemzetközi szervezetekkel;

4. a dolgozók megnövekedett öntudata magasabb színvonalú állami irányítást, jó, bizalomteli és tárgyilagos légkört követel, ami ösztönzi a kezdeményezést, és az emberek érzik, hogy munkájuknak értelme van, az a nép és a maguk javára szolgál;

5. emelkednek az állami szervek iránt támasztott követelmények azért is, mert az imperializmus növekvő, gyakran fondorlatosan álcázott agresszív szándékaira időben kell felfigyelni és meghiúsítani őket.

A párt úgy kívánja a szocialista államhatalmat tovább szilárdítani, hogy a központi állami irányítást és tervezést magasabb színvonalra emeli és hatékonyabban kapcsolja össze minden területen a dolgozók növekvő alkotó aktivitásával; azaz, a demokratikus centralizmus alkotmányunkban rögzített lenini elvét következetesen akarja megvalósítani.

A szocialista állam szerepének növekedésével fokozódnak az igények az állami irányítás iránt. Az irányítás hozzáértő legyen és áttekinthető, segítse elő az együttműködést az állampolgárokkal, minden fontos kérdésben kérje és hasznosítsa okos tanácsaikat, és terelje helyes mederbe a társadalmi aktivitás széles folyamát. Ilyen színvonalra kell emelni az egész állami munkát, s ez még nem mindig sikerül. Még túlságosan gyakran fékezik a társadalmi kezdeményezést az állami és gazdasági irányító tevékenység fogyatékosságai.

A közeljövőben mindenekelőtt a népképviseletek munkáját kell megjavítani. Ők képezik ugyanis államhatalmunk egységes rendszerének

alapját, ők demokratikus jellegének legtökéletesebb megtestesítői. Népképviseleteink több mint 200 000 választott küldötte számottevő politikai erőt képvisel. Nagy a politikai felelősségük, és áldozatkészen szolgálják szocialista társadalmunkat és az állampolgárok jólétét és érdekeit. Ezt a politikai erőt még mintegy egymillió társadalmi munkában dolgozó állampolgár növeli a különféle bizottságokban és aktívákban.

A népképviseletekben jobb munkát, a képviselőknek nagyobb tekintélyt – ez pártunk kívánsága. A helyi népképviseleteknek mindenkor részt kell venniük a felső vezetés határozatainak kidolgozásában, amikor területük dolgozóinak anyagi, kulturális és szociális szükségleteiről van szó. A népképviseleteknek és bizottságaiknak mindig módot kell találniuk arra, hogy az ilyen kérdésekben koordinálják a területükhöz tartozó üzemek, intézmények és szervezetek tevékenységét. Lakásépítés, kereskedelem, szolgáltatások, a lakosság szociális és kulturális ellátása, vagyis minden olyan terület ide tartozik, amelyik a dolgozók munka- és életfeltételeit érinti. Nem kevésbé érvényes ez azokra az intézményekre, amelyek a gyermekek gondozásával és nevelésével foglalkoznak.

Szükségesnek tartjuk továbbá, hogy megjavuljon a népképviseletek határozatainak minősége, hogy konkrétabban jelöljék meg: kinek mit, milyen határidőre, milyen céllal kell tennie, és kiknek kell a munka során együttműködniük. Szigorúbban kell ellenőrizni a határozatok végrehajtását; a küldöttek a lakossággal együtt vizsgálják felül: milyen tényleges eredményeket hoztak határozataik. Ily módon a képviselők választóik előtti beszámolója is elevenebb lesz. A beszámoló értekezleteknek az üzemekben az üzemvezetéssel és a társadalmi szervezetekkel, elsősorban a szakszervezetekkel; a lakónegyedekben a Nemzeti Front bizottságaival együttműködve a tapasztalatcsere és a problémák megvitatásának igazi fórumaivá kell válniuk. Ehhez az szükséges, hogy a képviselőket állandóan, alaposan és az időszerű eseményeknek megfelelően tájékoztassák.

A Központi Bizottság szükségesnek tartja, hogy alkotmányunk értelmében a helyi népképviseleteknek, azok küldötteinek, bizottságainak és a járási, körzeti, városi, kerületi, községi tanácsoknak a feladatait és a jogkörét törvények szabályozzák.

Mindenki, aki társadalmunkban tisztséget visel, megkülönböztetés nélkül tisztelettel tartozik minden állampolgárnak; figyelmes, tapintatos és udvarias magatartást kell tanusítania. A dolgozók szükségleteit és érdekeit szem előtt tartva tevékenységét a nép szolgálataként kell végeznie. Az olyan jelenségek ellen, mint a lelketlenség és a bürokrácia, bárhol jelentkezzenek is, elszántan kell harcolnia.

Nagy jelentősége van szocialista demokráciánkban a népi ellenőrzés-

nek. Jelenleg több mint 160 000 munkás, szövetkezeti paraszt és más dolgozó tevékenykedik társadalmi munkában a munkás-paraszt felügyelet szerveiben. A párt a jövőben is küzdeni fog azért, hogy a szigorú elszámolás és ellenőrzés lenini követelménye megvalósuljon nálunk.

A szocialista társadalom fejlődése meghatározza a szocialista jog funkcióját és felépítését is. Ez a jog a munkásosztály hatalmának kifejezése. Szocialista rendünk biztosítására szolgál, meghatározza az emberi együttélés jogi normáit. Szavatolja, hogy államunkban az állampolgárok jogait és érdekeit mindig figyelembe vegyék.

Az NDK dolgozói a szocialista jogot a magukénak érzik, óvják és formálják. Például a fontos törvényeket nyilvánosan is megtárgyalják, több mint 46 000 esküdt és 250 000 társadalmi bírósági tag tevékenykedik, és sok állampolgár vesz részt az igazságszolgáltatás más formáiban és a jogsértők nevelésében. A szocialista törvényesség megszilárdítása nemcsak az igazságügyi szervek és az igazságszolgáltatásban közvetlenül közreműködő állampolgárok dolga. A feladat az, hogy a szocialista törvények megtartását és a tudatos fegyelmet az emberek társadalmunk mindennapi életében is természetes kötelességüknek érezzék.

Aki azt hiszi, hogy a szocialista együttélés mindenkire vonatkozó szabályain túlteheti magát, a dolgozók érdekei ellen cselekszik. Minden állami és gazdasági funkcionáriustól megköveteljük, hogy a törvényességet fenntartás nélkül tartsa meg, és a rend, a fegyelem és a biztonság szavatolása vezetői tevékenységének szilárd alkotóeleme legyen. Természetesen ez magában foglalja az állampolgárok jogainak szigorú megóvását is – kis és nagy ügyekben egyaránt. A jogbiztonság fontos tényező, megerősíti az állampolgárnak a szocialista államba vetett bizalmát. Azokat, akik szocialista rendünk, a szocialista tulajdon és az állampolgárok egészsége és élete ellen támadnak, következetesen megbüntetjük.

A szocialista törvényesség megerősítése megköveteli, hogy jogrendünket állandóan tökéletesítsük. Ehhez tartozik, hogy lépésről lépésre kialakítsuk a szocialista gazdasági jogot és a munkajogot és elkészítsük a polgári törvénykönyvet. Törvényeinknek és rendeleteinknek az állampolgárok számára érthetőknek és áttekinthetőknek kell lenniük.

Elvtársak!

A szocialista rend és az állampolgárok békés életének védelmében az NDK fegyveres erői, a Nemzeti Néphadsereg, az Állambiztonsági Minisztérium, a Belügyminisztérium szervei és a munkásőrség mindenkor és magas színvonalon készenlétben álltak. A Központi Bizottság meg van győződve arról, hogy az elvtársak, akik ezekben a szervekben tevékenykednek, a jövőben is igazolni fogják a beléjük helyezett bizalmat a köz-

rend és biztonság megszilárdításában éppen úgy, mint az imperialista ellenség bomlasztó és felforgató munkájának felfedésében, leleplezésében és elhárításában.

Az imperializmus növekvő agresszivitása és ellenforradalmi praktikái miatt a haza védelmét tervszerűen tökéletesíteni kell, és hozzá kell járulni a szocialista közösség védelmi erejének az erősítéséhez. A fegyverbarátság a Szovjetunióval és a Varsói Szerződéshez tartozó többi állam fegyveres erőivel a szocialista internacionalizmus parancsa és biztonságunk szilárd alapja. Szocialista államunkban minden állampolgár joga és megtisztelő kötelessége, hogy hozzájáruljon a béke, a szocialista haza és vívmányainak védelméhez. Feladatunk, hogy szocialista államunk megvédésére minden állampolgár készségét és képességét kibontakoztassuk és igénybe vegyük. Ehhez tartozik az ifjúság erkölcsi-politikai és lélektani felkészítése a katonai szolgálatra, az aktív szolgálat a fegyveres erőknél, a polgári védelem és a védelmi feladatok széles körű biztosítása a társadalom minden területén.

A Nemzeti Néphadsereg honvédelmünk bázisa, fő ereje. Katonai feladata az, hogy az NDK államhatárait, területét, légterét, partjait, és a szövetséges szocialista államokat a szovjet hadsereggel és a Varsói Szerződés többi baráti hadseregével együtt megbízhatóan védelmezze.

Osztálytestvérei és fegyverbarátai oldalán Nemzeti Néphadseregünk mindenkor a politikai érettség és a katonai tudás magas fokát tanúsította. A kollektív véderő sikeres fejlődését igazolta a „Fegyverbarátság" hadgyakorlat köztársaságunk területén, amelyen először vett részt a Varsói Szerződéshez tartozó valamennyi szocialista ország hadserege.

A Nemzeti Néphadsereg harci erejének és harckészültségének fejlesztése csak osztálytudatos harcosokkal lehetséges, akik a marxista–leninista elmélet alapján elsajátítják a szocialista hadtudományt, úrrá lesznek a modern irányító berendezéseken, fegyverzeten és technikán. Mindez megnöveli a nevelés és a képzés feladatait.

A Nemzeti Néphadsereg csak úgy állhat helyt, ha a párt vezető szerepe következetesen érvényesül soraiban és alapszervezeteik befolyása kiterjed a katonai élet minden területére. A párt vezető szerepe szavatolja, hogy szocialista katonai és harci kollektívák fejlődjenek ki, amelyek a fegyveres kiképzésben és a harckészültség fokozásában a lehető legjobb eredményeket érik el, és amelyekben vasfegyelem és rend uralkodik, szigorúan teljesítenek minden parancsot és szolgálati előírást.

A felfegyverzett erőknek állandóan éberen kell figyelniük az imperializmusnak az osztályharcban alkalmazott változó és egyre veszélyesebb módszereire és azok változataira; ezek célja, hogy agressziót robbantsanak

ki. Éppen ezért fontos a munkásőrség megerősítése is. A munkásőrség kiváló munkával fejleszti egységeinek harci erejét és harckészültségét. Sajátos módon testesíti meg a termelő és a hatalmat gyakorló munkásosztály katonai erejét is, azt, hogy a munkásosztály ily módon is gondoskodik forradalmi tevékenysége gyümölcseinek megvédéséről.

Nem hagyunk az ellenségnek esélyt arra, hogy a szocializmust megsértse és békés életünket megzavarja. Támadásai a jövőben is meghiúsulnak az NDK népének és fegyveres erőinek forradalmi éberségén, védelmi erején és védelmi készenlétén. A Központi Bizottság meg van győződve arról, hogy az NDK fegyveres erőinek tagjai mindig becsülettel teljesíteni fogják osztálymegbizatásukat.

A SZOCIALISTA SZEMÉLYISÉG KIALAKÍTÁSA A PÁRT FONTOS FELADATA

A szocialista társadalom egyik legnemesebb célja és legnagyobb vívmányainak egyike a sokoldalúan fejlett személyiség kialakítása. S ez nemcsak a távoli jövő lehetősége. Amikor itt most „személyiségről" beszélünk, az egyénre különösen jellemző szellemi és erkölcsi megnyilvánulásokra gondolunk. Marx így írt erről: „az egyén valóságos szellemi gazdagsága teljes egészében valóságos kapcsolatainak gazdagságától függ"[3]. Szocialista személyiségek formálódnak a munka-kollektívákban, a szocialista munkaversenyben, tanulás és sportolás közben, a kultúra kincseinek elsajátítása révén, a társadalmunk vezetésében és tervezésében való részvétel során. Nagy hatással van az egyén fejlődésére az ideológiai munka.

A VIII. pártkongresszust megelőző vitákban megmutatkozott: hogyan bontakoznak ki egyre világosabban a szocialista társadalomban az ember lényeges vonásai. A Berlin-Treptow-i Elektromos Készülékek Gyárának munkásai így tették fel a kérdést: „Minden a mienk, de vajon jól gazdálkodunk-e vele?" Szövetkezeti parasztok kérdezték: „Ha pénzügyileg rend van a szövetkezetben, akkor már minden rendben van?" Ezek a kérdések élénk eszmecseréket váltottak ki, s a résztvevők bebizonyították, hogy érdeklődésük és hozzáértésük messze túlmutat a személyes ügyeken és a közvetlen munkahely problémáin, egyre inkább már az egészért, az üzemért, a népgazdaságért és a szocialista társadalomért éreznek felelősséget.

Az ilyen beállítottság illő a munkásosztály és államunk minden dolgozója társadalmi rangjához. Ez a széles látókör jellemezte azt a vitát is,

[3] *Marx–Engels* Művei. 3. köt. Budapest 1960. 38. old.

amely a képzésnek életünkben elfoglalt helyéről, a kultúra eredményeihez való viszonyról, a közösségi szellemről és a közösségi munkáról, a felnövekvő nemzedékkel szembeni kötelességről folyt. Állampolgáraink politikai-erkölcsi arculata mutatkozott meg a szovjet néphez és az egész szocialista világhoz fűződő baráti kapcsolatokról tett kijelentéseikben, a szabadságukért küzdő népekkel való harcos szolidaritásukban és az imperialista ellenség ideológiai cselszövéseivel szemben mutatott éberségükben is.

Megelégedéssel állapíthatjuk meg: a VII. kongresszus óta tovább erősödött népünkben a szocialista állampolgári öntudat és az internacionalista gondolkodásmód. Az új jellemvonások a jövőben tovább fognak erősödni – harcban a régi tudatformákkal és szokásokkal. És ezek a vonások nemcsak a munkahelyeken fejlődnek ki, hanem a családi életben is. Ezzel összefüggésben szeretném a Központi Bizottság nevében kijelenteni, hogy továbbra is fokozott mértékben kívánunk gondoskodni a sokgyermekes családokról.

Elvtársak és elvtársnők!

A sokoldalú képzés, a szakképzettség növelése mindinkább életünk egyik legjellemzőbb vonásává válik. A VII. pártkongresszus fontos történelmi és iskolapolitikai feladatként jelölte meg valamennyi gyermek középfokú oktatásának megoldását. A jelen tanévben a tanulóknak már 85 százaléka részesült a 10 osztályos képzésben. A felső osztályosok képzésének tartalmát a társadalmi követelményeknek megfelelően határozták meg.

Az a feladatunk, hogy befejezzük az átmenetet az általános 10 osztályos képzésre. Társadalmunk humanista alapkívánalmainak megfelelően járunk el, ha kedvező feltételeket teremtünk a munkásosztály és az egész dolgozó nép magasabb fokú képzéséhez, a szocialista embertípus kialakításához.

Minden pedagógus legfontosabb társadalmi feladata, hogy a tízosztályos általános képzést nyújtó politechnikai iskolát olyan tartalmú iskolává alakítsa, hogy az megfeleljen a fejlett szocialista társadalom követelményeinek és feltételeinek, és alapvető gyermekoktató és nevelő intézménnyé váljon.

Az iskolának tudományos és pártos oktatással magas általános képzettséget kell nyújtania az ifjú nemzedékeknek, és el kell érnie, hogy a szocialista nevelés mélyreható legyen. A szocialista társadalomban való életre és munkára kell felkészítenie az ifjúságot, és még több gondot kell fordítania arra, hogy jól kvalifikált szakemberutánpótlást készítsen elő. Nagy jelentősége van a politechnikai oktatásnak, a tanulás és a termelő

munka összekapcsolásának. A 10 osztályos iskolatípust továbbra is általános képzést nyújtó politechnikai iskolaként fejlesztjük.

Az alkotóerő, a készségek csakis tanulással, továbbképzéssel fejleszthetők. Meg kell ismertetni az ifjúságot a magas erkölcsi, esztétikai és kulturális értékekkel, és a szocialista világnézet szellemében kell nevelni őket. Iskoláink a szülőkkel, a szocialista gyermek- és ifjúsági szervezetekkel együtt, valamennyi társadalmi erő támogatásával nevelik az ifjú embereket nagy tudású, öntudatos szocialista állampolgárokká, akik hűek a szocializmus eszméjéhez, akik hazafiként és internacionalistaként éreznek és cselekednek, szocialista munkamoráljukkal tűnnek ki, és aktívan részt vesznek a társadalmi élet formálásában.

Az NDK VII. Pedagógiai Kongresszusán megtárgyalták, hogyan felelhetnek meg iskoláink az új minőségi követelményeknek, hogyan fejlődhet tovább közoktatásügyünk. Most az a feladat, hogy ezt a nagy munkát minden oktatási intézményben tudományos alapon és megbízható módon végezzék el. Mélyreható és hosszan tartó folyamat lesz ez, amelynek során új ismereteket és tapasztalatokat gyűjtünk. Az új problémákat a tanároknak, nevelőknek, tudósoknak és a társadalmi erőknek együtt kell megoldaniuk.

Tudjuk, hogy mindez nagy követelményeket állít a pedagógusok elé mind politikai öntudatukat, marxista–leninista ismereteiket, mind szakmai képzettségüket és pedagógiai képességüket illetően. Az iskolákban és a közoktatási szervekben dolgozó párttagoktól elvárjuk, hogy a kvalifikáltabb politikai-pedagógiai tevékenységért indított mozgalom élére álljanak.

Egész politikánkban abból indulunk ki, hogy a munkásosztály egyik legfontosabb feladata, hogy méltó utánpótlást neveljen ki. Jó hagyomány, hogy a munkások a gyárakban közvetlenül is foglalkoznak az ifjúság nevelésével, átadják nekik osztályharcos tapasztalataikat és munkásöntudatra nevelik őket. Ezt a jó hagyományt ápolni kell.

Az ifjúság életének fontos szakasza a szakmatanulás. A jövőben is a legtöbb fiatal – fiú és leány egyaránt – szocialista szakmunkásként a termelő munkában fog dolgozni és tovább is fog tanulni. A VII. kongresszus óta a szakmai képzés tartalma és módszerei lényegesen megváltoztak. Az iskolai tanulmányaikat befejező azon fiataloknak, akik nem tanulnak tovább főiskolán vagy egyetemen, 99 százaléka szakmai képzésben részesül. Azok a tanulók is, akik még nem járhattak a kilencedik és tizedik osztályba, a szakiskolák révén lényegében elérik a 10 osztályos iskola színvonalát.

A szakoktatás számára új szaktárgyakat dolgoztak ki és új tanterveket

vezettek be, közöttük 28 alapszakmára, amelyek új szakmatípust képviselnek, és lehetővé teszik, hogy sokoldalúan foglalkoztatható szakmunkás-utánpótlás nevelődjön fel. Minden szakma számára új alap-szaktárgyakat iktattak be: elektronika, számítógép-technika és adatfeldolgozás stb. Az, hogy az alapszakmákra koncentrálunk, semmiképpen sem jelenti azt, hogy más szükséges foglalkozások megszűnnek. Vagy azt képzeli valaki, hogy a szocializmus felépítése után nem lesz szükségünk, mondjuk, fodrászra?

A feladat tehát az, hogy az új programot minden üzemben, minden szakiskolában jól valósítsuk meg. Ez vonatkozik mind az elméleti és gyakorlati képzésre, mind pedig a marxista–leninista alapismeretek meggyőző átadására.

A gyors társadalmi fejlődés megkívánja, hogy sokféle lehetőséget teremtsünk a munkások szakmai képzésére és ezeket megfelelően használjuk is ki. Főként a betanított munkásnők szakmunkássá való átképzésére fordítsunk nagy gondot.

Elvtársak!

A 3. főiskolai reformmal és az akadémiai reformmal bevezetett átszervezés nagy hatással van az oktatásra és a tudományokra. Megkezdődött a képzésnek a kutatás és oktatás egysége szellemében való alapvető átalakítása, a továbbképzés fejlesztése és a kutatóerők koncentrálása. A gyakorlattal való kapcsolatok elmélyülnek. Új vezetési formák ösztönzik a szocialista demokráciát. A tudósok és a diákok, a munkások és az alkalmazottak jelentős teljesítményeket mutatnak fel.

Az ötéves terv folyamán 250 000 fő- és szakiskolát végzett személy lépett munkába. Új főiskolákat alapítottunk, és a hallgatók száma 225 000-ről 302 400-ra emelkedett. A további emelkedés azonban túllépné lehetőségeink határát és társadalmi igényeinket. Ennél szükségesebb, hogy a meglevő oktatási kapacitásokat teljesen kihasználjuk, még nagyobb hatásfokkal dolgozzunk, és anyagi eszközeinket a legcélszerűbben használjuk fel. A legfontosabb teendőnk jelenleg a képzés minőségének, főképpen tartalmi színvonalának az emelése és a hallgatók osztálytudatos nevelésének a javítása.

A tudományos versengés, a hallgatók és a fiatal tudósok tanulmányai az alkotó munka szép eredményei. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a fő- és szakiskoláinkon végzett hallgatók az életben és a szakmában annál biztosabban megállják a helyüket, minél szorosabban összekapcsolják a magas fokú szakmai ismereteket a jól megalapozott politikai tudással. Éppen ezért arra kell törekednünk, hogy a tudományos színvonal és

a marxista–leninista alapstúdiumokat oktató intézmények politikai hatóereje egyre növekedjék.

Kedves elvtársak és elvtársnők!

Pártunk programja útmutatást ad a szocialista nemzeti kultúra fejlesztésére köztársaságunkban. Az a célunk, hogy a szocializmus képzett és meggyőződéses építőit neveljük fel, akiket áthat a proletár internacionalizmus szelleme. E cél érdekében már jó néhány lépést megtettünk.

Íróink és művészeink az elmúlt években sok új művet alkottak. A szocialista irodalom, a televízió-, a film- és színházművészet, a zene és a képzőművészet pártszerűségre és nagyobb kifejezőerőre törekszik. Már hívebben ábrázolják azoknak az embereknek a vonásait, akik szocialista életünket tudatosan alakítják. Ezt tartjuk a legjelentősebb előrehaladásnak. Azokat az alkotásokat, amelyekben a dolgozók jelenüket, problémáikat, érzéseiket és gondolataikat ismerik fel, örömmel fogadják, ösztönzően hatnak rájuk és elősegítik, hogy megismerjék önmagukat.

Életünk szüntelen fejlődése egyre termékenyebb talajt biztosít a művészetek és a kulturális tevékenység felvirágzásához. A munkások, a szövetkezeti parasztok és az értelmiség leghaladóbb köreire támaszkodva fejlődnek ki azok a kulturális szokások, amelyek méltók a szocializmushoz. Természetesen ez hosszadalmas folyamat. De például a lipcsei Kirov Művek kezdeményezésének visszhangja, az a tény, hogy a szocialista brigád címért küzdő kollektívák háromnegyed részének van kulturális és továbbképzési terve, továbbá a munkás-fesztiválok – mind a folyamatos fejlődésről tanúskodnak.

A művészi élmények és az egyéni művészeti alkotó tevékenység iránti igény egyre fokozódik a munkásosztályban és az egész népben. Egyre több dolgozó keres a művészi munkában új élményeket, de igényesen és kritikusan is szemlélik a műveket. A művészek számára ez a társadalmi hatás nagy jelentőségű. Az ilyen partnerek ösztönzően hatnak arra, hogy a művészi és világnézeti felelősség mind tisztábban ötvöződjék; a műélvezők eszmei gazdagodásra, tartalmi mélységre és mesteri alkotásra buzdítanak.

Az írók és művészek maguk tudják a legjobban, hogy a művészi alkotások sorában a szép eredmények mellett felszínesség, külsőség és egyhangúság is fellelhető. Teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy nem könnyű feladat az emberek mindennapos ténykedéseiben nagy és világot megváltó tetteket felfedezni, bemutatni őket, és életünk minden szépségét mesterien ábrázolni. Pártunk mindig bizalommal áll a művészek mellé, és segítséget nyújt nekik ahhoz, hogy a szocialista társadalom javára végzett alkotó munkájukat még gazdagabbá és hatékonyabbá tehessék.

Az íróknak és művészeknek azonban, elsősorban szövetségeikben és azok pártszervezeteiben, maguknak is nyílt, tárgyilagos, alkotó eszmecserét kell folytatniuk arról, hogyan lehet az új témákat jobban megoldani. Ez a művészeknek az élettel való szoros kapcsolatát feltételezi és társadalmunk fejlődésének tudatos, mély megértését. Ebben az esetben az írók és művészek nemcsak a helyes, a szocialista társadalom számára hasznos témákat fogják a középpontba állítani, hanem az új életmegnyilvánulások egészét és sokrétűségét is megértik és meríteni tudnak belőle. Így még több olyan mű fog keletkezni, amely valóságközelsége, a néppel való kapcsolata és pártossága révén érthető és hatásos lesz, s ezért lelkes fogadtatásban fog részesülni.

Mindez olyan mértékben valósul meg, amilyen mértékben a pártnak sikerül majd a művészeket alkotásaikban korunk szocialista személyiségének megformálására ösztönöznie. Ez segítségükre lesz abban, hogy napjaink szépségeinek és nagyságának igenlő ábrázolására és a legyőzendő ellentmondások kritikus vizsgálatára új formákat keressenek, gazdagítsák a szocialista realista művészetet. Éppen azért, mert ismerjük a művészi alkotó folyamatok nehézségét és bonyolultságát, teljes megértéssel támogatjuk az új formák kutatását.

Alkossanak művészeink köztársaságunk dolgozóival, a munkáskollektívákkal szorosabb kapcsolatban, és azzal a feladattal, hogy állampolgárainkat a művészet eszközeivel is felfegyverezzék a polgári ideológiával, az imperializmussal való vitákra. Ez hozzásegíti majd művészeinket is ahhoz, hogy alkotó fantáziájukkal megtalálják a szocialista társadalmunkra jellemző azokat a sajátos kifejező formákat, amelyek nem táplálkoznak egy számunkra idegen, sőt ellenséges világ modernizmusából.

Pártunk baráti érzéseket táplál az írók és művészek iránt. Alkotói és egyéb problémáikban számíthatnak megértésünkre, mert olyan országban élünk együtt, amelyben megvalósult a szellem és a hatalom egységének humanista eszméje. Sok sikert kívánunk szocialista költőink, regényíróink, drámaíróink, képzőművészeink, zeneművészeink, film-, televízió- és színházi alkotóink munkájához, ahhoz, hogy a nép szívében és gondolataiban meghallgatásra találjanak. Őszintén reméljük, hogy abban a szerencsében részesülnek, hogy egyre több ember nélkülözhetetlen útitársává válnak.

A kulturális életben tevékenykedők fontos feladatot teljesítenek köztársaságunkban az imperializmus ideológiai diverziós kísérletei elleni harcban. A nyugati kulturális hanyatlás antihumánus termékeivel szembeszegezik szocialista korszakunk új éltető szellemét. Szocialista nemzeti kultúránk a haladó hagyományok letéteményese. Ludwig van Beethoven,

Albrecht Dürer, Heinrich Mann, Johannes R Becher, Erich Weinert, Willi Bredel és mások iránt érzett tiszteletünk hathatósan bizonyítja, hogy a humanista örökség kulturális kincsei a nép tulajdonává és a szocialista emberhez méltó életforma részévé váltak.

Jelenleg több mint egymillió állampolgár, közöttük sok fiatal működik a népi művészeti csoportokban és körökben. Ez a mozgalom fontos szerepet tölt be a kulturális életben. Ösztönző erejét az eddiginél jobban kell kihasználni, és gazdagítani vele a járások, városok és községek kulturális hétköznapjait.

Nem közömbös az az érdekes tapasztalat sem, hogy ott elégítik ki a legjobban a dolgozók kulturális igényeit, ahol a járási, városi és községi kulturális, népművelési és sportlétesítmények és az üdülők jól együttműködnek. Az ilyen közös munka a jövőben is segítségünkre lesz a kulturális eszközök és lehetőségek jobb kihasználásában, egyre több ember bevonásában. Gazdagítják kulturális életünket az üzemi fesztiválok is, amelyeket sok helyen a munkásfesztiválok előkészítésére rendeznek.

A falvak szellemi és kulturális életét jobban kell pártfogolni. De, mint a múltban is, megkülönböztetett figyelmet fordítunk az ifjúság kulturális nevelésére. Minden vezetőnek fokozottan helyt kell állnia ezen a területen. Pártszervezeteinknek gondoskodniuk kell arról, hogy elvtársaink a kulturális élet fejlesztésében is példát mutassanak.

Országunk lakóinak mindennapi életétől elválaszthatatlan az olvasás. Az utóbbi négy évben a megjelent könyvek példányszáma 113,7 millióról 121,8 millióra emelkedett. Minden negyedik állampolgár olvasója az állami, a szakszervezeti és a közkönyvtáraknak. Különösen örvendetes, hogy a gyermekek és a 16 éven aluli fiatalok fele ehhez az olvasótáborhoz tartozik.

Pártunk Központi Bizottsága az irodalmat, a művészetet és a dolgozók millióinak kulturális tevékenységét szocialista életünk fontos elemének tartja. Ez megfelel a pártkongresszus által a következő évekre megjelölendő főfeladatnak, annak, hogy a fejlődést e területen is erőnkhöz mérten támogatnunk kell.

TÁRSADALMUNK VEZETŐ EREJE A NÉMET SZOCIALISTA EGYSÉGPÁRT

A Német Szocialista Egységpártnak mint a munkásosztály marxista–leninista pártjának az a feladata, hogy tudományosan megalapozott stratégiával és taktikával vezesse az NDK társadalmi fejlődését. Ösztönzi

és pártfogolja az állampolgároknak a szocialista rend további fejlődését célzó kezdeményezéseit.

A párt megalapítása óta eltelt 25 év alatt, amióta Wilhelm Pieck és Otto Grotewohl az egység jelképeként kezet fogott, pártunk harcosan, kitartóan és sikeresen dolgozott ennek a feladatnak a megvalósításáért. Mint a munkásosztály és az egész dolgozó nép forradalmi pártja, mint új típusú párt bonyolult történelmi körülmények között valóban történelmi teljesítményt produkált. Az antifasiszta demokratikus forradalomban, a szocializmus alapjainak lerakásában és a fejlett szocialista társadalom építése során aratott sikerek azt bizonyítják, hogy pártunk eleget tudott tenni korunk objektív követelményeinek. Biztosan vezeti a népet a helyes úton. Marx, Engels és Lenin által a forradalmi munkásmozgalom elé kitűzött célokat érünk el, és velük évszázados humanista elvek válnak valóra nálunk.

Mindemellett az előttünk álló időszak céljai, amelyeket a VIII. kongresszus fog kitűzni, új kívánalmakat ébresztenek majd a párt vezető szerepének gyakorlása, elméleti, politikai, ideológiai és szervező munkája iránt. Mert minél kiterjedtebb a szocialista felépítmény, minél bonyolultabbak a feladatok, annál nagyobb a párt szerepe és felelőssége. A Központi Bizottság hangsúlyozza, hogy a párt vezető tevékenységének magját a társadalom politikai vezetése képezi.

A VII. pártkongresszus óta pártunk tovább növekedett, harci ereje fokozódott. Sorainak egysége még szilárdabb lett, a párttagok szorosan tömörülnek a Központi Bizottság köré. Pártunk állhatatos kommunisták nagy kollektívája, akik hűségesek a marxizmus–leninizmushoz és önzetlenül haladnak hazánk szocializmust építő millióinak az élén. Az NSZEP olyan harci szövetség, amelyben kölcsönös bizalom és elvtársi nyíltság uralkodik, amelyben a küzdőtársak jóban és rosszban önzetlenül összetartanak. A párt harcában teljesedik ki életünk értelme.

A Német Szocialista Egységpártnak jelenleg 1 909 859 tagja van, közülük 1 845 280 párttag, 64 579 tagjelölt. Minden hatodik 18 éven felüli állampolgár pártunkhoz, a kommunista és munkáspártok nagy nemzetközi hadseregének megbízható osztagához tartozik. Ez pártunk tekintélyéről, és a munkásosztállyal és az egész néppel való megbonthatatlan kapcsolatáról tanúskodik. Megjavult pártunk összetétele. A tagok és tagjelöltek 56,6 százaléka munkás, 5,9 százaléka szövetkezeti paraszt és 17,1 százaléka értelmiségi. A tagság 28,7 százaléka nő. Az elvtársnők és elvtársak 76,8 százaléka munkásszármazású. A társadalmi élet különböző területein működő vezető kádereink 75 százaléka munkás-, illetve parasztszármazású. Tagjai életkorát tekintve is pártunk céltudatosan a jövőre

orientálódik. A tagok és tagjelöltek csaknem fele, pontosan 45 százaléka negyven évesnél fiatalabb.

A Központi Bizottságnak a párt osztályösszetételének megjavítására vonatkozó határozatai következetesen megvalósultak. A beszámolási időszakban felvett 296 720 tagjelölt közül 211 899, azaz 71,4 százalék munkás. A jövőben is ezt az utat fogjuk követni, megfelelően pártunk jellegének és a munkásosztály növekvő szerepének. A leghaladóbb munkások, szövetkezeti parasztok és értelmiségiek felvételénél szigorúan megtartjuk az egyéni kiválasztás lenini elvét. Azért, hogy a megtisztelő párttag nevet megbecsüljük és a párt tisztaságát megőrizzük, a jövőben is elhatároljuk magunkat azoktól, akik magatartásukkal kárt okoznak pártunk tekintélyének.

A beszámolási időszakban is pártunk dialektikus egységként kezelte a program következetes megvalósítását és a párt státusának megtartását. A demokratikus centralizmus alapján biztosították a Központi Bizottság határozatai, hogy a tagság kövesse a VII. kongresszus útmutatásait, időben felismerje az akadályokat és küzdje le őket. A KB rendszeresen megtartott ülésein a Politikai Bizottság beszámolt tevékenységéről. A kollektív vezetés az alapszervezetektől a Központi Bizottságig megerősödött.

A tagkönyvcsere és a választások, a VIII. kongresszus előtt a párttagokkal folytatott beszélgetések jelentős események voltak pártunk életében. Megmutatkozott a pártnak mint a munkásosztály és az egész dolgozó nép élcsapatának érettsége. Az alapszervi választási gyűlések, a járási és körzeti küldöttkonferenciák azt bizonyítják, hogy pártunk harci ereje és vezető szerepe minden téren megerősödött.

A Központi Bizottság határozataitól inspirálva, főként a KB 14. ülése óta, a pártszervezetek tárgyilagosan és a körülményeket figyelembe véve beszélték meg területük problémáit. Elkészítették munkájuk mérlegét, felfedték a hiányosságokat és megállapították a további feladatokat. A választási gyűléseket nagy buzgalommal tartották meg. Ezek a párton belüli demokrácia erejéről tanúskodtak. Az elvtársak és elvtársnők 87 százaléka részt vett rajtuk; több mint 620 000 párttag és tagjelölt kért szót ezeken a gyűléseken és a küldöttkonferenciákon. A választások azt mutatták, hogy a párt akkor tud növekvő feladatainak megfelelni, ha következetesen alkalmazza a pártélet lenini normáit, és a pártmunkában a lenini munkamódszereket alkalmazza.

Az új vezetőségekbe olyan elvtársakat választottak, akiknek nagy a tapasztalatuk a pártmunkában, tekintélyük van, akik hozzájárultak a határozatok végrehajtásához és a kollektíva bizalmát élvezik. A munkások aránya 46,8 százalékra nőtt az alapszervi vezetőségekben és 51,9 száza-

lékra a vezető pártszervekben. Nőtt a nők és a fiatalok aránya is a vezetőségekben.

A sokoldalú eszmecserék, amelyeket pártonkívüliekkel is folytattak a tagkönyvcsere és a választások idején, értékes tapasztalatokat és tanulságokat szolgáltattak a vezetők munkájához. Ezért még lelkiismeretesebben fogunk gondoskodni arról, hogy a munkások, a dolgozók bölcsessége és tapasztalata kifejezésre jusson a párt határozataiban. A párt tanítja a tömegeket és egyidejűleg tanul is tőlük – ahogyan azt Lenin ismételten hangsúlyozta. Az emberek okos gondolatait és javaslatait annál jobban hasznosíthatja a párt, minél több bizalommal tanácskozik velük a bonyolult kérdésekről is.

Pártunk minden tagjának osztálykötelessége, hogy ifjúságunk szocialista neveléséért megkülönböztetett felelősséget érezzen. Az ifjúsági szervezet, a Freie Deutsche Jugend (Szabad Német Ifjúság) a beszámolási időszakban is a párt aktív segítőjének és harci tartalékseregének bizonyult. A szocialista ifjúsági szervezet legfontosabb feladata, hogy a felnövekvő nemzedéket osztálytudatos emberekké nevelje, akik szocialista módon dolgoznak, tanulnak és élnek. Az ifjúságot új, felelősségteljes feladatokkal kell megbízni, mint ez számos ifjúsági objektum felépítésével már jó hagyománnyá vált. Az ifjúságot rendszeresen be kell vonni a munkába, és tekintettel kell lenni a különböző rétegek és korosztályok fejlődésének feltételeire, hogy munkájukat, tanulmányaikat, szabad idejüket és egész életüket tartalmasan, vidáman és a jövőbe vetett hittel alakíthassák.

Újra és újra büszkeséggel és örömmel tölt el bennünket, amikor fiataljainkra tekintünk. Amint azt az FDJ IX. Parlamentje újból megmutatta, kitűnő ifjúság nő fel nálunk.

A Kongresszus köztársaságunk fiataljaihoz fordul: Ti vagytok a forradalmi német munkásmozgalom hivatott örökösei. Csak a szocializmus adhat életeteknek értelmet és tartalmat. Legyetek a jövőben is áldozatkészek és állhatatosak, hűek az eszméhez és szocialista hazátokhoz, a Német Demokratikus Köztársasághoz. Erősítsétek és őrizzétek őt, mert a saját jövőtökről van szó. Bízunk bennetek, a szocializmus építésében ifjú társaink.

Elvtársak!

Pártunk következetesen alkalmazza a kollektív vezetés elvét, mint minden választott vezetőség munkájának fő elvét. Lenin, az SZKP vezetési stílusa és saját tapasztalataink arra tanítanak bennünket, hogy a kollektivitás elengedhetetlen feltétele különösen az új, bonyolult problémák tárgyilagos megközelítésének. Csak a kollektivitás, amely magában foglalja az egyszemélyi felelősséget is, teszi lehetővé a helyes és tudományosan alá-

támasztott döntéseket. A vezetőségek kollektív munkájával küzdhetünk a leghatásosabban az olyan jelenségek ellen, mint a szubjektivizmus, az önfejűség, a szépítgetés és a kollektíva semmibevevése. Akárhol bukkannak fel ehhez hasonló tendenciák, megalkuvás nélkül kell ellenük harcolni.

A lenini értelemben vett kritika és önkritika erősíti a párton belüli demokráciát, növeli a kollektíva és az egyes elvtársak küzdőerejét és bölcsességét. Megerősíti a dolgozóknak a pártba vetett bizalmát. Mégis nyíltan meg kell mondani: vannak egyes elvtársak, akik lebecsülik a kritikát és az önkritikát. Okosabbnak képzelik magukat a kollektívánál. Tévedhetetlennek és megtámadhatatlannak tartják magukat. Az efféle magatartáson a közösség erejével kell változtatni, hogy az adott területen ne akadályozza az előrehaladást.

A párton belüli demokráciához tartozik – csakúgy mint a kritika iránti fogékonyság, csakúgy mint a határozathozatal előtti nyílt vita – a pártfegyelem is. Éppen az önkéntes, tudatos és szigorú fegyelem ad erőt pártunknak, és ez a fegyelem mindenki számára egyformán kötelező. Mindenkinek, aki harci szövetségünkhöz tartozik, szenvedélyesen és teljes erejéből síkra kell szállnia a határozatok megvalósításáért, a passzivitás, a közöny, az önzés és a fegyelmezetlenség ellen. Mindenkinek állhatatosnak kell lennie az imperialista osztályellenség politikájával és ideológiájával való harcban, ott is, ahol rafinált álöltözetben jelenik meg.

Az elmúlt években tökéletesedett a pártinformáció mint a vezetési tevékenység fontos eszköze. A Központi Bizottságnak az alapszervezeteknek nyújtott információi mellett megjavult az alapszervezeteknek a vezető szerveket tájékoztató tevékenysége is. Ez lehetővé tette, hogy a pártszervezetek munkájának pozitív tapasztalatait jobban általánosíthassuk, hogy jobban figyelembe vehessük a dolgozók hangulatát és véleményét, hogy jobban vezethessük a politikai-ideológiai munkát. A jobb tájékoztatás lehetővé tette, hogy a párttagok és tagjelöltek egyöntetűen magyarázzák politikánkat és végrehajtásában is egységesen lépjenek fel.

A párt ellenőrző bizottságainak nagy szerepe van soraink egységének és tisztaságának megőrzésében. Segítettek abban, hogy a párttagokat öntudatos marxista–leninista harcosokká nevelhessük, hogy a szervezeti szabályzat a pártélet szilárd alapját képezze. A jövőben is az lesz a párt ellenőrző bizottságainak a feladata, hogy szigorú párt- és állami fegyelemre neveljenek, nagy figyelmet szenteljenek a párterkölcsnek és vigyázzanak arra, hogy minden elvtárs magatartása párttaghoz méltó legyen.

Pártunk biztos alapját, a közte és a dolgozók közötti közvetlen kapcsolatot az alapszervezetek képezik. Tagjai naponta nagy munkát végeznek. Nem gondolnak a fáradsággal és nem kímélik erejüket, ha meg kell magyarázni a tömegeknek a párt stratégiáját és taktikáját, és a végrehajtásra maguk mutatnak példát. Pártunk legfőbb fórumán teljes szívből köszönetet mondunk az alapszervezetekben társadalmi munkában dolgozó tisztségviselőknek, s az elvtársak százezreinek önzetlen és odaadó munkájukért.

A Központi Bizottság rendszeresen foglalkozott az alapszervezetek munkájával, valamint a járási, körzeti vezetők tevékenységének problémáival, s határozatai arra irányultak, hogy a pártszervezetek még eredményesebben működjenek.

Pártunknak 72 207 alapszervezete van. A beszámoló időszakában 3846 új alapszervezet alakult, s ez növelte a párt befolyását a társadalom életének minden területén.

A pártkollektívák erejét fokozza, ha minden elvtárs részt vesz a határozatok kidolgozásában és megvalósításában. Ez akkor lehetséges, ha a taggyűléseket gondosan előkészítik, s így azok elevenek és konkrétak lesznek; akkor lehetséges, ha meggondolt pártfeladatokat adnak és megvalósításukat lelkiismeretesen ellenőrzik. Mindez pedig még szélesebb körű és aktívabb társadalmi munkát követel. Mindig és minden kérdésben fontos, hogy értékesítsük elvtársaink és a pártonkívüliek észrevételeit, véleményét, s ezzel növeljük a pártszervezetek erejét és tekintélyét.

A Központi Bizottság 14. plénumán a tagkönyvcsere eredményeiről szólva kiemelte: ahol dolgozik egy pártszervezet vagy akár egy elvtárs – ott jelen van a párt. A párt ereje mindenekelőtt az alapszervezetek tevékenységében rejlik. Itt kerül kapcsolatba a tagság a párt politikájával, itt megbeszélhetik egymással a munkaproblémákat, az aktuális politikai eseményeket, az élet minden kérdését. Itt, az alapszervezetekben van minden elvtárs politikai hazája. Ezért fontos, hogy az alapszervezetekben őszinte, nyílt légkör legyen, rendszeresen értékelni kell az elért eredményeket, hogy a tanulságokat a további feladatok megoldásánál felhasználhassák. El kell érni, hogy minden egyes elvtárs jól érezze magát alapszervezetében, figyelembe kell venni felszólalását, s neki is hallgatnia kell a többiek véleményére, segítenie a párthatározatok megvalósításában.

A feladatok, amelyeket a VIII. kongresszus állít az alapszervezetek elé, arra kötelezik a járási és a körzeti vezetőket, hogy az alapszervezet

irányítását és segítését minden szinten tovább javítsák. A módosult feltételeknek és a helyi vezető pártszervek javaslatainak megfelelően változtattunk a párt szerkezeti felépítésén. Tizenegy új körzeti bizottságot hoztunk létre, és a városok kerületi vezetőségei körzeti vezetői státuszt kaptak.

Elvtársak!

Pártunk büszke tisztségviselőire, akik harcedzetten, mély meggyőződéssel, a dolgozókkal való szoros kapcsolatban nap mint nap legjobb tudásukkal munkálkodnak a szocializmus építésén. A célratörő oktató-nevelőmunka eredményeként pártunknak ma 100 000-nél több kádere van, akik megfelelő politikai és szakmai képzettséggel rendelkeznek, képesek arra, hogy eligazodjanak a társadalmi folyamatokban, és mindig az új felé orientálódjanak.

A pártkáderek képzése és továbbképzése a VII. pártkongresszus óta tovább javult. A párt iskoláiban és intézeteiben évente 100 000 elvtársunk tanul. A körzeti vezetőségi titkárságok tagjainak 95,3 százaléka rendelkezik fő-, illetve szakközépiskolai végzettséggel. Az alapszervezeti vezetőségi tagok 33,2 százaléka, a párttitkárok 48,1 százaléka végzett pártiskolát. A nagyüzemi párttitkárok 90 százaléka végzett pártiskolát és 80 százalékuknak van fő- vagy szakközépiskolai oklevele.

A káderekkel szemben támasztott fokozott követelmények szükségessé teszik, hogy állandóan tökéletesítsék marxista–leninista tudásukat, szakmai ismereteiket, és azt a képességüket, hogy fel tudják ismerni az aktuálissá vált kérdéseket és szakértelemmel tudjanak dönteni bennük. Továbbra is elsőrendű elveink közé tartozik a politikai és szakmai képzés egysége, az elmélet és a gyakorlat szoros kapcsolata. A kádermunka fontos része a fiatal, a munkásosztályhoz és a párthoz hű vezetők rendszeres képzése, és ezután is nagy figyelmet kell fordítani a nők oktatására.

AZ NSZEP ELMÉLETI ÉS IDEOLÓGIAI TEVÉKENYSÉGE

A marxizmus–leninizmus világot átalakító tanítása pártunk tevékenységének biztos iránytűje volt és marad. Mindaz a tapasztalat, amit a nemzetközi munkásosztály ebben az évszázadban gyűjtött, a leninizmus – korunk marxizmusa – helyességét és általános érvényűségét igazolja. Azt bizonyítja: egyedül csak e tanítás és alkotó továbbfejlesztése alapján lehet korunk valamennyi kérdésére megalapozott választ adni. Lenin hangsúlyozta: „A marxizmus azt követeli tőlünk, hogy az osztályerőviszonyokat és minden egyes történelmi helyzet konkrét sajátosságait a legpontosabban, objektíve ellenőrizhető módon számbavegyük."[4] Marx és

[4] *Lenin* Összes Művei. 31. köt. Kossuth Könyvkiadó 1972. 132. old.

Engels szerint „...a valóságos életnél kezdődik a ... pozitív tudomány, az emberek gyakorlati tevékenykedésének, gyakorlati fejlődési folyamatának ábrázolása".[5]

A Központi Bizottság beszámolhat róla a pártkongresszusnak, hogy az elméleti tevékenység fokozódott, és növekedtek az erőfeszítések a marxizmus–leninizmus szélesebb körű elterjesztésére. A kommunista és munkáspártok 1969-es moszkvai nemzetközi tanácskozásának felhívása Lenin műveinek tanulmányozására, pártunkban élénk visszhangra talált. V. I. Lenin születésének 100. évfordulója teljes egészében a leninizmus elsajátítása és alkotó alkalmazása jegyében zajlott le. Elmondhatjuk, hogy a leninizmusnak pártunkban mélyek a gyökerei. Párton kívüli dolgozók százezrei is, közöttük sok fiatal, tanulmányozta Lenin írásait, és az ennek során gyűjtött ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák. Ezzel kapcsolatban szeretnénk külön kiemelni a Német–Szovjet Baráti Társaság munkáját. Ez a jelentős évforduló a beszámolási időszakban az elméleti, az agitációs és propagandamunka csúcspontja lett.

Az elméleti-ideológiai munka főként arra irányult, hogy a munkásosztály és forradalmi pártja vezető szerepével kapcsolatos kérdéseket kidolgozza és megvilágítsa. Továbbá a szocialista állam és a szocialista demokrácia fejlődésének alapkérdéseivel foglalkozott. Abból indult ki: nyilvánvaló, hogy a szocializmus gazdasági törvényeit, a szocialista gazdaság irányítását és tervezését intenzívebben szükséges kutatni, s hogy elsősorban azokra a kérdésekre kell választ adni, amelyeket az élet állít elénk. Ezért jelentős helyet foglaltak el az elméleti kutatásban az aktuális témák: a proletár internacionalizmus kérdése, továbbá az állandó harc az imperializmus és reakció ideológiája, az antikommunizmus és a nacionalizmus, valamint a jobb- és baloldali opportunizmus ellen.

Tiszteletre méltó munkát végeztek társadalomtudósaink, propagandistáink és agitátoraink tízezrei, valamint pártsajtónk azokkal az évfordulókkal és más történelmi eseményekkel kapcsolatban, amelyeket a közelmúltban ünnepeltünk. Ilyen volt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója, Marx és Engels születésének 150. évfordulója, a novemberi forradalom és a Német Kommunista Párt megalapításának 50. évfordulója, a Párizsi Kommmün 100. évfordulója, az NSZEP megalapításának 25. évfordulója. Az ilyen megemlékezések nemcsak visszatekintésre nyújtanak alkalmat, hanem segítik a párt gyakorlati politikai feladatainak megvalósítását is, és a figyelmet a jövő feladataira irányítják.

[5] *Marx–Engels* Művei. 3. köt. Budapest 1960. 25. old.

A marxizmus–leninizmus terjesztését és ideológiai offenzíváját mindenekelőtt a kommunista és munkáspártok 1969. évi moszkvai tanácskozása határozatainak és beszédeinek az alapos értékelése segítette elő. Pártunk nemcsak az SZKP nagy tudományos eredményeit méltatta, nemcsak Lenin pártjának rendkívüli hozzájárulását hangsúlyozta a marxizmus–leninizmus alkotó továbbfejlesztéséhez és ennek hatalmas jelentőségét a nemzetközi munkásosztály harca szempontjából, hanem a Központi Bizottság azt tekintette mindenekelőtt pozitívnak, hogy pártunk elméleti-ideológiai együttműködése a Szovjetunió Kommunista Pártjával és a többi testvérpárttal még szorosabb lett. Ezzel együtt új, kedvező feltételek jöttek létre ahhoz, hogy az együttműködés a szocialista közösségben, s főként a Szovjetunióval való kooperáció még termékenyebbé váljon.

Pártunk megnövekedett elméleti tevékenységéről tanúskodik, hogy befejeztük Karl Marx és Friedrich Engels műveinek 40 kötetes kiadását, és megjelentetjük válogatott műveiket hat kötetben. Nagyobb terjedelemben láttak napvilágot V. I. Lenin művei, elterjedtek a marxizmus–leninizmus klasszikusainak életrajzát ismertető írások.

Mindez pozitív mérleg. Ugyanakkor meg kell mondanunk, hogy a párt elméleti tevékenységét magasabb színvonalra kell emelnünk, mert a fejlett szocialista társadalom építése során mind újabb problémák várnak megoldásra. Így a marxizmus–leninizmus elvei és módszertana alapján mélyebben és a tömegek számára érthetőbben kell megmagyarázni, miért és hogyan növekszik a szocializmus építésében a munkásosztály és marxista–leninista pártjának vezető szerepe. A tényleges társadalmi folyamatok elméleti általánosításával kell kimutatni, hogy hogyan alakul a munkásosztály összetétele, jellege, hogyan erősödik szövetsége a szövetkezeti parasztsággal, az értelmiséggel és a többi dolgozóval, hogyan közelednek egymáshoz az osztályok és a rétegek a marxista–leninista ideológia, a munkásosztály eszményei talaján, és hogyan hatja át a munkásosztály tudományos világnézete az élet minden területét.

Elvtársak!

A fejlett szocialista társadalom lényeges vonásait a párt programja és a VII. pártkongresszus határozatai körvonalazták. Ezzel kapcsolatban főképpen a szocialista forradalomnak és a szocialista építésnek Marx „A gothai program kritikája" című művében tárgyalt, utóbb Lenin által átfogóan megalapozott, a Szovjetunió és a többi szocialista ország tapasztalataival igazolt általános érvényű törvényszerűségeit vettük figyelembe. A szocializmus és a kommunizmus, a kommunista társadalmi formáció ismeretes két fázisa között nincs merev választóvonal. A szocialista tár-

sadalom a szocialista termelési viszonyok és anyagi-technikai bázisuk fejlődése alapján fokozatosan nő át a kommunista társadalomba. Az elméleti munka feladata legyen, hogy ezt a folyamatot alapos kutatásnak vessük alá a Német Demokratikus Köztársaság sajátos körülményeinek figyelembevételével.

Pártunk elsőrendű fontosságú feladata volt, és marad is, hogy tudatosan irányítsa a dialektikus összhangot a gazdaság és a politika, a termelőerők és a szocialista termelési viszonyok között, tehát a szocialista termelési mód fejlesztését. Ettől a politikától, amelyben a gazdasági építés a központi helyet foglalja el, függ – mint Lenin mondotta – ténylegesen az emberek millióinak a sorsa. Gazdaságot és politikát egymástól elválasztani éppen olyan hamis dolog, mint a szocializmus gazdasági rendszerét csupán az irányító és szabályozó mechanizmus értelmében alkalmazni vagy magyarázni.

Következésképpen a pártnak az a feladata, hogy a gazdaságpolitikát a gazdasági törvények, főként a szocializmus gazdasági alaptörvénye és ennek politikai, az emberek javát célzó hatásának következetes kihasználása alapján továbbfejlessze.

Ez arra a kérdésre is vonatkozik, hogy az anyagi érdekeltség tökéletesítése során hogyan emelkedjék az erkölcsi tényező szerepe. Fontos feladat a tudományos-műszaki fejlődés gazdasági, társadalmi és ideológiai kérdéseinek az elemzése. Arról van szó, hogy a tudományos-technikai forradalmat és a szocialista rend előnyeit ez utóbbinak megfelelő módon kell helyesen összekapcsolni. A párt figyelmet szentel majd azoknak a problémáknak, amelyek a szocialista közösség, főként a KGST-országok gazdasági integrációjával függnek össze.

Csupán a szocializmus politikai gazdaságtana területén sok új kutatási feladat van tehát, s ezeket – ezt hangsúlyozni szeretném – csak akkor lehet megoldani, ha Marx, Engels és Lenin gazdasági vonatkozású tanításait, az SZKP tapasztalatait még alaposabban tanulmányozzuk.

A Központi Bizottság sürgős teendőink közé sorolja, hogy a marxista–leninista világnézetet alkotórészei egységében hatásosabban propagáljuk. Lenin nyomatékosan utalt erre az egységre. Szembe kell szállnunk azokkal a tendenciákkal, amelyek ezt az egységet lebecsülik. Bármikor valamilyen részfeladatot elméletileg kell megvilágítanunk, ezt csak akkor lehet alkotó módon megtenni, ha a kérdést a marxizmus–leninizmus egészével összefüggésben vizsgáljuk. Csakis ilyen, dialektikus megközelítéssel érhetjük el, hogy világnézetünk áthassa a társadalmi élet minden területét.

Világnézetünknek szilárd tudományos képet kell adnia a világról a munkásosztálynak, valamennyi dolgozónak, mindenekelőtt azonban az ifjú

nemzedéknek. Ahhoz azonban, hogy ezt a feladatot megoldhassuk, elsőként az elméleti munkát kell erősíteni: a dialektikus és történelmi materializmus, főként az osztályharcról szóló tanítás és a tudományos szocializmus tanulmányozását.

Pártunk mindig is fontos következtetéseket vont le a német munkásmozgalom harcából és tiszteletben tartotta a munkásosztály és a nép forradalmi hagyományait. A német munkásmozgalom kutatására és tanulmányozására a jövőben is nagy figyelmet akarunk fordítani.

Elvtársak!

A két világrendszer között kiéleződött ellentét szükségessé teszi, hogy mindenki előtt leleplezzük az imperializmus antihumánus lényegét. A mi szellemi fegyverünk ehhez az imperializmusról szóló lenini tanítás, amely egyszersmind felfedi az opportunizmus gyökereit és lényegét.

Korunkban a szocializmus és az imperializmus közti osztályharc ideológiai területen éleződik ki. E harc tapasztalatai igazolják Lenin megállapítását: „... burzsoá vagy szocialista ideológia? Itt nincs középút ... Ezért a szocialista ideológia *mindennemű* lekicsinylése, *mindennemű* mellőzése egyszersmind a burzsoá ideológia erősbítését jelenti."[6] Az imperialista burzsoázia fő politikai-ideológiai fegyvere – mind eddig is – az antikommunizmus és a szovjetellenesség. Ez az imperializmusnak a szocializmus növekvő befolyásától való félelmének legkoncentráltabb kifejeződése. Az antikommunizmus egyúttal az imperializmus ideológiai agressziójának a kifejeződése a szocialista világrendszer fő ereje, a Szovjetunió ellen, általában korunk három fő forradalmi áramlata ellen.

A reakciós ideológiák minden változata, beleértve a szociáldemokratizmust és revizionizmust – nyíltan vagy burkoltan – antikommunista tartalmú. Az úgynevezett ipari társadalom elméletének, a konvergenciaelméletnek, a szocializmus „demokratizálása" koncepciónak, valamint „a társadalmi piacgazdaság alapján megreformált kapitalizmus" elméletének közös tulajdonsága a szocializmus elmélete és gyakorlata iránti ellenséges érzület.

Mint ismeretes, a jobboldali szociáldemokrata vezetők azon fáradoznak, hogy ilyen „elméletekkel" és más legendákkal ámítsák a munkásosztályt és a dolgozó tömegeket a kommunizmus alternatíváját illetően. E szociáldemokrata vezetők azt a tényt szeretnék elkendőzni ezzel, hogy semmiféle szocializmust sem akarnak, teljes mértékben az állammonopolista kapitalizmus álláspontjára tértek át, és a munkásosztályt ennek a rendszernek szeretnék alávetni.

[6] *Lenin* Összes Művei. 6. köt. Kossuth Könyvkiadó 1964. 36—37. old.

A kapitalizmus és az imperialista agresszió és ellenforradalom bajnokai előszeretettel támaszkodnak a nacionalizmusra is, azzal a hátsó és alantas gondolattal, hogy felszításával hatékonyabban harcolhatnak a szocialista országok ellen, a kommunista világmozgalom és a proletár internacionalizmus ellen.

A párt agitátorai, propagandistái és társadalomtudósai kötelesek megvédeni a munkásosztályt és az NDK minden állampolgárát az antikommunizmus mérgétől és igazunk szellemi fegyverével fölvértezni őket. Tartsuk mindig szem előtt, hogy a szocialista tudat kialakítását mindenkor össze kell kapcsolni a harccal a polgári ideológia, az imperializmus ellen, amely semmiféle eszköztől sem riad vissza, hogy kárt okozzon a szocialista társadalom építésének köztársaságunkban.

Elvtársak!

A Központi Bizottság mindig nagy figyelmet fordított a párttagok és a tagjelöltek ideológiai képzettségének növelésére és a munkásosztály és valamennyi dolgozó szocialista tudatosságának fejlesztésére. Lenin tanításainak megfelelően az ideológiai munka alkotja pártunk tevékenységének fő tartalmát.

Ez a biztosítéka annak, hogy soraink harci ereje a jövőben is növekedni fog és még szorosabb lesz kapcsolatunk az NDK minden polgárával. Ezzel összefüggésben növekszik a jelentősége annak, hogy gondosan tanulmányozzuk a marxizmus–leninizmus klasszikusainak műveit, pártunk határozatait, a kommunista világmozgalom, főképpen az SZKP dokumentumait.

Központi kérdés, hogy a pártoktatás segítségével állandóan mélyüljön a párttagok és a tagjelöltek marxista–leninista tudása. Pártunk megalakulása óta rendszeres marxista–leninista oktatási tevékenység folyik nálunk, szoros kapcsolatban a gyakorlattal. A járási és körzeti vezetőségek tanfolyamai, a nagy propaganda-rendezvények és a szemináriumok hathatós támogatást nyújtanak az agitátoroknak és a propagandistáknak felelősségteljes munkájukhoz.

Az agitáció és a propaganda bevált és új formáival, valamint az oktatási és szemléltető eszközök bővítésével segítünk abban, hogy a párt- és tömegpropaganda eleven és hatékony legyen. A marxista–leninista tudománynak a mindennapi élethez kapcsolódó átadásával akarja elérni pártunk, hogy nemcsak a párttagok és a tagjelöltek, hanem a párton kívüli munkások, szövetkezeti parasztok, értelmiségi dolgozók és mindenekelőtt az ifjúság egyre nagyobb része értse meg a társadalmi fejlődés törvényszerűségeit, és cselekedjék annak szellemében. Meggyőződésünk, hogy a dolgozók szocialista tudata az alapja alkotó tevékenységüknek.

A személyes politikai beszélgetések, a vita, a vélemény- és eszmecsere nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy megértessük pártunk politikáját, megválaszolhassuk az emberek kérdéseit. A gyakorlat bebizonyította, hogy a politikai tömegmunkának ez, a néppel való kapcsolatot teremtő különösen fontos eleme az egész párt ügye, minden egyes tagjának ügye, és nem valamilyen szakfeladat.

Bevált lenini elv az, hogy a párttagok a munkahelyükön és közvetlen környezetükben felelősek azért, hogy a pártonkívüliekkel elbeszélgessenek, és a kollégák és polgártársak élményeihez és tapasztalataihoz kapcsolódva megértően és türelmesen magyarázzák szocialista elveinket. Ez az egyik alapvető feltétele annak, hogy még jobban megszilárdítsuk a párt, a munkásosztály és valamennyi dolgozó között a bizalmat. Az a tény, hogy országunk párton kívüli állampolgárai nyiltan fordulnak kérdéseikkel, problémáikkal, sőt nehézségeikkel is elvtársainkhoz, azt mutatja, hogy ez a bizalom egyre erősödik.

Fontos, hogy a hétköznapi politikai munkát, amelynek oly nagy az értéke, és oly nagy követelményeket állít elénk, mindig elvi alapokon és közérthető módon végezzük. Nem hangzatos szavakra, hanem meggyőző érvekre van szükség. Kerüljük az általános politikai kijelentéseket, érthető válaszokat adjunk. A helyes politika csak így érvényesülhet helyesen.

Hírközlő szerveink egyre fontosabb szerepet játszanak a párt ideológiai munkájában, az NDK állampolgárai szocialista tudatának megerősítésében és az imperialista ellenséggel való vitákban. A sajtó, a rádió és a televízió érdemlegesen járult hozzá, hogy a VII. pártkongresszus határozatai megvalósuljanak. Ismételten a párt megbízható eszközeinek bizonyultak.

Pártunk programjának értelmében az ideológiai munkában arra összpontosítjuk figyelmünket, hogy erősítsük a szocialista hazafiságot és a proletár internacionalizmust, a munkához és a társadalmi tulajdonhoz való szocialista viszonyt, a marxista–leninista világnézetet, és fokozzuk a reakciós polgári ideológia elleni küzdelmet. Pártunk egész munkájában Marx, Engels és Lenin tanítását követjük. Határozottan fellépünk minden olyan próbálkozás ellen, hogy elferdítsék vagy meghamisítsák ennek a tanításnak a lényegét. Csapást mérünk az opportunizmus minden jelenségére.

Meg vagyunk róla győződve, hogy pártunk a marxista–leninista elmélettel, útmutatásaival és saját sok éves harcából leszűrt tapasztalataival felfegyverkezve, felelősségteljesen és becsülettel fogja teljesíteni ideológiai feladatait.

AZ NSZEP A NEMZETKÖZI FORRADALMI MOZGALOM EGYSÉGÉÉRT, PÁRTUNK NEMZETKÖZI KAPCSOLATAINAK FEJLŐDÉSE

Az NSZEP a nemzetközi kommunista mozgalom, korunk legnagyobb és legbefolyásosabb szellemi és politikai erejének szilárd és elválaszthatatlan alkotórésze. A Központi Bizottság nemzetközi tevékenysége a beszámolási időszakban arra irányult, hogy aktívan hozzájáruljon a kommunista világmozgalom egységének megerősítéséhez, összekovácsoltságához, az antiimperialista erők összefogásához.

Majdnem napra pontosan két éve telt el azóta, amióta mozgalmunk vezetői a moszkvai Kreml történelmi nevezetességű György-termében a nemzetközi tanácskozás fő dokumentumát aláírták. Ma megállapíthatjuk: a tanácskozás dokumentumaiban levő értékeléseket, feladatokat és következtetéseket a nemzetközi események teljes mértékben igazolták. A nemzetközi tanácskozás mozgósítólag hatott az egész világ forradalmi erőire, új lendületet adott a közös harcnak.

Pártunk Központi Bizottsága történelmi jelentőségű eseményként értékelte a nemzetközi tanácskozást, amelynek sikere főként az SZKP KB útmutató és az egységet előmozdító tevékenységének köszönhető. A kommunista mozgalom e világfórumának jelentős szerepe volt abban, hogy közös antiimperialista harci program született, és ezzel hozzájárult a marxista–leninista elmélet fejlődéséhez és alkalmazásához. Az 1969. júniusi moszkvai tanácskozás fontos lépés volt a nemzetközi kommunista mozgalom akcióegységének megerősítésében és az antiimperialista erők együttműködésében.

Elvtársak!

A kínai vezetés politikája változatlanul komoly akadálya a szocialista államok és az egész kommunista világmozgalom egysége további megszilárdításának, az antiimperialista erők egyesítésének. A pekingi Maocsoport nagyhatalmi sovinizmusa és szovjetellenes politikája a szocialista országok és a marxista–leninista pártok ellen irányul. A Német Szocialista Egységpárt határozottan elítéli ezt a marxizmus–leninizmus és a szocializmus érdekeit sértő politikát. A Központi Bizottság félreérthetetlenül leszögezi, hogy pártunk teljes egészében támogatja az SZKP és a többi marxista–leninista párt álláspontját ebben a kérdésben. Ami állami kapcsolatainkat illeti a Kínai Népköztársasággal, pártunk — éppen úgy, mint a Szovjetunió és a többi testvérpárt — a normalizálásért száll síkra. Az államközi kapcsolatok normalizálása nagy jelentőségű lenne a szo-

cialista országok összekovácsolása, az antiimperialista harc aktivizálása szempontjából.

A Német Szocialista Egységpárt nemzetközi tevékenységében a moszkvai világkonferencián kollektívan kidolgozott és egyeztetett stratégiából és taktikából indul ki. Teljes egészében kitartunk a tanácskozáson a közös antiimperialista harcban vállalt kötelezettségeink mellett.

A Központi Bizottság a VII. pártkongresszus óta sűrítette a küldöttségcserét a Szovjetunió Kommunista Pártjával. Az SZKP-val és a többi szocialista ország kommunista és munkáspártjával ápolt hagyományosan szoros kapcsolatok egyre inkább rendszeres és termékeny véleménycserévé alakulnak, s ez lehetővé teszi számunkra, hogy értékes tapasztalatokat szerezzünk a szocializmus építéséhez.

A beszámolási időszakban az NSZEP kiépítette és megszilárdította kapcsolatait a tőkésországokban dolgozó kommunista és munkáspártokkal. A testvérpártok támogatásával most már hivatalos pártküldöttségeink utazhattak olyan államokba, mint Franciaország, Olaszország és Belgium. Mint ismeretes, a Központi Bizottság nagy figyelmet szentelt Ázsia, Afrika és Latin-Amerika kommunista és munkáspártjaival, valamint forradalmi-demokratikus pártjaival és mozgalmaival való elvtársi együttműködés fejlesztésének is. E területen kifejtett aktivitásával az NSZEP hozzájárult a szocialista világrendszer és a nemzeti felszabadító mozgalom nagy összefogásához.

Hasonlóképpen értékes és állandó kapcsolatokat létesítettünk egy sor európai, ázsiai és latin-amerikai baloldali szocialista és szociáldemokrata párttal. Amig a VI. és a VII. kongresszus közti időszakban pártunk a testvéri és baráti pártok és szervezetek 402 küldöttségét fogadta, addig a VII. és a VIII. pártkongresszus közt eltelt időben pártunk meghívására 740 küldöttség tartózkodott az NDK-ban.

Pártunk tagjai, köztársaságunk állampolgárai a jövőben is tevékeny szolidaritást vállalnak a tőkésországok harcoló munkásosztályával. Szilárdan állunk elvtársaink, az NSZK-beli kommunisták oldalán, akik bátran harcolnak az imperialista rendszer ellen, kitartunk a nyugat-berlini Szocialista Egységpárt kommunistái mellett, akik következetesen síkra szállnak a dolgozók politikai és társadalmi jogaiért.

A Német Szocialista Egységpárt továbbra is aktív részt kíván vállalni a két- és több oldalú tapasztalatcserék, nemzetközi tudományos konferenciák rendezésében és a testvérpártok együttműködése egyéb bevált formáinak a fejlesztésében. Az NSZEP síkra száll azért, hogy a kommunista és munkáspártok széles körű nemzetközi tanácskozásai mozgalmunk rendszeres gyakorlatává váljanak.

A burzsoá nacionalizmus, revizionizmus, dogmatizmus és a marxizmus–leninizmus elméletétől való egyéb elhajlások elleni elvi harcot változatlanul a kommunista világmozgalom sikeres előretörése szükségszerű feltételének tartjuk.

A nemzetközi munkásosztály mindig akkor aratott nagy győzelmet, amikor egységet tudott teremteni. Visszaszorították és vereséget szenvedett viszont, ha a soraiban lévő ellentéteket az osztályellenség ki tudta használni. A kommunisták, valamennyi forradalmi erő egysége és a közös akciókra való törekvés a nemzetközi osztályharc objektív követelménye, törvényszerű tendenciája. A Német Szocialista Egységpárt VIII. kongresszusáról a testvéri szolidaritás forró üdvözletét küldi az illegalitásban, a fasiszta rendszerek börtöneiben és kínzókamráiban levő minden kommunistának és harcosnak, az imperializmus elleni harc minden katonájának.

Elvtársnők és elvtársak!

A Központi Bizottság beszámolt tevékenységéről a VIII. kongresszus küldötteinek. A mérleg, amelyet készíthettünk, eredményes és örömmel tölt el bennünket. Szocialista utunkon jelentősen előrehaladtunk.

Felvázoltuk a következő évek új, kétségtelenül nagy és bonyolult, egyben fölemelő feladatait is. Ezek egy célt szolgálnak: mindnyájan összefogva és mindnyájunknak akarjuk egyre tökéletesebbé tenni a szocialista társadalmat hazánkban. Gondolataink és tetteink fő elve marad:

Mi semmit sem teszünk öncélúan!

A nép ereje nélkül nincs előrehaladás!

Minden a dolgozó emberek jólétét szolgálja!

Éppen azért, mert számunkra ez a törvény, gyűlöljük az imperialistákat, akik a nép érdekeit semmibe veszik, és mindenütt, ahol még uralmon vannak, a saját népük ellenségei. És ha az imperialista ellenség ellenünk fordulna — nem fog készületlenül találni bennünket. A kor, amelyben élünk, a mi korunk.

Minden további lépéssel erősítjük köztársaságunkat és az egész szocialista közösséget, hozzájárulunk a nemzetközi erőviszonyok további megváltozásához a szocializmus és a béke javára.

Mély meggyőződésünk, hogy a VIII. pártkongresszus ismét igazolni fogja pártunk sorainak egységét és összekovácsoltságát, és erőteljes ösztönzést fog adni arra, hogy a Német Demokratikus Köztársaság tovább haladjon a szocializmus útján.

A VÁLASZTÁSI ELŐKÉSZÜLETEKRŐL

RÉSZLETEK AZ NSZEP KÖZPONTI BIZOTTSÁGA
2. ÜLÉSÉN TARTOTT BESZÉDBŐL

1971. SZEPTEMBER 16.

Elvtársnők és elvtársak!

Néhány hét múlva, 1971. november 14-én zajlanak le a Német Demokratikus Köztársaságban a legfelső népképviseletbe, a Népi Kamarába és a megyei tanácsokba a választások. A képviselők beszámolnak majd a lakosságnak az elmúlt néhány évben végzett munkájukról. A választások előkészítése és lebonyolítása jó alkalom arra, hogy az NSZEP VIII. kongresszusán kidolgozott, a fejlett szocialista társadalom további építésére vonatkozó programot megtárgyaljuk és a továbbiakban lépésről lépésre megvalósítsuk. VIII. pártkongresszusunk határozatai, amint azokat helyesen értelmezték, a nép jólétét szolgálják.

E határozatok megvalósítása során minden lépést közösen kell megtenni a munkásosztállyal, a szövetkezeti parasztokkal, az értelmiségiekkel és valamennyi dolgozóval, nőkkel és fiatalokkal — tehát az egész néppel együtt; még alaposabban kell megismertetni országunk polgárait a pártkongresszus gondolataival, eszméivel, elvtársi módon megtanácskozni velük, hogyan lehet a feladatokat a legjobban megoldani, ennek érdekében új kezdeményezésekre és tettekre sarkallni őket; a dolgozók közül a legméltóbbakat kiválasztani a nép érdekképviselőinek — ez legyen a választási munka fő tartalma. A választókkal folytatandó beszélgetéseken a problémáknak az a megközelítése, a néppel való az a szoros kapcsolat bizonyul majd helyesnek, amelyik a VIII. kongresszus munkáját is meghatározta és áthatotta.

Társadalmunk életének következő szakasza hatásos módon fogja érvényesíteni a munkásosztálynak és szövetségeseinek politikai hatalmát, a szocialista demokráciát, az állampolgári tudat és az emberek közti szocialista kapcsolatok fokozatos fejlődését. A vezetőségeket, az alapszervezeteket, pártunk minden tagját és tagjelöltjét tehát az a tudat vezérelje, hogy a választások előkészítése és lebonyolítása a pártkongresszus óta a legátfogóbb és legnagyobb követelményeket támasztja a Német Szocia-

lista Egységpárt és a Nemzeti Frontban egyesült pártok és szervezetek tevékenységével szemben.

A választási előkészületekben jelentős szerepe van gazdaságpolitikánknak, ahogyan azt a VIII. pártkongresszuson meghatároztuk, és ahogy azt az NDK népgazdaságának 1971–1975-re szóló fejlesztési irányelveiben előírtuk. A gazdasági kérdések foglalkoztatják az embereket, sokféleképpen befolyásolják mindennapi életüket. Mindegyikünknek, minden egyes dolgozónak szívügye az 1971-es terv teljesítése, az állampolgárok és családjuk jólétéről való gondoskodás.

Ha megkérdezi valaki, hogy most mi a teendő, csak az lehet rá a válasz: a VIII. pártkongresszus határozatainak a teljesítése — kezdeményező kedvvel, tettrekészen, következetesen és értelemmel. A határozatok helyes értelmezése természetesen alapvető fontosságú. A pártkongresszus biztosította gazdaságpolitikánk folyamatosságát, és világosan megjelölte a további fejlődés súlyponti kérdéseit. Különös figyelmet kell szentelni a szocializmus gazdasági törvényeinek, s közülük is a népgazdaság tervszerű arányos fejlődése törvényének. Ez döntő fontosságú az 1971–1975-ös ötéves terv fő feladatainak kidolgozásánál és teljesítésénél.

A VIII. pártkongresszus által kitűzött főfeladatot általában egyetértés fogadta, és végrehajtása megkezdődött. Már most megmutatkozik azonban, hogy ehhez minden szinten át kell hangolni a gondolkodásmódot, és másképpen kell cselekedni is. A főfeladat lényegét kell megérteni, és mindenekelőtt az egyén munkájára vonatkozó következtetéseket levonni belőle. S ha itt-ott akadnak még olyanok, akik azt gondolják, hogy elegendő lesz, ha a régi gyakorlatot többé-kevésbé új címkékkel látják el, azoknak meg kell magyarázni, miről van itt szó. Megnyugtató, hogy ezekkel a kérdésekkel a kombinátokban, üzemekben, minisztériumokban és tudományos intézményekben máris foglalkoznak. Az élet arra figyelmeztet minden felelős beosztásban dolgozót, hogy a kongresszus fő irányvonalának elvi feldolgozásában és gyakorlati megvalósításában ne vesztegesse az időt, és ne álljon meg félúton.

Mi főfeladatként a nép anyagi és kulturális színvonalának további növelését jelöltük meg a szocialista termelés gyors ütemű fejlesztésével, a hatékonyság fokozásával, a tudományos-technikai haladással és a munkatermelékenység növelésével. Ez azonban természetesen sokkal többet jelent, mint az általános irányvonal és a szándékok megfogalmazása. Ebben benne foglaltatik az is, hogy az emberek szükségletei különleges helyet kapnak a szocialista tervgazdálkodásban, fontos kiindulási pontul szolgálnak továbbá a vezetés, a tervezés és általában a gazdaságunkban követendő módszerek számára. A szocializmus gazdasági rendszerének a

kongresszus határozatai szerinti fejlesztése kötelező érvényű a társadalmunkban felelős tisztségeket viselők számára.

Nem kívánok itt részletesen kitérni azokra az eredményekre, amelyeket a pártkongresszus feladatainak megoldása során máris elértünk. A megtett intézkedések ismeretesek. Egy részük az energia-, és az anyagellátás, valamint a munkaerő-mérleg problémáira, más részük a lakosság ellátására vonatkozik.

A könnyűiparban számos üzemi kollektíva növelte termelését, de más iparágak, főként az elektrotechnikai ipar dolgozói is több árut biztosítottak a lakosság ellátására. Arra van most szükség, hogy a fogyasztási cikkeket gyártó és az őket ellátó üzemek, valamint a kereskedelem között szorosabb együttműködés jöjjön létre. A állampolgároknak akkor van csak haszna a termelési erőfeszítésekből, ha a boltokban jó minőségű árut kapnak.

Pártunk Politikai Bizottsága és az NDK kormánya határozatot hozott arra, hogy azokból az árucikkekből, amelyekből a lakosság hiányt szenved, növelni kell a termelést, illetve az importot. A belföldi piac nem lesz többé gazdasági életünk mostohagyermeke — és ez néhány hónap múlva az üzletekben is észlelhető lesz. Az ellátási zavarok leküzdéséhez azonban még sok munkára lesz szükség.

Ám a döntő hangsúly nem ezen vagy azon az intézkedésen van, hanem az egész gazdaság termelésének tervszerű és hatékony fejlesztésén. Az ötéves terv főfeladata a gazdaságpolitikai célt a feltételekkel összhangban tűzte ki. A dolgozók szükségleteit olyan mértékben lehet tehát jobban kielégíteni, amennyire ehhez a szükséges eszközöket megteremtjük.

Az ésszerű, gazdaságos termelésnek döntő jelentősége van gazdasági céljaink elérésében. A VIII. kongresszus össztársadalmi jelentőségű, elsőrendű politikai feladatként jellemezte ezt. A részleges és teljes automatizálás megvalósítása, illetve megkezdése ott, ahol az szükséges és gazdasági lehetőségeink megengedik, része a korszerű szocialista gazdálkodásnak.

Ez az igényes célkitűzés azt mutatja, hogy pártunk bízik a munkások felelősségtudatában és kiváló képességeiben. Az újítómozgalom figyelemre méltó kiszélesedése az utóbbi időben bizonyítja, hogy a dolgozók megértették céljainkat. Éppen a racionalizálással kapcsolatban szeretnénk még egyszer aláhúzni a VIII. kongresszuson is kiemelt feladatot: köztársaságunk gazdasági helyzete megkívánja, hogy társadalmi termelésünket következetesen a munka termelékenyebbé tételével növeljük.

Természetesen ki kell számítani, hogy egy intézkedés vagy egy technikai újítás hány márka értékű lesz, de másféle számításra is szükségünk

van: hány munkaerőt, mennyi anyagot, mennyi energiát takarítunk meg bevezetésével? Még nagy tartalékokkal rendelkezünk. Nyersanyaglelőhelyek dolgában ugyan nem állunk jól, de országunkban nagy értéket képvisel a képzett és tapasztalt munkásosztály, az okos szövetkezeti parasztság, a tehetséges tudományos és műszaki gárda — valamennyi dolgozó ember. Fordítsuk képességeiket a nép javára. A munkaidővel és a munkaerővel való takarékosság is fontos feladatunk: eredményei messze túlmutatnak az egyes üzemeken, gazdaságunk egész vérkeringésére előnyös hatással vannak. Hasonlóképpen fontos és sürgős feladat az energia- és anyagtakarékosság.

Jelenleg a dolgozók keményen küzdenek az 1971. évi tervek megvalósításáért. A munkások, a szövetkezeti parasztok, a tudósok és a műszakiak, a gazdasági funkcionáriusok, egyszóval mindazok, akik munkájuk legjavát adják, megérdemlik társadalmunk nagyrabecsülését és elismerését. Erre ott is méltók, ahol még nem állt módjukban, hogy kielégítsék a gazdaság teljes szükségletét. Így például minden elismerésünk az öntödei munkásoké, akik a nyár kánikulai napjaiban sem csökkentették teljesítményüket, hogy megtarthassák szerződéses szállítási kötelezettségeiket, és az öntvények tervezettnél nagyobb mennyiségével enyhítettek partnereik gondjain.

Pártszervezeteinknek és a szakszervezeteknek kell gondoskodniuk arról, hogy sehol se feledkezzenek meg arról az alapelvről: tisztelet annak, aki megérdemli. Tudatosan beszélek itt tiszteletről és nem prémiumról. Egyes üzemekben a munkások hiányolják, hogy a vezetőktől nem kapnak egy köszönő szót, amikor valami jól sikerül. Erre az igényre fel kell figyelniük az illetékeseknek. Tisztában kell lenni azzal, hogy a dolgozók munkalendülete a vezetők elé is nagy követelményeket állít. Kötelességük, hogy bizalommal tanácskozzanak a dolgozókkal, meghallgassák és megfelelően figyelembe is vegyék javaslataikat.

Más helyeken viszont az vált szokássá, hogy csak akkor beszélnek a munkatársakkal, ha minden jól megy. Mihelyt nehézségek, problémák adódnak, megszűnik a tanácskozás. Az ilyen magatartást a legenergikusabban vissza kell utasítani. Természetesen a kezdeményező erőt nem szabad olyan feladatokra irányítani, amelyekhez hiányoznak a feltételek. Mégis, éppen ha problémák adódnak, nagyon fontos, hogy közösen tanácskozzanak megoldásáról. Mennyi tudás, találékonyság és tapasztalat van egy munkáskollektívában! Ezt a kincset nem szabad parlagon hevertetni! A dolgozókkal közösen kell megoldásokat keresni, s természetesen nem elsősorban külön műszakok és túlórák formájában.

Amikor most hozzákezdünk a választások előkészítéséhez, arra tá-

maszkodhatunk, hogy az NDK-ban gyökeret vert és állandóan fejlődik a szocialista demokrácia. A VIII. pártkongresszus határozatában megállapította, hogy megerősödött a munkásosztály vezető szerepe az államban és a társadalomban; kapcsolata a szövetkezeti parasztsággal, az értelmiséggel és a nép más rétegeivel szorosabb lett. Ezen az alapon fejlődik a nép politikai-erkölcsi egysége.

A Demokratikus Blokkba és a Nemzeti Frontba tömörült szövetséges pártokkal való elvtársi együttműködés is sikeresnek bizonyult. Szövetségeseinkkel együtt akarjuk formálni a szocialista társadalmat és velük együtt akarjuk erősíteni az állampolgári felelősséget, formálni a lakosság szocialista erkölcsét és életmódját.

A pártkongresszus kiemelte, hogy tovább kell munkálkodni a szocialista államhatalom megerősítésén. Következetesen valósítjuk meg a demokratikus centralizmus lenini elvét, amelyben a központi állami vezetés és tervezés magas színvonalon és hatékonyan kapcsolódik össze a dolgozók alkotó tevékenységével.

Éppen azért, mert a dolgozók milliói aktívan, közvetlenül és a gyakorlatban vesznek részt az állami vezetésben, szocialista demokráciánk lényegében különbözik a polgári demokráciától, valóban a dolgozó nép szuverén önrendelkezését valósítja meg. Az immár a befejezéséhez közeledő választási kampány adataiból világosan kitűnik, hogy mennyire széles körűvé vált szocialista demokráciánk.

204 432 állampolgár tevékenykedik a munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, az értelmiség, az alkotók és művészek, valamint más rétegek soraiból választott városi, kerületi, községi, járási és körzeti tanácsokban és a Népi Kamarában. 400 000 további állampolgár dolgozik a helyi népképviseletek állandó bizottságaiban és aktíváiban. 335 000 állampolgár – a különféle pártok és tömegszervezetek tagjai, továbbá pártonkívüliek, közöttük 100 000 nő és 40 000 fiatal – a Nemzeti Front választmányaiban tevékenykedik. A Szabad Német Szakszervezeti Szövetség 7,2 millió tagja közül minden ötödik visel tisztséget. 632 714 állampolgár segít 96 576 szülői munkaközösségben és 6453 szülői tanácsban az általános oktatási intézmények tanárainak az ifjúság nevelésében és képzésében.

Ezek a számok, amelyeket tetszés szerint lehetne még kiegészíteni, tükrözik állampolgáraink szoros kötődését szocialista államunkhoz, jelzik felelősségtudatukat, aktivitásukat és szorgalmas munkájukat. Ezekre a mindig tettrekész, tapasztalt emberekre bizton számíthatunk most is, amikor mindenütt hozzáfogunk a választások lebonyolításához.

Hogyan fognak lezajlani a választási események?

Október elején tartjuk meg a Nemzeti Front választói küldötteinek konferenciáit. Ezeken a konferenciákon a lakosság minden rétegét képviselni fogják az üzemekből, termelőszövetkezetekből, intézményekből és a lakókörzetekből. A konferenciákon mutatkoznak be a Népi Kamara és a körzeti tanácsok jelöltjei, itt döntenek a javaslatok felett és a jelöltek sorrendjéről, valamint arról, hogy a körzetben kik fogják lebonyolítani a választást. A jelöltek különféle, változatos rendezvényeken találkoznak választóikkal: üzemi, termelőszövetkezeti és lakógyűléseken, vállalatoknál, intézményekben rendezett gyűléseken.

A jelölteknek mindig választókörzetükben kell választóikkal találkozniuk. A jelöltek részvétele a vitákon, a főként az ifjúsági szervezetekben rendezett kérdés-felelet esteken, a kulturális rendezvényeken, szakmai megbeszéléseken stb. jó alkalom arra, hogy élő kapcsolat alakuljon ki a választók és jövendő képviselőjük között. A Nemzeti Front választási aktivistáinak fel kell keresniük minden választót, hogy megbeszéljék velük a Nemzeti Front választási felhívását, és hogy megismertessék velük a jelölteket. A választók névsorának összeállítása után az aktivisták a listával még egyszer felkeresik a választókat, s ez alkalommal ismét elbeszélgethetnek velük.

Az elmondottakból is kitetszik, hogy a hangsúly nem annyira a reprezentatív rendezvényeken, mint inkább a választókkal folytatott közvetlen beszélgetéseken van. Körültekintő és gondos munkát kell végezni. Már a jelöltek kiválasztásával, összeállításával befolyással lehetünk az államhatalmi szervek összetételére és működésére. Ez összefügg a képviselőknek a végzett munkájukról való beszámolóival is. A képviselők és az állami tisztségviselők beszámoltatása állandó elvünk, és természetes, hogy a választások előtt még nagyobb súlyt fektetünk rá.

A beszámolóknak a dolgozókkal folytatott nyílt, bizalomteljes beszélgetéseknek kell lenniük arról, hogyan oldhatók meg közös erővel a VIII. kongresszus határozatainak végrehajtása során felmerülő problémák. Az elmúlt időszakkal foglalkozó beszámolókban a képviselők előterjesztik majd, hogy a Népi Kamara milyen széles körű és fontos munkát végzett a fejlett szocialista társadalom kialakításáért. Elsősorban szocialista alkotmányunk megalkotása tartozik ide, amelyet részletesen megtárgyaltak a néppel, és amelyet a nép saját elhatározásából elfogadott. Meg kell említeni végül azokat a törvényeket, amelyek a népgazdasági tervekre, az államháztartás rendjére, a társadalmi bíróságokra, a szabálysértések felszámolására vonatkoznak.

Megyei tanácsaink is jelentős eredményeket értek el mind a gazdasági és kulturális életben, mind a testnevelés és a sport területén. A lakosság

ellátása, a fogyasztási cikkek bővítése, a szolgáltatások javítása és az árak rögzítése – mind olyan eredmény, amelyek elérésében a tanácsok ésszerű koordináló munkával és a tartalékok kihasználásával, jobb szervezéssel és ellenőrzéssel és a polgárok társadalmi munkára mozgósításával jelentős részt vállaltak. Ahol rendszeresen így folyik a munka, ahol a népképviseleti szervek és képviselőik szorosan együttműködnek a társadalmi szervekkel és kollektívákkal, főként az üzemiekkel, ott lemérhető a javulás a dolgozók munka- és életkörülményeiben.

Úgy gondoljuk, kedves elvtársak, hogy a választói előkészületek során a „Tegyük szebbé városainkat és falvainkat!" mozgalom még erőteljesebben kibontakozik és újabb polgártársak fognak csatlakozni hozzá.

A képviselők arról is be fognak számolni, hogy az egyes határozatok előkészítésében, keresztülvitelében és ellenőrzésében személy szerint hogyan működtek közre, milyen szerepet töltöttek be a különféle bizottságokban és más kollektívákban, miként alakult kapcsolatuk a választókkal. Ily módon a beszámolók kiterjedt vélemény- és tapasztalatcserék lesznek, és elmélyítik majd az együttműködést a választott képviselők, az állami szervek és a lakosság között. Helyesnek tartanánk, hogy ha a Minisztertanács tagjai és más központi és kerületi állami szervek vezetői – ha nem is képviselők – szintén ellátogatnának az üzemekbe, intézményekbe, a lakóterületekre, és elbeszélgetnének, tanácskoznának a választókkal.

Miközben a VIII. kongresszus aláhúzta a képviselők és az államapparátus munkatársainak politikai felelősségét és értékelte eddigi, a szocialista társadalom érdekében kifejtett tevékenységüket, hangsúlyozta azt is: mennyire fontos, hogy tekintélyüket tovább növeljük.

A Népi Kamarába és a megyei tanácsokba javasolt küldötteknek ki kell válniuk

– a munkásosztállyal és a többi dolgozóval való szoros kapcsolatukkal, a szocializmus ügyéért való következetes kiállásukkal és a Szovjetunió iránti barátságukkal, aktív társadalmi munkájukkal;

– szigorú fegyelmükkel és szocialista öntudatukkal a párt és a kormány határozatainak végrehajtásában, azzal a képességükkel, hogy a határozatokat meggyőzően és közérthetően tudják megmagyarázni, hogy a lakosságot közreműködésre tudják buzdítani, és a jogos érdekekért aktívan tudnak fellépni;

– szerény fellépésükkel, az emberek iránt tanúsított megbecsülésükkel, a dolgozók javaslatai és bírálatai iránti figyelmükkel, jó munkateljesítményükkel és példamutató személyes magatartásukkal.

A Népi Kamara és a körzeti tanácsok tagjainak megválasztásával egy-

idejűleg sor kerül a Legfelső Bíróság bíráinak és a járási bíróságok bíráinak és ülnökeinek megválasztására is. Ezért ezek a jelöltek is részt vesznek a választási gyűléseken és ott beszámolnak tevékenységükről. Beszámolóik az igazságszolgáltatási szervek nyilvános, demokratikus ellenőrzését szolgálják. Hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy állampolgáraink még jobban megismerjék szocialista jogunk lényegét és tartalmát, s így fokozott mértékben érezzék azt saját érdekeik kifejezőjének, és mindinkább magukévá tegyék normáit.

Nem elegendő a jogot csak megalkotni, ismerni is kell és tudatosan alkalmazni. Csak így erősítheti az állampolgárok és a kollektívák társadalmi felelősségérzetét, csak így sarkallhatja őket tudatos együttműködésre a társadalmi feladatok megoldásában. Ebben az értelemben szocialista jogunk és alkalmazása szocialista társadalmunk szerves része.

ALAPOSAN TANULMÁNYOZZUK A FORRADALMI MUNKÁSMOZGALOM ELMÉLETÉT ÉS GYAKORLATÁT

RÉSZLETEK AZ 1971/72-ES PÁRTOKTATÁSI ÉV MEGNYITÁSAKOR, BERLINBEN MONDOTT BESZÉDBŐL

1971. SZEPTEMBER 24.

Kedves elvtársnők és elvtársak!

Megnyitjuk az 1971/72-es pártoktatási évet Berlinben, az NDK fővárosában. Ezzel pártunknak jó hagyományát folytatjuk. A pártoktatás fontos része tevékenységünknek. A Marx, Engels és Lenin által kidolgozott forradalmi elmélet alapos tanulmányozása elengedhetetlen forradalmi gyakorlatunk számára. Joggal mutatott rá a Nagy Októberi Szocialista Forradalom zseniális vezére és szervezője, hogy forradalmi elmélet nélkül nincs forradalmi gyakorlat. E tétel igazságát az azóta eltelt korszak, a szocialista világrendszer kialakulása és sikeres fejlődése újra és újra bebizonyította.

A múltban nem egyszer történt kísérlet arra, hogy a szocializmus építésének helyes útjáról – melyen a szocialista közösség többi országával haladunk – eltérítsenek bennünket, és a jobb- vagy baloldali opportunista elhajlás téves vágányára tereljenek. Az efféle próbálkozásokat azonban pártunk forradalmi ébersége, a legnagyobb forradalmárok, Marx, Engels és Lenin világot átalakító eszméihez való törhetetlen hűsége minden esetben bukásra ítélte. Így lesz ez a jövőben is, mert pártunk mindenkor a marxista–leninista elmélet alapján dolgozza ki stratégiáját és taktikáját; nem hagy esélyt az ellenségnek, a barátnak pedig megmutatja a jövőbe vezető utat.

Mint ismeretes, a múltban sokan voltak, akik mindent elkövettek, hogy a forradalmi proletariátus világnézetét, a marxizmus–leninizmust eltöröljék a föld színéről. Mégsem tudta senki megakadályozni e tanok győzelmét a világon. A történelmi fejlődés igazolta Karl Marxnak és Friedrich Engelsnek már A kommunista kiáltványban tett megállapítását, hogy a kapitalizmus történelmileg elavult, és a szocializmus képviseli az emberiség jövőjét. A munkásosztály ideológiája előtt a világ burzsoáziájának legszilárdabb erődjei is összeomlottak. A mai világot a szocializmus előretörése jellemzi. A történelmi kezdeményezés azoknak az országoknak a kezében van, amelyek szilárdan és megingathatatlanul a

Szovjetunió köré tömörülnek, az új, szocialista társadalmat építik, egyszersmind kemény, hajthatatlan harcot folytatnak az imperializmus ellen, a békéért.

És ezen nem változtat az a tény sem, hogy az imperialisták és szószólóik nem kímélnek sem költséget, sem fáradságot, hogy elhárítsák a proletárforradalom világméretű, elkerülhetetlen győzelmét, és a történelem kerekét visszaforgassák hol vietnami szőnyegbombázással, hol Angela Davist fenyegető gyilkossággal, vagy ideológiai diverzióval a szocialista országokban. Mindez arra figyelmeztet bennünket, hogy ideológiánkat, legerősebb fegyverünket a burzsoázia ellen és a szocialista társadalom felépítéséért folyó további harcunkban ne hagyjuk berozsdásodni. Arra figyelmeztet, hogy a forradalmi munkásmozgalom elméletét és gyakorlatát és az új társadalom építésében szerzett tapasztalatait az eddiginél is alaposabban tanulmányozzuk, még intenzívebben tanuljunk azért, hogy

– a marxizmus–leninizmus világot megváltoztató eszméit egyre jobban és meggyőzőbben képviseljük;

– világos marxista–leninista álláspontot dolgozzunk ki magunknak a mai világ minden egyes jelenségét illetően;

– a marxizmus–leninizmust harcunk mindenkori körülményeire alkalmazzuk, és egyre sikeresebben építsük az új világot, a szocializmus világát.

Ezzel már vázoltam azokat a kérdéseket, amelyek az 1971/72-es pártoktatási év fő tartalmát alkotják. A forradalmi elmélet és gyakorlat közt nálunk nincs kínai fal. További munkánkban döntő jelentőségű pártunk VIII. kongresszusa, amely kijelölte a fejlett szocialista társadalom építésének következő szakaszát a Német Demokratikus Köztársaságban. Amint valamennyien meggyőződhettünk róla, a kongresszus gondosan megvizsgálta eddigi munkánk tapasztalatait, elemezte a körülményeket, amelyek között tevékenykedünk, megjelölte a következő évek feladatait és azok megoldási lehetőségeit. A VIII. pártkongresszus határozatai tehát jó alapot és irányvonalat adtak az alkotó munkára az élet minden területén.

A PÁRTOKTATÁS EREDMÉNYEI SZOCIALISTA ÉPÍTŐMUNKÁNKON MÉRHETŐK LE

Most arra törekszünk, hogy mindenütt megszervezzük a munkát a VIII. pártkongresszus határozatainak végrehajtására.

E feladat megvalósítása nagy követelményeket állít pártunk és minden tagja elé. A pártoktatás feladata, hogy minden párttagot képessé

tegyen arra, hogy még tudatosabban, még nagyobb meggyőződéssel hirdesse: mindaz, amit pártunk tervez és tesz, mindaz, amiért harcol és dolgozik, a munkásosztály és valamennyi dolgozó érdekeit szolgálja. Azaz, a pártoktatási év eredményeit, a marxista–leninista elmélet elsajátítási fokát a jövőben is szocialista építőmunkánk sikerein kell lemérnünk. Munkálkodásunk eredményei az ötéves terv fő feladatául kitűzött cél elérésében, a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának emelésében fognak visszatükröződni.

A VIII. pártkongresszus határozatainak értékelése során sok munkás, szövetkezeti tag és tudós hangoztatta, hogy erőnk pártunk politikájának a lakosság érdekeivel való összhangjában rejlik. Ennek az összehangoltságnak a folyamatos biztosítása teszi lehetővé számunkra, hogy céltudatosan továbbra is a szocializmus helyes és a jövőt biztosító útját járjuk. A pártoktatásban elért jó eredmények és tapasztalatok tehát rendkívül hasznosak a szocialista közösséghez tartozó NDK további fejlődése szempontjából, elősegítik fővárosunk további felvirágoztatását és az emberek boldogulását.

Pártunk Központi Bizottsága nagyra értékeli azt a tényt, hogy a berlini pártszervezet jó eredményekkel és tapasztalatokban gazdagodva zárta le az elmúlt pártoktatási évet. Berlinben 1970/71-ben a párttagok és tagjelöltek 81,2 százaléka vett részt marxista–leninista képzésben és továbbképzésben. Ezenkívül több mint 35 000 pártonkívüli, továbbá szocialista kollektívák és brigádok százai tanulták a marxizmus–leninizmust.

Az 1971/72-es pártoktatási év is lehetőséget nyújt pártunk minden tagjának és a párton kívüli dolgozóknak is, hogy még mélyebben merítsenek Marx, Engels és Lenin legyőzhetetlen tanításaiból, s a gazdag forradalmi tapasztalatokból. A pártoktatási év fő feladatát és az oktatás fejlesztését 1975-ig a Politikai Bizottság a párt- és tömegpropaganda tartalmi és szervezeti tökéletesítésével foglalkozó határozatában állapította meg.

Biztosak vagyunk abban, hogy az ez évi pártoktatás hozzá fog járulni ahhoz, hogy a résztvevők világnézeti meggyőződése még jobban megszilárduljon, és tevékenységüket a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus hassa át. Ilyen szellemben dolgozzanak a VIII. kongresszus és a KB határozatainak megvalósításááért folyó mindennapi harcban.

Elvtársnők és elvtársak!

A marxizmus–leninizmus az emberi létforma megújításának hatalmas elméleti eszköze. Marx és Engels feltárta azokat az alapvető törvényeket, amelyek meghatározzák a természet, a társadalom és az emberek gondol-

kodásának a fejlődését. Így jött létre az a tudomány, amely pontosan meg tudja határozni minden társadalmi rend jellegét, és felismerte, hogy a régi társadalmi rendet mindenkor új váltja fel. Ezzel egyszer s mindenkorra megdőlt a kapitalista társadalmi rend állítólagos „örökkévalósága", és megcáfolhatatlanul bebizonyosodott, hogy a kapitalizmusból a szocializmusba vezető világméretű átmenet elkerülhetetlen. Szilárdan a valóság talaján állva és mindig abból kiindulva, a marxizmus—leninizmus – ellentétben a többi világnézettel – nem ismer el semmiféle természetfölötti erőt. Kimutatta, hogy a világ összes jelenségeivel együtt szüntelenül fejlődik, s hogy e fejlődés törvényei a jelenségeknek is törvényei és teljes egészükben megismerhetők. Az emberiség megszabadult a babonától és az évszázados szellemi rabságtól, és így megszabadíthatja magát minden kizsákmányolástól és elnyomástól, a saját kezébe veheti sorsát.

A kapitalizmus igája alóli felszabadulásért és az új, szocialista társadalmi rend sikeres építéséért folyó harcban a munkásosztály és marxista—leninista pártja halad az élen, vezetve minden más dolgozó osztályt és réteget is. A munkásosztálynak, a legforradalmibb, a legjobban szervezett, a leghaladóbb társadalmi erőnek történelmi küldetése van, és szövetségben a parasztokkal, az értelmiséggel és minden dolgozóval képes is betölteni ezt a küldetését, mert a tudományos szocializmus mutatja számára az utat.

A szocialista építés során a munkásosztály szerepével együtt növekszik a párt vezető szerepe is a társadalmi fejlődés politikai irányításának minden területén. A párt ösztönzi és elősegíti valamennyi dolgozó kezdeményezését a szocialista rend további fejlesztésére. Tanítja a tömegeket és tanul tőlük, hiszen „az alkotók tízmillióinak elméje valami hasonlíthatatlanul magasabb rendűt hoz létre, mint a legnagyszerűbb és legzseniálisabb előrelátás"[1].

Ha az ember szemügyre veszi a mai világot, azt látja, hogy Marx, Engels és Lenin eszméinek életereje meggyőzőbben nyilvánul meg, mint valaha. Erről tanúskodik annak a programnak a megvalósítása, amelyet az SZKP XXIV. kongresszusa fogadott el a szovjet népnek a kommunizmus felé haladásáról. Ezzel a Szovjetunió kiemelkedően járult hozzá ahhoz, hogy a szocializmus ereje a nemzetközi küzdőtéren és súlya az imperializmussal folytatott osztályharcban, a béke biztosításáért vívott küzdelemben növekedjék. Ez tükröződik a szocialista közösség eredményeiben, növekvő egységében és összekovácsoltságában, s nem utolsósorban azokban a célokban, amelyeket pártunk VIII. kongresszusa a

[1] *Lenin* Összes Művei. 35. köt. Kossuth Könyvkiadó 1972. 282. old.

fejlett szocialista társadalom felépítésére kitűzött. Szocialista közösségünk minden kétséget kizáróan a történelem hajtóereje. A Szovjetunió és a köréje tömörülő szocialista országok nélkül a világon nincs előrehaladás.

Ezeket a nagy összefüggéseket jól megértetni, a mélyükre hatolni fontos feladata a most meginduló 1971/72-es pártoktatási évnek. Minél jobban megértik a pártoktatásban részt vevők az NDK további megszilárdításának stratégiáját és taktikáját, annál eredményesebben valósíthatják meg azt, annál nagyobb szakértelemmel és felkészültséggel vezethetik majd a dolgozókat. Októbertől decemberig minden tanulókör és szeminárium feldolgozza a VIII. kongresszus elméleti alapkérdéseit. A magas színvonalnak, amelyre a kérdések megtárgyalásában törekszünk, abban kell kifejezésre jutnia, hogy érvényesül az elméleti alaposság, a gyakorlati alkalmazás és a közérthetőség egysége.

A nemzetközi helyzetet vizsgálva, megállapíthatjuk, hogy a szocializmus és a béke erői előretörnek. A népek saját erejükre és a Szovjetunió Kommunista Pártja XXIV. kongresszusának békeprogramjára támaszkodva eredményesen állták útját annak, hogy az imperializmus világégést robbantson ki.

A tények egyértelműek: a Szovjetunió és a szocialista közösség az, amely mindent megtesz, hogy a békét valamennyi nép érdekében megőrizze, legyen szó szerepükről az ENSZ fórumán, vagy az Indiával és az Egyesült Arab Köztársasággal kötött szerződésről, tekintsük akár Vietnam, Laosz és Kambodzsa hősiesen harcoló népeinek politikai és katonai támogatását, az arab népek támogatását az izraeli agresszorokkal szemben, vagy az európai biztonság érdekében tett fáradhatatlan erőfeszítéseket, amelyekhez hozzátartozik az SZKP KB főtitkárának, L. I. Brezsnyev elvtársnak és Brandt szövetségi kancellárnak a találkozása és Brezsnyev elvtárs sorra kerülő franciaországi útja. Ennek a békére és enyhülésre irányuló politikának alkotórésze a Nyugat-Berlinnel kapcsolatos négyhatalmi egyezmény, valamint az NDK tárgyalásai az NSZK-val és a nyugat-berlini szenátussal.

Mindezek a lépések arra irányulnak, hogy továbbra is kedvező külső feltételeket biztosítsunk a szocializmus és a kommunizmus építéséhez. Így nyilatkozott erről az SZKP XXIV. kongresszusa, valamint pártunk VIII. kongresszusa, és így nyilatkoztak a testvérpártok kongresszusai is. E pártkongresszusok is bizonyították, hogy a kommunisták alkotják a szocialista világ országaiban a vezető erőt, egyszersmind azt az erőt, amely e világot összetartja és megingathatatlanul vezeti előre.

Nekünk tehát, kedves elvtársnők és elvtársak, a világot állandó fejlő-

désében és változásában kell megismernünk. Valamennyien tudjuk: napjaink történetében sokrétű és nem ritkán bonyolult események játszódnak le. Ezekre a kérdésekre az emberek világos, egyértelmű és meggyőző választ követelnek. Az ilyen válaszok adásához kell felkészítenie az 1971/72. évi pártoktatásnak, a tanulásnak és a vitáknak.

A nemzetközi eseményeket mindig ügyünk győzelmébe vetett szilárd hittel kell értékelnünk. A haladás útja nem mindig egyenes vonalú. A szocializmus és a béke megteremtéséért folyó harcban vannak nehézségek és visszavonulások. De nem feledkezhetünk meg soha a fejlődést meghatározó tényezőkről, amelyeket nem lehet elvitatni. Korunkban a szocialista világrendszer, a nemzetközi munkásmozgalom és a népek nemzeti felszabadító mozgalma az a három alapvető forradalmi áramlat, amely az emberiséget gyors léptekkel viszi előre.

Felmérhetetlen azon népek ereje, amelyek az Elba és a Csendes-óceán között a szocializmus hatalmának és erejének további felvirágoztatásán munkálkodnak. Minden eddiginél jobban bebizonyította ezt a Szovjetunió Kommunista Pártja, a Bolgár Kommunista Párt, a Csehszlovák Kommunista Párt, a Lengyel Egyesült Munkáspárt,a Magyar Szocialista Munkáspárt, a Mongol Népi Forradalmi Párt, a Vietnami Dolgozók Pártja és a mi Német Szocialista Egységpártunk. E pártok nagy súlyt fektetnek soraik egységére és a szocialista országok összekovácsoltságára. Erejük, a szocialista és kommunista építés feladatainak megoldásában elért sikereik, egységes fellépésük a világpolitika valamennyi jelentős kérdésében döntő tényező a népek új társadalmi létének alakításáért, a békének, az emberek elemi létérdekeinek a biztosításáért folyó harcban.

Aki megérti az idők szavát, az világosan felismeri, hogy szocialista közösségünk együttműködésének és együttes munkálkodásának új szakaszába lépett. Erről tanúskodnak a pártkongresszusok határozatai, a szocialista országok kommunista pártjai első titkárainak ez év augusztusában lezajlott krími találkozójának az eredményei, amely találkozón a belső kérdések mellett egyeztették a szocialista országok külpolitikájának feladatait is. Erről tanúskodnak a KGST XXV. ülésszakának határozatai és az itt kidolgozott hosszú lejáratú komplex program a szocialista gazdasági integrációról. Erről tanúskodik a Lengyel Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság párt- és állami képviselőinek legutóbbi találkozója, amely eredményeket hozott népgazdaságaink mindkét félre előnyös összehangolásában, és azon törekvésünkben is, hogy szocialista országaink polgárai közelebb kerüljenek egymáshoz.

Megelégedéssel jegyezhetjük tehát meg, hogy az elmúlt időszakban jelentős egyezmények születtek, s ezek jó hatással vannak az államok

együttműködésére, politikai, gazdasági és katonai hatalmuk erősödésére, országaink állampolgárainak kölcsönös kapcsolataira. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a szocialista világrendszer évről évre növeli részarányát a világgazdaságban. Például a KGST-országok ipari termelésének volumene 1970-ben az 1950. évinek 6,8-szeresére emelkedett, ezzel szemben a tőkésországokban csak 2,8-szeres volt az emelkedés. 1950-ben a KGST-országok részaránya a világ ipari termelésében 18 százalékot tett ki, 1970-ben pedig már több mint 33 százalékot. 1961 és 1970 között országaink nemzeti jövedelme majdnem megkétszereződött, ugyanakkor a tőkésországoké csak 65 százalékkal növekedett. Mindezen adatoknál tekintetbe kell venni, hogy a KGST-országok a Föld területének csak 18 százalékát foglalják el, tehát jelenleg a világ lakosságának 10 százaléka termeli meg a világ valamennyi állama nemzeti jövedelmének 25 százalékát.

Országaink magasabb gazdasági és tudományos potenciállal rendelkeznek; termelőerőink fejlettebbek lettek; a tudományos-műszaki haladás meggyorsult; erősödik a gazdasági élet nemzetközivé válásának tendenciája. Mindez lehetővé és szükségessé teszi népgazdaságaink további közeledését, belső tartalékaik és termelési kapacitásaik egyre ésszerűbb kihasználását és a nemzetközi munkamegosztás fokozódását. Üdvözölni kell, hogy a szocialista országok egyre inkább rátérnek arra, hogy a tudományos-technikai forradalom kérdéseit összekapcsolják a szocialista gazdasági rendszer előnyeivel.

Jelenleg, amint ezt a gyakorlat is tanúsítja, sok gazdasági és tudományos-műszaki problémát csak akkor tudunk megoldani, ha anyagi tartalékainkat és tudományos-technikai potenciálunkat egyesítjük. De az osztályharc törvényei is azt követelik, hogy a szocializmus országai ne egyenként, hanem mint szilárd közösség szálljanak szembe az imperializmussal. A rendjükben rejlő hatalmas tartalékok és lehetőségek széles körű kihasználásával még nyilvánvalóbban fogják bizonyítani a kapitalizmus fölött minden területen érvényes fölényüket. Így, ahogyan növekszik a szocializmus ereje, mindinkább beigazolódik az a lenini felismerés, hogy a történelmi fejlődés üteme meggyorsul. A szilárdan a testvéri Szovjetunió köré tömörülő szocialista államok közössége a világ tervszerűen fejlődő, legdinamikusabb és legstabilabb szférája. Ebben a közösségben az NDK-nak biztos és visszavonhatatlan helye van, korunk alapvető törvényszerűségei értelmében felépíti a szocializmust. Pártunk VIII. kongresszusa kiemelte, hogy sikeres előrehaladásunknak, köztársaságunk biztonságának és szuverenitásának a szocialista közösséghez való tartozás a záloga. Ez az alapfeltétele annak, hogy a munkásosztály és az összes dolgozó érdekeinek megfelelően tevékenykedjünk politikai, gazdasági és kulturális

téren egyaránt, s nem utolsósorban a szocializmus katonai védelmében. A Szovjetunió mint közösségünk fő ereje, a legtöbbel járul hozzá mindannyiunk előrehaladásához. Pártunk mindenkor azt vallja, hogy az SZKP-hoz és a Szovjetunióhoz való viszony a marxizmus–leninizmus, a proletár internacionalizmus iránti hűség próbaköve. Valamennyi tapasztalat igazolta ezt az alapelvet, melyet VIII. pártkongresszusunkon még egyszer világosan és egyértelműen megerősítettünk, és nem fogjuk engedni, hogy ettől bárki is eltántorítson bennünket.

Miközben az SZKP gazdag elméleti ismereteit és a Szovjetunió alapvető tapasztalatait magunkévá tesszük, és konkrét feltételeinkre alkalmazzuk őket, azt valljuk, hogy a szocialista építés általános érvényű alapelveinek elsődlegessége és minden egyes ország sajátos adottságainak figyelembevétele teljes egységet alkot. Egyszersmind jól látjuk, hogyan igazolódik be újra és újra az SZKP és a Szovjetunió elméleti és gyakorlati tapasztalatainak általános érvénye. E tapasztalatok szemszögéből a fejlett szocialista társadalom építésének útja az NDK-ban még jobban áttekinthető, távlatai még jobban felismerhetők. Ezért a szocialista építés általános érvényű törvényszerűségeinek és helyes összekapcsolásuknak a nemzeti sajátosságokkal elvi jelentősége van a szocializmus világméretű megszilárdulásában és a szocialista országok közös előrehaladásában.

A Politikai Bizottságnak az 1971/72-es pártoktatási évvel foglalkozó határozata célul tűzte ki, hogy fokozni kell az SZKP történelmi tapasztalatainak a tanulmányozását, és az ideológiai munkában továbbra is hasznosítani kell a XXIV. pártkongresszus dokumentumainak elméleti gazdagságát. Ez hozzá fog járulni ahhoz, hogy jobban megértsük a Szovjetunió szerepét az emberiség haladásában, és hogy tovább szilárdítsuk a pártjaink és népeink közti testvéri szövetséget.

MEG KELL ÉRTETNI A SZOCIALIZMUS OBJEKTÍV GAZDASÁGI TÖRVÉNYEIT

Mi itt pártmunkások, propagandisták fóruma vagyunk. A propagandisták köztudomásúan nem készítenek gazdasági mérlegeket, nem foglalkoznak sem hengerelt acéllal, sem építési kapacitással. Mégis nagy a befolyásuk a gazdasági ügyekre. Ti, kedves elvtársak, elősegítitek, hogy a dolgozók tudományos alapokon értsék meg feladataikat, pártunk politikáját.

A pártkongresszus célkitűzése mély marxista–leninista elemzés eredménye. Végtére is pontosan tudjuk, hogy a szocializmus építésében egyet-

len lényeges kérdést sem lehet prakticista módon megoldani. Nagy hatással van az emberek cselekedeteire, ha feladataikban nem csupán hétköznapi kényszerűséget látnak, hanem megértik, hogy munkájukkal azt az utat egyengetik, amelyet a tudományos szocializmus klasszikusai jelöltek ki; ha annak tudatában cselekszenek, hogy munkájuknak a szocialista társadalom további alakításának objektív törvényszerűségei szolgálnak alapul.

Ezt a következőkben a legfontosabb példán, az ötéves terv főfeladatán is megfigyelhetjük.

Az, hogy az egyén milyen következtetéseket von le saját munkájára, nyilvánvalóan attól is függ, hogy megérti-e azefféle feladat-előírások elvi alapjait.

Ez a főfeladat arra irányul, hogy tervszerűen, lépésről lépésre legyőzzük azokat az akadályokat, amelyek az ellátás egyes területein mutatkoznak. Helytelen volna azonban célkitűzéseinket úgy értelmezni, mintha csupán erre irányulnának. Ez azt jelentené, hogy időleges, csak a jelenlegi állapotoktól függő orientációnak fognánk föl őket. A valóság az, hogy itt elvi következtetéseket vontunk le a szocializmus gazdasági alaptörvényéből.

Természetesen már a múltban is ezeknek a fontos objektív törvényszerűségeknek megfelelően cselekedtünk. De – ahogy azt a kongresszuson megfogalmaztuk – a szocialista társadalomnak és gazdasági potenciáljának további fejlődésével a termelés és az emberek szükségletei között fennálló törvényszerű összefüggés egyre közvetlenebbül hathat és kell is hatnia. Ez a döntő kérdés. És ha ebből a szempontból vizsgáljuk a dolgokat, akkor mindjárt érthetővé válik, hogy itt nem valamiféle átmeneti követelményről van szó, hanem inkább olyan szükségszerűségről, amely a jövőben törvényszerűen egyre átfogóbban szabja meg gyakorlatunkat.

A főfeladatot csak úgy lehet teljesíteni, hogy a szocializmus valamennyi gazdasági törvényét kölcsönhatásaiban vizsgáljuk meg. Főképpen a népgazdaság tervszerű arányos fejlődése törvényének nagy a jelentősége.

Az ötéves terv főfeladatával kapcsolatban a kongresszus meghatározta a tudományos-tencnikai forradalom helyét is gazdaságpolitikánkban. A tudományos-technikai forradalmat szervesen kell összekapcsolnunk a szocialista gazdasági rend előnyeivel. Ez soron levő fontos feladatunk, amely nagy elméleti és gyakorlati hozzáértést követel meg. E munka egy részét már a múltban, a szocializmus gazdasági rendszerének kidolgozásakor elvégeztük.

Sok még a teendő, és sehonnan sem lehet másolni, mindig meg kell találni a szocialista megoldást, amelynek, mint Lenin mondta: „... maga után kell vonnia a dolgozók és kizsákmányoltak egész tömegét, továbbá valamennyi kispolgári réteget az új gazdasági építés útjára, az új társadal-

mi kapcsolat, az új munkafegyelem, az új munkaszervezet megteremtésének útjára, amely a tudomány és a tőkés technika legújabb vívmányait a nagybani szocialista termelést létrehozó öntudatos dolgozók tömeges egyesülésével kapcsolja egybe"[2].

Végül szeretném az e tárgykörrel foglalkozó szakkörök és szemináriumok figyelmét felhívni a párt egyik fontos ideológiai-nevelési kívánságára: jól meg kell értetni a szocializmus objektív gazdasági történyeit, s azoknak gazdaságpolitikánk és egész termelési tevékenységünk számára kötelező erejét. A gazdaságban drága dolog az álmodozás. A hatékonyságot és a gazdasági dinamikát nem lehet ezeken az objektív törvényszerűségeken kívül keresni és megtalálni. Csak akkor érhetők el, ha ezeket a törvényeket hozzáértéssel, okosan és energikusan tudjuk felhasználni.

Elvtársak!

Ha mindezt jól meggondoljátok és hozzáláttok a feladatok megoldásához, akkor gondoljatok arra is, hogy mindebben milyen fontossága és súlya van Berlinnek, a szocialista Német Demokratikus Köztársaság fővárosának. Harcedzett pártszervezet működik itt. Fővárosunk köztársaságunk munkásosztályának hagyományokban gazdag fellegvára. Berlin a tudományok szempontjából is jelentős hely. A berlini munkásokra minden ipari központban számítanak ezekben a mozgalmas hónapokban is, a VIII. kongresszuson megtervezett gazdasági fellendülés kezdeti szakaszában. Azt hiszem elmondhatjuk, hogy a jelenlegi munkaversenyben is érvényes: aki a berliniekre számít, jól számít!

És most, amikor minden erőnkkel az ötéves terv főfeladata felé fordulunk, még egy dologról kell szólni: messzemenő figyelemmel kell kísérni a dolgozók szükségleteit városunkban. Tudatosan beszélek itt figyelmességről és nem anyagi eszközökről. Azok is hozzátartoznak az emberekről való gondoskodáshoz, ezt jól tudjuk. De az emberek jóléte, jó közérzete más dolgoktól is függ. Attól is, milyen alaposan ismerik az illetékesek a gondjaikat és problémáikat, mennyire veszik komolyan őket, s hogy az úgynevezett apró dolgokkal is törődjenek, mert végtére is ezek alkotják a mindennapok jelentős részét – a napi bevásárlástól a villamoson való utazáson keresztül az orvosi várószobáig.

A főváros köztársaságunkat képviseli, és ezt a feladatát jól tölti be. A felelős személyek egy percre se feledkezzenek meg erről, és vegyék figyelembe, hogy a berlini pártszervezet nagy felelősséget vállal azért, hogy a berliniek jól érezzék magukat városukban. Ez pedig, véleményem szerint, tökéletesen megfelel a VIII. kongresszus határozatai szellemének.

[2] *Lenin* Összes Művei. 39. köt. Kossuth Könyvkiadó 1973. 17. old.

TOVÁBBI JÓ MUNKÁVAL ERŐSÍTSÜK SZOCIALISTA HAZÁNKAT

ZÁRSZÓ A MÁJUS 8. GÉPGYÁR VÁLASZTÁSI NAGYGYŰLÉSÉN KARL-MARX-STADTBAN

1971. OKTÓBER 8.

Kedves Választók!

Először is szeretnék köszönetet mondani mindnyájatoknak a Nemzeti Front listáján jelöltek nevében a jelöléssel kifejezésre juttatott bizalomért. Úgy tekintjük ezt a bizalmat, mint a munkásosztály pártja és szövetségi politikája iránti ragaszkodást, mint annak kifejezését, hogy mindannyian azon leszünk: a következő négy évben teljesítjük azokat a feladatokat, amelyeket a Nemzeti Front Országos Tanácsának választási felhívása tartalmaz.

Biztosíthatlak benneteket, hogy az újra választandó Népi Kamarában mindent meg fogunk tenni, hogy a karl-marx-stadtiak érdekeit, köztársaságunk állampolgárainak érdekeit szocialista Német Demokratikus Köztársaságunk megerősítése jegyében a továbbiakban is sikeresen képviseljük.

Azt hiszem, hogy az ezen a gyűlésen együtt eltöltött órákról mindenki friss lendülettel és nagy optimizmussal térhet vissza munkahelyére, bárhol dolgozzon is. Mindannyiunkat örömmel tölthet el, hogy városotok, szocialista hazánk, Német Demokratikus Köztársaságunk iránt mennyi szeretet és ragaszkodás volt itt érezhető, milyen együttműködési készség nyilvánult meg, mennyi okos észrevétel hangzott el, és mennyi tapasztalatot és hasznos ötletet gyűjthettünk. Mindez kétségtelenül nagy erőt képvisel, és hatása megmutatkozik majd valamennyi nagyüzem, mezőgazdasági termelőszövetkezet, tudományos intézmény, a város és falu mindahány kollektívájának választási munkájában; új, nagy lendületet ad a közös szocialista ügyünket szolgáló kezdeményezéseknek.

Mint a nép képviselői minden erőnkkel a nép jólétéért dolgozunk, és nagy felelősséggel tartozunk a népnek, főként a munkásosztálynak. E felelősségünk nyilvánul meg abban is, hogy gondosan megvizsgáljuk azt, amit eddig elértünk, és behatóan értekezünk azokról a követelményekről, amelyeket szocialista társadalmunk további építése állít elénk.

Ez, kedves barátaim és elvtársaim, szocialista demokráciánk bevált

gyakorlata. Így jártunk el mindig, és így fogunk a jövőben is eljárni. Így fogjuk az egész néppel együtt a nép javára lépésről lépésre teljesíteni azokat a feladatokat, amelyeket pártunk VIII. kongresszusa állított elénk.

Az NSZEP VIII. kongresszusán a szocializmus további építésére kidolgozott konkrét program, mint ismeretes, mindenütt egyetértésre talált. A nép felülvizsgálta, és úgy találta, hogy az egybeesik a munkásosztály és valamennyi dolgozó érdekeivel. E program alapján egyesül egész társadalmunk a Nemzeti Frontban a közös munka és a közös boldogulás érdekében.

Nagy dolog az, hogy az NDK egyre több polgára tekinti sajátjának a társadalmi ügyeket. Mert minél több ember – munkás, szövetkezeti tag, értelmiségi, nő és fiatal – minél sokoldalúbban dolgozik, tervez és irányít együtt, annál erősebb lesz szocialista államunk, és annál biztosabb lesz a béke Európában.

Ha a mi szocialista alkotmányunkban az áll, hogy a Német Demokratikus Köztársaságban minden politikai hatalom a dolgozó népé, akkor a mai választási nagygyűlésünk ebben a hagyományokban gazdag városban ismételten azt bizonyítja, hogy ez az elv reális valóság. A formák sokasága áll rendelkezésre, amelyek között szocialista államunkban a nép naponta gyakorolja hatalmát: a polgároknak a népképviseleti szervekben és bizottságaiban való együttműködésétől kezdve, a társadalmi tanácsokon és a jogvédelem szervein keresztül egészen az iskolai szülői munkaközösségekig, szülői aktívákig. Növekszik, sőt úgy mondanám, érik az állampolgári felelősségtudat, fokozódik a ragaszkodás köztársaságunkhoz. Mindennapi munkánk és mindennapi harcunk az a terület, amelyen szocialista hazafiságunk és proletár nemzetköziségünk próbára tétetik, és ahol mindig kiállja a próbát.

Igyekszünk, hogy a társadalom életének minden területén teljesítsük a pártunk VIII. kongresszusán meghatározott feladatokat, és ebben az értelemben készítjük elő a választásokat is a Népi Kamarába és a megyei tanácsokba. A vitában itt találóan állapították meg, hogy ez év november 14-én, a Nemzeti Front jelöltjeinek megszavazásával, a VIII. pártkongresszuson megjelölt fő feladat az egész nép munkaprogramjává válik.

Kedves barátaim és elvtársaim!

Amikor négy évvel ezelőtt választóink elé léptünk, köteleztük magunkat: mindent megteszünk annak érdekében, hogy a béke biztosításához hozzájáruljunk. Most elmondhatjuk, és közös munkánk eredményei tanúsítják, hogy valóban hozzájárultunk ahhoz, hogy a béke stabilabbá és biztosabbá vált Európában.

Amikor négy évvel ezelőtt választóink elé léptünk, köteleztük magun-

kat: mindent megteszünk annak érdekében, hogy munkás-paraszt hatalmunkat, népünk jólétének alapját tovább erősítsük. Közös munkánk eredményei igazolják, hogy szavunk itt is munkásszó volt.

Amikor négy évvel ezelőtt választóink elé léptünk, kötelezték magunkat, hogy az életet a Német Demokratikus Köztársaságban szebbé, gazdagabbá és értékesebbé tesszük. És, kedves barátaim és elvtársaim, ki vitathatná el, hogy ezt a kötelezettségünket is teljesítettük. Közös munkánk eredményei – éppen Karl-Marx-Stadt fejlődése is – azt bizonyítják: ezen a területen is teljesítettük a Nemzeti Front 1967-es választási programját.

Kedves barátaim és elvtársaim!

Egy nappal nemzeti ünnepünk, a Német Demokratikus Köztársaság megalapításának 22. évfordulója után jöttünk itt össze. Ennek az évfordulónak fontos kapcsolata van a mai választási gyűléssel. Emlékeztet a közösen véghezvitt történelmi eredményekre. Már munkás-paraszt államunk keletkezése is arról tanúskodik, hogy az NDK munkásosztálya a többi dolgozóval együtt élni tudott azzal a nagy történelmi eséllyel, amelyet számára a dicső szovjet hadsereg győzelme nyújtott.

Azóta a huszonkét év mindegyike új és határozott lépés volt előre a szocializmus útján. Igaz, közben gyakran nagy nehézségekkel kellett megbirkóznunk. A romhalmazokat, amelyeket a fasizmus hagyott ránk, eltakarítottuk, az imperialista ellenség azon kísérleteit, hogy gazdaságilag zsaroljon és kiforgasson bennünket, meghiúsítottuk. Nem haladtunk könnyen előre, és a jövőben sem lesz könnyű a dolgunk, de egy biztos: az elkötelezettek azon közössége, amely az NDK munkásosztálya köré tömörült, hogy győzelemre vigye a szocializmust, teljesíteni fogja történelmi feladatát – így érezzük ma itt, Karl-Marx-Stadtban.

A vitában néhány barátunk már rámutatott arra, hogy milyen eltérő módon fejlődnek a dolgok a világon. Nálunk társadalmi biztonság, az imperialista világban társadalmi bizonytalanság van. Nem akarok itt példákat felhozni arra, hogy ezt alátámasszam. Nektek magatoknak is van elég lehetőségetek arra, hogy a választási előkészületek során megmagyarázzátok az embereknek a fejlődés egyenlőtlenségét a világon, és ugyanakkor megerősítsétek bennük a tudatot: milyen jelentősége van annak és mennyire helyes, hogy utunkon tovább haladjunk előre.

Pártunk VIII. kongresszusa olyan határozatokat hozott, amelyek lényegbevágóak a jövőre nézve. Előirányoztunk egy új ötéves gazdasági programot, s ezzel kapcsolatban a termelés és az ellátás magasabb szintre emelését. Ebben az időszakban az iparcikkek termelését 134–136 százalékra fogjuk emelni. Ipari termelésünk öt év alatt egyharmadával fog növekedni.

Nagyon komolyan vesszük például azt a kongresszus által meghatározott feladatot, hogy a következő öt évben 500 000 lakást kell építeni vagy rekonstruálni. Mindenki tudja, hogy milyen nagyok és sokoldalúak az építőipar iránti igények, és a legtöbb nem nevezhető indokolatlannak. Az NDK fennállása óta, azaz 22 év alatt 1,2 millió lakást építettünk és erre 50 milliárd márkát fordítottunk, a következő öt évben, azaz 1975-ig 500 000 lakást építünk fel. Mindent elkövetünk, hogy ezt az előirányzatot teljesítsük, és természetesen ennek során számítunk építőmunkásaink és dolgozóink kezdeményezéseire, jó munkájára.

De nemcsak a lakásépítést illetően, hanem más fontos területeken is nagy dolgokat tervezünk. A Szabad Német Szakszervezeti Szövetség az eddiginél nagyobb mértékben fordít majd anyagi eszközöket arra, hogy a szabad idő felhasználását és a pihenést elősegítse.

A Politikai Bizottság az NSZEP VIII. kongresszusa határozatainak végrehajtásával kapcsolatban úgy rendelkezett, hogy azon intézkedések mellett, amelyeket a dolgozók életkörülményeinek további javítására hoznak, a három legjobb nemzetközi szállodát át kell adni a Szabad Német Szakszervezeti Szövetség vezetőségének üdültetés céljára. Ezek a „Neptun" Warnemündében, a „Bastei" Drezdában és a „Panorama" Oberhofban.

Kedves barátaim és elvtársaim!

Szocialista társadalmunk további fejlődéséhez természetesen békére van szükségünk. Ha figyelembe vesszük a nemzetközi küzdőtéren végbemenő eseményeket, joggal állapíthatjuk meg, hogy a szocializmus és a béke erőinek növekedésével nagy eredményeket értünk el a világon a feszültségek enyhítésében, és mindenekelőtt az európai béke megerősítésében.

Nem sorolhatok fel itt minden példát, amellyel az egyéni beszélgetések során minden polgártársunkat meggyőzhetünk arról, hogy a helyes úton járunk, ha továbbra is mindent megteszünk azért, hogy erősítsük hazánkat.

Nyilvánvaló, hogy azok a lépések, amelyekről a kommunista pártok legutóbb a krími találkozón tárgyaltak, egyre érezhetőbb hatást gyakorolnak, és hozzájárulnak ahhoz, hogy a békét szilárdabbá, biztosabbá tegyük. Ide számítjuk a Szovjetunió és az Indiai Köztársaság közti barátsági szerződést és természetesen a Szovjetuniónak és Lengyelországnak az NSZK-val kötött szerződése aláírását is. Ide számítjuk a szocialista országok kezdeményezéseit Vietnam védelmére és a közel-keleti izraeli agresszió elleni harc támogatására. És ide számítjuk a Nyugat-Berlinről kötött négyhatalmi egyezményt is.

Akadnak ugyan, akik azt mondják, hogy a Nyugat-Berlinre vonatkozó négyhatalmi egyezményben kompromisszumot kötöttünk, és egyáltalán nem tisztázott, hogy ez az egyezmény valójában kinek az érdekeit szolgálja.

Egy biztos, kedves barátaim és elvtársaim, jól tudjuk, kogy az imperialisták imperialisták maradnak, tudjuk, hogy amíg az imperializmus fennáll, fennáll az imperialista agresszió veszélye is. Megtanultuk a múltból azt is, hogy az imperialisták mindenkor készek rá, hogy szerződést szegjenek, ha úgy vélik, hogy abból hasznot húzhatnak.

Tény azonban – és ezt a történelem tanúsítja –, hogy a társadalmi haladás kereke nemcsak a mi földrészünkön forog előre, hanem az egész világon is. A történelem azt is bebizonyította, hogy senkinek sem válik dicsőségére, ha imperialista háborúkat merészel kirobbantani. Így, ha minden tényt megvizsgálunk, a Nyugat-Berlinre vonatkozó négyhatalmi egyezmény is hozzájárul az európai béke biztosításához, és mi büszkék vagyunk arra, hogy ebből az NDK is kiveszi a részét.

Nyilvánvaló, hogy ha az ember tárgyalóasztalhoz ül, bizonyos készséget kell tanúsítania a megegyezésre. S ha megvizsgáljátok a négyhatalmi szerződés tartalmát és a javaslatokat is, amelyeket kormányunk az NSZK kormányának és a nyugat-berlini szenátusnak előterjesztett, megállapíthatjátok, hogy ez az egyezmény, amelynek hatályba lépése szorosan összefügg a moszkvai és a varsói szerződés ratifikálásával, szocialista német munkás-paraszt államunk státusát a nemzetközi jog alapján egyértelműen megerősíti, és ez után felül áll.

A végső eredmény az lesz, hogy szocialista Német Demokratikus Köztársaságunk is egyenjogú tagja lesz az Egyesült Nemzetek Szervezetének.

Kedves barátaim és elvtársaim!

Amint látjátok, ügyeink jól állnak, bár még sok nehézséget kell leküzdenünk ahhoz, hogy biztosítsuk a békét és felépítsük a szocializmust hazánkban.

Mindenekelőtt legfontosabb teendőnk, hogy a meglevő aránytalanságokat kiküszöböljük és úgy fejlesszük iparunkat, hogy késztermékeink a tervnek megfelelően készüljenek el. Mindent egybevetve, gazdaságunkra és egész társadalmi életünkre a jövőben is a folyamatos előrehaladás és fellendülés lesz a jellemző.

Mai tanácskozásunkon néhány olyan úgynevezett apróbb ügy is szóba került, mint a villamosközlekedés vagy a napi bevásárlás. Biztosíthatlak benneteket: a jövőben is igyekezni fogunk, hogy veletek együtt ezeket a kérdéseket is megoldjuk Karl-Marx-Stadtban, és mindenekelőtt a csúcsforgalmi időre vonatkozó panaszokat orvosoljuk. Helyes, ha már a vá-

lasztási munka elején megállapodunk abban, hogy az említett kérdéseket országunkban sehol sem szabad jelentéktelen ügyekként értelmezni és kezelni, hanem nagy célunk, a nép jóléte részeként.

Ma jó néhány javaslattal és konstruktív gondolattal lettünk gazdagabbak, s a következő napokban és hetekben még másokat is meg fogunk hallgatni. Ezeket a javaslatokat nem becsüljük le és nem hagyjuk figyelmen kívül, hiszen a kis kérdésekkel együtt oldjuk meg életünk nagy kérdéseit is. Minden hasznos észrevételt úgy akarunk értékelni és felhasználni, mint a munkásosztály, a nép gazdag tapasztalatainak és bölcsességének egy-egy darabkáját, s amire számítunk is terveink megvalósításában.

Az NSZEP VIII. kongresszusa olyan alkotó és tárgyilagosan elemző légkört teremtett, amelyet lakosságunk nagyra értékel. Alapos és megfontolt tanácskozásokra, az elvtársiasság és az együttműködés szellemére van szükségünk a pártkongresszus által kitűzött feladatok végrehajtásában is.

Karl-Marx-Stadt továbbra is a szocialista építőmunka nagy kovácsműhelye marad köztársaságunkban. Ez a körzet hazánk második legnagyobb ipari körzete. Ipari készítményeink majdnem 15 százaléka innen származik, és jelentős mennyiségű mezőgazdasági termék is. Sőt, a gép- és járműgyártásban és a textiliparban Karl-Marx-Stadt az első helyen áll az NDK-ban. Ez a város és ez a megye sok termék és találmány, korszerű és nagy teljesítményű szerszámgép szülőhelye. Itt, ebben a városban és ebben a megyében tehát fontos döntések születnek mai életünkkel és holnapi s holnaputáni jobb életünkkel kapcsolatban is.

A választások ideje, kedves barátaim és elvtársaim, mindig a szocialista haza érdekében folyó munkaversenymozgalom fellendülésének ideje is. Így van ez most is, és tudjuk, hogy ebben mindenkire számíthatunk. Hagyományokban gazdag, a munkásmozgalom harcaiban megedződött városotok most már sok éve népünk legnagyobb fiának a nevét viseli – és becsülettel viseli. A november 14-i választások előkészítésére és lebonyolítására szervezett versenyben is Karl-Marx-Stadt – ebben bizonyosak vagyunk – új dicsőséget szerez majd ennek az elkötelező névnek.

Kedves barátaim és elvtársaim!

Engedjétek meg nekem, hogy mindazt a jót és szépet, ami itt ma kifejezésre jutott, választási felhívásunk szavaival foglaljam össze: mérlegünk jó, irányvonalunk helyes, távlatunk világos. Ezért szavazunk november 14-én a Nemzeti Front jelöltjeire. Tevékenységünk szocialista hazánk, szeretett Német Demokratikus Köztársaságunk további megerősítését szolgálja.

A SZOCIALISTA KATONAI SZÖVETSÉG ERŐSÍTÉSE A BÉKE ÉS AZ EURÓPAI BIZTONSÁG ZÁLOGA

RÉSZLETEK A KATONAI AKADÉMIÁK VÉGZETT NÖVENDÉKEI ELŐTT MONDOTT BESZÉDBŐL

1971. OKTÓBER 13.

Tiszt elvtársak, tábornokok és admirálisok!

Kedves vendégek!

Szívből jövő köszönetet kell mondanunk a mai napon az SZKP Központi Bizottságának és a Szovjetunió kormányának önzetlen segítségükért, azért a lehetőségért, hogy évente jövendőbeli katonai káderein jó részét szovjet katonai akadémiákon képezhetjük ki.

Tudatában vagyunk annak: szovjet osztálytestvéreink és fegyverbarátaink segítsége nélkül a szocializmus felépítése az NDK-ban és az ország katonai védelme elképzelhetetlen lenne.

A szovjet elvtársak iránti hálánkat azzal a szilárd fogadalmunkkal kötjük össze, hogy mindenkor eleget fogunk tenni annak a kötelességünknek, amely a szocialista védelmi szövetséghez való tartozásunkból fakad.

Köszönet illeti a mai napon a „Friedrich Engels" katonai akadémia parancsnokát, helyetteseit, a részlegek vezetőit, valamint az akadémia egész tantestületét felelősségteljes nevelő- és oktató munkájukért.

Sikeres tevékenységük a feltétele és egyben biztosítéka is annak, hogy Nemzeti Néphadseregünk csapatai és törzsei mindig új, a politikai és katonai feladatokra jól felkészült kádereket kapjanak.

Végzett elvtársak!

A Nemzeti Néphadsereg bármelyik fegyvernemének, az ország védelmének bármelyik területén teljesítsék is katonai kötelességüket, mindig abból induljanak ki, hogy katonai megbízatásuk példás teljesítésével a haza védelmének erősítéséhez és ezzel a szocialista közösség védelmi erejének megszilárdulásához járulnak hozzá.

A szovjet hadsereggel és a Varsói Szerződés többi államának fegyveres erőivel kötött törhetetlen fegyverbarátság irányítsa mindenkor az önök cselekedeteit. Vezesse önöket mindig az a tudat, hogy ez a törhetetlen fegyverbarátság biztonságunk alapja és ezért egyúttal nemzetközi kötelességünk.

A Német Szocialista Egységpártot – mint valamennyi testvérpártunkat – külpolitikájában, katonapolitikájában és biztonsági politikájában az a cél vezeti, hogy a béke biztosításával a legkedvezőbb külső feltételeket teremtse meg a szocializmus építéséhez.

Az 1971. év a szocializmus további előretörésének és a szocialista közösség megerősödésének jegyében zajlott le.

Mindenekelőtt ebben az évben ülésezett az SZKP XXIV. kongresszusa, amely az egész nemzetközi munkásmozgalom legfőbb eseménye volt. Beszámolt a kommunizmus anyagi-technikai alapjainak építésében a Szovjetunióban elért kiemelkedő sikerekről. Ismételten tanúsította a szovjet állam hatalmát és tekintélyét, amely – az SZKP vezetésével, a marxizmus–leninizmus eszméitől áthatva – külpolitikai tevékenysége vezérfonalának, nemzetközi kötelességének tekinti, hogy az emberiséget megvédje a pusztító háborúktól.

A szocialista országok fejlődéséről adtak képet az ottani marxista–leninista pártok kongresszusi beszámolói és szilárd alapokon nyugvó, előre mutató határozataik is. Mélységes internacionalista szellem hatotta át a Bolgár Kommunista Párt, Csehszlovákia Kommunista Pártja, a Magyar Szocialista Munkáspárt, a Mongol Népi Forradalmi Párt kongresszusát és pártunk, a Német Szocialista Egységpárt VIII. kongresszusát.

A kongresszusok ismételten bebizonyították pártjaink és államaink egységét és összekovácsoltságát. E pártkongresszusok dokumentumai a nemzetközi és a nemzeti feladatok harmonikus összekapcsolását tükrözik a nemzetközi osztályharc mai körülményei között.

A KÖVETKEZETES INTERNACIONALISTA POLITIKA EREDMÉNYEI

A Szovjetunió következetes internacionalista politikájának és katonai erejének köszönhető elsősorban, hogy az európai imperialista államokkal folyó osztályharcban több mint negyedszázada elkerülhettük az összeütközés fegyveres formáját.

A szovjet kormány kezdeményező, állhatatos és rugalmas politikája következtében az imperialista hatalmak Európában kénytelenek voltak tárgyalásokba bocsátkozni.

A szovjet kormány következetes magatartásának és a szövetséges szocialista államok közös, összehangolt erőfeszítéseinek eredményeként sikerült az imperialista államokkal történelmi jelentőségű és nemzetközi

jogilag kötelező egyezményeket kötni, amelyek nem utolsósorban határozottan megerősítették az NDK nemzetközi pozícióit. Ide tartoznak az elmúlt évben a Szovjetunióval és a Lengyel Népköztársasággal az NSZK-val megkötött szerződései, valamint a Nyugat-Berlinről kötött négyhatalmi egyezmény. Nemzetközi jelentőségük mindenekelőtt abban áll, hogy általuk előreléptünk a Szovjetunió és az egész szocialista közösség külpolitikai fő irányvonalának megvalósításában.

A szocialista államok közti internacionalista kapcsolatoknak teljesen megfelel, hogy – bár államunk képviselői nem ültek ott a tárgyalóasztalnál – az NDK törvényes érdekeit és szuverén jogait kellőképpen figyelembe vették. Ez kifejeződik azokban a megállapításokban, amelyek az NDK szuverenitását és sérthetetlenségét az egész világ előtt hangsúlyozták. Megvan tehát minden okunk arra, hogy a valamennyi nép számára nyereséget jelentő egyezmények és megegyezések megkötését úgy értékeljük, mint a szocialista államok, mindenekelőtt a Szovjetunió külpolitikájának és biztonsági politikájának eredményét. Ezek az eredmények azért váltak lehetővé, mert

először: a Szovjetunió és a szocialista közösség többi országa hatalmának növekedése következtében, az imperializmus minden kísérlete ellenére, Európában és az egész világon feltartóztathatatlanul megváltoztak a szocializmus javára a gazdasági, politikai és katonai erőviszonyok;

másodszor: a Varsói Szerződés államai az SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott szovjet békeprogram alapján összehangolták külpolitikai és biztonsági politikai lépéseiket és mindig a közös megállapodásokhoz igazodnak;

harmadszor: az enyhülést elősegítő konstruktív politikánkat növekvő mértékben és egyre határozottabban támogatták az európai népek, köztük a kapitalista országok dolgozói is.

Nem utolsósorban a szocialista államok szilárd katonai hatalma volt az az erő, amely az imperialista államok ellenében biztosította a békés egymás mellett élés irányvonalát. Ezzel ismételten bebizonyosodott a Varsói Szerződés államainak békefenntartó jellege. Büszkék vagyunk arra, hogy államunk is hatékonyan hozzájárult a szocialista védelmi szövetség megszilárdulásához.

Párt- és államvezetésünket és a Német Demokratikus Köztársaság dolgozóit megelégedéssel tölti el, hogy a Nemzeti Néphadsereg ez évben is becsülettel teljesítette fő katonai feladatát és fegyverbarátainktól ismét magas szintű elismerést kapott. Ez mindenekelőtt azért volt lehetséges, mert a pártszervezetek vezetésével sikerült növelni a párttagoknak, a

Szabad Német Ifjúság tagjainak és a hadsereg párton kívüli tagjainak a kezdeményezőképességét és tetterejét.

A katonák, matrózok, altisztek, tisztek, tábornokok és admirálisok közös erőfeszítésének köszönhető, hogy érezhetően megjavult az operatív, harcászati kiképzés az egységekben és a törzsekben, és fokozódott a katonák harckészültsége.

A Nemzeti Néphadsereg törzskarai és csapatai bevetésre kész állapotukat és katonai tudásukat e kiképzési évben mindenekelőtt bonyolult parancsnoki, törzskari és csapatgyakorlatok során bizonyították be. Ezeknek a gyakorlatoknak a körülményei nagymértékben megközelítették azokat, amelyek egy modern háborúra jellemzőek. Főként ilyen volt az elmúlt hónapban az NDK nemzetvédelmi minisztere, Heinz Hoffmann hadseregtábornok vezetésével a szovjet hadseregnek, a lengyel hadseregnek, a Nemzeti Néphadseregnek és az NDK más fegyveres erőinek közösen végrehajtott „Herbststurm 71" hadgyakorlata.

A politikai és katonai nevelésben és kiképzésben elért jó eredményeket igazolta azoknak az egységeknek a tevékenysége is, amelyek a határőrizeti szolgálat bonyolult feltételei között példamutatóan és mindig lelkiismeretesen teljesítették kötelességüket.

Ezekkel a teljesítményekkel járult hozzá a Nemzeti Néphadsereg ahhoz, hogy az NDK tekintélye a Varsói Szerződéshez tartozó államok szövetségében tovább erősödjék.

A jó eredmények alapján jogosan mondhatjuk: a Nemzeti Néphadsereg kész arra és képes is rá, hogy a szovjet hadsereg és a többi testvéri hadsereg oldalán minden harci feladatot sikeresen végrehajtson.

Ezért hadd tolmácsoljam e helyről a Központi Bizottság, köztársaságunk Minisztertanácsa és Nemzeti Honvédelmi Tanácsa szívből jövő köszönetét minden katonának, matróznak, altisztnek, tisztnek, tábornoknak és admirálisnak, valamint a Nemzeti Néphadsereg polgári alkalmazottainak kiváló eredményeikért.

KATONAPOLITIKÁNK A MARXIZMUS–LENINIZMUS ELVEIN ALAPSZIK

Pártunk és államunk katonapolitikája, amelynek végrehajtásában a Nemzeti Néphadseregnek döntő szerepe van, szilárd, megingathatatlan alapokon nyugszik. Elméleti alapja a marxizmus–leninizmus, amely szüntelenül gazdagodik az SZKP és a többi testvérpárt általános érvényű tapasztalataival és tanulságaival. Nem utolsósorban ide tartoznak azok a

tapasztalatok is, amelyek országunk konkrét helyzetéből fakadóan halmozódtak fel. Pártunk okult az alapvető történelmi tanulságból, hogy a marxizmus–leninizmushoz, a proletár internacionalizmushoz való hűség próbaköve a Lenin pártjához és a Szovjetunióhoz való viszony. Ezt a felismerést pártunk mindenkor politikája sarkkövének tartotta.

Bebizonyosodott, hogyha a marxista–leninista pártok az imperializmus ellen folytatott osztályharcnak és a szocializmus és a kommunizmus építésének és tökéletesítésének minden alapkérdésében egységes álláspontot dolgoznak ki, azt közösen megvalósítják és szilárdan tömörülnek az SZKP köré, akkor a béke és biztonság Európában megbízható kezekben van.

Katonapolitikánk ereje éppen abban áll, hogy teljesen megegyezik az SZKP, a többi marxista–leninista testvérpárt, valamint az általuk vezetett államok alapvető érdekeivel, céljaival és gyakorlati-politikai tevékenységével.

Pártunk a kommunista és munkáspártok 1969. évi moszkvai tanácskozása határozatainak értelmében cselekszik, ezek szerint a szocializmus védelme a kommunisták nemzetközi kötelessége. Ennek megfelel egyre szorosabb bekapcsolódásunk a szocialista közösségbe, s ezt az NDK további sikeres fejlődése fontos feltételének tekintjük.

Ezt az alapvető összefüggést mindenki számára érthetően fejezte ki az együttműködés mélyítésére és tökéletesítésére és a KGST-tagországok szocialista gazdasági integrációjának fejlesztésére szolgáló komplex program, amelyet a KGST XXV. ülésszakán fogadtak el.

A komplex program a szocialista közösség és minden tagország gazdasági és tudományos-technikai fejlődésének gyorsított ütemét biztosítja. Arra irányul, hogy a szocialista társadalmi rend előnyei hosszú távon és maximális hatással érvényesüljenek, és ezzel a szocializmus fölénye még nyilvánvalóbb legyen.

A Szovjetunióval való szoros kapcsolatunk biztosítja számunkra, mint minden más európai szocialista ország számára is, a legjobb belső fejlődési feltételeket és területünk és államhatáraink biztos védelmét. Ezért az NDK, ahogyan gazdasági forrásait korlátlanul a komplex program teljesítésének szolgálatába állítja, ugyanúgy fenntartás nélkül hozzájárul a szocialista közösség katonai hatalmának megszilárdításához is.

Elvtársak!

Valamennyien ismerik az osztályharc dialektikáját. Tudják: minél fejlettebb a szocialista világrendszer, minél erősebb és befolyásosabb, annál élesebben jelentkezik a szocialista és imperialista társadalom közti kibékíthetetlen ellentét.

Politikai tevékenységünk érvényes vezérfonala mindenkor az imperializ-

mus Lenin által kifejtett és az osztályharcban eddig mindig beigazolódott elemzése marad.

Ezért magától értetődik, hogy az imperializmussal kapcsolatban nem táplálhatunk illúziókat a békéért folyó harcban elért sikerek ellenére sem. Az imperializmus mindig meg fogja kísérelni, hogy a békés egymás mellett élés érdekében kötött egyezményeket megszegje, ha erre lehetősége nyílik.

Tetteinket mindenkor Leninnek az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Párt IX. kongresszusán elhangzott figyelmeztető szavai irányítják: „Ám a béke érdekében tett lépéseinkkel egyidejűleg fokoznunk kell harci készültségünket... Hadseregünk a reális biztosítéka annak, hogy az imperialista hatalmak a legcsekélyebb támadási kísérletet se tegyék ellenünk..."[1]

Erre a lenini útmutatásra emlékezve, mindig gondoskodtunk arról, hogy a szocializmus katonailag is védekezhessen az imperializmus ellenforradalmi támadásai ellen.

A Varsói Szerződéshez tartozó államok egyesített fegyveres erői, az NDK Nemzeti Néphadserege és országunk egyéb fegyveres erői harci megbízatásukat mindig úgy fogták fel, hogy harci erejük és harckészültségük szakadatlan fokozásával járulnak hozzá ahhoz, hogy az ellenségnek semmi esélye ne legyen, és mi minden feltétellel rendelkezzünk ahhoz, hogy bármiféle agresszorra megsemmisítő vereséget mérjünk.

LEGYÜNK ÉBEREK

Látnivaló, hogy a fő imperialista államok a köztük fennálló ellentmondások ellenére arra törekszenek, hogy gazdasági, politikai és különösen katonai erőiket összefogják, és a szocialista világrendszer, a nemzetközi munkásmozgalom és a népek nemzeti felszabadító mozgalma ellen fordítsák őket.

Az antikommunizmus és mindenekelőtt a szovjetellenesség jelszavával az imperializmus megkísérli, hogy a néptömegeket igazi osztályérdekeiket illetően félrevezesse és bevonja őket a szocialista közösség ellen folyó agresszív előkészületekbe.

Az amerikai globális stratégia súlypontja mindinkább Európára helyeződik át, és terheit azok az óriási erő- és pénzbefektetések fedezik, amelyeket az Egyesült Államok kontinensünkön az imperializmus politikai, ideológiai, gazdasági és katonai állásainak megerősítésére fordít. Sikerült a nyugat-európai NATO-országokat megnyernie globális stratégiájának.

[1] *Lenin* Összes Művei. 40. köt. Kossuth Könyvkiadó 1974. 237. old.

A NATO-államok kormányai készek voltak fokozott mértékben hozzájárulni a közös háborús potenciál megerősítéséhez.

Az NSZK imperialista körei most is kitűnnek azzal, hogy az amerikai monopolisták európai üzleteit rendkívüli ügybuzgalommal segítik elő, s ezenközben megkísérlik saját pecsenyéjüket is megsütni.

Katonai-politikai programjuk tartalmazza:

– az Egyesült Államok globális stratégiájának fenntartás nélküli támogatását,

– a NATO-országok fokozott integrációját,

– az amerikai csapatok korlátlan jelenlétét az NSZK-ban,

– a hadigazdaság kiépítését,

– a Bundeswehr, a szövetségi véderő agresszív készenlétének fokozását mind a hagyományos, mind pedig a nukleáris fegyverek széles körű modernizálásával, amit bizonyít, hogy az NSZK 1972. évi katonai költségvetése 11 százalékkal magasabb, mint 1971-ben volt. Az NSZK katonai költségvetése közvetlen fegyverkezési kiadásokra 24,2 milliárd márkát irányoz elő.

Ezzel párhuzamosan megfeszített erővel folyik tovább a szövetségi véderő ideológiai mérgezése. Az antikommunista ideológiai uszítást, ravaszul, átfogó „képzési programmal" és a szociális helyzet „megjavítását" szolgáló intézkedésekkel kapcsolják össze, amelyek célja, hogy a szövetségi véderő tagjait még szorosabban a monopoltőke államához láncolják.

Ezek a tények természetesen ellentmondanak annak, hogy befolyásos körök az NSZK-ban állandóan békés szándékaikat bizonygatják. Ezt a bizonygatást tudomásul vesszük és úgy kapcsolódunk hozzá, hogy politikai aktivitásunkkal a békének és az európai biztonságnak fokról fokra hatékonyabb garanciáit teremtsük meg.

Másrészt azonban a tényeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. A NATO és a szövetségi véderő katonai aktivitása miatt bűnös könnyelműség lenne az ellenségről egy pillanatra is megfeledkezni. Amig az imperializmus fennáll, mindent megkísérel a szocializmus megsemmisítésére. Ezért a legcsekélyebb ok sincs arra, hogy a Nemzeti Néphadsereg tagjai módosítsák az ellenség szándékairól alkotott képüket.

A NATO-tömb politikai aktivitása, azon törekvései, hogy reakciós és agresszív céljaik végrehajtásában még nagyobb szerepet szánnak katonai potenciáljuknak, azt mutatják, hogy a meglevő vagy új háborús tűzfészkek miatt változatlanul fennáll a fegyveres konfliktusok keletkezésének lehetősége és ezzel együtt a háborús veszély.

A szocializmus sikeres építésének megbízható katonai védelme azt követeli tőlünk, hogy ne hanyagoljuk el a politikai és katonai éberséget,

szakadatlanul figyeljük az ellenséget, és tegyünk meg mindent, hogy a NATO-tömb agresszív kísérleteit megakadályozzuk.

Ezért az NDK-t védelmező fegyveres erők harckészültségének és mozgósítási készségének, harci erejének szakadatlan fokozása, valamint a köztük és a Varsói Szerződéshez tartozó államok szövetséges hadseregei, főként a szovjet hadsereg közti szervezett együttműködés időszerű politikai és katonai feladat marad.

A KATONAI FELADAT PÁRTMEGBÍZATÁS

Elvtársak!

Új szolgálati helyük átvételével nagy felelősség hárul önökre. Feladataik megoldásához megbízható útmutatást adnak az SZKP XXIV. kongresszusának, a Német Szocialista Egységpárt VIII. kongresszusának, valamint a Nemzeti Néphadsereg pártszervezetei VIII. küldöttértekezletének határozatai és anyagai.

A legfontosabb tennivalójuk, hogy folyamatos és céltudatos politikai és ideológiai munkával a hadsereg minden tagjában szilárd osztályálláspontot alakítsanak ki. Ennek fő feltétele, hogy rendszeresen tanulmányozzák a marxizmus–leninizmus klasszikusainak műveit.

A gyakorlat azt bizonyítja, hogy az egységekben és kötelékeknél ott teljesítik magas színvonalon a politikai és katonai feladatokat, ahol a párttagok és tagjelöltek állnak az élére a maximális teljesítményekért folyó harcnak.

Ez azt követeli önöktől, hogy mindenkor, de főként a hadsereg tagjainak politikai-ideológiai nevelésében a pártszervezet erejére támaszkodjanak és katonai feladatukat pártmegbízatásnak tekintsék.

A hadsereg minden tagjában ki kell fejleszteni a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus, a szocialista testvérnépekkel és a hadseregeikkel való összetartozás érzésének magasabb fokát, az államhatárokon is túllépő közös felelősség tudatát. Ez feltételezi, hogy mindenekelőtt a tisztek és minden párttag jelentősen bővítse és mélyítse ismereteit a Szovjetunióról és a szocialista közösség többi tagállamáról, marxista–leninista pártjuk politikájának fejlődéséről és a testvéri hadseregekről.

A parancsnokok, politikai szervek, pártszervezetek és törzskarok elsődleges feladata, hogy a szovjet elvtársak ismereteit és tapasztalatait a katonai kiképzés elméletének és gyakorlatának valamennyi területén következetesen alkalmazzák.

Ide tartozik az is, hogy a testvéri kötelékeket a patronáló szovjet ezreddel egyre szorosabbra fűzzük. Mindig arra törekedjenek, hogy ezek a

benső kapcsolatok a mindennapi katonai életben sokrétűen nyilvánuljanak meg, és a fiatal katonáknak maradandó élményt nyújtsanak.

A katonai életben önöket mindenekelőtt a katonai kiképzés, főként a harckiképzés veszi igénybe. Felfogásunk az, hogy egy esetleges katonai összecsapásban végső soron az ember dönti el a harc menetét és kimenetelét. Ezért békeidőben is a kiképzés alkotja a katonai hétköznapok fő tartalmát, ennek során kell elsajátítani az egyre bonyolultabb haditechnika alkalmazását és megteremteni az állandó magas szintű harckészültség feltételeit.

A Nemzeti Néphadsereg harci ereje és harckészültsége fokozásának központi kérdése a modern fegyverek, fegyverrendszerek és fegyverzet kezelésének elsajátítása.

Nemzeti Néphadseregünknek rendkívül modern fegyverek, szovjet harceszközök állnak rendelkezésére. Szakadatlanul folyik a meglevő fegyverrendszerek továbbfejlesztése: helyükre újak kerülnek magasabb szintű harci tulajdonságokkal. Nagyobb tűzerejű és pontosságú fegyverek, fokozott manőverezési képesség, a csapatvezetés javuló technikai feltételei, mindenekelőtt az együttműködésben, valamint az eddig idő- és munkaigényes speciális feladatok megoldásának tökéletesített eszközei azok, amelyekben szakadatlanul kifejezésre jut a katonai-technikai fejlődés.

A legjobb harceszközök előnyei azonban csak ott érvényesülnek, ahol a hadsereg tagjai jól elsajátítják kezelésüket, gondozásukat és karbantartásukat, párosítva mindezt a magas szintű, szocialista meggyőződésen nyugvó harci erkölccsel. A hadsereg tagjainak jó technikai felkészültsége a katonai fölény és a magas szintű harckészültség döntő összetevője.

Az osztályharc élessége, de a bonyolult technikai rendszerek sajátosságai és az együttműködés objektív kényszere is arra késztetnek minket, hogy egy további tényezőt is hangsúlyozzunk, azt a tényezőt, amely a munkásosztály harcának mindig átütő erőt kölcsönzött, és amely a jelenlegi körülmények között még nagyobb jelentőségre tesz szert: a magas fokú szervezettségre és fegyelemre gondolok. Lenin így írt erről: „A győzelmet ... csak katonai vasfegyelemmel lehet kivívni. Aki ezt nem értette meg, annak fogalma sincs a munkáshatalom megtartásának feltételeiről..."[2]

A katonai fegyelmet illetően a legkisebb hanyagság sem tűrhető el. Ezzel szorosan összefüggő követelmény, hogy meg kell erősíteni a katonai egyszemélyi vezetést. A katonai egyszemélyi vezetés a szocialista

[2] *Lenin* Összes Művei. 40. köt. Kossuth Könyvkiadó 1974. 207. old.

fegyveres erőknek és így a Nemzeti Néphadseregnek is alapvető csapatvezetési elve volt és marad. Egyesíti a kollektív bölcsességet az elöljárók osztatlan parancsnoklási jogával és felelősségével, és így a szocialista fegyveres erők leghatékonyabb vezetési formájának bizonyult. Ha a szocialista katonai egyszemélyi vezetés magas követelményeinek eleget tesznek, végső soron eleget tesznek valamennyi, az egyszemélyi vezetéssel összefüggő követelménynek, amit a mai osztályharc önökkel mint szocialista parancsnokokkal szemben támaszt.

A politikai és katonai vezetés egységét minden körülmények között megvalósítani olyan művészet, amely nagy politikai és személyes érettséget, az alárendeltek személyiségének tiszteletben tartását, mindenekelőtt azonban az egyszemélyi vezetőnek a munkásosztály és marxista–leninista pártja iránti fokozott felelősségtudatát feltételezi.

Csak az az egyszemélyi vezető teljesítheti jól kötelességét, aki maga is eltéphetetlenül kötődik a párthoz, és vezetői megbízatását úgy tekinti, mint a párt vezető szerepének megvalósításához való hozzájárulást.

Elvtársak!

Az első napokban és hetekben, amikor majd új szolgálati helyükön tevékenykednek, bizonyára érezni fogják: az élet nem állt meg, amíg önök a katonai akadémiákon felelősségteljes feladatukra készültek.

A körülmények, amelyek között most dolgoznak, sokban eltérnek azoktól, amelyek akadémiai tanulmányaik megkezdésekor fennálltak. Bizonyos mértékig tehát újra kell tájékozódniuk, és ehhez egyedül a megszerzett elméleti ismeretek nem elegendők.

Az elméleti ismeretek a katonai képességek és készségek kialakításához nélkülözhetetlen alapot adnak. De a képességek és készségek az elméleti tudásnak csak a katonai gyakorlatban való próbájával és alkalmazásával fejlődnek.

Használják majd fel az ismeretek alkalmazásának folyamatában a tapasztalt politikai és katonai káderek tanácsát. Segíteni fognak önöknek új és gyakran összetett feladataik sikeres megoldásában.

És még egyet: tudásuk nem egyedül az önöké; adják át hatáskörükön belül mindazoknak, akiknek szükségük van rá. Tartsák be azt a bevált elvet, hogy minden tudás átadásának a katonai tevékenység értelmének és céljának meggyőző magyarázatával kell párosulnia.

Önökkel együtt kezdik majd meg felelősségteljes tevékenységüket a mi katonai főiskolánkon végzettek is, magasan képzett fiatal tisztek, és valamivel később az altiszti iskolákon kiképzett fiatal altisztek is, a kis katonai harci kollektívák kiképzői és nevelői. Ezeknek a fiatal káderekneк közvetlenül kell megoldaniuk a politikai és katonai nevelés és kiképzés

feladatait, és képeseknek kell lenniük arra is, hogy választ vagy magyarázatot adjanak a hadkötelesek sokféle kérdésére, gondjára, bajára.

Ezért fokozott gondoskodásra és segítségre van szükségük, hogy lehetőleg nagyobb konfliktusok nélkül leküzdjék az elkerülhetetlen indulási nehézségeket. Jórészt e fiatal elvtársak vezetői képességétől függ gyakran a politikai-ideológiai munka hatékonysága, a harckiképzés színvonala, a haditechnika alkalmazása, állapota és karbantartása.

A fiatal tiszteknek és altiszteknek van egy nagy előnyük: fiatalos lendületük. Tegyenek meg mindent, hogy ezt a lendületet megőrizzék és párosítsák az idősebb elvtársak tapasztalataival, hogy megbírkózhassanak a katonai hétköznapok igényes feladataival.

Olyan viszonyt alakítsanak ki a hadsereg minden tagjával, hogy az a szocialista kapcsolatok példájaként szolgáljon a fegyveres erőknél. A hadsereg tagjai közti kapcsolatokban — mindenekelőtt az elöljárók és alárendeltek viszonyában — a hadsereg szocialista jellegének világosan tükröződnie kell. Segítsék elő, hogy fejlődjék a hadsereg minden egyes tagjának kezdeményezőkészsége és harci szelleme, támogassák őket tehetségük és képességeik kibontakozásában.

Ha munkájukban figyelembe veszik ezeket a tanácsokat, az eredmények nem fognak elmaradni.

Elvtársak!

Ezekben a napokban és hetekben a parlamenti és a megyei tanácsi választások előkészítésén dolgozunk.

A bel- és gazdaságpolitikai szempontokon kívül a választási előkészületekben a külpolitika, a katonapolitika és a biztonsági politika kérdései is nagy szerepet fognak játszani, mert eredményeinket nem egyoldalúan csak a társadalmi élet ezen vagy azon a területén értük el.

A választások előkészítése és lebonyolítása nagy lehetőséget nyújt arra, hogy országunk minden egyes polgárában elmélyítsük annak tudatát: minél erősebb a szocializmus, minél szilárdabb a szocialista államok közössége, annál biztosabb a béke.

Az NDK minden sikere és perspektívája a Szovjetunióval kötött testvéri szövetsége elmélyülésén, a szocialista közösséghez tartozásán, a KGST-be és a szocialista katonai koalícióba való integrálódásán alapul.

Ezért katonai feladatainkat még több buzgalommal kell teljesítenünk, hogy nemzetközi szövetségi kötelezettségünknek továbbra is becsülettel eleget tegyünk.

Hadseregünk minden tagját az a szándék vezesse, hogy a Nemzeti Néphadseregnek a VIII. pártkongresszuson meghatározott feladatát a maga posztján teljesítse.

Éppen ezért főként a választások előkészítése során szükséges, hogy az NDK fiatal állampolgárainak megmagyarázzuk: joguk és becsületbeli kötelességük is, hogy a béke, a szocialista haza és vívmányainak védelme érdekében pontosan teljesítsék törvényes kötelezettségüket, töltsék le a katonai szolgálatot.

Ha önök új szolgálati helyükön lelkiismeretesen és példásan teljesítik kötelességüket, hozzájárulnak ahhoz, hogy a hadsereg minden tagja aktívan vegyen részt a katonai feladatok megoldásában, és hozzájárulnak fiatal állampolgáraink osztály- és állampolgári öntudatának fejlesztéséhez és megszilárdításához is.

Tiszt elvtársak!

Párt- és államvezetésünk nevében és a saját nevemben kívánok önöknek életük következő szakaszában, új felelős beosztásukban sok sikert, egészséget és boldogságot. Biztosak vagyunk abban, hogy minden erejüket, minden tudásukat és képességüket arra fogják felhasználni, hogy a Nemzeti Néphadsereg maradéktalanul teljesítse az NSZEP VIII. kongresszusán meghatározott főfeladatát!

A TUDOMÁNY ÉS A POLITIKA ÖSSZEFÜGGÉSE A SZOCIALISTA TÁRSADALOMBAN

A „BÉKE ÉS SZOCIALIZMUS"
1971. DECEMBERI SZÁMÁBAN MEGJELENT CIKK

A szocialista országok marxista–leninista pártjainak tevékenységében a tudományosan megalapozott politika kidolgozása a legidőszerűbb kérdések megoldásával kapcsolódik össze. Ott, ahol a munkásosztály és szövetségesei kezében van a politikai hatalom, ahol győztek a szocialista termelési viszonyok, a kommunista pártoknak az a feladatuk, hogy ezeket az objektív feltételeket és lehetőségeket maximálisan felhasználják a szocializmus építésére. A szocialista építés valamennyi társadalmi szférára kiterjed, és befolyással van az emberek életének minden megnyilvánulására. A szocialista társadalom kialakítása újabb és újabb, gyakran bonyolult problémákat vet fel, amelyeket alkotó módon kell megoldani. Az uralmon levő kommunista pártok politikai döntései, határozatai és programjai embermilliók cselekedeteinek alapjává válnak saját országukban, és kihatnak a nemzetközi síkon folyó osztályharcra.

Korunk forradalmi világfolyamata napnál világosabbá teszi annak a lenini tételnek a helyességét, hogy a szocializmus erejének növekedésével egyre gyorsul a társadalmi fejlődés üteme. A szocialista közösség államai, amelyek a Szovjetunió körül tömörülnek, tervszerű, stabil és céltudatos előrehaladásukkal, összehangolt politikájukkal döntő befolyást gyakorolnak az imperializmus ellen, a béke biztosításáért folyó harcra. Korunk nagy forradalmi áramlatának — mely magában foglalja a nemzetközi munkásmozgalmat és a népek nemzeti felszabadító mozgalmát — fő ereje a szocialista világrendszer, amely a társadalmi lét új alapokon való átszervezésének vonzó és lelkesítő példáját mutatja az emberiségnek.

A szocializmus közös nemzetközi érdekei szempontjából nagy felelősség hárul az összes testvérpártok politikájára, gyakorlati tevékenységére. Ennek tudatában cselekedett a Német Szocialista Egységpárt VIII. kongresszusa, amikor felvázolta a fejlett szocialista társadalom további építésének céljait és útjait a Német Demokratikus Köztársaságban. Véleményünk szerint a szocializmus építésére, a munkás-paraszthatalom erősítésére, a Szovjetunióval való szövetség elmélyítésére és államunknak a

szocialista országok közösségével való még szorosabb integrációjára irányuló jelenlegi és jövőbeni lépéseink beletartoznak a forradalmi világfolyamatba, és megfelelnek követelményeinek.

A VIII. pártkongresszuson elfogadott politikai munkaprogram a marxizmus–leninizmus tanításainak alkotó alkalmazása országunk konkrét körülményeire. Programunkban érvényesítettük az SZKP világtörténelmi jelentőségű XXIV. kongresszusának eszméit, feldolgoztuk a szocialista országok testvérpártjainak, a forradalmi világmozgalomnak az elméleti következtetéseit és gyakorlati tapasztalatait. Az SZKP-nak a kommunista építésre vonatkozó elvi tételei általános jelentőségűek, sajátos viszonyainknak megfelelően mi is alkalmazzuk őket politikánkban.

A Német Szocialista Egységpárt VIII. kongresszusa feleletet adott az élet által felvetett kérdésekre, és felvázolta az 1971–1975-ös ötéves terv fő feladatait, célul tűzte ki a nép anyagi és kulturális életszínvonalának további emeléséhez szükséges feltételek megteremtését. A kongresszus leszögezte, hogy az új társadalom kialakítása bonyolult és hosszú folyamat. Még nagyon sok a tennivaló, és időbe fog telni, amíg elérjük, hogy a termelőerők, a szocialista társadalmi viszonyok és az emberek szocialista tudata a megfelelő szintre emelkedjenek.

Mindezekben a kérdésekben pártkongresszusunk Lenin szavaira emlékezve járt el, aki azt mondotta, a marxizmus megköveteli, hogy „az osztályerőviszonyokat és minden egyes történelmi helyzet konkrét sajátosságait a legpontosabban, objektíve ellenőrizhetően számbavegyük",[1] és hogy „az események általános láncolatába"[2] folyton bekapcsoljuk mindazt az újat, amit az élet szül.

Enélkül, mint a tapasztalatok igazolják, nem lehetséges sem az események és a tényleges helyzet realisztikus értékelése, sem a jövendő feladatok megbízható meghatározása. Nevezhetnénk bármilyennek, csak tudományosnak nem az olyan módszert, amely a forradalmi gyakorlattal való szoros kapcsolat nélkül, a társadalmi realitás figyelembevétele nélkül lát hozzá a politika kidolgozásához.

A POLITIKAI IRÁNYÍTÁST TUDOMÁNYOS ALAPOKRA KELL HELYEZNI

Mint ismeretes, a szocializmus a történelemben először teszi lehetővé a társadalmi folyamatok tudatos és tervszerű szabályozását, s éppen

[1] *Lenin* Összes Művei. 31. köt. Kossuth Könyvkiadó 1972. 132. old.
[2] Ugyanott. 232. old.

ezért a pártnak a társadalom politikai irányításában tudományos alapokra kell helyezkednie. Ha a párt figyelembe veszi a fejlődés döntő tényezőit, és gondosan számol az élet különböző oldalai közötti összefüggésekkel, akkor helyes irányba terelheti a munkásosztály és az összes dolgozó alkotó kezdeményezését, s teljes mértékben kibontakoztathatja azt a nép javára.

A Német Szocialista Egységpártot egész tevékenységében a marxizmus–leninizmus, korunk legforradalmibb és leghaladóbb tudománya vezérli. A munkásosztály világnézetére és győzelmes eszméire, az emberi lét anyagi alapjai megváltoztatásának e hatalmas szellemi fundamentumára épül pártunk stratégiája és taktikája. Nagy figyelmet fordítunk a marxizmus–leninizmus klasszikusaitól örökölt dialektikus módszer felhasználására és továbbfejlesztésére. Ez a módszer fejleszti a gondolkodást, kizárja a dolgok egyoldalú vagy szubjektív megítélését és a valóságtól elrugaszkodott üres álmodozást a politikában. Ráirányítja a figyelmet a legfontosabbra, a fejlődés döntő tendenciáira, s így megkönnyíti, hogy a párt a további cselekvés fő láncszemét ragadhassa meg.

A forradalmi harc tapasztalatai teljes mértékben igazolják, hogy a szocialista építés új kérdéseinek alkotó jellegű megoldása csak a marxizmus–leninizmus általános tételeinek alapján lehetséges. Ez persze korántsem csökkenti a szaktudományok jelentőségét, amelyek fontos és pótolhatatlan szolgálatot tesznek nekünk. De a párt vezető tevékenysége lényegében politikai jellegű, s ezért nem gyakorolható kizárólag valamely szaktudomány alapján. A politikában a párt ideológiai-elméleti és gyakorlati-szervező tevékenységének egysége fejeződik ki a szocialista társadalmi fejlődés irányításában. A politika feladata a fő célok meghatározása a fejlődés egyik vagy másik szakaszán, az összes előfeltételek elemzése, s végül a cselekvés vezérfonalának, a pontos programnak a kidolgozása. A politikát elsőbbség illeti meg, mert „ha politikailag nem nyúlunk helyesen a kérdéshez — írta Lenin —, akkor a szóban forgó osztály nem fogja megtartani uralmát, *ennélfogva* nem oldhatja meg *termelési feladatát* sem"[3].

A szocializmus mint társadalmi organizmus, különösen nálunk az NDK-ban, még fiatal. Bár az újnak a régivel vívott állandó harcában a szocializmusnak még le kell küzdenie a tőkés múlt egynémely maradványát, és sok nehézséggel kell megbírkóznia, mégis sikeresen és erőteljesen fejlődik.

A szocializmus építésében a munkásosztály és marxista–leninista párt-

[3] *Lenin* Összes Művei. 42. köt. Kossuth Könyvkiadó 1974. 272. old.

ja növekvő szerepet játszik. A munkásosztály mint uralkodó osztály irányítja a szocialista államot, tömöríti az összes dolgozókat, és olyan elvtársi és baráti kapcsolatokat alakít ki velük, amelyek elősegítik a szocialista társadalom haladását. Szocialista államunk megalakulása és fennállásának 22 esztendeje teljes mértékben igazolja annak a tételnek a helyességét, hogy a munkásosztály döntő társadalmi erő. A munkásosztály osztályérdekei a legközvetlenebbül összekapcsolódnak a szocializmussal és a kommunizmussal. Neki a legszorosabb a kapcsolata az össznépi tulajdonban levő termelési eszközökkel. A munkásosztály állandóan erősödő politikai tudata, szervezettsége és fegyelme forradalmi optimizmussal, állhatatossággal és magas erkölcsi színvonallal párosul. A marxizmus–leninizmussal felvértezett munkásosztály a mindennapi életben betölti vezető szerepét, hősi tetteket visz véghez, valóra váltva a szocializmus céljait és híven követve a kommunista eszményeket.

A munkásosztály és a szövetkezeti parasztság, az értelmiség, valamint más dolgozó rétegek szövetségének állandó erősítését a szocialista társadalom kialakítása egyik alapvető elemének tekintjük, és ezért ennek a kérdésnek kellő helyet biztosítottunk politikánkban. Habár teljes joggal mondhatjuk, hogy ez a szövetség a nép erkölcsi-politikai egységét fejezi ki, helytelen következtetésekre jutnánk, ha szemet hunynánk afelett, hogy vannak még különbségek az NDK osztályainak és rétegeinek helyzetében és érdekeiben. Ha tűrnénk ezek elkendőzését, ezzel kisebbítenénk a munkásosztály szerepét, és azt a látszatot keltenénk, hogy a szocializmus már képes úgy megoldani a társadalom szociális struktúrájának problémáját, ahogy ez valójában csak a kommunizmusban lesz lehetséges.

Pártunk politikája arra irányul, hogy a fejlett szocialista társadalom kialakítása érdekében tett minden lépést valamennyi osztállyal és néprétteggel együtt tegyük meg. Az NDK-ban úgy alakultak a viszonyok, hogy több párt létezik, és ezek barátian együttműködnek. Ebben a tényben a szövetkezeti parasztsággal és valamennyi többi dolgozó réteggel való széles osztályszövetség testesül meg, melynek vezető ereje a munkásosztály és pártja, a Német Szocialista Egységpárt. Ezek az osztályok és rétegek a munkásosztállyal szövetkezve lehetőséget kapnak arra, hogy hozzájáruljanak a szocializmus felvirágoztatásához, egyre tudatosabban vegyenek részt társadalmunk életében.

A tudományosan megalapozott politika kidolgozásában mindig meghatározó jelentőségű volt számunkra az a tény, hogy a szocializmus a nép tudatos, tervszerű tevékenységén alapul, hogy az új társadalom létrejötte és sikeres fejlődése embermilliók alkotó tevékenysége révén megy végbe, amelynek során a munkásosztály és az összes dolgozók megtanulják álla-

muk irányítását. Lenin rámutatott arra, hogy a forradalmak története mindig gazdagabb tartalmú, változatosabb, sokoldalúbb, elevenebb, „ravaszabb", amint ahogy azt akár a legjobb pártok is képzelik. A forradalmat, hangsúlyozta, tízmilliók képessége, tudata, akarata, szenvedélye, képzelőereje váltja valóra.[4] Minden hatékony politika számára elvi fontosságú, hogy a párt nagy bizalommal legyen a dolgozók iránt, mindig kérje tanácsukat, legyen kész figyelembe venni véleményüket, bíráló megjegyzéseiket és javaslataikat. Mindez megköveteli, hogy határozottan lépjünk fel a lélektelenség, a fennhéjázás, a bürokratizmus, az emberek iránti tiszteletlenség ellen. Elvünk: mindenkivel együtt és mindenkiért építsük és tegyük egyre tökéletesebbé az NDK-ban a szocialista társadalmat.

A politika és a tudomány közötti viszony marxista–leninista felfogásának fontos próbaköve a gazdasági szféra. Az NSZEP VIII. kongresszusa politikai feladatainkból — a fejlett szocialista társadalomnak az NDK-ban való további építéséből — kiindulva tűzte ki a gazdasági célokat. A legteljesebb mértékben számításba vette, hogy a gazdasági kérdések döntő jelentőségűek a szocialista rendszer érlelődése szempontjából. A kongresszus következetesen folytatta gazdaságpolitikai irányvonalunkat, egyszersmind nyomatékosan hangsúlyozta e politika továbbfejlesztésének fő feladatait.

Elmondhatjuk, hogy az ezzel kapcsolatos legfontosabb következtetéseket az 1971–1975-ös ötéves terv fő feladatai tartalmazzák. Ezek: a nép anyagi és kulturális színvonalának további emelése, a szocialista termelés gyors fejlesztése, hatékonyságának fokozása, a tudományos-technikai haladás és a munka termelékenységének növelése alapján. Az ötéves tervnek a kongresszus által elfogadott irányelvei számszerűen meghatározták azt a célt, amelyet el kell érnünk. Az irányelvek a munka termelékenységének 35–37 százalékos, a lakosság reáljövedelmének pedig 21–23 százalékos emelését írják elő.

Ezt a politikai stratégia diktálta feladatot, valamint megoldásának módját tudományos pontossággal dolgoztuk ki. Pártunk józanul értékelte az elért fejlettségi színvonalat, tárgyilagosan felmérte az ország gazdasági erőforrásait, s mindezt számításba véve határozta meg a reálisan lehetséges és szükséges lépéseket a következő évekre.

[4] Lásd *Lenin* Összes Művei. 3. köt. Kossuth Könyvkiadó 1974. 77. old.

A SZOCIALIZMUS OBJEKTÍV GAZDASÁGI TÖRVÉNYEINEK ÉRVÉNYESÜLÉSÉÉRT

A kulcskérdés az volt, hogy jól megértsük a szocializmus objektív gazdasági törvényeit és érvényesülésük feltételeit az új társadalom építésének jelenlegi szakaszában. A népjólét növekedését, a népgazdaság nagyobb hatékonyságát nem lehet ezektől a törvényszerűségektől függetlenül, ezeket semmibe véve elérni. Sokoldalú vizsgálatuk, szakszerű és mesteri felhasználásuk volt az egyetlen útja annak, hogy jó és tartós gazdasági eredményeket érjünk el országunkban. Ez olyan újra meg újra igazolódó következtetés, marxista–leninista igazság, amelyről soha nem szabad megfeledkeznünk. Itt húzódik a vízválasztó a gazdaságban a tudományos politika és a szubjektivizmus között. Meg lehet persze érteni azt a törekvést, hogy a társadalom fontos szükségleteit gyorsabban elégítsék ki, mint ezt a pontos számítások megengedik, s behozzák az ellenfél előnyét a munka termelékenysége területén. Ám ha a konkrét döntések nem a valóság értékelésén alapulnak, hanem szubjektív vágyak befolyásolják őket, akkor ez ahelyett, hogy meggyorsítaná, végső soron lassítja az ütemet. A gazdasági kérdések szubjektív kezeléséért mindig nagy árat kellett fizetni.

De a pusztán pragmatikus szemlélet is elkerülhetetlenül vereséghez vezet a szocialista gazdaság fejlesztésének minden fontos kérdésében. A gazdaságpolitikának nem múló, elszigetelt sikerek elérése a célja. A tartós, stabil gazdasági fellendülés, amelyben minden sikeres lépés előkészíti a következőt, és egyre hatékonyabban bontakoztatja ki a szocializmusra jellemző erőket és előnyöket, csak olyan politikával biztosítható, amelyet a társadalmi folyamat alapját képező objektív törvények felismerése vezérel. Ehhez pedig csak olyan gyakorlat vezethet, amelyet gyökeréig áthat a gazdasági elmélet.

Saját tapasztalatunk arról tanúskodik, hogy az objektív gazdasági törvények összességét kölcsönös összefüggésükben elméletileg kell megérteni, tanulmányozni kell komplex hatásukat, és fel kell használni a törvényeket a gazdaságpolitikában. A Német Szocialista Egységpárt, teljes egyetértésben a testvérpártokkal, különösen felbuzdulva az SZKP XXIV. kongresszusán, levonta a fő következtetéseket a szocializmus gazdasági alaptörvényéből, amely a döntő szerepet játssza ebben az összefüggésben. E törvény szerint a szocialista gazdaság alá van rendelve a nép jólétének. A Német Szocialista Egységpárt VIII. kongresszusa rámutatott arra, hogy a szocialista társadalom és gazdasági erőforrásai további fejlődésével egyre közvetlenebb lesz a termelés és az emberek szükségletei közötti törvényszerű összefüggés. Ennek figyelembevételével fogalmaztuk meg a

mostani ötéves terv fő feladatát. Kezdettől fogva kijelentettük, hogy itt nem gyakorlati meggondolások sugallta, átmeneti célkitűzésekről van szó, hanem elméletileg mélyen megalapozott stratégiai orientációról. A terv hangsúlyozza a dolgozók szükségleteinek elvi fontosságát a szocialista gazdaságban. Ezek a szükségletek a kiindulópontjai a gazdasági irányításnak és tervezésnek, ami természetesen mélyreható következményekkel jár a gazdasági tevékenység minden szférájában.

Ezzel kapcsolatban nagy jelentőségű a népgazdaság tervszerű arányos fejlődésének törvénye. Minthogy napjainkban a tudomány, a gazdaság és a technika fontos részterületein különösen dinamikus folyamatok észlelhetők, ez a gazdasági törvény szükségképpen változó feltételek között érvényesül. Ezért még nagyobb figyelmet kell fordítani a népgazdaság tervszerű, arányos fejlesztésére, mivel a gyors ütem közepette ideiglenes elhanyagolása is jelentős aránytalanságokat idézhet elő, és kárára lehet a harmonikus fejlődésnek. Pártunk jó gazdasági eredményeket ért el, de nyíltan kijelentette, hogy például az energiatermelésben és a kooperációs szállításokban való elmaradás egész sor aránytalanságot okozott, s ezek leküzdése bizonyos időt vesz igénybe. Nem titok, hogy az ilyen jelenségek kifejezésre jutottak abban is, hogy az NDK-ban megjelent elméleti publikációkban lebecsülték ezt a fontos objektív gazdasági törvényt.

Az NSZEP VIII. kongresszusa nagy jelentőséget tulajdonított a gazdasági célok sokoldalú tudományos megalapozásának is. A kongresszus hatására az egész pártban érezhetővé vált az a törekvés, hogy még jobban használjuk fel korunkra alkalmazva Marx, Engels és Lenin tanításait. Elméleti munkánkban egyre nyilvánvalóbb a törekvés a nagyobb gondosságra, a szocialista gyakorlat problémáinak konstruktív és tudományos kezelésére. Az a konferencia, amelyet a Központi Bizottság rendezett társadalomtudósok részvételével ez év októberében, nagy ösztönzést adott ennek a fejlődésnek.

A fejlett szocializmus építése során teljes mértékben megmutatkoznak a kommunista társadalomalakulat ezen első fokának előnyei, és folyik az előkészület a második fokra való átmenetre. De ez szükségessé teszi a szocializmus objektív törvényeinek hatékonyabb és szélesebb körű realizálását. Sokkal aktívabb szellemi életre, elméleti tevékenységre, intenzív tudományos kutatásokra és vitákra van tehát szükség, hogy még mélyebben behatoljunk az objektív törvényszerűségek lényegébe, és egyre jobban feltárjuk hatásukat.

A gazdasági gyakorlat és az elmélet továbbra is szoros kapcsolatban fog fejlődni. Az NDK-ban a szocialista gazdasági rendszer építése folyamán már az elmúlt években nemcsak megváltoztak a konkrét gazdasági

viszonyok, hanem tovább fejlődött a szocialista építés követelményeinek és fejlődési tendenciáinak tudományos megismerése is, ami kifejezésre jutott VIII. kongresszusunk határozataiban. Egyébként eleven kapcsolat van a politika tudományos volta és a nép alkotóereje között. Minél pontosabban veszi figyelembe a politika a dolgozók érdekeit, minél hatékonyabban szolgálja őket, annál jobban megértik az emberek ezt a politikát, annál erőteljesebb a tömegek kezdeményezése.

A TUDOMÁNYOS-TECHNIKAI FORRADALOM A SZOCIALIZMUSBAN

Pártunk nagy figyelmet fordít a termelőerők szférájában zajló objektív folyamatokra, amelyeket tudományos-technikai forradalom névvel foglalnak össze, illetve jellemeznek. Mint ismeretes, ezek a folyamatok a munka társadalmasulásának rohamos fejlődésével járnak együtt. Ezért a termelési eszközök társadalmi tulajdona és az egész társadalomnak a nép érdekeit szolgáló, ezen alapuló tervszerű fejlődése objektíve egyre nagyobb előnyöket nyújt a szocializmusnak az új erők felhasználásában. Itt bontakozik ki a szocializmus döntő támadása az imperializmussal való gazdasági versenyben. Az új társadalomnak e történelmi előnyei természetesen nem realizálódnak önmaguktól. Ellenkezőleg, óriási elméleti és gyakorlati erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy a tudományos-technikai forradalmat egyre jobban összekapcsoljuk a szocializmus előnyeivel. Pártunk eltökélten törekszik erre.

A tudomány, amely egyre nagyobb mértékben válik közvetlen termelőerővé, lehetővé teszi, hogy forradalmi átalakításokat hajtsunk végre a termelésben és a termelési módszerekben. Ezeknek az átalakításoknak óriási jelentőségük lehet a népgazdaság hatékonysága szempontjából. Mindez nem zárja ki a tudományos-technikai fejlesztés minőségi és mennyiségi oldalának az egységét. Továbbra is fontos marad a meglévő eszközök javítása, a tudományos-technikai feltételek folyamatos tökéletesítése. Nem szabad lebecsülnünk sem az egyiket, sem a másikat. Ezért az NSZEP VIII. kongresszusa leszögezte, hogy az összes lehetőség kihasználásával, főleg a társadalmi termelés intenzívebbé tételével növelni kell a munka termelékenységét. Az NDK még a kezdetén áll a tudományos-technikai forradalomnak. Abból indulunk ki, hogy országunk csak a Szovjetunióval és a többi szocialista testvérországgal együtt valósíthatja meg a tudományos-technikai forradalommal kapcsolatos nagyszabású és messzemenő elgondolásokat és terveket.

A szocialista közösség országaival és mindenekelőtt annak fő erejével, a Szovjetunióval való gazdasági együttműködés további bővítése sok tekintetben döntő kérdése további elméleti és gyakorlati munkánknak. A KGST országok szocialista gazdasági integrációját objektív, törvényszerű folyamatnak tekintjük. Népünk életszínvonalának emelése jelentős mértékben ennek az együttműködésnek sikeres elmélyítésétől függ majd. Ezen a téren egészen közvetlen a kapcsolat ötéves tervünk fő feladatával.

A Német Szocialista Egységpárt természetesen tisztában van azzal, hogy a hosszú időre szóló integrációs politika, ahogy ez a KGST XXV. ülésszakán a Komplex Programban kifejeződött, szükségessé teszi azoknak a törvényszerűségeknek az egyre alaposabb megértését, melyeken e folyamatok alapulnak. A gazdasági törvényeknek nemcsak a széles nemzetközi keretek közötti hatékonyságát kell vizsgálnunk. Nem kevésbé fontos véleményünk szerint az ezzel szorosan összefüggő következtetés: társadalmunk belső folyamataira is egyre jobban hatni fog a kibontakozó integráció. Az NDK épülő fejlett szocialista társadalma része a szocialista államok erősödő közösségének, s ez a körülmény döntő befolyással van országunk haladásának legkülönbözőbb aspektusaira. Ebből fakad az is, hogy újabb követelményeket támasztunk az elméleti kutatásokkal szemben.

A politika tudományos kidolgozásakor rendelkezésünkre áll a kommunista világmozgalom tapasztalatainak és ismereteinek kincsestára. A Német Szocialista Egységpárt sohasem szigetelte el magát ettől a gazdag szellemi forrástól, hiszen azzal önmagunkat károsítottuk volna meg. Köztársaságunk szocialista valóságában ott él a marxizmus–leninizmus klasszikusainak tanítása, a Szovjetuniónak, a jövő felé utat törő élcsapatnak a tapasztalata és sok, velünk baráti kapcsolatban álló párt tapasztalata. S ha sikerül alkotó megoldásokat találnunk az országunkban folyó szocialista építés konkrét problémáira, ha sikerült magunknak is gazdagítanunk az elméleti kincsestárat, akkor ez ennek a gyümölcsöző együttműködésnek az eredménye. A szocialista integráció mind szorosabb kapcsolatot teremt a benne résztvevő országok között. A Német Szocialista Egységpárt ezért a jövőben még nagyobb figyelmet fordít a testvérpártok tapasztalataira és tudományos felismeréseire, még jobban fejleszteni akarja az együttműködést az elmélet területén.

A szocializmus gazdasági törvényeinek sikeres realizálása szempontjából nagy jelentőségű a népgazdasági tervezés és irányítás tudományos színvonala. A gazdasági gyakorlat fejlődésének minden foka a tudományos irányító tevékenység további tökéletesítését követeli. Az NSZEP VIII. kongresszusa gondosan megvizsgálta ezt a feladatot is, s kiemelte

a jól megalapozott, a reális helyzetet figyelembe vevő terv kidolgozásának a jelentőségét. Az egész munkamódszer tudományossága lemérhető a tervezés színvonalán. A tervezés minősége kihat a gazdasági tevékenység valamennyi oldalára, mindenekelőtt a gazdasági haladás stabilitására, s nem utolsósorban a dolgozóknak a szocialista tervgazdálkodás iránti bizalmára. A mostani ötéves terv kidolgozásával kapcsolatban intenzíven vizsgáljuk a népgazdasági méretekben való tervezés több kérdését. Ezek a kérdések persze sok tekintetben összefüggnek az állami vállalatoknál folyó irányító munkával és tervezéssel, a vezető káderek tudományos képzettségével. Pártunk elmélyülten foglalkozik ezekkel a problémákkal is.

Ugyanakkor nagy szerepet játszanak olyan tudományágak, mint a gazdasági matematika, a kibernetika és az operációkutatás. Természetesen ezek nem helyettesíthetik és nem szabad hogy helyettesítsék a szocializmus politikai gazdaságtanát mint a gazdaságpolitika elméleti alapját. Pártunknak is megvolt az oka arra, hogy fellépjen az ellen a némely publikációkban olykor megnyilvánuló hajlam ellen, hogy különösebb tudományos jelentőség nélkül, feleslegesen használnak ezekből a modern szakágazatokból kölcsönzött fogalmakat. Nekünk minden téren alapos, megbízható, gazdaságilag gyümölcsöző tudományos kutatásokra van szükségünk, ezeket támogatjuk.

AZ EMBER ÉS A TECHNIKA

A szocialista társadalmi rend jellege nemcsak a társadalmi célokat befolyásolja döntő módon, hanem összefügg a felvetődő problémákkal és azzal is, ahogyan ezeket az új tudományos diszciplínák segítségével megoldani igyekszünk. Hiba lenne, ha a technikai tényeket és adatokat úgy tennénk a tudományos gazdasági kutatások tárgyává, hogy nem vesszük figyelembe az emberek viszonyát a technikához, azt, hogy a termelési eszközök tulajdonosaiként tevékenykednek. A tudományágak komplex módon hozzájárulnak a szocialista rendszer jellegének megfelelő döntések kidolgozásához. A monopolkapitalizmus teoretikusaitól való szolgai átvétel csak kárt okozhat. Az elméleti munka hasznának abban is meg kell nyilvánulnia, hogy milyen mértékben segíti elő a tömegek kezdeményezését. Miközben figyelemmel kísérjük az újat, nem feledkezhetünk meg a szocialista munkaversenynek a gyakorlatban bevált módszereiről.

A párt VIII. kongresszusán hangsúlyoztuk, hogy az NDK szocialista

gazdasági rendszerének hatékonyságát azon mérjük, hogy mennyire segíti elő társadalmi rendszerünk demokratikus elvei alapján a dolgozók millióinak mozgósítását jobb munkateljesítmények elérésére, a szocialista tudat erősödését, a munka- és életkörülmények folytonos javulását, a politikai, gazdasági és szakmai továbbképzés igényének felkeltését, a népgazdaság irányításában és tervezésében való szakszerűbb és hatékonyabb részvételt.

Jellemző, hogy a szocializmus objektív feltételei alapján állandóan nő a szubjektív tényező szerepe a társadalmi élet minden szférájában, és logikus, hogy a párt nagy figyelmet fordít az emberek szocialista tudatának fejlesztésére, és az ideológiai munkát tevékenysége fő feladatának tekinti. A párt minden tagját a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus szellemében neveljük; ennek alapja a barátság a Szovjetunió iránt, amely új korszakot nyitott az emberiség haladásában, a szoros összefogás a többi szocialista országgal, a kommunista világmozgalommal és a nemzetközi munkásosztállyal, szolidaritás a nemzeti felszabadulásukért küzdő népekkel. Pártunk tagjainak példamutató magatartása, ideológiai tisztánlátása és ideológiai szilárdsága, a nagy ügyünk győzelmébe, a szocializmus és a kommunizmus felépítésébe vetett bizalmuk, munkalelkesedésük és harci szellemük hatást gyakorol országunk valamennyi polgárára, és az ő tetteikben is mindinkább megnyilvánulnak.

Napjainkban a szocializmus és az imperializmus közötti harc éppen az ideológiai területen éleződött ki, s nem szabad engedményt tennünk azoknak, akik úgy vélekednek, hogy ebben a harcban passzív álláspontra lehet helyezkedni. Pártunk szerint az offenzív ideológiai munka fő feltétele annak, hogy fejlődjék a dolgozók szocialista tudata, állandóan erősödjék osztályálláspontjuk, hogy felvértezzük őket a burzsoá ideológia minden befolyása ellen, beleértve a szociáldemokratizmust. Az ideológiai harc, véleményünk szerint, a fejlett szocialista társadalom építésében elérhető további sikerek fontos előfeltétele. A párt óriási jelentőséget tulajdonít a marxista–leninista világnézet propagálásának és az elméleti munkának.

Mint ismeretes, az imperialista burzsoáziának a szocializmus elleni harcban továbbra is fő politikai és ideológiai fegyvere a kommunistaellenesség és a szovjetellenesség. A reakciós ideológia valamennyi változata, nyíltan vagy álcázottan, kommunistaellenes tartalmú. Éppen ezért annyira időszerű Lenin megállapítása, hogy „az imperializmus elleni harc, ha nem kapcsolódik egybe elválaszthatatlanul az opportunizmus

elleni harccal – üres frázis vagy ámítás"[5]. Határozottan elítéljük a maoizmus politikai és ideológiai tartalmát, amely eleve ellenségesen áll szemben a marxizmus–leninizmussal és a nemzetközi kommunista mozgalom közös irányvonalával. A kínai vezetés a maoizmus platformján nagyhatalmi sovinizmussal, hegemonizmussal és szovjetellenességgel átitatott politikát folytat a szocialista országok és fő ereje, a Szovjetunió, valamint az egész kommunista világmozgalom ellen. Ezért a maoizmus elleni harc elengedhetetlenül szükséges az összes forradalmi erők antiimperialista harci egységének erősítéséhez.

A marxista–leninista tudomány népszerű ismertetésével pártunk arra törekszik, hogy ne csak a párt tagjai és tagjelöltjei, hanem egyre inkább az egész munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, az értelmiség, mindenekelőtt a fiatalság megértse a társadalmi fejlődés törvényszerűségeit, és ezeknek megfelelően cselekedjék, hiszen a dolgozók szocialista tudata az alapja alkotó aktivitásuknak. A világnézeti kérdések iránti növekvő érdeklődésről tanúskodik az a tény is, hogy a pártoktatásban, az 1971–1972-es tanévben a tanulókörökben és szemináriumokban mintegy 1 350 000 párttag és 350 000 pártonkívüli vesz részt. Az oktatás során megismerik a marxista–leninista elméletet, a párt VIII. kongresszusán elfogadott stratégiát és taktikát, amely az NDK további erősítésére irányul, megértik korunk forradalmi világfolyamatát, amely az emberiség haladásáért harcoló hatalmas hadseregével, a szocialista országok támogatásával feltartóztathatatlanul nyomul előre.

A tudomány és a politika szervesen összetartozik, és együttesen hat a szocialista társadalom jelenére és jövőjére. A forradalmi gyakorlatban valóra válik a munkásosztály pártja által elfogadott és az NSZEP VIII. kongresszusának határozataiban testet öltött elmélet, amely a népet, a nép boldogulását szolgálja.

[5] *Lenin* Összes Művei. 30. köt. Kossuth Könyvkiadó 1971. 152. old.

A VIII. KONGRESSZUS HATÁROZATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁRÓL

RÉSZLETEK AZ NSZEP KÖZPONTI BIZOTTSÁGA 4. ÜLÉSÉN MONDOTT ZÁRSZÓBÓL

1971. DECEMBER 17.

Kedves elvtársnők és elvtársak!

Az ötéves tervvel és az 1972. évi népgazdasági tervjavaslattal kapcsolatos vitát összefoglalva, megállapíthatom, hogy a VIII. pártkongresszus óta nagy munkát végeztünk, és érdemes volt jól dolgozni. A Központi Bizottság ezen ülésszakán folyó vitát tárgyilagosság, őszinteség és az a szilárd elhatározás jellemezte, hogy az előttünk álló feladatokat megoldjuk.

Olyan döntéseket hoztunk, amelyek nagy jelentőségűek szocialista társadalmunk további harmonikus fejlődése szempontjából. A VIII. pártkongresszus főfeladata és az 1975-ig szóló ötéves terv irányelvei alapján konkretizáltuk további teendőinket és sok problémát tisztáztunk. Ezek után átnyújthatjuk az ötéves terv, az 1972. évi népgazdasági terv és az állami költségvetés tervezeteit a Népi Kamarának, hogy megtanácskozza őket és határozzon felőlük.

A Központi Bizottság ülésén nyilvánvalóvá vált, hogy a mindennapi gyakorlat kérdései – az élet által felvetett kérdések – és egy tenni akaró és a jövőbe tekintő népgazdaság megoldásra váró problémái ugyanazon éremnek a két oldalát alkotják. Fejlődésünk akkor lesz akadálytalan, ha szigorúan betartjuk a népgazdaság tervszerű arányos fejlődésének törvényét, és ügyelünk rá, hogy ne kövessünk el a folyamatosságot és a dolgozók érdekeit sértő túlzásokat.

A szépítés, kedves elvtársak, távol áll tőlünk, de azt sem engedjük meg, hogy az utóbbi években a nép szorgos munkájával elért eredményeinket letagadják vagy lebecsüljék. Elvégre az NDK ipara 1971-ben 173 milliárd márka értékű ipari terméket gyártott. Éppen köztársaságunk gazdasági megalapozottsága és a dolgozók ebből fakadó életszínvonala teszi lehetővé számunkra, hogy új, nagy és egyúttal reális célokat tűzzünk ki az elkövetkező tervidőszakra.

A munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, az értelmiség erejéből és képességéből, a fiatalok és öregek azon készségéből indulunk ki, hogy

a társadalom céljait a sajátjukéinak tekintik, és a szocialista versenyben maguk is segítenek, hogy a mindenki jólétét biztosítani kívánó főfeladatot teljesíteni tudjuk. Erre összpontosítja pártunk politikai, ideológiai és szervezeti erejét. Ez, kedves elvtársak, röviden megfogalmazva, a mi politikai stílusunk a VIII. kongresszus óta.

Az SZKP XXIV. kongresszusának történelmi jelentőségű határozataiból kiindulva szocialista szomszédaink testvérpártjai is ezt az irányt követik, mindenkori körülményeiknek megfelelően.

Az európai szocialista országok mindegyike arra törekszik, hogy kiaknázza lehetőségeit, hogy tovább javítsa népe életét és ezzel egyszersmind hozzájáruljon a Varsói Szerződésben egyesült testvéri államok erejének növekedéséhez.

A SZOVJETUNIÓVAL ÉS A TÖBBI TESTVÉRI ORSZÁGGAL EGYÜTT A BÉKÉÉRT

Meg vagyunk győződve arról, hogy hozzájárultunk az európai enyhülés folyamatához. Ismételten bejelentjük: készek vagyunk rá, hogy egyenjogú félként és feltétel nélkül részt vegyünk az európai biztonsági értekezleten, hogy a nemzetközi jog alapján kapcsolatra lépjünk minden állammal és hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének és szakosított szervezeteinek tagja legyünk.

Azok az egyezmények és megegyezések, amelyeket az NDK kormánya kötött, kétségtelenül kedvező hatással lesznek arra, hogy a Szovjetunió, illetve a Lengyel Népköztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság közti, már említett szerződéseket ratifikálják. Azonkívül megteremtik a feltételeket arra is, hogy a négyhatalmi egyezmény érvénybe lépjen. Végső soron megkönnyítik az európai biztonsági értekezlet előkészítését.

Természetesen mindez még gyakorlati megvalósításra vár. Sok dolog csak kialakulóban van, nemegyszer kell ellenállást leküzdeni. Ennek ellenére elmondhatjuk: végérvényesen elmúlt az az idő, amikor az imperialista politikát az az illúzió táplálta, hogy a második világháború utáni helyzet csupán átmenetinek tekinthető.

Összefoglalásként azt szeretném mondani:

– Ha mi manapság az európai fejlődés új szakaszáról beszélhetünk, akkor ez a szocializmus erejének, a Szovjetunió és az egész szocialista közösség sikeres külpolitikájának az eredménye.

– Az imperialisták érvényteleníteni akarták a második világháborúval kialakult status quot. Ehelyett el kellett ismerniük, hogy éppen a második

világháború után kialakult helyzet alkotja az egyetlen lehetséges kiindulópontot a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésére Európában.

– A szocialista Német Demokratikus Köztársaságot „be akarták kebelezni" az imperialista német birodalomba. Ehelyett egy stabil és modern szocialista német állam fejlődött ki Európa központjában, olyan állam, amely éppen belső szilárdsága és a Szovjetunió vezette szocialista közösséghez való tartozása alapján aktívan hozzájárulhatott a békéhez és az enyhüléshez.

Fő alapelvünk a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal kötött testvéri szövetségünk volt és marad. Ez teszi lehetővé számunkra, hogy közösen, külpolitikánkat szorosan összehangolva a békés egymás mellett élés aktív és rugalmas politikáját folytassuk.

A békés egymás mellett élésre alapozott politikánkban soha sem tápláltunk illúziókat az imperializmussal szemben. Sem szónoklatok, sem politikai taktika nem változtatott soha semmit az imperialista rendszeren és embertelen lényegén, módosulást – amint a bevezetőben erről részletesen szóltunk – csakis a szocializmus és a béke erőinek javára megváltozott világhelyzet hozhatott. Mi nagyon pontosan követjük a világ eseményeit, és támogatjuk mindazt, ami az európai biztonságot szolgálhatja, anélkül azonban, hogy egy pillanatra is alábbhagyna politikai, ideológiai és katonai éberségünk. Nagyon jól tudjuk, hogy jelentős befolyásos erők állnak velünk szemben, amelyek a fejlődést fel akarják tartóztatni Európában, és földrészünket a hidegháború korszakába akarják visszarántani. Ezek az erők – működjenek akár nyíltan, akár titokban – a jövőben is mindent meg fognak tenni, hogy a nagytőke érdekeinek szolgálatában útját állják a fejlődésnek kontinensünkön.

Üdvözöljük az SZKP Központi Bizottsága legutóbbi ülésszakán elfogadott határozatot a külpolitika feladatairól. E határozat nyomatékosan hangsúlyozza, hogy emelni kell az ideológiai munka színvonalát és hatékonyságát, és védelmezni kell a szocializmus és az egész kommunista mozgalom érdekeit a marxizmus–leninizmus ellenségei ellen vívott harcban. Az SZKP Központi Bizottsága rámutatott, hogy az ideológiai harc szerepe a nemzetközi porondon egyre jobban növekszik. Az imperializmussal, valamint az opportunizmus jobb- és „baloldali" változataival folyó ideológiai harcban nem lehet fegyverszünet, a szocializmus és a kapitalizmus között állandó, kérlelhetetlen ideológiai küzdelem folyik. Nincs helye illúzióknak, éberségünket és védelmi képességünket változatlanul megfelelő színvonalon kell tartanunk.

Teljes mértékben osztjuk a szovjet kommunisták véleményét, hogy a mi

közös nemzetközi tevékenységünk akkor lesz igazán hatásos, akkor járulhatunk hozzá leginkább a szocializmus pozícióinak további megszilárdításához, ha minden szocialista ország elsősorban saját politikai és gazdasági helyzetét erősíti meg. Ez is aláhúzza ötéves tervünk nagy politikai jelentőségét, amellyel olyan behatóan foglalkoztunk.

Kedves elvtársak!

A vázolt fejlődéssel egyidejűleg – s ezt még sokan nem ismerték fel – új szakasz kezdődött az NDK-nak a közvetlen szocialista szomszédaival fenntartott kapcsolataiban is. A szocialista gazdasági integráció fejlődésével a szocialista államok közti kapcsolatok minőségi változáson mennek át.

Megmutatkozik ez a Lengyel Népköztársasággal ez év szeptemberében és a Csehszlovák Szocialista Köztársasággal ez év novemberében megkötött egyezményekben is. Ezekkel az egyezményekkel új szakasz kezdődött országaink polgárainak kapcsolataiban. Az imperializmussal szemben nem folytathatjuk a nyitott határok politikáját, de szocialista szomszédaink és testvéreink felé nyitottak a határaink. Itt most nemcsak népgazdaságaink további összehangolásáról van szó – jóllehet ez nagyon fontos –, hanem mindenekelőtt arról, hogy a Szovjetunióval szövetséges országok: az NDK, a Lengyel Népköztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság kapcsolatait még szorosabbra fűzzük és az emberi kapcsolatok fejlődését is elősegítsük.

Ezt a döntést főként ifjúságunk üdvözli, mert kedvezőbb feltételeket teremt arra, hogy országaink üzemi kollektívái találkozhassanak egymással. Ifjúságunknak megadatott, hogy nagy távlatokban gondolkozhat és be is utazhatja a szomszédos szocialista országokat. A Cseh-erdőtől, a Werrától és az Elbától egészen a Mazuri tóhátságig, a Keleti-tengertől egészen a Kárpátokig találkozhatnak egymással 1972 januárjától országaink polgárai anélkül, hogy ehhez útlevélre vagy vízumra lenne szükségük.

A szocialista társadalom fejlődése során a népek mind közelebb kerülnek egymáshoz, és nem kell évtizedeknek elmúlniuk, hogy megértsék: napjainkban a Német Demokratikus Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság közti testvéri kapcsolatokkal új történelmi szakasz vette kezdetét.

Ezeket a lépéseket tudatosan tettük meg, s azzal is számoltunk, hogy a megvalósítás közben még adódhatnak nehézségek. De a Lengyel Egyesült Munkáspárt és a Csehszlovák Kommunista Párt is egyetért velünk abban, hogy országaink kapcsolatában minőségi változás következett be azon perspektívától ösztönözve, amelyet az SZKP XXIV. kongresz-

szusa vázolt elénk. E jövőben a szocialista világrendszer a népek egyetértő családja lesz, amely együtt építi és védelmezi majd az új társadalmat, kölcsönösen tapasztalatokkal és ismeretekkel gazdagítja egymást; szorosan összeforrott és erős család lesz, amelyben minden ember a szabad népek jövendő világközösségének előhírnökét fogja látni.

Éppen ezeket a fennkölt célokat tartjuk szemünk előtt, amikor friss tetterővel látunk hozzá népgazdasági feladataink megoldásához ebben az ötéves tervidőszakban.

A TERVEZÉS AZ EMBEREK SZÜKSÉGLETEIBŐL INDULJON KI

Vitánk ismételten igazolta, hogy a gazdaság korántsem elhanyagolható területe tevékenységünknek, sőt, ez a fő harci terület. A gazdaság állítja elő a társadalom fejlődéséhez nélkülözhetetlen anyagi eszközöket; a gazdaságban dolgozik népünk nagy többsége; a szellemi élet legfontosabb problémái is a gazdasági folyamatokban gyökereznek. Innen indulnak ki a legerősebb hatások a munkásosztály és valamennyi dolgozó öntudatának alakítására, az emberek és szocialista kapcsolataik fejlődésére. A Központi Bizottság ezeket a sokoldalú, élő összefüggéseket figyelembe véve tárgyalta meg a gazdasági problémákat és össztársadalmi következtetéseket is levont belőlük a fejlett szocializmus további építésére köztársaságunkban.

A vita érvényre juttatta azokat a tapasztalatokat, azt az életismeretet és a néppel való szoros kapcsolatot, amelyekkel pártunk kollektív vezetése rendelkezik. De azt is megmutatta, hogy a kongresszusi határozatok végrehajtása a munkásosztály és a köztársaság valamennyi polgárának is ügyévé vált. A vitát áthatották és gazdagították az üzemek és a mezőgazdasági termelőszövetkezetek dolgozóinak, a tudományos és kulturális intézmények munkatársainak elgondolásai, eszméi és javaslatai. Mindnyájuknak része van a jó eredményekben.

A tervdokumentumokat a pártkongresszusnak az ötéves tervre előírt fő céljai határozzák meg, azaz a nép anyagi és kulturális színvonalának további emelése, a szocialista termelés gyors ütemű fejlesztése, hatékonyságának fokozása a tudományos-technikai haladás és a munka termelékenységének gyorsabb növelése alapján. A terv tehát előirányozza, hogy az eljövendő években hogyan elégíthetők ki egyre jobban az emberek szükségletei. Ezzel kapcsolatban erőinket azokra a kérdésekre összpontosítottuk, amelyeket a lakosság nagy része rendkívül lényegesnek tart

az életkörülmények megjavítása szempontjából. Ide tartozik az a közös határozat is, hogy 1975-ig nem emelhetők a kiskereskedelmi árak.

A VIII. pártkongresszus határozatainak értelmében a fogyasztói árak stabilitása nagy jelentőségű politikai és társadalmi feladat. Ezért az 1972. évi terv és az ötéves terv végrehajtása során a következő alapelveket kel betartani:

1. Az 1971–1975. évi ötéves tervidőszakban a fogyasztási cikkek árát nem szabad felemelni.

2. Biztosítani kell, hogy a lakosságot megfelelő mennyiségben és minőségben lássuk el alacsony és közepes árkategóriájú árucikkekkel. Ezt mindenekelőtt a hagyományos nyersanyagok célszerű felhasználásával és megfelelő szálkeveréssel kell elérni.

3. Azoknál a termékeknél, amelyeknél a következő években a szintetikus szálak növekvő felhasználása miatt a magas árcsoporti részarány különösen megnő, a fogyasztói árak a költségek, a fogyasztási adók és a kereskedelmi árrés csökkentésével módosíthatók.

A lakosság ellátását szolgáló árualap 1975-ig évente 4,1 százalékkal növekszik. Ezen növekedési ráták keretében jelentékeny erőfeszítéseket teszünk, hogy az ellátásban előforduló zökkenőket és aránytalanságokat, amelyek nemegyszer bosszúságot okoznak, következetesen felszámoljuk. Nagy munkát követel az 500 000 lakás felépítése, illetve modernizálása és rekonstrukciója. Az állam beruházási programjában a lakásépítésnek van a legmagasabb növekedési mutatója. De ez megfelel a kérdés jelentőségének. Végül meg szeretném említeni azt a célkitűzésünket, hogy az elkövetkezendő években a termelésben elért nagyobb teljesítményekre támaszkodva meg akarjuk teremteni a feltételeket arra, hogy 1973-ban a régi nyugdíjakat az 1968. évi új nyugdíjtörvény alapján számíthassák ki, és a legalacsonyabb nyugdíjakat a munkában eltöltött évek arányában emelhessék. Még egyszer hangsúlyozom: kötelességünknek tartjuk, hogy az idősebb állampolgárokról, akik munkájukkal nagymértékben hozzájárultak országunk felépítéséhez, mindenkor gondoskodjunk.

Mindent egybevetve, terveink nyilvánvalóvá teszik, hogy köztársaságunkban népünk jóléte a fő állami elv. Terveink a társadalmi haladás figyelemre méltó programját tartalmazzák.

A terv kidolgozása nagy és gondos munkát igényelt. De az is megmutatkozott – s itt egészen nyíltan szólok erről –, hogy egyes gazdasági káderekneк még jobban meg kell érteniük a pártkongresszusnak a főfeladatot illető elvi álláspontját. Krolikowski elvtárs tegnap itt arról beszélt, hogy csak az tud jól vezetni, aki a kongresszusi határozatok lényegét és tartalmuk mélységét jól megértette. Pontosan ez a döntő mozzanat.

Ez a fontos ideológiai folyamat még nem zárult le. A rendelkezésünkre álló dokumentumok támogatni fognak minket abban, hogy e folyamatot tovább vigyük. A főfeladat nem taktikai, hanem elvi és hosszan tartó, a szocializmus gazdasági alaptörvényéből ered. A szocialista gazdaságnak eszközül kell szolgálnia ahhoz, hogy az emberek élete megjavuljon. A tervezésnek az emberek szükségleteiből kell kiindulnia. Ezt még egyszer alá kell húzni: ez a lényege gazdaságpolitikánknak, ezt kell megérteni.

Természetesen kézenfekvő a kérdés, hogy mi a fedezete az életszínvonal fejlesztésére kitűzött céloknak. A munkatermelékenység tervezett emelése fedezi őket. Elfogyasztani csak azt lehet, amit előzőleg megtermeltek. Ezért a munka termelékenységének az emelése a legfontosabb láncszem. Ez áll a párt figyelmének központjában, erre kell mozgósítanunk a dolgozókat. A döntő eszköz a szocialista verseny, amely főként az ésszerűsítések révén segíti elő, hogy a társadalmi termelés intenzívebbé váljon. Ez megszabja a szakszervezetek központi feladatát is. Az a teendőjük, hogy a közelgő szakszervezeti választásokat használják fel arra, hogy a munkaverseny lendületébe minden dolgozót bevonjanak. Az újra kidolgozandó üzemi kollektív szerződések is, amelyek tovább növelik a szakszervezetek tekintélyét az üzemekben, segítséget nyújtanak ehhez.

Az életszínvonal emeléséhez azonban nemcsak a mennyiséget kell növelni, hanem javítani kell a termékek minőségét is. A Központi Bizottság ezért egyetért minden olyan munkacsoporttal, amely a bevált és ma is helyes jelszó követését vállalta: Az én termékemért én felelek.

A Népi Kamara határozata után olyan tervekkel fogunk rendelkezni, amelyek gondos felméréssel készültek, s amelyek feladatai jobban összhangban vannak gazdasági erőinkkel mint bármikor a múltban. Világossá válik minden termelési kollektíva, sőt minden dolgozó felelőssége is az egészért. Gazdaságunk és életünk fejlődése sokban függ most attól, hogy érvényesítik-e mindenütt ezt a felelősséget.

Természetesen a tervezeteknek számolniuk kell a gazdaságunkban előforduló feszültségekkel is. A kedvezőtlen időjárási viszonyok három egymást követő évben jelentékeny terméskiesést okoztak, s ezt pótlólagos importtal kellett kiegyenlítenünk. A VIII. kongresszuson bizonyos aránytalanságokról is beszéltünk, amelyeknek egy része csak néhány év alatt szüntethető meg. Tapasztalataink azt bizonyítják, hogy az ilyen aránytalanságok fékezik a gazdasági fejlődést, fontos tehát, hogy mindenekelőtt az energiabázis és a népgazdasági követelmények közt fennálló aránytalanság leküzdésén dolgozzunk tovább, ugyanakkor a végtermékeket előállító és az őket kiszolgáló ipar közti ollót is összébb kell zárnunk, hogy

ismét reális és stabil feltételeket teremtsünk a megfelelő növekedési mutatókhoz. Ezért további konszolidálódási fázist tervezünk, amely lehetővé teszi számunkra, hogy a növekedés ütemét meggyorsítsuk és elérjük a VIII. pártkongresszus irányelveiben megadott mértékét. Gazdaságpolitikánk ezen logikája főként az 1972. évi terv és a következő évekre kitűzött célok közti kapcsolatban mutatkozik meg. Ezzel eleget teszünk a VIII. pártkongresszus irányvonalának, amely a feladatokat bizonyos tekintetben a stabilitást és a biztos előrehaladást előmozdító gazdasági programként jelöli meg.

MINDEN INTÉZKEDÉSÜNK AZ EMBEREK BOLDOGULÁSÁT SZOLGÁLJA

Gondosan tervezett és adottságainknak megfelelő fejlődésünk azt is megmutatja, hogy mire építjük terveinket. Mindenekelőtt a munkások, parasztok, tudósok és műszakiak, köztársaságunk dolgozó embereinek szorgalmára, gazdag ismereteire és tapasztalataira. A rendelkezésükre álló gépek és létesítmények mennyisége jelentős. 1970-ben több mint 270 milliárd márka értéket képviseltek. Minden tartós gazdasági növekedésre irányuló politikának először is biztosítania kell a feltételeket ahhoz, hogy a dolgozók a termelési eszközökkel huzamosan és folyamatosan tudjanak termelni.

E vonatkozásban számolunk külkereskedelmi lehetőségeinkkel is. Például vigyázni kell arra, hogy ne mondjunk le olyan importot, amely korlátozza a termelési feltételeket és végül a termelést is csökkenti.

A munkások egyébként maguk járnak az élen a termelés zavarainak elhárításáért vívott harcban. A VIII. pártkongresszuson azt mondtuk, hogy programunkban számítunk a dolgozók kezdeményezésére. Úgy is tervezzük, hogy a kezdeményezések elősegítésére lényegesen megjavítjuk az anyagi feltételeket.

Jobban meg kell értenünk a saját teljesítményeink és importlehetőségeink kapcsolatát. Természetesen a behozatalról nem mondunk le, de ne felejtsük el, hogy a behozatalt kivitellel kell megfizetni. És egy százalékkal több ipari áru termelése 1971-ben már kereken 1,7 milliárd márkát tesz ki. Döntő nagyságrendekről van tehát szó, és ez érvényes az ellátás területére is.

Fogyasztási cikkeket eddig is importáltunk, és továbbra is szándékunkban áll, hogy a kínálatot bizonyos mértékben a szocialista testvérországok és még a kapitalista országok termékeiből is kiegészítsük. A leg-

fontosabb azonban az, hogy az NDK fogyasztási cikkeket gyártó iparát a mennyiség, minőség és választék szempontjából szisztematikusan olyan színvonalúra fejlesszük, amely megfelel a lakosság jogos igényeinek. Ezen a területen nem szabad és nem is fogunk lazaságot megengedni. Fogyasztási cikkeink a lipcsei vásáron megállták a helyüket, belföldi piacunk kínálatában is meg kell jelenniük.

Társadalmi és gazdasági céljaink elérésében a döntő tényező népgazdaságunk teljesítőképességének fokozása a haladó szocialista integráció, azaz a KGST Komplex Programja alapján. Ezzel mindenkinek tisztában kell lennie.

Magától értetődően itt egy folyamatról van szó. Az idei télen sem tudjuk még teljesen fedezni népgazdaságunk energiaszükségletét. A bedolgozó (beszállító) iparral kapcsolatos nehézségeinktől sem szabadulhatunk meg egyik napról a másikra, de a terv világosan megszabta, hogy a termelés arányosságát és kiegyensúlyozottságát céltudatosan és közösen kell kidolgozni és elérni. Lépésről lépésre haladhatunk csak előre. Ehhez mindenesetre az szükséges, hogy a megfelelő intézményekben – lent is és fent is – alaposan meggondolják a tennivalókat.

A Központi Bizottság határozatainak megfelelően – főként a 14. Plénum óta – a lakosság jobb ellátása érdekében fontos intézkedések láttak napvilágot. A fogyasztási cikkek termelése is növekedett, az illetékes szervek kiegészítő fogyasztásicikk-importot hagytak jóvá, és a fogyasztási cikkekhez új nyersanyagbehozatalban állapodtak meg.

Legfrissebb intézkedéseink eredményeképpen a lakosság ellátásának javítására több mint 2 milliárd márka értékben került pótlólag áru a kereskedelembe. Néhány még létező problémától eltekintve meg kell állapítanunk, hogy főképpen 1971 második felében a legfontosabb területeken már érezhető volt a fogyasztási cikkek kínálatának javulása.

Az ötéves terv és az 1972. évi terv előirányzatai kétségtelenül igényes feladatokat tartalmaznak. A vitákban e feladatok megoldásával kapcsolatban a legkülönfélébb kérdések kerülnek szóba. Ezek alapján három fontos problémával kell foglalkoznunk:

– a pártkongresszus óta elért eredmények és a belőlük levonható következtetések;
– a kongresszusi irányvonal megértésének elmélyítése;
– a vezetés és tervezés minőségének szüntelen javítása.

Ami az első problémát illeti: Az ötéves terv első évének gazdasági eredményei általában jók. Az ipar termelését az elmúlt 11 hónap alatt 101,1 százalékra teljesítettük, ami több mint 1 milliárd márka túlteljesítésnek felel meg. Szerződéses kötelezettségeink hátralékait november-

ben 140 millió márkával sikerült csökkenteni, így azok most 1,3 milliárd márkát tesznek ki. Viszont kereken 2,1 milliárd márka értékűek előzetes szállításaink.

A még fennálló termelési zavarokat semmiképpen sem vesszük könnyedén. Ellenkezőleg: elemzésük és a tanulságok levonása nagyon fontos a következő tervév előkészítése szempontjából. Az első vizsgálatok azt mutatták, hogy a hátralékok legnagyobb részben – mintegy 30–40 százalékban – a nagyüzemeket kiszolgáló ipar akadozó szállításaira vezethetők vissza. Megjegyzendő azonban az is, hogy a lemaradások jó részének más, főleg szubjektív okai vannak. Így például 20–25 százalékban a kapacitáskiesés, mert új létesítményeket elkésve helyeztek üzembe, vagy mert nem érték el a tervezett paramétert. Ezeket a folyamatokat jobban kézben kell tartani. Másrészt elismeréssel szólunk azokról, akik realisztikusan vizsgálják a feladatokat, és nem képzelik, hogy az új létesítmények rögtön teljes kapacitással fognak termelni.

Sok üzem nem teljesítette tervfeladatait. Ez nem a munkások, alkalmazottak, tudósok vagy más dolgozók szorgalmának vagy jószándékának hiányán múlik. Ilyesmit senki se állítson! Sok esetben inkább az aránytalanságok bosszulják meg magukat, amelyek korlátozásával és leküzdésével energikusan foglalkozunk. Vagy egyszerűen az történt, hogy az üzemekre olyan feladatokat róttak ki, amelyeket nem tudtak teljesíteni. Ennek a tanulságait is le kell vonni.

Általában elmondhatjuk, hogy egyes gazdasági folyamatok ma már jobban és zökkenőmentesebben oldódnak meg, mint akár hónapokkal ezelőtt. Az újítómozgalom jól fejlődik. Az egész országban szinte érezhető a munkalendület.

Az ellátás eredményeiről már beszéltem. Ehhez járul még, hogy néhány foglalkozási ágban jelentősen emelkedett a dolgozók jövedelme. Már a pártkongresszus előkészítésekor ismeretes volt, hogy a legalacsonyabb béreket 350 márkára emeljük, és azok a dolgozók, akik 350 és 435 márka között keresnek, differenciált béremelésben részesülnek.

Végül emeltük a bérét a közlekedési, az egészségügyi, a postai és távközlési dolgozóknak, a tanároknak, a nevelőknek és másoknak is. Megígértük, hogy 1972-ig fokozatosan bevezetjük az ipar kiváló dolgozóinak premizálását, emelni fogjuk a barnaszénbányászok, az erőművi és az öntödei munkások, valamint a fogtechnikusok bérét is. Az évvégi prémiumok átlagos nagysága az 1970. évi 200 márkáról 1971-ben 500 márka fölé emelkedett. Mint említettük, elhatároztuk, hogy a nyugdíjakat 1973-tól az új nyugdíjtörvény kedvezőbb alapelvei alapján fogjuk megállapítani. Már a pártkongresszus előtt 170 márkára emeltük fel a minimális

nyugdíját azoknak, akiknek 15 évnél hosszabb munkaviszonyuk volt. Az önkéntes nyugdíjkiegészítési biztosítás, amely ugyanebben az időben indult meg, időközben a dolgozók 45 százalékának több mint 600 márkával emelte a jövedelmét.

1971 első kilenc hónapjában 4600 lakást és 5000 óvodai helyet adtak át, többet, mint az elmúlt év megfelelő időszakában. A lakosság építőanyaggal való ellátása érezhetően javult.

Az elmúlt hónapok eredményei tehát feljogosítanak az optimizmusra. Egy bizonyos: országunk fejlődési feltételeinek reális számbavétele ellenére, terveink még nem minden szempontból felelnek meg a kívánalmaknak.

Ezért az 1972-es év konkrét gazdasági folyamatait gondosan kell elemeznünk, hogy a következő évre megfelelő következtetést vonhassunk le.

A következő probléma a közelmúlt tapasztalataiból származik. Ahol a dolgok csak akadozva mennek, hamarosan rájövünk, hogy ott a VIII. kongresszus politikáját még nem értették meg igazán. Ez vonatkozik bizonyos tervezési és árkérdésekre is. Továbbra is fontos feltétele tehát az előrehaladásnak, hogy megértsük politikánkat és ezenközben felszámoljuk azt a sok helyütt még fellelhető hajlamot, hogy a következtetések levonásánál a félúton megállnak.

A párt és a kormány ismételten azon fáradozott, hogy határozatait úgy alkossa, úgy fogalmazza meg, hogy azok ezt az ideológiai folyamatot is hatékonyan támogassák, hogy mindig világosan körvonalazzák a teendőket. Ez segíti a felelősöket abban, hogy jól megértsék, milyen messze hatóak és átfogóak a főfeladatból adódó következtetések, és milyen komolyan vesszük azokat. Itt csak két dologra utalok: néhány legjobb szállodánk üdültetési célokra való átadására a Szabad Német Szakszervezeti Szövetségnek, és a fogyasztói árak rögzítéséről hozott határozatra.

Még mindig előttünk van annak az állásfoglalásnak a végrehajtása, amelyet a 2. plénum fogalmazott meg: a belkereskedelem nem maradhat tovább gazdasági fellendülésünk mostohagyereke.

És elvtársainknak is a járásokban és a körzetekben újra és újra fel kell tenniük a kérdést:

Elég világosan érzik-e az emberek, hogy életük jobbá tétele a mi legfontosabb kívánságunk?

Elég világosan észlelik-e, hogy mi minden problémát velük együtt akarunk megbeszélni és megoldani?

Mennyire világos előttük, hogy észrevételeiket és javaslataikat nagyra értékeljük?

Ez rendkívül fontos. Nagy a jelentősége annak is, hogy mindenütt világosan lássák: melyek a fő feltételei a dolgozók szükségletei egyre jobb kielégítésének.

A TUDOMÁNYOS-TECHNIKAI FEJLESZTÉS FELADATAIRÓL

A túlzott, az országunk erejét meghaladó célkitűzések lefaragása a tudományokra is vonatkozik, beleértve a tudományos káderek kiképzését. Vannak, akik erre azt gondolják, hogy a VIII. pártkongresszus után csökkent a tudomány szerepe. Természetesen erről szó sincs.

Ahol számba veszik, hogy a főfeladat, a magasabb életszínvonal elérésének melyek az eszközei, ott fontos helye van a tudományos-technikai haladásnak is. Ez nyilvánvaló dolog. Egyes jelenségek azonban ellentmondanak ennek.

A tudományos-technikai célkitűzések nem mindig irányultak kellőképpen a legfontosabb gazdasági feladatok megoldására. Magától értetődik, hogy iparunknak és mezőgazdaságunknak állandóan szüksége van jól képzett tudományos káderekre. Ez már csak azért is fontos, hogy a tudományos-technikai forradalmat összekössük a szocialista gazdasági rendszer előnyeivel. Egyes területeken fontos pótolnivalóink vannak. Hibás tehát, és követelményeinkkel ellenkezik, ha a kombinátok és ipari minisztériumok vezetői a szerződésekben rögzített kutatási témákat sematikusan, önhatalmúlag csökkentik, és évről évre kevesebb fő- és szakiskolát végzett fiatalt alkalmaznak. Meg kell azonban vizsgálni, nem szükséges-e, hogy bizonyos alapkutatásokat ne a kombinátok finanszírozzanak, hanem az államháztartás.

A VIII. pártkongresszuson megfogalmaztuk a tudományos-technikai forradalomra vonatkozó felfogásunkat: a marxizmus–leninizmus elvei alapján úgy viszonyulunk hozzá, mint minden más lényeges társadalmi tényhez és folyamathoz. Mélyrehatóan tanulmányozzuk törvényszerűségeit, és a nép javára használjuk fel őket. Természetesen ezek a forradalmi folyamatok a termelőerők területén mennek végbe, ott születnek döntő határozatok a munka termelékenységének színvonaláról, és ezt nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Nem mondhatunk le a messzeható minőségi tudományos-technikai fejlődésből adódó nagy előnyökről, s nem becsüljük le a meglevő eszközök állandó fejlesztését sem, a normális tudományos-technikai haladást.

A társadalmi újratermelés és a szocialista ésszerűsítés intenzívebbé tétele azt célozza, hogy mindezeket a lehetőségeket kihasználjuk, beleértve

a félautomatizálást és az automatizálást is. Egy bizonyos, semmi szükség olyan tervekre, amelyek nem állnak szilárd talajon. Az öncélú terv-akrobatika nem visz bennünket előbbre. Meghatározott feladatokat kell elvégeznünk: a Szovjetunióval közösen végzett alapkutatások fejlesztését, új gyártmányok tervszerű kifejlesztését és bevezetését a termelésbe, új technológia kidolgozását és elsajátítását és nem utolsósorban gazdaságunk egyes területein az elavult termelési alapok felújításához szükséges tartalékok feltárását.

Alapvetően tévedtek tehát, akik azt hitték, hogy kongresszusi irányvonalunk a tudományos-technikai forradalom tempójának lassítását célozta. Éppen az ellenkezője igaz. Az üres szólamok mit sem érnek, csakis a megoldható feladatokért vívott szívós harc vezet sikerre. Ez tudósaink túlnyomó többségének az álláspontja. Ezért tisztelet és elismerés illeti őket. Nagyra értékeljük a szocialista értelmiséget – ezt a Központi Bizottság nevében még egyszer szeretném kiemelni – mint az uralkodó osztály, a munkásosztály fontos szövetségesét a szocializmushoz vezető utunkon.

A vita során többek is joggal utaltak arra, hogy a mezőgazdaság a népgazdaság újratermelési folyamatának teljes értékű része. Szükséges, hogy az ideológiai munkában ismét elvileg tisztázzuk a munkásosztály és pártja vezette munkás-paraszt szövetség jelentőségét és tartalmát. Ez a szövetség ma sem kisebb jelentőségű, mint volt például 1945 után, vagy a mezőgazdaság szocialista átalakításának időszakában. Miért? Azért, mert a szocialista termelés intenzívebbé tétele és a nagyüzemi módszerekre való áttérés csak a munkásosztály vezetésével lehetséges.

Ez a legnagyobb osztály a legnagyobb politikai tapasztalatokkal. Szoros kapcsolatban van a nagyipari termeléssel, annak irányításával, tervezésével, szervezésével és ellenőrzésével egyaránt. A nagyipari termelés több és modernebb termelési eszközt, gépet, vegyi terméket, öntözőberendezést, iparilag előállított takarmányt stb. jelent. A nagyüzemi mezőgazdaság tehát messzemenően függ az ipar teljesítményétől. Nagy különbség például, hogy az aratás egyszerű kévekötős aratógéppel történik-e, mint 15 évvel ezelőtt, vagy – miként ma – korszerű E 512-es típusú kombájnnal, amely úgyszólván gépkombinát.

A szövetkezeti parasztok első számú szövetségi kötelessége, hogy a munkásosztálytól kapott korszerű termelési eszközöket a legjobban hasznosítsák a lakosság élelmiszerrel és az ipar nyersanyaggal való ellátására.

Elvtársak!

Folyamatosan és céltudatosan dolgozunk a szocialista gazdasági integráció megvalósításán, amint azt a KGST Komplex Programja előirányozza. Ha országaink ilyen nagy mértékben egyesítik tudományos, tech-

nikai és termelési erőiket, ha a fontos népgazdasági feladatokat együtt oldják meg, akkor a szocializmus még erőteljesebben fog fejlődni, az emberek mind jobban megértik majd az összefogás előnyeit. Ennek a fejlődésnek a hatása közvetlenül fog megmutatkozni ötéves tervünk főfeladatának teljesítésében, a szocializmus felépítésében hazánkban.

A VIII. pártkongresszus kiemelte, hogy baráti kapcsolatunk a Szovjetunióval egyre szorosabbá és elmélyültebbé válik. Enélkül nem büszkélkedhetnénk mai eredményeinkkel. Ez a barátság biztosítja számunkra a jövő perspektíváit is, azt, hogy olyan célokat tűzhettünk ki, mint amilyeneket a pártkongresszus előirányzott.

A Szovjetunió 9. ötéves tervét, amelyet a XXIV. pártkongresszus határozatai alapján dolgoztak ki, nemrégiben emelte törvényerőre a Legfelső Tanács. Ez biztosítja a Szovjetunió gazdasági erejének növekedését és előrehaladását a kommunizmus felé. A társadalmi tartalékok újrafelosztásával és a gazdasági szerkezetet érintő fontos átalakításokkal a Szovjetunió jelentős célokat tűz maga elé. E nagy program megvalósítása országaink együttműködését is elősegíti, a mi népgazdaságunk és népünk életszínvonalának emelkedése szempontjából is előnyös. Mindenki megértheti tehát, milyen fontos, hogy szovjet exportszállításainkat határidőre és megfelelő minőségben teljesítsük. Ezzel tartozunk internacionalista elveinknek, ez osztálykötelességünk is.

A már részletezett megállapodásokkal, amelyeket lengyel és csehszlovák elvtársainkkal kötöttünk, a gyakorlatban akarjuk bebizonyítani a szocialista gazdasági integráció erejét. Az imperializmus elválasztotta népeinket egymástól, és agresszív háborúival újra és újra egymás ellen uszította őket. A szocializmus egyesít bennünket, békét és biztonságot nyújt számunkra.

A FŐFELADAT A KULTURÁLIS SZÍNVONAL TOVÁBBI EMELÉSÉT IS MAGÁBAN FOGLALJA

Ötéves tervünk átfogja társadalmi életünk minden területét. Céljaink, amelyek az emberek érdekeit szolgálják, csak akkor érhetők el, ha figyelembe vesszük, hogy a főfeladat, az anyagi életszínvonal további növelése csak a nép kulturális életszínvonalának egyidejű növelésével nyeri el teljes tartalmát. Okkal mondtuk VIII. kongresszusunkon, hogy egybeesik főfeladatunkkal, ha mi az irodalmat és a művészeteket, a dolgozó milliók növekvő kulturális igényeinek kielégítése érdekében, mint szocialista életünk fontos alkotórészét erőnkhöz mérten támogatjuk.

A pártkongresszus óta eltelt időszakban számos munkáskollektíva kifejezésre juttatta kulturális igényeit. Sokan saját tevékenységükkel gazdagítják a kulturális életet. De még nagyobb azoknak a száma, akik már nem nélkülözhetik a színházi előadások, hangversenylátogatások vagy könyvek elolvasása nyújtotta kulturális élményeket. Ez főként olyan szépirodalmi és művészeti alkotásokra vonatkozik, amelyekben a dolgozók mintegy saját magukkal és saját problémáikkal találkozhatnak érdekes és lebilincselő ábrázolásban. Köztársaságunk írói és művészei ebben a szellemben jelentkeztek új művekkel a televízióban, a színpadokon, a filmgyártásban és a könyvpiacon.

Örömmel fogadtuk, hogy a televíziónál dolgozó elvtársak megszívlelték a VIII. pártkongresszuson elhangzott kritikánkat. A TV és a Rádió vezetősége és pártszervezete most hosszú lejáratú tervet terjesztett a Központi Bizottság titkársága elé. Az eseményekre még frissebben reagáló politikai publicisztika kifejlesztésére törekszenek, a közönségnek minden műfajban élményszerű előadást kívánnak nyújtani, és emellett a sokoldalú szórakoztató műsorról sem feledkeznek meg. A Rádió és a TV munkatársai akkor fognak sikeresen dolgozni, ha munkájukat a sokmilliós nézőközönség szükségleteihez igazítják.

Nagy figyelmet fordítunk azokra a gondolatokra is, amelyeket az írók és művészek szövetségeikben és azok pártszervezeteiben, valamint a „Neues Deutschland" hasábjain vetettek fel a VIII. pártkongresszus után. Ha a szocializmus szilárd pozíciójából indulunk ki, akkor – véleményem szerint – a művészet és irodalom területén nem szabad tabukat felállítani. Ez vonatkozik a tartalmi ábrázolás és a stílus kérdéseire is, azaz az egész művészi alkotásra.

Pártunk és államunk fontosnak tartja, hogy a nagy társadalmi feladatokat művészeinkkel szoros kapcsolatban oldjuk meg. Örömmel halljuk, hogy vannak szerzők, akik a munkásosztállyal újra elmélyítik kapcsolataikat, és nem elégszenek meg régmúlt élményekkel és tapasztalatokkal. Úgy tűnik nekem, hogy például a Szabad Német Ifjúság tevékenységében különösen jól megfigyelhető: hogyan fejlesztik ki napjaink fiataljaiban a szocialista erkölcsöt, sokszor nehéz és bonyolult helyzetekben is. És olyan emberi sorsok, amelyekben napjaink nagysága és ereje tükröződik, az élet minden területén találhatók.

Számos művész megnyilatkozásában ismételten kifejezésre jut a munkásosztály pártja iránt érzett megingathatatlan bizalom. A legkülönfélébb összejöveteleken a legforróbban vitatott kérdés az, hogyan tud a művész regényeiben, filmjeiben, színházi és televíziós rendezéseiben, a dalokban és festményekben még mélyebbre hatolni a dolgozó nép életébe. Öröm-

mel fogadjuk ezeket az őszinte, szakszerű és alkotó véleménycseréket, és azt kívánjuk, hogy még elevenebben bontakozzanak ki. Ez csak a javára fog válni szocialista irodalmunk és művészetünk minőségének és hatásosságának.

Ami íróink és művészeink vitáinak tartalmát illeti, megjegyzésre méltónak tartom, hogy sokan keresik a módját, hogy országunk munkásosztályának arculatát valóban meggyőzően tudják ábrázolni. Mindemellett nagyon hasznos lesz az e téren elért eredményeket gondosan és kritikusan megvizsgálni.

Amikor itt mindenekelőtt a munkásosztály ábrázolásáról beszélek irodalmunkban és művészetünkben, ez semmiképpen sem jelenti azt, hogy nincs más fontos alkotásra érdemes téma.

Ezeket a kérdéseket az eddiginél alaposabban kell megvitatni szakmai és alkotói véleménycseréken a művész-szövetségekben. Arról van ugyanis szó, hogyan járulhatnak hozzá az írók és művészek ahhoz, hogy korunk problémáit egyre jobban oldjuk meg.

Tudjuk, ehhez szükség van arra is, hogy az illetékes szervek még jobban támogassák művészeinket. Társadalmunkban nincs helye a művészek alkotó tevékenységét korlátozó gyakorlatnak. A művész alkotásaihoz természetesen csak az ajánlkozhat partnerként, aki arra törekszik, hogy megértse annak a művészi alkotásnak a tartalmát és sajátosságait, amelyről véleményt mond. Az az alapszabály, hogy az emberekkel tapintatosan kell bánni, ezen a téren fokozottan érvényes. Ez nem jelent világnézeti engedményeket, mert ezek idegenek ideológiánktól. De elő kell segíteni, hogy olyan művek keletkezzenek, amelyek a mi valóságunk és jövőbe vezető utunk mellett tesznek hitet.

A művészi alkotáshoz elsősorban az szükséges, hogy a művészek tisztán lássák a művészet szerepét a jelenkori szellemi vitákban – a szocializmus szemszögéből lássák, az imperializmus elleni kérlelhetetlen ideológiai osztályharc szemszögéből. A nép kulturális életszínvonalát mindenekelőtt állampolgáraink szellemi nívójának megfelelően kell növelni, ez elősegíti majd, hogy ártalmatlanná tegyünk minden, az ellenség által terjeszteni próbált reakciós nézetet.

A SZOCIALISTA KATONAI SZÖVETSÉG EGYSÉGÉNEK ÉS ÖSSZEFORROTTSÁGÁNAK TOVÁBBI MEGSZILÁRDÍTÁSÁÉRT

FELSZÓLALÁS A VARSÓI SZERZŐDÉS HONVÉDELMI MINISZTERI BIZOTTSÁGA ÜLÉSÉN

1972. FEBRUÁR 10.

Tisztelt honvédelmi miniszter elvtársak!

Tisztelt főparancsnok elvtárs!

Tábornagy, tábornok, tiszt elvtársak!

Nagy elégtétel és öröm számomra, hogy a Német Demokratikus Köztársaság fővárosában köszönthetem a Varsói Szerződés tagállamainak honvédelmi miniszterei, az egyesített fegyveres erők főparancsnokát és a Szovjetunió s a többi szocialista ország jelenlevő tábornagyjait, tábornokait és tisztjeit.

Engedjék meg, hogy először is üdvözöljem önöket a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága, a Német Demokratikus Köztársaság kormánya és a Nemzeti Honvédelmi Tanács nevében, és sok sikert kívánjak önöknek a Varsói Szerződés Szervezete honvédelmi minisztereinek bizottsága e jelentős üléséhez.

Ez az ülés ismételten bebizonyította a szocialista katonai szövetség haderejének egységét és összeforrottságát, rendíthetetlen barátságát és bajtársiasságát. Bebizonyosodott, hogy a szocialista testvéri hadseregek egyre szorosabban zárkóznak fel a Szovjetunió és a szovjet hadsereg mellé, hogy készek arra, és képesek is rá, hogy marxista–leninista pártjaik kipróbált vezetésével közösen garantálják a szocialista államközösség megbízható védelmét.

Pártunk és kormányunk nagyra értékeli a honvédelmi miniszterek bizottságának munkáját. Tanácskozásuk eredményei építően járulnak hozzá a Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének prágai ülésén kidolgozott, az Európa békéjét és biztonságát célzó átfogó program megvalósításához. Ha kontinensünkön egyre több kapcsolat létesül a békés egymás mellett élés alapján, az mindenekelőtt a Varsói Szerződés államainak közös erőfeszítéseire, és nagymértékben a szocialista szövetség katonai erejére vezethető vissza. Ez utóbbi érezhetően hozzájárult az agresszív imperialista erők kijózanodásához.

A honvédelmi miniszterek bizottsága ülésén abból a tényből indulha-

tott ki, hogy az egyesült fegyveres erők ütőereje tovább növekedett. Az egész világ előtt nyilvánvaló, hogy a harcedzett szovjet hadsereg szocialista államközösségünk fő katonai ereje. Kérem a Szocialista Szovjet Köztársaságok honvédelmi miniszterét, barátunkat és elvtársunkat, A. A. Grecskót, a Szovjetunió marsallját, hogy adja át a dicsőséges szovjet hadseregnek és flottának harcos üdvözletünket és köszönetünket a katonai feladataink közös teljesítésében elért rendkívüli teljesítményükért.

Véleményünk szerint a jövőben is mindig szem előtt kell tartani, hogy az egyesített fegyveres erők bevetési készenléte és nagy harci ereje a békének és államainkban a szocialista és kommunista építőmunka további sikerének biztos alapja. Hadseregeink jelentős mértékben hozzájárulnak, hogy a szocializmus megerősödjék, és a nemzetközi erőviszonyok továbbra is a szocializmus javára alakuljanak.

A békéért és biztonságért vívott harcban nem táplálunk semmiféle illúziót. Jellegénél fogva az imperializmus agresszív, álnok, és az is marad. Ez arra kötelez minket, hogy éberek legyünk és minden üzelmével szemben határozottan lépjünk fel. Nem engedjük, hogy az imperializmus népeink békés életét kalandor akcióival veszélyeztesse.

Lenin figyelmeztető szavai ma is érvényesek: „Aki azt hitte, hogy könnyen hozzá lehet jutni a békéhez, hogy csak enyhe célzást kell tenni a békére, és a burzsoázia tálcán hozza nekünk, az egészen naiv ember."[1]

Az imperializmus azon próbálkozásaiban, hogy alkalmazkodjék a megváltozott erőviszonyokhoz, valamint hogy feltartóztassa a forradalmi erők előnyomulását és gyöngítse a világszocializmust, még mindig jelentős gazdasági és katonai erőforrásokra támaszkodhat. Amint azt az egyesített haderők főparancsnoka, Jakubovszkij elvtárs, a Szovjetunió marsallja a Politikai Tanácskozó Testület prágai ülésén kiemelte, továbbra is veszedelmes, nem lebecsülendő ellenféllel állunk szemben. Ezt mutatják a vietnami, a kambodzsai és a laoszi események, az Egyesült Államok 7. flottájának provokatív felvonulása a Bengáli-öbölben, a közel-keleti helyzet, és mindenekelőtt erre világít rá a NATO szüntelen fegyverkezése.

Emellett – és ezt nem hagyhatjuk figyelmen kívül – a Kínai Népköztársaság jelenlegi vezetői nagyhatalmi soviniszta politikájukkal és a leninizmussal szemben ellenséges ideológiájukkal közvetlenül az imperializmus kezére játszanak, főként az Egyesült Államokkal működnek együtt.

Pártunk és az NDK kormánya a honvédelem további erősítését nagy jelentőségű politikai feladatnak tartja. Ameddig fennáll az agresszív

[1] *Lenin* Összes Művei. 35. köt. Kossuth Könyvkiadó 1972. 116. old

NATO-blokk, a Varsói Szerződés egyesített fegyveres erői döntő szerepet játszanak a szocialista országok biztonságának szavatolásában. Egyúttal az is lehetővé válik, hogy az imperializmus befolyását még jelentősebb mértékben visszaszorítsuk, és arra kényszerítsük, hogy tiszteletben tartsa a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élését. A Varsói Szerződés egyesített fegyveres erői tehát nagymértékben hozzájárulnak a testvéri Szovjetunióval szövetséges szocialista országok békepolitikájának további sikereihez.

Senki sem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a NATO-blokk – nem törődve a népek biztonságot teremteni akaró törekvéseivel, nem törődve az európai szocialista országok békepolitikája következtében kialakult pozitív folyamatokkal – azon mesterkedik, hogy növelje haderejének támadó képességét és gyorsítsa fegyverkezését. A NATO kül- és hadügyminisztereinek múlt év decemberi ülése ezt újból nyilvánvalóvá tette. Főként az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és mindenekelőtt az NSZK hadügyminiszterei sürgették a NATO katonai potenciáljának minőségi fejlesztését – elsősorban a támadó fegyverek vonatkozásában –, és hogy növeljék az egyes NATO-államok hozzájárulását a megnőtt fegyverkezési költségekhez.

Az NSZEP és az NDK kormánya – a Varsói Szerződés tagállamainak párt- és államvezetéséhez hasonlóan – elengedhetetlennek tartja, hogy minden erőfeszítést megtegyen

- a Varsói Szerződés tagállamai védelmi képességnek állandó tökéletesítéséért;
- az erre vonatkozó határozatok és fejlesztési tervek maradéktalan teljesítéséért;
- hadseregeink fegyverbarátságának és az együttműködésének elmélyítéséért, valamint
- a Varsói Szerződés katonai szervezete irányító tevékenységének további szakosításáért és javításáért.

Kedves elvtársak!

A Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága és a Német Demokratikus Köztársaság kormánya nevében szeretném önöket arról biztosítani: mi a jövőben is mindig igyekezni fogunk, hogy támogassuk a Varsói Szerződés államainak védelmi törekvéseit, és a magunk részéről minden intézkedést megteszünk, hogy a Nemzeti Néphadsereg harci és mozgósítási készültségét minden időben a kellő színvonalon tartsuk.

A SZOCIALIZMUS BÉKEPOLITIKÁJA DÖNTŐ MÓDON BEFOLYÁSOLJA A NEMZETKÖZI POLITIKÁT

RÉSZLETEK AZ NSZEP LIPCSE MEGYEI PÁRTSZERVEZETE PROPAGANDISTÁINAK NAGYGYŰLÉSÉN ELMONDOTT BESZÉDBŐL

1972. MÁRCIUS 10.

Elvtársnők és elvtársak!

Mindenekelőtt engedjetek meg néhány megjegyzést korunk fő problémájáról: a szocializmus és a kapitalizmus közti erőviszonyokról.

Politikai-ideológiai munkánknak mindinkább egyik központi kérdésévé válik, hogy e problémát mindenki jól megértse. A szocializmus már földgolyónk három kontinensén vetette meg a lábát: Európában, Ázsiában és Amerikában. Korunk három forradalmi áramlata – a szocialista világrendszer, a kommunista és munkásmozgalom, valamint a nemzeti felszabadító mozgalom – mind nagyobb tempót diktál e világtörténelmi folyamatnak, amelyben a mi köztársaságunk szerepe sem lebecsülendő.

A szovjet nép az SZKP XXIV. kongresszusának a kommunizmus építésére vonatkozó hatalmas programja megvalósításán dolgozik. A többi szocialista országban – beleértve a mi hazánkat is – a munkásosztály és pártja a szövetkezeti parasztokkal, az értelmiséggel és minden dolgozó réteggel szövetségben sikeresen oldja meg a fejlett szocialista társadalom építésének sokoldalú feladatait.

Ha összehasonlítjuk a szocializmus és a kapitalizmus közti osztályharc mai állását, egyáltalán nem azt tapasztaljuk, amit a monopoltőke szószólói hirdetnek, hogy a kapitalizmus a tudományos-technikai forradalom segítségével leküzdi majd nehézségeit, hanem azt látjuk, és ez inkább jellemző, hogy a szocializmus világa nagy erővel halad előre, és kibontakozik mérhetetlen anyagi és szellemi potenciálja.

A létező szocializmus, amelyet nem terhelnek válságok és ingadozások, évről évre és eddig soha nem látott mértékben szilárdítja meg anyagi bázisát, és milliók számára lesz egyre vonzóbb a világon. Csupán a KGST-ben egyesült szocialista országok a világ ipari termelésének ma már több mint egyharmadát adják.

Amikor az orosz munkások és parasztok Lenin pártjának vezetésével a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmével megindultak a szocializmushoz vezető úton – tehát 1917-ben –, a világ első szocialista

államának részesedése a világ ipari össztermelésében még három százalék sem volt.

Húsz évvel később, két évvel a második világháború kitörése előtt, amikor a szovjet nép az első ötéves tervekkel hozzákezdett a szocialista iparosításhoz, a szocializmus a világ ipari termelésének alig tíz százalékát állította elő.

Újabb húsz év múltán, 1957-ben – a szocializmus közben a dicső szovjet hadseregnek a második világháborúban aratott győzelme és a népeknek a fasizmus alóli felszabadulása eredményeként világrendszer lett – a szocialista országok a világ ipari termelésének 27 százalékát vallhatták sajátjuknak. És ma? Kereken 40 százalék, a bolygónkon gyártott összes termékek kétötöde viseli már a szocializmus védjegyét. Nem kevesebb mint 7,8 százalékkal nőtt csupán az elmúlt évben a KGST-hez tartozó országok ipari termelése. Itt természetesen figyelembe kell venni, hogy egy százalék ma a sokszorosa annak, mint amennyi 1917-ben volt. Az a gyors fejlődési ütem, amelyet ezek a számok kifejeznek, meggyőzően bizonyítják a szocializmusnak a kapitalizmus fölötti történelmi fölényét.

A szocialista világnak a történelemben páratlan sikerei a kizsákmányolás alól felszabadult, saját sorsukat intéző népek erején alapulnak. A testvéri szövetségen alapulnak, a szocialista internacionalizmuson, a társadalmi rendszer, a marxista–leninista világnézet és az érdekek azonosságán, amelyek összekötik a szocialista közösség államait és népeit.

Elvtársnők és elvtársak!

Napjaink társadalmi fejlődésének legfontosabb vonása az a tény, hogy a szocializmus, a Szovjetunió és a többi szocialista ország offenzív és konstruktív békepolitikája döntő módon befolyásolja a nemzetközi politikát. A társadalmi fejlődés nyilvánvalóvá teszi, hogy az imperializmus és a szocializmus közt fennálló alapvető ellentmondás tovább mélyül. Bármennyire sokfélék és bonyolultak is korunk társadalmi jelenségei, igazolják az SZKP XXIV. kongresszusának megállapításait a kapitalizmus általános válságának elmélyüléséről, aminek fő oka a szocialista világrendszer léte és erőteljes fejlődése.

Az elmúlt évekénél is nyilvánvalóbb jelei vannak az imperializmus növekvő gazdasági, politikai és társadalmi labilitásának valamennyi tőkésországban. A különféle társadalom- és szociálpolitikai manőverezések és az uralkodó osztályoknak az állam politikájára ható erősödő befolyása ellenére gyorsul és mélyül a kapitalizmus rothadási és hanyatlási folyamata. E folyamat legszembetűnőbb ismertetőjegye, hogy az Egyesült Államokban csúcsosodik ki az imperializmus valamennyi nemzetközi

méretű válságjelensége. Az Egyesült Államok, az imperialista rendszer eddigi hatalmi központja átalakult az ellentmondások, a labilitás, a válságok középpontjává, mondhatjuk: a kapitalista világ válságának középpontjává.

Az imperialista kormányok lázas gazdasági tevékenysége sem képes megakadályozni a társadalmi problémák kiéleződését, sem nyílt kirobbanásukat. Ellenkezőleg, az állammonopolista gazdaságpolitika intézkedései direkt vagy indirekt módon számos új ellentmondást hoznak felszínre. Jelenleg a kapitalista gazdaságra a stagnálás jellemző. A háború óta még egyetlen periódusban sem volt a kapitalista gazdaság ennyire bizonytalan és válságokkal terhes, mint a hetvenes évek elején.

Engedjük a tényeket beszélni: A kapitalista országok ipari termelése 1950 és 1959 között évenként átlag 6,5 százalékkal, sőt 1960–1969 között már 7,5 százalékkal nőtt, 1970–1971 között azonban stagnálás, hanyatlás következett be. 1971-ben a fejlett tőkésországok ipari termelése csak 0,7 százalékkal emelkedett, sőt az Egyesült Államokban 1970-ben az ipari termelés 3 százalékkal csökkent és 1971-ben ismét, 0,4 százalékkal. Sok tény már most arról tanúskodik, hogy a kapitalista gazdaság nehézségei a következő években sem fognak csökkenni. Minden jel arra mutat, hogy a tőkésországok gazdasági ereje a hetvenes években összességében lassabban fog fejlődni.

Változatlanul fennállnak az áralakulás inflációs tendenciái. A létfenntartási költségek emelkedése a fejlett tőkésországokban 1970–1971 fordulójára az előző évhez képest átlag 6 százalékos volt, és ez az arány aligha fog csökkenni a következő években.

A tőkésországokban új fogalom jelent meg, új szóösszetétel került forgalomba, a „stagfláció". A jelenlegi tőkés gazdasági fejlődésre jellemző megállapítás ez: a gazdasági stagnálás és az inflációs ármozgások összekapcsolódása, az állammonopolista kapitalizmus ellentmondásainak egyik jelensége. Ezért a gazdaságpolitikáért pedig a széles tömegeknek kell a számlát megfizetniük.

Szinte állandósult az imperialista valutarendszer válsága, és ez szintén jelentősen befolyásolja a tőkésországok gazdasági helyzetét. A vezető imperialista államok kompromisszumos megegyezései ellenére a valutaválság nem szűnt meg, tovább lappang, és bármikor ismét kitörhet – a kapitalista gazdasági rendszer további bomlását, s a társadalmi bizonytalanság fokozódását okozva.

Nagy nehézségekkel küzd a kapitalista világkereskedelem is. A tőkésállamok közti kereskedelmi forgalom 1970-ben 1969-hez viszonyítva még 8,5 százalékkal emelkedett, egy évvel később, tehát 1971-ben a növe-

kedés már csak 5 százalékos volt. Ebben az évben – a tőkés gazdasági szakértők előrejelzései alapján – valószínűleg egyáltalán nem lesz említésre méltó növekedés.

A mai imperializmus – és ezt túlzás nélkül állíthatjuk – a gazdasági bomlás és bizonytalanság képét mutatja. Az imperialista országokban a hivatalos adatok szerint 1971-ben 14,7 millió munkanélküli volt, azaz 1969 óta számuk 3,9 millióval emelkedett. Az Egyesült Államokban több mint 5 millió ember van munka nélkül; Angliában 1972 januárjában számuk meghaladta az egymilliót; Olaszországban 611 000, Franciaországban 336 000, az NSZK-ban 1972 januárjában 375 000 (a részleges munkanélküliekkel 689 000) munkanélkülit tartottak nyilván. Feltűnő, hogy az NSZK-ban a regisztrált munkanélküliek száma ez év kezdetén majdnem 50 százalékkal több volt, mint az előző évben.

A „piacgazdálkodás" legmegrögzöttebb védői is kénytelenek bevallani, hogy a monopolista gazdasági rendszeren nem segít semmiféle optimista prognózis. A növekvő munkanélküliség, a lakosság jelentős hányadának keserves szegénysége egy embertelen társadalmi rendszer következménye. A bűnözés elharapódzása, a közélet eldurvulása manapság szintén a kapitalizmus képéhez tartozik. Egyre nyilvánvalóbb, hogy a szupermonopóliumok profithajszája nem hozhat megoldást az emberiség döntésre érett társadalompolitikai és szociális problémáira.

Elvtársnők és elvtársak!

E válságokkal terhes fejlődés oka a kapitalizmus alapvető ellentmondásának, a társadalmi termelés és a tőkés kisajátítás közti ellentmondásnak a kiéleződése. Korunkban azonban a szocialista közösség léte és politikája eredményeként egyre kisebbek a lehetőségek arra, hogy a válság következményeit más népekre áthárítsák. Az imperializmus belső társadalmi helyzetének válsága külpolitikájának válságában is megmutatkozik.

A szocializmus erején megtört a monopóliumoknak az a kísérlete, hogy a szocializmust „feltartóztassák". Nem sikerült nekik, hogy Európában szétbomlasszák vagy „fellazítsák" a szocializmust, és másutt sem tudták megsemmisíteni. Durva agressziói ellenére az amerikai imperializmus sorozatos vereségeket szenved Vietnamban, Laoszban és Kambodzsában.

Elhibázott dolog lenne azonban és az imperializmus veszélyes lebecsülése, ha mindebből azt a következtetést vonnánk le, hogy az amerikai imperialisták külpolitikájuk válságjelenségei miatt lemondanak agresszív politikájukról. Ellenkezőleg, az Egyesült Államok külpolitikájával foglalkozó 1972 februári Nixon-beszámolóban az az uralkodó tézis, hogy „az amerikai hatalom szükségszerű", s hogy „az atomerő évszázadában a

katonai erő kulcselemei az atomfegyverrel ellátott stratégiai erők" legyenek. Az Egyesült Államok kormánya a következő költségvetési évben több mint 6 milliárddal többet – azaz összesen 83,4 milliárd dollárt – akar költeni a fegyverkezési hajszára.

Az „erőpolitika" folytatásával az amerikai imperializmus egyúttal azon fáradozik, hogy monopolstratégiáját átalakítsa. Az egyezség a Mao-csoporttal, az Egyesült Államok—Kína dialógus ékesen szóló példái ennek. Érdekes, hogy a pekingi kommünikében (Nixon 1972 februárjában Kínában tett látogatásának befejezésekor aláírt közös közlemény – a *szerk.*) egy szó sincs a leszerelésről. Ehelyett éppen ezekben a napokban fokozták ismét az amerikaiak a bombázást a hősiesen harcoló vietnami nép ellen.

Az imperializmus mai nemzetközi helyzetére – amint ezt már a kommunista és munkáspártok 1969. évi moszkvai nemzetközi tanácskozása megállapította – az imperialista államok közötti ellentétek kiéleződése is jellemző. Az imperializmus azon igyekezete, hogy erőit összpontosítsa, s hogy a politikai helyzetet Strauss, Barzel és Schrödel elképzelései értelmében fordítsa a maga javára, már objektív akadályokba ütközik. A szocializmus növekedése korlátokat szab az imperialista hatalmi törekvéseknek.

Ma az a helyzet, hogy a világon semmilyen fontos politikai döntés vagy fejlemény nem történhet a szocialista közösség álláspontjának és cselekedeteinek a figyelembevétele nélkül. Sőt offenzív politikánk egyre erőteljesebben befolyásolja a nemzetközi politikai eseményeket. Az erőviszonyoknak a szocializmus javára történt megváltozása gyengíti az imperialista befolyást, az imperialista ellenfelet taktikai fondorlatokra kényszeríti, egyszersmind hozzájárul azon népi erők kibontakozásához, amelyek mindenütt a világon a szabadságért és a haladásért küzdenek.

Az imperialista államok gazdasági és politikai fejlődésének növekvő egyenlőtlensége az imperialista világrendszerben is jelentősen megváltoztatta az erőviszonyokat. Nyugat-Európában, valamint a japán imperializmus alakjában az Egyesült Államok mellett új imperialista hatalmi központok keletkeztek, s az imperializmus leszűkült gazdasági és politikai befolyási övezetének újrafelosztására törnek. Ez a körülmény – amint a politikai események mutatják – semmiképpen sem gátolhatja azt a törekvésünket, hogy a békét Európában megszilárdítsuk. Sőt, az Egyesült Államok világhatalmi erejének a csökkenése kedvező lehet az európai béke fenntartása szempontjából.

Jóllehet az Egyesült Államok változatlanul nagy gazdasági, politikai, katonai és ideológiai befolyással rendelkezik a tőkés világban, mégis

minden ellenkező állítás ellenére megszűnt az a helyzet, hogy mindenki fölött álló és mindent meghatározó hatalom legyen. A második világháború után és a rákövetkező években az imperialista világrendszerben kialakult uralmi és hatalmi struktúra mind élesebb ellentmondásba kerül az átalakuló erőviszonyokkal. Ezért már ma előre látható, hogy a következő években a szocializmus és kapitalizmus közti növekvő ellentét mellett új ellentmondások és konfliktusok is támadnak majd az imperialista államok és mindenkori csoportosulásaik között.

Az Európai Gazdasági Közösségen belül is éleződnek a viták a közös előrehaladás kétségtelenül meglevő tendenciái ellenére. Az EGK kibővítését Nagy-Britanniával a kapitalista monopóliumoknak az a törekvése diktálta, hogy bővítsék piacukat, és hogy erőiket a konkurrenciaharcban, de mindenekelőtt a szocializmus ellen összpontosítani tudják. Egyúttal azonban Nagy-Britannia belépésével bővült az EGK-ban a vezető pozíciókért küzdők köre.

Napjaink eseményei is igazolják tehát, mennyire helyes és pontos volt Lenin analízise az imperializmusról. Nemcsak az imperialista országok közti ellentétek fokozódtak érezhetően, hanem az utóbbi években a tőkés monopóliumok és a széles népi erők közti osztályellentétek is, mindenekelőtt roppantul kiéleződött az ellentét a munkásosztály és a monopolburzsoázia, a munka és a tőke között. A sztrájkoló munkások száma ugrásszerűen megnőtt. 1965-ben a fejlett tőkésországokban 19 millió dolgozó vett részt sztrájkokban, 1970-ben a sztrájkolók száma 45 milliót tett ki, 1971 első felében pedig már 30 milliónyian sztrájkoltak ezekben az országokban.

Az utóbbi években az osztályharc fellendülése – amely a kapitalista világ ellentmondásai következtében tovább tart – a monopoltőke képviselőinek minden ellentétes előrejelzésétől függetlenül megmutatta, hogy

- a munkásosztály az antiimperialista harc legelső vonalában áll, s egyre újabb dolgozó rétegek kapcsolódnak be ebbe a harcba;
- csaknem minden imperialista országban erősödő osztályharc jellemzi a belpolitikai helyzetet. A növekvő gazdasági bizonytalanság és a mélyre ható válságok jelenlegi szakaszában szaporodnak a sztrájkharcok;
- a munkásosztály vezetésével más, nem proletár dolgozó rétegek is növekvő számban bekapcsolódnak a kapitalista monopóliumok elleni harcba. Ezáltal új, objektív lehetőségek keletkeztek széles antimonopolista szövetségek alakítására;
- ezekben a harcokban mindinkább összekapcsolódnak egymással a

gazdasági célkitűzések, mélyül és bővül az osztályharc társadalmi tartalma.

Korunk jellemző vonásai közé tartozik, hogy a tőkésországok munkásainak és szövetségeseiknek osztályharcát lelkesítik azok a programok és azok a megoldási módok, amelyeket a szocializmus és a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom számos politikai és társadalmi probléma leküzdésére alkalmaz. Az imperializmus ellenben képtelen arra, hogy akár egyetlen társadalmi problémát is a dolgozók érdekében oldjon meg.

Jogosan állapítható meg, hogy az imperialista ellentétek elmélyülése, az osztályharc fellendülése és az uralkodó körök csökkenő manőverezési lehetősége az imperialista országokban labilis politikai helyzetet teremtett. Egyes országokban a monopolista burzsoáziának egyre nehezebb hatalmát az eddigi eszközökkel fenntartani és a társadalompolitikai fejlődést a saját elképzelése szerint ellenőrizni. Másrészt azonban az antiimperialista erők, főként a munkásosztály, még nem elég egységes és szervezett ahhoz, hogy az imperializmus hatalmát megdöntse.

E társadalmi és politikai körülmények között erősödik a monopolista burzsoáziának a polgári demokrácia szűkítésére, a „belső agresszióra" irányuló törekvése, s mind gyakrabban próbálkozik fasiszta uralkodási módszerekkel. Ezzel a veszéllyel valamennyi antiimperialista erő egyesítésével kell szembeszállni a tőkésországokban. E veszély leküzdésére irányul a tőkésországok kommunistáinak bátor harca is.

Az imperialista államokban folyó osztályharc mai körülményeinek összefoglaló vizsgálata azt mutatja: egyrészt növekednek a társadalmi és politikai lehetőségek a tőkés monopóliumok hatalmának korlátozására és leküzdésére, másrészt az imperializmus alkalmazkodási politikája, amelyre a nemzetközi erőviszonyok alakulása miatt kényszerült, sok bonyolult problémát okoz.

Az osztályharcnak ez a dialektikája nagy követelményeket állít ezekben az országokban a kommunista és munkáspártok elé. Azt követeli tőlük, hogy politikai célkitűzéseik világosak legyenek, józanul ítéljék meg a helyzetet, merészen használják ki a lehetőségeket. Elvtársaink ebben a harcban mindig számíthatnak szolidaritásunkra.

Mindent egybevetve, az erőviszonyok elemzése a világon azt mutatja: korunk alapvető, törvényszerű tendenciája a világ forradalmi átalakulása a szocializmus, a demokrácia és a béke irányában. Ez a fejlődés természetesen nem halad simán. Útját, mint az események mutatják, nehézségek és vereségek, küzdelmek és győzelmek kísérik. Ebben a kemény harcban acélozódnak azok az erők, amelyek a nemzetközi helyzetet továbbra is a szocializmus és a béke javára képesek megváltoztatni.

PARASZTSÁGUNK ÚJ ÉLETET KEZDETT A MUNKÁSOSZTÁLY OLDALÁN

BESZÉD A XI. PARASZTKONGRESSZUSON, LIPCSÉBEN

1972 JÚNIUS 9.

Kedves küldöttek, barátaim és elvtársak!

Tanácskozásotok bizonyítja, hogy a XI. parasztkongresszusnak milyen fontos helye van életünkben. Szocialista társadalmunk döntő területének jövőjéről tárgyaltok. Itt is érezhető az a szellem, az a tetterő és elszántság, amivel mindenütt az országban azon fáradoznak, hogy a VIII. pártkongresszus határozatait megvalósítsák. Ehhez kívánok mindenkinek további sikereket.

Elmondhatjuk, hogy a kongresszusi felszólalásokban megnyilatkozott termelőszövetkezeti tagságunk, valamennyi mezőgazdasági dolgozó hozzáértése és tapasztalata. Mindenki láthatja, hogyan fejlődtek az emberek, milyen nagyszerű teljesítményeket produkáltak, hogy gazdagítsák szocialista munkás-paraszt államunkat. És mindenki tapasztalhatja: mennyi ötlet, javaslat hangzik el és milyen tettrekészség nyilvánul meg, hogy elérjük a VIII. pártkongresszus által kitűzött célokat, hogy tovább emelkedjen a nép életszínvonala. Nagyon örülünk ennek, és az NSZEP Központi Bizottsága elismerését és köszönetét fejezi ki nektek és rajtatok keresztül valamennyi mezőgazdasági és élelmiszeripari dolgozónak.

A VIII. pártkongresszus óta majdnem egy év telt el. Tiszta lelkiismerettel állíthatjuk, hogy az élet igazolta a határozatokat mind a bel-, mind a külpolitikában. Ez a pozitív mérleg a munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, az értelmiség és minden dolgozó alkotókedvéről és pártunkba vetett hitéről tanúskodik. Ennek a mérlegnek minden tétele mögött konkrét és szakszerű munka húzódik meg, amelyet a főfeladat teljesítéséért a nép érdekében végeztek.

A pártkongresszus eszméi és célkitűzései polgáraink tevékenységének mindinkább vezérmotívumává válnak a fejlett szocialista társadalom építésében. Helyes úton járunk. Egyre erősebb, egyre mélyebb a kapcsolatunk a béke és a szocializmus legnagyobb hatalmával, a testvéri Szovjetunióval, mind szorosabb szálak fűzik köztársaságunkat a szocialista

közösség államaihoz. Ez az az alap, amire építünk, ez erőnk és sikereink forrása, ez biztosít védelmet számunkra a jelenben és a jövőben is.

A Német Szocialista Egységpárt kezdettől fogva követte azt a lenini elvet, hogy a munkásosztály viszi véghez a szocializmus felépítésének történelmi munkáját, miközben együtt halad a többi dolgozó osztállyal és réteggel. Amit mi az elmúlt években elértünk, az csak a munkásosztály és a szövetkezeti parasztság kipróbált szövetségével volt lehetséges, és azáltal, hogy minden olyan társadalmi és politikai erőt bevontunk a munkába, akik készek voltak a szocializmus felépítésében közreműködni. A VIII. pártkongresszus által megjelölt feladatok megoldása során a munkásosztály és a parasztság szövetsége még tovább fog szilárdulni.

Pártkongresszusunk kiemelte, hogy a szövetkezeti parasztság megtisztelő helyet foglal el szocialista társadalmunkban. A munkásosztály vezetésével és vele szövetségben szövetkezeti parasztságunk részt vesz az állam, a népgazdaság vezetésében és a társadalmi élet minden területének fejlesztésében. A munkásosztállyal való szövetség megszilárdítása nagyon fontos abból a szempontból, hogy a mezőgazdaságban növekedjék a munka termelékenysége, s hogy a kooperáció segítségével minél előbb áttérhessenek a nagyüzemi termelési módszerekre.

Ily módon a falvakban a munka- és életkörülmények egyre jobban megközelítik majd a városokéit. Fokozatosan csökkenni fog a város és a falu közötti lényeges különbség. A munkásosztály vezetésével a szövetkezeti parasztság és a két osztály szövetségi kapcsolata is tovább fog fejlődni. Mindez egyre jobban kidomborítja az NDK-nak szocialista munkás-paraszt állam jellegét.

AZ ÖSSZEHANGOLT KÜLPOLITIKA EREJE

Az NDK XI. parasztkongresszusa olyan időpontban ülésezik, amikor a szocializmus az emberi haladásnak és a népek békéjéért és biztonságáért vívott harcnak egyre fontosabb tényezőjévé válik. A Szovjetunió hatalmának és növekvő befolyásának, a szocialista közösség erejének köszönhetően a megváltozott erőviszonyok között sikerült a legfontosabb területen, a háború és a béke kérdésében nagy jelentőségű, a népek érdekeinek megfelelő eredményeket elérni. Ezek főleg kontinensünk, s így az NDK szempontjából is igen fontosak.

Helyesnek és megalapozottnak bizonyultak kijelentéseink, hogy az SZKP XXIV. kongresszusán kitűzött békeprogram a világpolitika döntő tényezője lett, s hogy a szocialista közösség összehangolt békepolitikája,

amelyhez mi is hozzájárultunk, jó irányba terelte a nemzetközi események menetét.

Világtörténelmi jelentőségűek azok az egyezmények, amelyek a Szovjetunió vezetőinek: Brezsnyev, Podgornij és Koszigin elvtársaknak Nixon amerikai elnökkel való találkozásukon születtek a béke biztosítására, az atomháborús veszély elhárítására. A Szovjetunió elérte, hogy az Egyesült Államok is kötelezettséget vállalt: kerülni fogja a katonai szembenállást és megakadályozza, hogy atomháború robbanjon ki. Egyezményeket írtak alá a stratégiai fegyverkorlátozásokról. Most még annak a lehetősége is megjavult, hogy lépéseket tegyenek az általános és teljes leszerelésre, azaz az egyik legnehezebb nemzetközi probléma megoldására.

Első ízben írt alá az Egyesült Államok és a Szovjetunió olyan alapokmányt, amely leszögezi, hogy kapcsolataiknak a békés egymás mellett élés lehet ma az egyetlen alapja. Nem vitás, hogy minderre nem kerülhetett volna sor, hogyha a szocializmusnak és mindenekelőtt a Szovjetuniónak kisebb volna a hatalma, ereje és befolyása, ha az erőviszonyok nem állandóan a szocializmus és a béke javára változnának. Így a békés egymás mellett élés lenini elve mindjobban érvényesülhet, javul a politikai légkör, és lehetővé válik a nemzetközi helyzet stabilizálása és a népek békés jövőjének biztosítása. Ez egyúttal azt jelenti, hogy a két nagy társadalmi rendszer osztályellentéteiben a szocializmus számára kedvezőbbek lettek a feltételek, mert a szocializmus és a béke édestestvérek.

A Moszkvában aláírt egyezmények a Szovjetunió és az Egyesült Államok között megfelelnek a szocialista közösség összehangolt külpolitikai irányvonalának. Szeretném kiemelni, hogy ezek az egyezmények nagyon fontosak, mert gyakorlati lépésekről van szó a béke és a népek együttműködése érdekében. És különösen fontosak Európa számára, ahol az a kérdés vár eldöntésre, hogy kontinensünkön megvalósul-e végre a tartós béke, a biztonság és a békés együttműködés.

Az Egyesült Államok is az európai biztonsági értekezlet megtartása mellett és elnapolása ellen foglalt állást. Ez a tanácskozás – amint azt a Varsói Szerződés államai prágai deklarációjukban megállapították – lehetőséget nyújt arra, hogy gyakorlati intézkedéseket dolgozzanak ki az európai helyzet további enyhülésére, és létrejöjjön az európai biztonsági rendszer.

A szocialista országoknak a békéért és biztonságért való közös erőfeszítéseiben az NDK is kiveszi a részét békepolitikájával. Ha számba vesszük VIII. pártkongresszusunk határozatait, és megvizsgáljuk, mi valósult meg eddig belőlük, akkor láthatjuk, hogy következetesen és folyamatosan teljesítjük a programpontokat. Ezzel internacionalista kö-

telességünket teljesítjük a munkásosztály és köztársaságunk minden dolgozója érdekében. Megteremtettük a feltételeit annak, hogy német földön győzzenek a német nép nagy fiainak, Karl Marxnak és Friedrich Engelsnek a tanai.

Miután az NSZK a Szovjetunióval és Lengyelországgal kötött szerződéseit végre ratifikálta, hatályba lépett a Nyugat-Berlinre vonatkozó négyhatalmi egyezmény, és életbe léptek a szerződések és egyezmények kormányunk és az NSZK kormánya között, valamint megállapodásaink a nyugat-berlini szenátussal. Az NSZK-nak a Szovjetunióval kötött szerződése az első nemzetközi jogi elismerése az NDK és az NSZK közötti határoknak, és ezzel az NSZK tudomásul vette az NDK szuverenitását. Létrejöttek a két ország között a normális kapcsolatok a nemzetközi jog alapján, ahogyan az szuverén, egymástól független államok közt szokásos, kívánatos, sőt elengedhetetlen és amilyen kapcsolatoknak az NSZK és az NDK között is fenn kell állniuk.

Mi azoknak a szocialista államoknak a célja, amelyek lenini módon élnek, dolgoznak és harcolnak? Az a céljuk, hogy a mai ifjúság és a jövő generációk csak a békét ismerjék, mert nagyon is sok embernek kellett már kontinensünkön szenvednie az imperialisták agressziós háborúinak borzalmaitól. Ezt a célt annál hamarább érjük el, minél erősebb lesz a szocializmus, minél határozottabban utasítjuk vissza a reakciós imperialista erőket, a revansista hazugságokat.

Az imperializmus agresszivitása és álnoksága ma is gyakran és egyértelműen mutatkozik meg. Amikor mi Európában enyhülésről beszélünk, amikor a szovjet vezetők Nixonnal a béke gyakorlati megvalósításának új lehetőségeiről tárgyalnak, a világ más tájain az imperializmus erősíti állásait.

KÖSZÖNET A KORSZERŰ MEZŐGAZDASÁG ÚTTÖRŐINEK

Kongresszusotok általánosította a szocialista mezőgazdaság tapasztalatait és megtárgyalta a jövő feladatait. Néhány nappal ezelőtt meglátogattam néhány falut és tsz-t, amelyek a ma és a holnap példái lehetnek. Az eberswaldei, dedelowi, ferdinandshofi, zingsti, lewitzi és más gazdaságok megmutatták, hogy mit lehet elérni, ha a termelést tervszerűen fokozzák, fejlesztik az együttműködést és bevezetik a nagyüzemi termelési módszereket. És a parasztok, munkások, értelmiségiek szívesen fogadják az újat, otthon érzik magukat a korszerű szocialista termelésben, egyre jobban elsajátítják a modern technikát. Mindannyian – akikkel e

gazdaságokban elbeszélgettem, képzett emberek voltak telve önbizalommal és jó tervekkel.

Az élet igazolja a VIII. pártkongresszus agrárpolitikáját, és igazolja mindazokat, akik szívvel-lélekkel dolgoznak azért, hogy a mezőgazdaságban fokozatosan mindenütt bevezessék a nagyüzemi módszereket. Ezúttal is köszönetet mondunk a korszerű mezőgazdaság úttörőinek. Tegnap és ma is tapasztaltuk, hogy ennek a kongresszusnak milyen sok résztvevője van, aki a tsz-ek közös beruházásaitól kezdve saját képzéséig minden fontos kérdésben ezekre a világos perspektívákra épít. Ez helyes is, mert ezek a perspektívák határozzák meg egész mezőgazdaságunk útját a fejlett szocialista társadalomban. Most az a feladat, hogy mindenütt átvegyék a legjobb termelőszövetkezetek és állami gazdaságok kooperációs tapasztalatait, és azokat a közösség javára használják fel.

Pártunk vezetősége jól tudja, hogy a legjobb példák nem általánosíthatók falvaink többségének mindennapi helyzetére. Tudjuk, hogy itt sokoldalú és mélyreható társadalmi folyamatról van szó, amely még soksok évig fog tartani. Emellett állandóan számolnunk kell a népgazdaság lehetőségeivel, a konkrét feltételekkel, a területi adottságokkal és a fejlődő kapcsolatokkal.

Mindenkor a parasztsággal egyetértésben fogunk előre haladni. És azok a beszélgetések, amelyeket az utóbbi napokban folytattam, meggyőztek arról, hogy a legnagyobb közöttünk az egyetértés. Parasztságunk megértette, hogy a kooperáció a megfelelő átmenet a nagy szakosított termelőegységekre. Mindenütt elősegíti a legjobb tapasztalatok átvételét és a tudományos eredmények felhasználását. Végül arról is meggyőződhettünk, hogy a nagyüzemi termelési módszerek szerepet játszanak a mezőgazdasági dolgozók szocialista magatartásának kialakításában is, szorosabbra fűzik kapcsolataikat a szocialista tulajdonhoz.

Természetesen az élet egyre újabb gyakorlati kérdéseket vet fel, amelyekre meg kell találnunk a választ. A földművelés-, erdő- és élelmiszergazdaságügyi miniszter elvtárs beszámolója tartalmazott ilyen válaszokat, és a kongresszusi viták is meggyőzhetnek mindenkit arról, hogy a munkások, a szövetkezeti parasztok és a mezőgazdaság tudományos munkatársai kellő képzettséggel és tapasztalattal rendelkeznek ahhoz, hogy maguk is megtalálják a jó megoldásokat. Itt nem kívánok a részletekre kitérni. A lényeg az, hogy mindig arra törekedjünk, hogy a mezőgazdaság fejlesztését is a szocializmus objektív törvényeire alapozzuk. A tudományos-technikai haladás, a termelőerők lényeges megnövekedése törvényszerűen megköveteli a mezőgazdaságban a további közpon-

tosítást és szakosítást. A szocializmus képes és köteles arra is, hogy e követelményeknek eleget tegyen. Ez agrárpolitikánk alapja, és konkrétan, hatásosan, reálisan járul hozzá, hogy a mezőgazdaságban is összekapcsoljuk a tudományos-technikai forradalmat a szocialista társadalmi rend előnyeivel.

Kedves barátaim!

Ezek a széles körű fejlődési lehetőségek a VIII. pártkongresszuson elhatározott főfeladat megvalósítását szolgálják. Felelősek vagytok azért, hogy az emberek egyre jobban éljenek. A mezőgazdaság biztosítja a lakosság jó élelmezését. Már régóta nemcsak az a fontos, hogy mindenki jóllakjon. Az értékes fehérjék, a létfontosságú vitaminok és más fontos élelmiszerek elengedhetetlen feltételei az egészséges életmódnak. És ha mi ma kijelenthetjük, hogy fejenként átlagosan kétszer annyi húsfélét és mintegy négyszer annyi tojást, gyümölcsöt és zöldséget fogyasztunk, mint 20 évvel ezelőtt, akkor jelentős előrehaladásról számolhattunk be.

Amikor a mezőgazdaság helyéről beszélünk életünkben, nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a gondozott földek és erdők, az ápolt falvak fokozzák országunk szépségét, és örömet okoznak állampolgárainknak.

A főfeladat teljesítése természetesen a szövetkezeti parasztság anyagi és kulturális életszínvonalának biztosítását is jelenti. Jövedelmetek a többi dolgozóéhoz hasonlóan emelkedik; és a falvak ellátását is folyamatosan és lehetőségeinkhez mérten kell javítani. A vidék ifjúsága az új tízosztályos politechnikai oktatás bevezetésével a városiakkal azonos, nívós képzést kap. A magas szakképzettség a szövetkezeti parasztságnak is jellemzőjévé válik. A kultúra mindinkább otthonra talál a falvakban. Erről az elmúlt napokban újra meggyőződhettünk. Szükséges azonban, hogy a jövőben a fejlődésnek erre az oldalára jobban odafigyeljünk.

Különös gondot fordítunk a lakásviszonyokra. Sok helyütt még nem kielégítők. Fontos politikai feladat, hogy e téren minden lehetőséget felhasználjunk. Azon leszünk, hogy az állami terven kívül önerőből is épüljenek új lakások a falvakban, vagy a régieket modernizálják. De még más problémákat is meg kell oldani. Gyakran messze van az orvos és sokat kell rá várni. Sok helyütt a kulturális munkára kijelölt termek vagy helyiségek elhanyagoltak, vagy nem rendeltetésszerűen használják őket. Az ilyen és hasonló ügyekben, amelyek szoros tartozékai mindennapjainknak, a községi tanácsok és az érdekvédelmi szervek már lépéseket tettek a hibák kijavítására. Az együttműködés itt is új megoldási lehetőségeket teremthet.

A munkásosztály és a többi dolgozó teljesítménye segíti parasztságunkat abban, hogy a vidéken is kialakuljon a szocialista életforma, mint

ahogy a parasztság munkája is hozzájárul ahhoz, hogy az egész nép jobban éljen. A munkások és a parasztok segítik egymást és kölcsönösen számíthatnak egymás közreműködésére.

HASZNOSÍTSUK AZ EDDIG SZERZETT TAPASZTALATOKAT

Szocialista mezőgazdaságunk fejlesztésének új szakaszához kipróbált alapelvekkel kezdünk hozzá. Bármiféle haladást csakis a termelés növekedése tesz lehetővé. Ezt úgy érhetjük el, hogy jól kihasználjuk a lehetőségeket, így a tudomány és a technika vívmányait, de nem mellőzzük a régi bevált módszereket sem, azaz állandóan és rendszeresen fejlesztjük a szövetkezeti munkát. A háztáji gazdálkodásban rejlő tartalékokról sem feledkezünk meg. Akár a Keleti-tenger partján, akár Türingia hegyei között, mindenütt becsületbeli ügye a mezőgazdasági dolgozóknak, hogy teljesítsék, sőt túlteljesítsék a tervet, és a lehető legkisebb társadalmi ráfordítással többet és jobbat termeljenek.

Együtt örülünk veletek, kedves barátaim, hogy az NSZEP Központi Bizottságának 5. plénumán elhatározott szociálpolitikai intézkedések a falvakban éppen olyan erőteljes visszhangra találtak, mint a városokban. Emelkedő jövedelmek és nyugdíjak, áruval bőségesen ellátott üzletek, nagyobb teljesítmény és jobb aratás – szövetkezeti parasztságunk jól megértette, hogy mindez összefügg egymással. Mindenkinek szebbé és tartalmasabbá akarjuk tenni az életét köztársaságunkban. Kongresszusotok jó tapasztalatcserének bizonyul e feladat megoldásához. Ma már nem az a kérdés, hogy áttérjünk-e a mezőgazdaságban a nagyüzemi termelési módra, hanem az: hogyan vigyük végbe. Ez nagy haladás. Mindannyian érezzük ennek a mostani demokratikus tanácskozásnak a nagy horderejét. E kongresszus vitája a tsz-ekben és a járási parasztkonferenciákon elkezdett megbeszélések folytatása – és a párt számára is nagyon hasznos. Ismernünk kell a parasztság kívánságait, észrevételeit, javaslatait ahhoz, hogy a VIII. pártkongresszus határozatait megvalósíthassuk. Egy napig sem nélkülözhetik a vezetők munkájukban azt a tapasztalatot, azt a tudást, amely falvainkban a szocializmus építésének éveiben felhalmozódott. És ígérem is, hogy fel fogják ezeket használni. Pártunk, a Központi Bizottság tettekkel és tanácsokkal áll mellettetek a határozatok megvalósításában. A Német Szocialista Egységpártra számíthattok, mindenkor barátotok és társatok.

Amikor az értékes tapasztalatokról és tanácskozásokról s a belőlük fakadó eredményekről beszélünk, akkor nemcsak a hazai viszonylatokra

gondolunk. Szovjet barátaink az első perctől fogva mellettünk álltak, hogy megvalósíthassuk a lenini szövetkezeti elvet. És ahogyan fejlődött a szocializmus, úgy erősödött együttműködésünk is.

Micsoda munkában, gondokban és eredményekben bővelkedő évek vezettek az első ezer szovjet traktortól a legújabbakig, a korszerű Kirov 700-asokig; a szovjet parasztokkal való első találkozásoktól a mai szoros kapcsolatokig a kolhozok és szövetkezeteink között; az első tudományos kontaktustól máig, amikor már a tudományos intézmények működnek együtt a legfontosabb kutatási feladatok megoldásában. Az SZKP XXIV. kongresszusának és a mi VIII. pártkongresszusunknak a határozatai azt mutatják, hogy alapvetően azonos módon akarjuk megoldani a szocialista mezőgazdaság fejlődési problémáit. Ez nagy segítség népgazdaságunknak. A jövőben is a szovjet tapasztalatokra támaszkodva fejleszthetjük mezőgazdaságunkat, s ezek igen értékesek számunkra a gépesítésben, a kemizációban, a talajjavításban, az üzemegységek felépítésében és számos más területen.

Kedves barátaim és elvtársak!

20 évvel ezelőtt történelmi jelentőségű tavaszt értünk meg. Akkor jöttek létre az első mezőgazdasági termelőszövetkezetek. A hétköznapi munkában az ember szinte észre sem veszi a közben végbemenő változásokat. Amikor összetorlódnak a nehézségek, úgy érezzük, hogy alig haladunk előre. De amikor egy nap, mint ma is, megállunk és visszatekintünk, akkor felmérhetjük a történelmi haladás hallatlan tempóját.

20 évvel ezelőtt még lovak, ökrök és tehenek vontatták a földművelési eszközöket, ma a traktorok uralják a tájat. Akkoriban az egyéni parasztoknak átlagosan 4 tehenük volt. Ma a jószág ezrei számára építünk istállókat. A szocializmus 20 év alatt nagyobb tudást és képzettséget adott falvainknak, mint az elmúlt társadalmi rendszerek évszázadok alatt. A szociális biztonság, ami a kapitalizmusban a parasztnak éppen olyan elérhetetlen álom volt, mint a munkásoknak, ma már falvainkban is megvalósult.

Megváltoztak az élet alapfeltételei, és maguk az emberek is. S ha büszkeség tölt el benneteket egy ilyen visszapillantás alkalmából, jogos érzése ez azoknak, akik együtt dolgoztak, küzdöttek, és képességeik legjavát fektették az elmúlt évek nagy munkájába, nagy küzdelmeibe. A XI. parasztkongresszus feladatai közé tartozik az is, hogy gondoskodjon róla: ilyen alapokon fejlődjék tovább a szocializmus a falvakban.

Az imperialista ellenség sok mindent elkövetett, hogy kételyeket támasszon a falvak szocialista perspektíváival kapcsolatban, és az a tevékenysége még ma sem szűnt meg. Időközben azonban teljesen belebonyo-

lódott a kapitalista mezőgazdaság ellentmondásaiba, és képtelen arra, hogy megoldja a parasztság problémáit, hogy egyáltalán biztosítsa egzisztenciájukat. A mi parasztságunk azonban a munkásosztály oldalán megismerkedett az új szocialista élettel. És ebben a kipróbált szövetségben mindig jobban és szebben alakul majd az élete. Ennek tudatában kívánok a XI. parasztkongresszusnak, valamennyi résztvevőjének jó eredményeket.

ELVTÁRSI EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN A SZAKSZERVEZETEKKEL

FELSZÓLALÁS A SZABAD NÉMET SZAKSZERVEZETI SZÖVETSÉG 8. KONGRESSZUSÁN

1972. JÚNIUS 27.

Kedves küldöttek és vendégek!

Kedves barátaink és elvtársak!

A Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága nevében pártunk szívélyes üdvözletét tolmácsolom a Szabad Német Szakszervezeti Szövetség 8. kongresszusának.

Ti, kedves küldöttek, 7,3 millió szervezett munkás és alkalmazott megbízásából vagytok most itt. Ez önmagában kifejezi, milyen erő áll mögöttetek, és milyen jelentősége van elhatározásaitoknak a szocializmus NDK-beli további építése szempontjából. Magától értetődik, hogy az NSZEP vezetősége képviselteti magát tanácskozásotokon, és figyelmesen meghallgatjuk a szakszervezeti bizalmiak és tisztségviselők tapasztalatait és javaslatait. Munkátokban megingathatatlanul a dolgozók marxista–leninista pártjának vezető szerepéből indultok ki, bennünket pedig megingathatatlanul az az elv vezérel, hogy minden lépést a szakszervezetekkel, a munkásosztállyal együtt tegyünk meg.

Nagy örömünkre szolgál, hogy kongresszusotokon 63 szakszervezet küldöttei vesznek részt a világ minden tájáról. Arra vall ez, hogy az internacionalizmus eszméje otthonra lelt szocialista államunk munkásainak és parasztságának körében. Külföldi elvtársaink és kollégáink biztosak lehetnek benne, hogy szoros baráti kapcsolatban a Szovjetunióval és a szocialista közösség tagjaként mindig megbízható társak leszünk a szocializmus építésében, a béke biztosításában és az emberiség legnagyobb ellensége, az imperializmus ellen vívott harcban.

Kedves kollégák és elvtársak!

Tanácskozásotok képet ad szocialista társadalmunk vezető erejének, a munkásosztálynak politikai érettségéről. Felemelő érzés hallgatni, hogy a munkásosztály küldöttei milyen felelősségtudattal és hozzáértéssel tárgyalnak itt a legkülönfélébb társadalmi problémákról, mennyi tapasztalat és tennivágyás hallatszik ki szavaikból. Kongresszusotok a munkásosztály és köztársaságunk minden dolgozója kiemelkedő tetteiről tanús-

kodik, arról, hogyan dolgoztok a párt VIII. kongresszusa határozatainak megvalósításáért. Politikánk célja, hogy a nép boldogulásáért, a munkásosztály érdekeiért, az emberek javáért dolgozzunk, hiszen ez a szocializmus értelme. Meg vagyunk róla győződve, hogy vitáitok és határozataitok a szakszervezeti munka soron levő feladatairól hozzájárulnak majd ahhoz, hogy ezt a célt mielőbb elérjük.

Kedves küldöttek!

Hazánkban a szocializmushoz vezető úton pártunk mindig együtt haladt a szakszervezetekkel. Az elmúlt évek forradalmi átalakulása során egyetlen olyan mozzanat sem volt, amelyhez a szakszervezetek ne járultak volna hozzá javaslataikkal és tetteikkel. Erre büszkék lehetnek a szakszervezetek tagjai. Örömmel állapítjuk meg azt is, hogy a szakszervezetek befolyása társadalmunk minden területén – a gazdaságban és a tudományban, a szociálpolitikában, a kulturális kérdésekben és a művészetben – jelentősen növekedett a VIII. pártkongresszus óta. Ez főként a nagy munkásközpontokban érezhető, amelyek egyúttal szocialista életünk centrumai is.

Ma teljes joggal elmondhatjuk: az FDGB (Freies Deutsche Gewerkschaftsbund = Szabad Német Szakszervezeti Szövetség, az NDK szakszervezeteinek központja) tiszteletre méltó helyet foglal el szocialista átrsadalmunkban, nagy érdemei vannak, és tevékenységével tekintélyt vívott ki magának. Minden, a szocializmus fejlődésével és a dolgozók mindennapi életével összefüggő kérdésben nagy súlya van szavatoknak Ez a jövőben is így lesz. A szakszervezetek mint a munkások, az alkalmazottak és az értelmiségeik képviseletei a jövőben is hallatják majd szavukat és érvényesíteni fogják befolyásukat szocialista fejlődésünk minden fontos kérdésében. A szocializmust csak erős és aktív szakszervezetekkel lehet felépíteni. Az FDGB-nek tehát nemcsak jelentős forradalmi hagyományai vannak, hanem nagy forradalmi perspektívái is.

A DOLGOZÓK SZÜKSÉGLETEINEK KIELÉGÍTÉSÉÉRT

Közös munkánk középpontjában a VIII. kongresszuson elhatározott főfeladat áll: szüntelenül emelnünk kell népünk életszínvonalát, és megteremteni ehhez a szükséges gazdasági feltételeket. Ehhez a szakszervezeti tevékenység valamennyi ágának hozzá kell járulnia. Nagyobb lehetőségeket adunk a szakszervezeti érdekképviselet érvényesülésére. Például a legszebb szállóinkat átadtuk a dolgozók üdültetésére, de egyébként is fejlődött az üdültetési rendszer, a gyógyüdültetés, s itt kell megemlíte-

nünk az NSZEP KB, az FDGB Elnöksége és az NDK Minisztertanácsa által együttesen hozott legújabb szociálpolitikai határozatokat is. Ezek köztársaságunk alapítása óta a legszélesebb köröket érintő határozatok. Nem szükséges itt most részleteznem őket, mindenki pontosan tudja, mit jelentenek ezek a határozatok neki, családjának és az egész társadalomnak.

Ezt az irányvonalat a dolgozók örömmel fogadták. Érzik, hogy érdemes szorgalmasan dolgozni. Megértik politikánk alapját, azt, hogy a gazdaság nem öncélú, hanem a lakosság igényeinek és szükségleteinek egyre jobb kielégítését szolgálja. Ami ezzel kapcsolatban a szakszervezeteket illeti, továbbra is mindent meg kell tenniük, hogy az üzemekben a dolgozók szükségleteit számon tartsák és a lehetőségek szerint kielégítsék. Végül is az üzemekben vívják az NDK megerősítéséért a legnagyobb csatákat, amelyek megteremtik az életszínvonal emeléséhez szükséges feltételeket. És éppen itt mutatkozik meg ismételten, hogy mi a szakszervezetek szerepe a szocializmusban. Nincs mindig lehetőség nagyszabású intézkedésekre és költséges beruházásokra. Megértéssel és kezdeményező kedvvel nagy anyagi ráfordítás nélkül is lényegesen javítani lehet a munkások életén. Ez állandó feladata a szakszervezeteknek, és sokat segített már benne az a szívósság, amelyet a VIII. pártkongresszus a szakszervezeti tisztségviselők jó tulajdonságának ítélt. Mindenesetre a munkások és alkalmazottak előtt egyre világosabbá válik, hogy politikánk a munkásosztály és az egész nép érdekét szolgálja.

A szakszervezeti munka azért is értékes, mert főfeladatunkat egységében látja és valósítja meg. A szakszervezetek ismereteinek, a dolgozók munka- és életkörülményei sokoldalú javítására tett intézkedéseiknek párosulnia kell a szocialista munkaverseny támogatásával. A munkaverseny elősegíti a termelékenység növekedését, a munka nagyobb hatékonyságát és ezáltal a nemzeti jövedelem állandó emelkedését. A nagyobb teljesítmények és a társadalmi fejlődés kölcsönhatása előrehaladásunk tulajdonképpeni magva. Mindenki tudja: csak azt fogyaszthatjuk el, amit megtermeltünk. Ez minden vonatkozásban érvényes. Éppen ennek a felismerése vezetett az NSZEP Központi Bizottságának 5. ülése után a szocialista munkaverseny fellendüléséhez, amelyben az FDGB üzemi funkcionáriusainak és tagjainak nagy szerepük volt.

Ez a tömegmozgalom mutatja, hogy milyen mozgósító hatása volt a VIII. pártkongresszus alapelveinek. A munkásoknak érdemes jól dolgozniuk, ez még jobb termelési eredmények elérésére ösztönzi őket, és ezáltal lehetővé teszik a folyamatos és stabil fejlődést. Új munkásegyéniségek fejlődnek ki e folyamatokban, akik jobban megértik a gazdasági össze-

függéseket, növekszik az újítók és ésszerűsítők száma és tekintélye. Ilyen módon szélesedik, élénkül és egyre hatékonyabbá válik a szocialista munkaverseny.

Kedves elvtársak és kollégák!

Nagy megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy kongresszusotok hozzájárul ahhoz, hogy tárgyilagosan megvizsgálhassátok az elmúlt évek tapasztalatait, és levonhassátok belőlük a jövőre vonatkozó következtetéseket. Ezek különböző területekre vonatkoznak. Ilyen például, hogy szorosabbá vált a munkások, a tudósok és a műszakiak együttműködése. Ezt nagyon fontosnak tartjuk. A tudományos-technikai haladás megköveteli, hogy a termelésben részt vevők a jövőben még szorosabb kapcsolatban álljanak egymással. Ennek megfelelően a szakszervezeteknek, amelyek soraiban ott vannak a munkások és az értelmiségiek, elő kell segíteniük ezt a szövetséget és növelniük kell hatékonyságát.

A „Szocialista módon dolgozni, tanulni, élni" mozgalomban, amely hatásosan formálja a dolgozók öntudatát, emberi kapcsolatait és magatartását, bizonyos új jelenségek figyelhetők meg. Számos szakszervezeti tag úgy véli, hogy ideje volna gondosan megvizsgálni: hogyan lehetne fejleszteni a szocialista munkaverseny e fontos formáját. Úgy vélem, igazuk van. Régi tapasztalat, hogy a haladás új problémákat és új feladatokat teremt, és új lehetőségeket is feltár, amelyeket feltétlenül figyelembe kell venni.

Bizonyára mindenki érzi, hogy gazdasági fejlődésünk ismét tervszerűbbé, folyamatosabbá, kiegyensúlyozottabbá vált. Az első 5 hónapban 1,5 milliárd márkával teljesítettük túl az ipar tervét. Egy évvel ezelőtt sokan nem hitték volna, hogy az idei nyár elejére gazdaságunk ilyen színvonalon fog állni. Természetesen azért nem hagyjuk figyelmen kívül a még meglevő hibákat és elmaradásokat. A párt Politikai Bizottsága a közelmúltban mélyrehatóan tanulmányozta a terv teljesítésének feltételeit és olyan intézkedéseket tett, amelyek támogatják a dolgozók erőfeszítéseit, hogy az aránytalanságok egy részét minél hamarabb megszüntethessék.

Ma már nyilvánvaló, hogy a VIII. pártkongresszus irányvonala alapján megkezdődött a gazdasági fellendülés. Az is világos: ahhoz, hogy ezt a fellendülést tartóssá tudjuk tenni, sőt meggyorsítsuk, nagyobb igényt kell támasztani mindenki munkájával szemben. Ötéves tervünk szerint az átmenetet a nagyobb növekedési ütemhez most kell előkészítenünk és az új esztendőben megvalósítanunk. Gazdaságpolitikánk realizálásának igen érdekes fázisában vagyunk tehát, abban a szakaszban, amelyben a dolgo-

zók és így a szakszervezetek előtt is sok fontos, egymással szorosan összefüggő feladat áll.

Először is a tervfeladatokat továbbra is fegyelmezetten kell teljesíteni, és ez megkönnyíti, hogy 1973-ban gyorsabb ütemre térhessünk át. A gyárakban is tartanak majd tanácskozásokat a jövő évi tervvel kapcsolatban. Arra kérünk benneteket és a felelős gazdasági tisztségviselőket, hogy vegyétek nagyon komolyan ezeket a megbeszéléseket. Sok dolgozónak és bizalminak okozott már bosszúságot, hogy a megtárgyalt és elhatározott mutatószámokat és célokat később megváltoztatták. Ez nekünk sem tetszik. Sokat tettünk azért, hogy a tervet megtartsák, hogy a tervnek ismét nagyobb tekintélye legyen. Így jobbak a lehetőségek arra, hogy a tervmegbeszéléseken a dolgozók jól előkészítsék a jövő évi munkát.

Az első kívánalom ezzel kapcsolatban természetesen az állami előirányzatok teljesítése, sőt túlteljesítése. A reális terv nem azonos a kényelmes tervvel, számol a dolgozók kezdeményezéseivel és azzal a képességükkel is, hogy legyőzik a nehézségeket. Olyan megoldásokkal, amelyek csak papíron léteznek, nem lehet előrejutni. A céloknak elérhetőknek kell lenniük. Igényes feladatokat kell állítanunk a munkások elé, amelyeket elfogadnak és kezeskednek végrehajtásukért. A dolgozók szemében a VIII. kongresszus gazdaságpolitikája a reális tervezés biztosítéka és annak is kell maradnia.

Van egy fontos probléma, amely közvetlen kapcsolatban áll a főfeladat teljesítésével. Mindannyian egyetértünk abban, hogy bővült a lakosság ellátását szolgáló fogyasztási cikkek választéka, de még bőven van tennivaló. Ez elsősorban a fogyasztási cikkeket gyártó iparágakra vonatkozik, de a többi üzemnek is kötelessége, hogy hozzájáruljon a jó minőségű fogyasztási cikkek gyártásának a növeléséhez. A munkásoknak, mérnököknek és tudósoknak ezért még egyszer meg kell vizsgálniuk minden lehetőséget és eldönteni: hogyan lehet bővíteni a fogyasztási cikkek választékát. Szükség lesz rá, hogy több nagyüzemben külön részlegeket alakítsanak fogyasztási cikkek gyártására. Fontos államügynek tartjuk, hogy az emberek több, jobb és tetszetősebb áruhoz jussanak. Ide tartozik még a munkások és alkalmazottak lakásviszonyainak a megjavítása is. Mindezek a terv diktálta feladatok, amelyek megoldásában közös erőfeszítéssel akarunk valamennyien részt vállalni.

Kedves kollégák, kedves elvtársak!

A VIII. pártkongresszus egyik fontos vezéreszméje, hogy a mai feladatok meghatározásakor a jövőre is gondoljunk. Ha sikerül biztosítani a helyes gazdasági arányokat, akkor szükségessé és lehetővé válik, hogy alaposabban és hosszú távon foglalkozzunk a gazdasági perspektívával.

A párt vezetősége számolt ezzel, és hozzákezdett a hosszú lejáratú, az 1975 utáni időszakra vonatkozó terv fő irányvonalainak a kidolgozásához. Ezzel kapcsolatban tovább foglalkozunk a termelés koncentrációjának a kérdéseivel, azzal, hogyan kapcsoljuk össze minél hatékonyabban a termelést a tudománnyal, hogyan gyorsítsuk meg a lakásépítkezést, mik a teendőink az életszínvonal további emelésében. Ezeket a célokat figyelembe véve fáradozunk azon, hogy tökéletesítsük a vezetés tudományát. Mindezekben a kérdésekben támaszkodhatunk a Szovjetunió értékes tapasztalataira — eggyel több érv amellett: milyen fontos, hogy szovjet elvtársainkkal együtt tervezzünk, együtt építsük az új társadalmat.

Ezzel az előretekintő munkával a figyelmet a színvonalas vezetésre irányítjuk, ami a tudományos-technikai forradalom és a szocialista társadalom előnyei összekapcsolásának lényeges kérdése. Az okos vezetés nagyobb biztonságot jelent tervezésünk éves és ötéves szakaszaiban és lehetővé teszi, hogy a szocialista gazdasági integráció tervei még nagyobb időszakot fogjanak át, nagyobb méretekben és nagyobb hatásfokkal dolgozhassunk.

Kedves kollégák!

A kongresszusi vitában világosan visszatükröződtek az élet tényei. Ezek a tények azt hirdetik, hogy a VIII. pártkongresszus munkáspolitikája a gyakorlatban egyre inkább munkáskezdeményezéssé válik: konkrét teljesítményekben és jó eredményekben realizálódik. Pártkongresszusunk határozatainak eszmei mondanivalója mind mélyebbre hatol az emberek tudatában, mindinkább meghatározza cselekedeteiket.

A SZOCIALISTA KÖZÖSSÉG TAGJAKÉNT ÉPÍTJÜK JÖVŐNKET

Miért lehet népünk ilyen biztos a dolgában, miért dolgozhatunk telve optimizmussal és ilyen messzire ható terveken? Azért, mert a mi korunkban a szocializmus megújítja az emberi társadalom létformáit. Azért, mert a Szovjetunióval szövetségben és a szocialista közösség tagjaként építjük jövőnket. Politikai céljaink, mindaz, amit akarunk és amit teszünk, megfelelnek a nép érdekeinek, ugyanakkor ahhoz is hozzájárulnak, hogy a szocializmus helyzete erősödjék, és az erőviszonyok továbbra is a szocializmus javára változzanak. Egyszóval: lépést tartunk a történelemmel. A Szovjetunióval és a többi szocialista országgal együtt arra törekszünk, hogy a szocialista világrendszer a népek összetartó család-

jává váljék, amelyben a föld népei a jövő szabad emberei társadalmának példaképét láthassák.

Néhány hónap múlva lesz a Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója. A Szovjetunió dicső kommunista pártjával és a szovjet néppel együtt készülünk erre a jubileumra, amely valóban világtörténelmi jelentőségű. Lenin országa, amely a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmével alakult meg, kiállta a történelem próbáját. Úttörő abban is, hogy felépítette az első szocialista társadalmi rendszert az emberiség életében. Megállta a helyét a Nagy Honvédő Háború nehéz és hősi éveiben, a fasizmus elleni küzdelemben. Ma is legeltökéltebb élharcosa a világ békéjének, a demokráciának és a szocializmusnak.

A szocializmus a földnek ma már nemcsak az egyhatodán, hanem az egynegyedén uralkodik, és a föld lakóinak egyharmada él e társadalom tulajdonviszonyai között. Boldogok és büszkék vagyunk arra, hogy az NDK is tagja a szocialista országok közösségének, amely a Szovjetunió körül tömörül.

Az elmúlt években a szocialista országok a világ szilárdan és dinamikusan fejlődő területévé váltak. A kapitalizmus viszont egyre mélyebbre süllyed általános válságában, összeforraszthatatlan repedései, antihumánus vonásai korunkban mindinkább a dolgozók növekvő létbizonytalanságában, a stagnálásban, az inflációban és a pénzügyi válságokban nyilvánulnak meg. Ez a társadalom már a múlté. A jövő a szocializmusé, és ennek tudatában oldjuk meg a jelen feladatait.

Az NDK és a szocialista országok a szocialista gazdasági integráció révén fonják szorosabbra kapcsolataikat. Néhány tényből kiviláglik, hogy ez milyen távlatokat nyit meg, és milyen anyagi és szellemi potenciált jelent. 1966-tól 1970-ig a KGST országaiban az ipari termelés évi átlagos növekedésének tempója 1,6-szerese volt a fejlett tőkésállamokénak. Az Egyesült Államokkal összehasonlítva a növekedés 2,6-szeres. Ha ehhez hozzávesszük, hogy országaink ipari termelésének a jelenlegi ötéves tervidőszakban a másfélszeresére kell emelkednie, rögtön kitűnik, hogy milyen mértékben erősödhet a szocializmus hatása a világ eseményeire, az emberek tetteinek és gondolkodásának alakulására.

Kedves barátaim és elvtársak!

Mi lenne az értéke a terveknek és a nép boldogulásáért való minden fáradozásnak, ha ezek nem vonatkoznának arra is: mit szükséges és lehetséges megtenni azért, hogy a szocializmus felépítéséhez nélkülözhetetlen békét biztosíthassuk?

Külpolitikánk középpontjában olyan kérdések állnak, mint a szocializmus felépítéséhez szükséges legkedvezőbb külső feltételek megteremtése;

hozzájárulás ahhoz, hogy az emberiség megszabaduljon a háború rémétől; baráti szolidaritás vállalása az imperializmus ellen vívott világméretű harcban. Ez a politika megegyezik a SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott békeprogrammal. Elmondhatjuk: szövetségünk a Szovjetunióval és kommunista pártjával külpolitikánk alfája és omegája. Külpolitikánkat a szocialista közösség országaival közösen, összehangoltan valósítjuk meg, és mindenki meggyőződhet róla, hogy ennek megvannak az eredményei. Egyszersmind a szocialista országok külpolitikai érdekei megegyeznek valamennyi népnek a békéhez fűződő érdekeivel.

Az egész világ, de főként Európa számára nagy a jelentősége annak, hogy a Szovjetunió és a többi szocialista ország harca a béke megszilárdításáért messzemenő eredményekhez vezetett. Új fejezetett nyitott a népek életében, amelyben a béke már nem elérhetetlen álom, nem a szerencse függvénye, hanem elérhető valóság lehet.

Természetesen semmiféle illuziót nem táplálunk az imperializmusról, legkevésbé nyugatnémet változatáról. Elegendő történelmi tapasztalatunk van, és napjainkban is tanúi lehetünk az imperialisták gaztetteinek. Ezért a Szovjetunióval és a Varsói Szerződés tagállamaival szövetségben továbbra is megteszünk minden szükséges intézkedést a szocializmus védelmére. A továbbiakban is megfontoltan és következetesen fogunk cselekedni, hogy az imperializmus agresszív erőinek szándékait idejében keresztülhúzzuk. A béke biztosítására egyetlen lépést sem lehet harc nélkül megtenni. Amellett nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ahol az adott körülmények következtében az imperialisták lemondanak a fegyveres erőszakról, ott fokozott mértékben folyamodnak az antikommunizmushoz, a nacionalizmushoz és az ideológiai bomlasztás más eszközeihez. Nem hanyagolhatjuk el tehát a küzdelmet a polgári ideológia ellen, ellenkezőleg, fokoznunk kell.

Ideológiánk a munkásosztály ideológiája. Két nagy német tudós, Karl Marx és Friedrich Engels alkotta meg, V. I. Lenin zseniális módon tovább fejlesztette, és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom vitte először diadalra. Ez az ideológia legyőzhetetlen, mondta Lenin, mert igaz. Igaz, mert felfedte az emberi társadalom fejlődéstörvényeit. Legyőzhetetlen, mert megfelel a munkásosztály, valamennyi dolgozó érdekeinek. Ideológiai téren nem lehetséges békés egymás mellett élés. Napjainkban is érvényes alapelv: aki nem vesz részt az ideológiai harcban, az nem kommunista, mert átengedi a szellemi hadszínteret az imperialistáknak. És nekünk nincs szándékunkban ezt a hadszínteret az imperialistáknak átengedni.

A tény az – és ez napjaink osztályharcának dialektikája –, hogy a nem-

zetközi erőviszonyok reális feltételei között a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének elvei érvényesülnek, főként Európában. Ez az imperializmus számára kedvezőtlenebbé vált erőviszonyok alakulásával függ össze. A békés egymás mellett élés lenini elvének az a célja, hogy kikapcsolja a háborút mint az államok egymás közti ellentéteinek megoldási módját, lemondjon az erőszak alkalmazásáról vagy az azzal való fenyegetésről, elismerje a határok sérthetetlenségét, és tiszteletben tartsa az országok szuverenitását, egyenlőségét és függetlenségét. Csakis ezen elvek alapján fejlődhet a békés egymás mellett élés és lehet a népek hasznára.

Most a békés egymás mellett élést az Egyesült Államok is elismerte. A Nixon elnökkel folytatott moszkvai tárgyalásokon a Szovjetunió elérte, hogy még a legerősebb imperialista állam is kötelezettséget vállalt arra, hogy óvakodni fog háborús konfliktusok kirobbantásától. A Szovjetunió következetes, de rugalmas politikája révén sikerült megegyezésre jutni és olyan egyezményeket kötni, amelyek csökkentik a termonukleáris háború veszélyét.

Így a Szovjetunió és az Egyesült Államok vezetőinek találkozását nagyra kell értékelni a béke és az enyhülés szempontjából. És külön ki kell emelni azt a szolgálatot, amelyet a Szovjetunió tett azzal, hogy a fejlődés ilyen irányt vett. Ezért erről a kongresszusról is üdvözletünket és köszönetünket küldjük az SZKP Központi Bizottságának, a Szovjetunió kormányának és Leonyid Brezsnyev elvtársnak, az SZKP KB főtitkárának személy szerint is.

FELELŐSSÉGÜNK A NEMZETKÖZI OSZTÁLYHARCBAN

A szovjet–nyugatnémet és a lengyel–nyugatnémet szerződéseket már ratifikálták. A Nyugat-Berlinről szóló négyhatalmi egyezmény és az NSZK-val, valamint a nyugat-berlini szenátussal kötött megállapodásaink is érvénybe léptek. Aláírtuk a közlekedési szerződést, az első államszerződést az NDK és az NSZK között. Az egész világ tudja, hogy államunk konstruktívan járult hozzá e szerződés létrehozásához. Most az a feladat, hogy élettel töltsük meg ezeket az okmányokat. Ha ez sikerül, akkor az európai politikai helyzet továbbra is a béke, a biztonság és az együttműködés irányába fejlődik.

A nemzetközi jog szempontjából érvényes szerződéskötés alapul szolgál ahhoz, hogy új viszony jöjjön létre az NDK és az NSZK között. Most már a bonni kormányon múlik, hogyan fog élni ezzel az új lehető-

séggel. Köztudomású, hogy éppen eszmecsere folyik közöttünk a normális kapcsolatok megteremtéséről, és mi készségünket nyilvánítottuk az ehhez szükséges, a nemzetközi jog előírásainak megfelelő megegyezésre. Ezt nemcsak általában tettük, hanem konkrétan és mindenki számára érthetően – amit itt, köztársaságunk munkásosztályának képviselői előtt ismételten szeretnék aláhúzni. A javaslatokat előterjesztettük, és reméljük, mindkét fél számára elfogadhatóak. A már említett szerződésekben lefektetett alapelvek a jelenlegi európai határok sérthetetlenségéről, az erőszaktól való tartózkodásról, a szuverenitásról és az egyenlőségről remélhetőleg megkönnyíti majd az útját annak, hogy józan megoldások jöjjenek létre. Mindenesetre szükséges, hogy az NSZK kormánya hagyjon fel az NDK bel- és külügyeibe való bármiféle beavatkozással!

Annyi bizonyos: továbbra is következetesen a békés egymás mellett élés politikájának alapelveit követjük, szeretnénk segíteni abban, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok között normalizálódjanak a kapcsolatok, ami a további európai enyhülést szolgálja. Nem hunyhatunk szemet azonban afölött, hogy vannak az NSZK-ban emberek, akiknek nem tetszik ez az irányzat. Abban reménykednek, hogy megakadályozhatják az NDK és az NSZK között már megindult eszmecserét a két ország viszonyának normalizálásáról azzal, hogy nemzetközileg diszkriminálják az NDK-t és mindenféle nacionalista buktatókat próbálnak állítani. A dolgok azonban az efféle kísérletek ellenére is jól haladnak.

Mi céltudatosan követjük a VIII. pártkongresszus által meghatározott külpolitikát. Kitartunk az NDK és az NSZK közötti kapcsolatok normalizálása mellett, és nem hagyjuk magunkat befolyásolni semmiféle fecsegéstől holmi „belnémet", „össznémet" „kis-" vagy „nagynémet" ügyekről. Micsoda értelmetlen ostobaságok! Az NDK és az NSZK közötti kapcsolatok normalizálásáért folyó eszmecseréknek éppen az a céljuk, hogy a nemzetközi jognak megfelelő megállapodásokat kössünk. Ezáltal olyan fejlődési irányvonal alakulhat ki, amelyik az NDK és az NSZK békés egymás mellett éléséhez vezethet, normális, jószomszédi kapcsolatokhoz és végül is együttműködéshez a béke érdekében, mindkét ország népének érdekében.

Minden régi előítéletet el kell vetnünk, és úgy kell venni a dolgokat, amilyenek. Az NSZK kapitalista állam, tagja a NATO-nak és a Közös Piacnak. Az NDK szocialista állam, tagja a Varsói Szerződésnek és a KGST-nek. Ezek mellett a tények mellett egyetlen reálisan gondolkodó politikus sem mehet el. Egyre világosabbá válik, hogy az NDK és az NSZK közötti új kapcsolatok alapelveit éppen a már felsorolt szerződések életbelépése teremtette meg.

A Szovjetunióval és a baráti államokkal együtt az NDK is részt vesz a Helsinkiben rendezendő európai biztonsági és együttműködési konferencia előkészítésében. Ma már le lehet mérni, milyen fontos szerepet játszhat kontinensünk az emberiség életében, ha végre a tartós béke területévé válik, ahol szuverén és egyenjogú államok békésen élnek egymás mellett. Ezt a célt támogatva folytatjuk külpolitikánkat. Ez annál sikeresebb lesz, minél jobban előrehaladunk hazánk szocialista építésében, mert jobban, mint valaha igaz napjainkban a jelszó: minél erősebb a szocializmus, annál biztosabb a béke.

Kedves küldöttek!

Ha pillantást vetünk az osztályharc színterére, világossá válik köztársaságunk felelőssége. Ereje elválaszthatatlan a szakszervezetek jó munkájától. A szakszervezeteket Lenin találó szóval a szocializmus, a gazdálkodás és az irányítás iskoláinak nevezte. A szakszervezetek a marxizmus–leninizmus iskolái – és mi támogatjuk azt a javaslatot, hogy fejlesszük tovább a szakszervezeti tömegiskoláztatást. Szoros kapcsolatban az üzemekkel a szakszervezetek a forradalmi elmélet és gyakorlat iskolái, a szocialista munka, a szocialista együttélés iskolái, a munkások iskolái, amelyek a dolgozókat a gazdasági vezetésben és az államügyekben való részvételre készítik fel.

A szakszervezeti munka sikereihez pártunk tagjainak milliói járultak hozzá, napról napra helytállnak a különféle szakszervezeti funkciókban és képviselik a dolgozók érdekeit. Szeretném felhasználni ezt az alkalmat arra, hogy köszönetet mondjak és további sikeres munkát kívánjak nekik.

A szakszervezetek mindig biztosak lehetnek pártunk támogatásában. Ebben is Marx, Lenin és Engels tanításait követjük. Soha nem felejtjük el, és mindig megszívleljük, amit elvtársaink, Ernst Thälmann, Wilhelm Pieck és Otto Grotewohl hangoztattak, hogy a szakszervezeti kérdést a „párt és az osztály viszonya határozza meg". Ha kapcsolatunk a munkásosztállyal ma jó és szilárd, abban a szakszervezetekhez való viszonyunknak és a szakszervezetek munkájának is fontos szerepe van. Az elvtársi együttműködés a Német Szocialista Egységpárt és a Szabad Német Szakszervezeti Szövetség között még sohasem volt olyan szoros, mint ma. Ebben a vonatkozásban is új szakasz kezdődött a VIII. pártkongresszus óta. És ez nyilvánvalóan hasznára válik országunkban a szocializmus építésének.

Az NSZEP Központi Bizottsága nevében sok sikert kívánok a kongresszusnak és további eredményes munkát a szakszervezeti szövetségnek a szocializmus építésében, az NDK munkásainak és alkalmazottainak érdekképviseletében.

AZ NDK IFJÚSÁGA ÉS KORUNK FELADATAI

RÉSZLETEK A SZABAD NÉMET IFJÚSÁG TISZTSÉGVISELŐINEK BERLINI KONFERENCIÁJÁN ELHANGZOTT BESZÉDBŐL

1972. OKTÓBER 20.

Kedves barátaim és elvtársak!

Feladataink megoldásához úgy látunk hozzá, hogy tudatában vagyunk: állandóan változó világban élünk. Egy ma élő fiatalembernek, aki hű a szocializmus ügyéhez, szüntelenül arra kell törekednie, hogy megértse a nemzetközi fejlődés összefüggéseit, és hogy szocialista munkás-paraszt államunk milyen helyet foglal el azokban. Az ilyen hozzállás mindig segített abban, hogy a helyes utat kövessük. A haladás és a reakció, a szocializmus és az imperializmus erőinek növekvő és az egész világra kiterjedő ellentéte láttán mindenkinek állást kell foglalnia – akár fiatal, akár öreg. E nélkül nem cselekedhet céltudatosan. Számunkra ez az állásfoglalás azt jelenti, hogy egész valónkat a társadalmi haladásnak, a forradalmi világmozgalom legnagyobb eredményeinek, a létező szocializmusnak a szolgálatába állítjuk. Azt jelenti, hogy elszántan küzdünk az imperializmus, az emberiség legnagyobb ellensége ellen. Azt jelenti, hogy szolidárisak vagyunk mindazokkal, akik ma a világon a békéért és a függetlenségért, a demokráciáért és a szocializmusért harcolnak.

A DÖNTŐ ERŐ A SZOCIALISTA VILÁGRENDSZER

Mi a világot a maga valóságában látjuk. Kétségtelen, hogy ma nagyobbak az esélyek arra, hogy megakadályozzuk a háborús konfliktusokat és megszüntessük a meglevő háborús tűzfészkeket. A politikai színtéren egyre több példa bizonyítja, hogy a különböző társadalmi rendszerű országok közötti békés egymás mellett élés politikája mind nagyobb teret nyer. Ismerjük ennek az előnyös változásnak az okát is: az erőviszonyok a szocializmus és a béke híveinek a javára tolódtak el.

Az események menete bizonyítja, hogy a szocialista világrendszer, a Szovjetunió köré tömörült szocialista államok közössége korunk döntő forradalmi ereje. Az ő előrehaladásuk az a döntő bázis, amely az egész

emberiségnek szilárd támaszt nyújt a békéért, a függetlenségért és a társadalmi haladásért vívott küzdelemben.

A szocializmus növekvő politikai befolyása állandóan erősödő gazdasági alapján nyugszik. Csak két számot említek, amelyek önmagukért beszélnek. Az elmúlt két évben a szocialista országok részvétele a világ ipari termelésében 20 százalékról 40 százalékra emelkedett, ugyanakkor a kapitalista államoké 75 százalékról 54 százalékra csökkent. Sőt mi több: nincs a világon még egy olyan államcsoportosulás, mint a szocialista közösség, amelyik a közös gazdaságpolitikának ilyen hosszú lejáratú, tudományosan megalapozott programjával rendelkezne. A szocialista gazdasági integrációnak ezt a komplex programját 15–20 éves időszakra tervezik. Megvalósításának eredményeképpen az egyes testvéri államok népgazdasága egyre szorosabban fonódik majd össze egymással. Ez lehetővé fogja tenni, hogy a KGST-államok ipari termelésüket 10 éven belül megkétszerezzék.

Ehhez járul a szocializmus ideológiai és morális fölénye. A szocializmusban a dolgozó ember érdekei és szükségletei állnak minden ténykedés középpontjában. A szocializmusban minden társadalmi terv a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség, valamennyi dolgozó javát kívánja szolgálni. A szocializmusban a dolgozó ember tudja, hogy a társadalomnak szüksége van rá, és neki is megvan minden lehetősége arra, hogy segítsen a társadalom építésében. Ez, kedves barátaim, annak köszönhető, hogy az ember megszabadult a kapitalista kizsákmányolástól, és hogy fejlett szocialista társadalomban élhet. Ennek a történelmi fejlődésnek a fő ereje a legyőzhetetlen Szovjetunió. Ma a Szovjetunió testvéri népei kommunista pártjuk köré tömörülve arra törekszenek, hogy megteremtsék a kommunizmus anyagi-technikai bázisát. A szocialista világrendszer kialakulása és fejlődése pedig egyre nagyobb mértékben befolyásolja a nemzetközi helyzetet.

Okkal ünnepeljük néhány hónap múlva a Szocialista Szovjet Köztársaságok Szövetsége alapításának 50. évfordulóját mint saját ünnepünket. Több mint félévszázados az orosz és a német proletariátus szoros testvéri kapcsolata. Rosa Luxemburg volt az, aki V. I. Leninnel együtt az II. Internacionálé 1907-es stuttgarti kongresszusán az imperialista háború elleni fontos határozatot javasolta. Karl Liebknecht és Rosa Luxemburg a német proletariátus más forradalmi vezetőivel együtt lelkesen üdvözölte a Lenin által szervezett októberi forradalom győzelmét. Ernst Thälmann tanította nekünk, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja, a Szovjetunió iránt érzett barátság a fokmérője annak, hogy kommunista-e

valaki, vagy sem. Így volt ez a múltban, ma is így van, és a jövőben is így lesz.

Soha nem fogjuk elfelejteni, hogy a dicsőséges szovjet hadseregnek és az egész szovjet népnek a Nagy Honvédő Háborúban vívott harca tette lehetővé, hogy ma létezik a Német Demokratikus Köztársaság. A Szovjetunió szabadította meg népünket a fasizmustól, és utána segítő kezet nyújtott nekünk, hogy új életet kezdhessünk. Fejlődésünk minden fázisában mellettünk állt és ma – ezt büszkén és boldogan mondjuk – eltéphetetlen baráti szövetség köt össze bennünket.

A VILÁGMÉRETŰ BÉKEOFFENZÍVA EREDMÉNYEI

Az alapjaiban megváltozott világpolitikai helyzet oda vezetett, hogy az imperialistáknak már nem tetszik ez a világ, mert már régóta nem igazgathatják kényük-kedvük szerint. Már a polgári publicisták is bevallják, hogy összeszűkült az imperializmus cselekvési köre. Manapság az egész világ észleli a szocializmus világméretű békeoffenzívájának eredményeit. Teljes joggal mondhatjuk, hogy a híres lenini békedekrétumtól, amelyet a szovjethatalom születésekor adtak ki, egyenes, bár kemény harcokkal kikövezett út vezetett ahhoz a mai békeprogramhoz, amelyet az SZKP XXIV. kongresszusán fogalmaztak meg. És ma már senki sem hagyhatja figyelmen kívül a szocializmus hatalmát, erejét és a népek békeakaratát anélkül, hogy ezzel kárt ne okozzon önmagának.

Korunk dialektikájához tartozik, hogy manapság a békeharc, a fejlődés több síkon és különféle formákban folyik. A szocialista államok a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének megvalósításáért vívott állhatatos küzdelmüket összekapcsolják az imperializmus agresszív mesterkedéseinek visszaverésével és azzal, hogy következetesen támogatják minden népnek és a világ minden haladó erejének a függetlenségért, a demokráciáért és a társadalmi haladásért vívott harcát.

Éppen ezért itt, az FDJ-aktivisták internacionalista szellemtől áthatott tanácskozásán, amelyet a Világifjúsági Találkozó előkészítésére rendeztek, töretlen szolidaritásunkat nyilvánítjuk ki a bátor vietnami néppel, Laosz és Kambodzsa népeivel. Az indokínai népek jól tudják, hogy mit jelent az imperialista agresszió. Az Egyesült Államok minden lelkiismeret-furdalás nélkül bombáz városokat és falvakat, iskolákat és kórházakat, bombázza a Vietnam számára létfontosságú gátakat. Naponta növekszik az agresszorok bűnlistája. Noha a vietnami háború befejezéséért és az indokínai népek jogos követeléseiért folyó küzdelem még nem ért

véget, az imperialista agresszoroknak be kell látniuk, hogy a bátor Vietnam – a Szovjetunió, a többi szocialista ország és a világ haladó erőinek támogatásával – legyőzhetetlen. Ezt a végkövetkeztetést előbb-utóbb az Egyesült Államok kormányzatának is le kell vonnia.

Élesen elítéljük az izraeli imperialisták még mindig tartó közel-keleti agresszióját is. Támogatjuk az arab államokat abban a követelésükben, hogy az agresszoroknak ki kell üríteniük az általuk elfoglalt területeket.

A politikai, diplomáciai és katonai eszközökkel is folyó harc ezeknek a konfliktusgócoknak a felszámolásáért továbbra is fontos teendőnk a tartós béke érdekében. Amellett azt is figyelembe kell vennünk, hogy az imperializmus ellen vívott harc sikerei nem jelentkeznek egyik napról a másikra, és nem egyszerre a világ különböző tájain. Ezért kell a szocializmus védelmi erejét minden tekintetben növelni. Az imperializmus elleni küzdelemben döntő fontossága van annak, hogy a hosszú lejáratú tényezőket – elsősorban a szocialista világ növekvő hatalmát és a kapitalizmus hanyatlását – már ma fel kell használni a megérett nemzetközi kérdések megoldására. Kétségtelen, hogy az európai békéért és biztonságért vívott küzdelem sikere és a szocialista és kapitalista államok közötti békés egymás mellett élés elveinek érvényre juttatása előnyösebb feltételeket teremt majd a még létező háborús gócok felszámolására.

Kedves elvtársak, kedves barátaim!

Ha szemügyre vesszük a nemzetközi helyzet alakulását, akkor elmondhatjuk: nemcsak az sikerült, hogy áthúzzuk a legagresszívabb imperialista köröknek a termonukleáris háború kirobbantására törő terveit, hanem a világbéke megszilárdításához is közelebb jutottunk egy lépéssel. A legnagyobb elismerés ezért a Szovjetunió Kommunista Pártját és a Szovjetunió kormányát illeti szilárd elvi alapokon nyugvó, emellett rugalmas külpolitikájukért. Ennek köszönhető, hogy az imperializmus vezető hatalma, az Egyesült Államok szerződéseket kötött a Szovjetunióval azzal a céllal, hogy korlátozzák a fegyverkezési versenyt. Az Egyesült Államok kormánya kötelezte magát, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok közötti kapcsolatok kialakítására a békés egymás mellett élést fogadja el alapul. A megegyezések, melyeket a Szovjetunió és a többi szocialista állam kötött a tőkésországok kormányaival, ugyanebbe az irányba vezetnek és elősegítik a normális kapcsolatok kialakulását.

A Szovjetunió és a vele szövetséges szocialista államok újabb és újabb lépéseket tesznek, hogy a békés egymás mellett élést a különböző társadalmi rendszerű államok közötti kapcsolatok normájaként fogadtassák el. Erről tanúskodott az ENSZ XXVII. közgyűlésén a Szovjetunió külügyminisztere által előterjesztett javaslat „az erőszakról való lemondásról a

nemzetközi kapcsolatokban, az atomfegyverek használatának egyszer s mindenkorra való eltiltásáról".

Ma csak a békés egymás mellett élés nyújt lehetőséget az atomháború elkerülésére. Egyszersmind előnyös feltételeket teremt a jószomszédi kapcsolatok kialakulására. Természetesen ez a józan külpolitikai elv nem tünteti el a szocializmus és a kapitalizmus közötti ellentéteket. Ezekben a kibékíthetetlen történelmi ellentétekben azonban nem lehet és nem szabad háborúval dönteni. Béke, béke és még egyszer béke – erre van az emberiségnek szüksége, hogy megoldhassa problémáit.

Emlékezzetek rá, kedves barátaim, hogy bizonyos körök nem is olyan régen még fel akarták számolni a szocializmust. Ez a hírhedt politika a tartós hidegháborúhoz vezetett, és a forró háború lehetőségét is mindig számításba vette. De a szocializmus növekvő ereje és a népek ellenállása miatt végül is csődöt mondott. Több tőkésország politikusaiban megérlelődött a meggyőződés, hogy – a realitásokat figyelembe véve – jobb lesz, ha külpolitikájukat ők is a békés egymás mellett élés elveire helyezik, tárgyalásokat kezdenek a szocialista országokkal és szerződéseket kötnek velük.

Köztársaságunk, fennállásának 23 éve alatt, sokszor és építő módon járult hozzá az enyhüléshez; ezt az egész világon tudják és elismerik. Hasonlóképpen veszünk részt az európai biztonságról tartandó konferencia előkészületeiben, és síkraszállunk az NDK és az NSZK felvételéért az ENSZ-be.

Mindent egybevetve, jól haladunk előre. Ez magától értetődően mozgósítja az ifjúságot is, amely a föld lakosságának ma már több mint a felét alkotja. Az ifjúság körében egyre növekvő érdeklődést tapasztalhatunk, aktívan és felelősségteljesen akarnak részt venni korunk égető problémáinak megoldásában. Ennek egyik jele, hogy az ifjúság nagy számban csatlakozik a haladó nemzeti és nemzetközi ifjúsági szervezetekhez. Így ma a Demokratikus Ifjúsági Világszövetséghez 103 ország több mint 200 szervezete, a Nemzetközi Diákszövetséghez 80 ország 85 szervezete tartozik. Örömmel állapíthatjuk tehát meg, hogy az ifjúság felsorakozik apáink forradalmi mozgalmai mellé, és bátran és következetesen folytatja harcukat.

Az ifjúság erősen különböző feltételek között küzd a világban. Az imperialista országok fiataljainak egy történelmileg túlélt társadalmi rendszer ellen kell harcolniuk, a szocialista ifjúság viszont szerencsés helyzetben van: a világ olyan részén nőhet fel, ahol már konkrétan formálják az emberiség jövőjét. Ez a békés építés világa, a biztos szociális körülménye-

ké, mentes minden kizsákmányolástól, elnyomástól és az ember megalázásától.

A tőkésországok fiataljainak csak korlátozott és egyoldalú tanulási esélyei vannak, a mi ifjúságunknak viszont megvan minden lehetősége arra, hogy tudásszomját olthassa, hogy kialakíthassa szocialista egyéniségét, és alkotó erejét teljes mértékben a szocializmus felépítésének szolgálatába állíthassa. A fejlett tőkésállamokban a munkanélküliek között a fiatalok aránya a kétszerese a felnőttekének; a mi fiaink és lányaink munkahelye biztosított, és korán bevonjuk őket a társadalmi felelősségvállalásba. A monopolkapitalizmus csodálói és szószólói azzal próbálkoznak, hogy az ifjúságot áltudományos társadalmi elméletekkel visszatartsák a kapitalizmus elleni harctól; eközben a szocialista államok ifjúsága a marxizmus–leninizmus segítségével megismeri a társadalom fejlődési törvényeit. Az imperialista országokban az ifjúság a tudományos-technikai forradalom áldozatává válik; nálunk az ifjúság a munkásosztállyal és a dolgozó néppel együtt a saját és egész népe hasznára összekapcsolja a tudományos-technikai forradalom vívmányait a szocialista társadalom előnyeivel.

Kedves fiatal barátaim, szeressétek szocialista hazátokat és töltsön el benneteket a proletár internacionalizmus népeket összekovácsoló eszméje és szelleme. Hogy mire képes ma a nemzetközi szolidaritás ereje, azt meggyőzően bizonyítja a bátor kommunista, Angela Davis kiszabadulása a fajüldöző hóhérok karmaiból. Ennek a győzelemnek arra kell sarkallnia minket, hogy erősítsük szolidaritásunkat mindenkivel, aki az imperializmus ellen harcol.

A SZOCIALISTA KÖZÖSSÉG ÖSSZEFORROTTSÁGÁÉRT

Ifjúságunk tisztában van azzal, hogy a proletár internacionalizmus tartalma és formája korunkban tovább fejlődött. Egyre mélyülnek például a szocialista államok közötti kapcsolatok. Mind szorosabbá váló együttműködésük gazdasági, politikai, kulturális téren és a társadalmi haladás minden területén az internacionalizmus magasabb fejlettségi fokra emelése, s ezt az uralkodó osztállyá emelkedett proletariátus viszi végbe. Joggal értékeljük a létező szocializmust és a fejlődés teremtette együttműködést történelmileg új jelenségnek, a szocialista internacionalizmus megnyilvánulásának. Ezért a szocialista államok közössége mindenoldalú integrációjának megvalósítása és fejlesztése nemzedéketek legfontosabb forradalmi feladata.

Nyilvánvaló, hogy a szocialista gazdasági integráció fejlődésével szélesedik majd az együttműködés a társadalmi élet minden területén. Ily módon elsősorban a baráti országok népeivel mélyülnek el fokozatosan kapcsolataink, és hosszabb időszak után kialakulnak a szabad népek szocialista közösségének elemei. A tapasztalatcsere és a kölcsönös támogatás már most is szokásos formái a baráti népek közötti kapcsolatoknak – s fiataljaink példát mutatnak ebben.

A legtöbbetek számára szocialista közösségünk országainak integrációja már nem jelent elvont fogalmat: nyilvánvalóvá vált minden munkahelyen, minden iskolában, vagy a baráti államok fiataljaival való találkozásokkor. A Szovjetunióhoz és a lenini Komszomolhoz fűződő barátság valamennyiőtök szívügye lett. Amikor az ifjúmunkások vállalták, hogy december 20-ig teljesítik a Szovjetunióba irányuló exportkötelezettséget, nagy internacionalista öntudatról tettek tanúbizonyságot; amikor kihasználjátok a szocialista országok felé megnyitott határokat, hogy mielőbb új, személyes baráti kapcsolatokra tegyetek szert a szomszédos népek fiataljaival, ez a szocialista internacionalizmus szellemében történik. Kedves fiatal barátaim, amikor a proletár internacionalizmus ilyen konkrét ügyetekké válik, akkor mint korunk forradalmárai cselekedtek és úgy, ahogyan országunkban cselekednünk kell.

Az állammonopolista rendszer ellentmondásainak kiéleződése bizonytalanságot és elégedetlenséget vált ki a munkásosztályban, a fiatalságban és azokban a rétegekben is, amelyek eddig hagyományból vagy eredetük miatt tartózkodtak a tőkés rendszer elleni harctól. Most ezek az osztályok és rétegek is radikalizálódnak. Egyre mélyebbre hatol bennük az a felismerés, hogy helyzetükön csak össztársadalmi, antimonopolista megoldásokkal lehet változtatni.

Ezt a fejleményt a monopolburzsoázia aggódva szemléli. Ideológusaik azzal próbálkoznak, hogy saját céljaikra használják ki az ifjúság jogos elégedetlenségét és forradalmi lendületét. Erre a célra a tömegmanipuláció különböző módszereit alkalmazzák; szex, erőszak, kábítószerek, hippi- és Jézus-mozgalmak. Egyúttal megpróbálják, hogy az ifjúság tiltakozását a kapitalista rendszer „kijavításá"-ra való törekvés határain belül tartsák. Az ifjúsági mozgalom egy részét kalandor, ultrabalos, trockista, maoista erők által vezetett akciókra provokálják. Ezáltal kárt okoznak az antiimperialista egységfronthoz tartozó haladó és demokratikus erők szervezett harcának. Elsősorban a munkásosztálytól, a döntő antiimperialista erőtől akarják elzárni az ifjúságot. Az imperialisták azzal próbálkoznak, hogy az állammonopolista rendszer ellen fellépő ifjúsággal elhitessék: ők

az új vezető társadalmi osztály, nekik kell az „elpolgáriasodott" proletariátus helyére lépniük a kapitalista társadalomban.

Az imperialista ideológusok rafinált mesterkedései ellenére a fiatalság egyre inkább rádöbben, hogy csak a munkásmozgalommal és annak kommunista élcsapatával való szoros kapcsolat nyithatja meg előtte a valóban forradalmi perspektívát. A leghaladóbbak és a legöntudatosabbak belépnek a kommunista ifjúsági szervezetekbe. Így az Egyesült Államokban, Ausztriában és más országokban új kommunista ifjúsági szövetségek alakulnak és mind erősebbé válnak.

ELEVEN VITASZELLEMET

Ha majd a jövő nyáron a világ ifjúsága a mi országunk vendége lesz, személyes beszélgetéseken és társasági összejöveteleken ismerhetitek meg más országok fiataljainak problémáit, egy sor tapasztalat- és eszmecserét folytathattok. Vendégeink pedig meggyőződhetnek a szocialista társadalmi rendszer fölényéről. Érdekes feladat lesz számotokra, hogy segíthetitek ezt a kölcsönös megismerési folyamatot. Ezt annál sikeresebben tehetitek, minél szilárdabb politikai állásfoglalásotok, minél mélyebbek ismereteitek a Marx, Engels és Lenin által feltárt tudományos törvényekről, amelyek az emberi társadalom fejlődését magyarázzák.

A szocialista ifjúsági szövetségnek, ifjúságunk politikai tömegszervezetének nagy a felelőssége a fiatalok ideológiai tisztánlátásának elősegítésében. A VIII. pártkongresszus azzal a feladattal bízta meg az FDJ-t, hogy az ifjúság szocialista nevelését legfontosabb feladatának tekintse, és ez a X. VIT előtt fokozottan érvényes. Az ifjúságnak az a törekvése, hogy beszélgetésekben és vitákban választ kapjon a társadalmi fejlődés alapvető kérdéseire, a szövetségtől még szélesebb körű politikai és ideológiai munkát kíván. A tagggyűlések és az FDJ diákéve nagyon alkalmasak arra, hogy az ifjúsági szövetség tagjait felfegyverezzék azzal a tudással, amely képessé teszi őket arra, hogy szocialista hazafiakként és proletár internacionalisták módjára lépjenek fel és cselekedjenek.

Ti vagytok a Kommunista Kiáltvány örökösei, Marx, Engels és Lenin művének folytatói. Ez a megállapítás megtisztelő, de egyben kötelez is. Megtiszteltetés, mert nincs annál szebb, mint Marx, Engels és Lenin zászlaja alatt vonulni. Kötelesség, mert ez a harc azt a felelősséget rója rátok, hogy a magatokévá tegyétek a marxista–leninista tanítást teljes egészében és terjesszétek azt. Erre annál is inkább szükség van, mert ko-

runkban a békés egymás mellett élés politikája jobban lehetővé teszi, hogy a különböző világnézetű emberek találkozzanak.

Abban a tudatban beszélgethetünk velük, hogy ideológiánk fölényben van minden polgári ideológiával szemben, beleértve a szociáldemokratákét is. A békés egymás mellett élés politikája, amely a népek érdekeit szolgálja, nem tünteti el a kommunista és szociáldemokrata ideológia közötti ellentéteket. Ismeretes, hogy a szociáldemokrata vezetők igen ügyesen és sokszor a CDU–CSU vezetőinél rafináltabban biztosítják a nyugatnémet burzsoázia osztályérdekeit. Az SPD (az NSZK szociáldemokrata pártja) vezetői ezt tudvalevően nemcsak az NSZK megalakulása óta teszik. És attól függetlenül teszik, hogy kormányon vannak-e, vagy az ellenzékben. Némelyik SPD vezető most a „demokratikus szocializmus" jelszavával indul a választási küzdelmekben. De politikai gyakorlatuknak semmi de semmi köze a szocializmushoz. A „szocialista demokrácia" jelszava csak arra szolgál, hogy megtévessze a munkásokat és visszatartsa őket attól a harctól, amelyet azért vívnak, hogy a monopolkapitalizmus uralmától megszabaduljanak.

Nem vitás, hogy a nyugatnémet szociáldemokrata vezetők hároméves kormányzásuk idején olyan politikát folytattak, amely a monopolkapitalizmus hasznára volt, azt erősítette. A kapitalizmus, az ún. szabad piacgazdálkodás, az NSZK állammonopolista rendszerének fenntartását az SPD változatlanul feladatának tekinti. Ez meghatározza ideológiai állásfoglalását is, amelyet kommunistaellenes elvek jellemeznek. Az SPD-kormány a törvényes intézkedések egész sorával erősítette a finánctőke hatalmát, és ezzel összhangban folytatta a haladó szellemű állampolgárok, főként a kommunisták üldözését, akik ellen különféle munkavállalási tilalmakat hoztak, miközben a reakciósok hada továbbra is érvényesítette akaratát az állami bürokrácia révén. Németország Kommunista Pártja, Ernst Thälmann pártja, most is be van tiltva az NSZK-ban.

Nekünk, kommunistáknak nincs semmiféle illúziónk a jobboldali szociáldemokrata vezetőknek a társadalom alapvető kérdéseiben elfoglalt nézeteit illetően. Soha nem tekintettük az SPD-t olyan erőnek, amely arra törekednék, hogy utat nyisson a szocialista forradalomnak. Ezt bizonyította az SPD legutóbbi, a parlamenti választások előtti kongresszusa is, amelynek során ez a párt nyomatékosan elhatárolta magát az NSZK kommunistáitól. Amikor arra törekszünk, hogy helyreállítsuk a normális jószomszédi viszonyt az NSZK-val, ez semmi esetre sem jelenti azt, hogy elkenjük a szocializmus és a kapitalizmus közötti különbségeket. Ez már a dolgok természete miatt sem lehetséges.A munkásosztály ideológiája, Marx, Engels és Lenin tanítása úgy különbözik a polgári ideológiától,

beleértve a szociáldemokrata változatot is, mint tűz a víztől. A munkásosztály ideológiája az az ideológia, amely a világon a haladás útját mutatja. A polgári ideológia a múlt és a hanyatlás ideológiája, melyet az imperializmus minden fogyatékossága és bűne terhel. A szocializmusé, és csakis a szocializmusé a jövő. És ez az ifjúság jövője.

MONDD MEG, HOL ÁLLSZ ÉS MIT TESZEL A SZOCIALIZMUSÉRT

A VIII. pártkongresszus óta elért eredmények azt mutatják, hogy az NDK munkásosztálya és vele együtt valamennyi dolgozó sikeresen munkálkodik népünk anyagi és kulturális színvonalának további emelésén. A szocialista termelés gyorsabb fejlődési üteméért, a hatékonyság növeléséért, a tudományos-technikai haladásért és a munkatermelékenység emeléséért küzdenek.

Nagyon jól tudjuk, hogy az elért eredményekben milyen nagy része van a fiatal generációnak. Megelégedéssel állapítjuk meg, hogy ifjúságunk legsajátabb ügyének tekinti a VIII. pártkongresszuson elhatározott fő feladatokat, és teljes erejével igyekszik megvalósítani őket. Fiataljainkat áthatja az a mélységes meggyőződés, hogy a szocializmusért végzett munka elsősorban saját javukra szolgál, saját boldog jelenüket és jövőjüket építik vele.

Az FDJ IX. parlamentje által támogatott ifjúsági kezdeményezéseket az üzemek, tsz-ek, oktatási intézmények és a fegyveres erők fiataljai a gyakorlatban valósítják meg. Főképpen az ifjúmunkások érnek el nagy teljesítményeket a terv teljesítésében. Azáltal, hogy a német–szovjet barátság ifjúsági feladataként magukra vállalták a Szovjetunióba irányuló exportkötelezettségeket, és ezeket időre és megfelelő minőségben teljesítik, méltóképpen veszik ki részüket a Szovjetunió fennállásának 50. évfordulója megünneplésére folyó előkészületben. Az ifjúsági brigádok, amelyekbe több mint 600 000 fiatal munkás és szövetkezeti paraszt tartozik, a szocialista nevelés központjaivá váltak, és kiváló termelési eredményeikkel tűnnek ki. Növekszik azoknak az ifjúsági brigádoknak a száma is, amelyek a szocialista címért küzdenek.

Nagyon sokoldalúak az ifjúság kezdeményezései. Pártunk nagyra értékeli azt a tudást és képességet, amellyel több mint egymillió fiatal mutatkozott be „a jövő mestereinek kiállítása" mozgalomban. Azt igazolta ez, hogy az ifjúság képes okos ötletekkel és alkotókészséggel hozzájárulni a tudományos-technikai haladáshoz. A népgazdaságban dolgozó minden

negyedik fiatal „ifjú újító". Ez nagyon figyelemreméltó szám. Az ifjúság tettvágyáról és egyúttal szocialista államunknak a fiatalokat támogató tevékenységéről tanúskodik.

Az NSZEP VIII. kongresszusának felhívására az FDJ tagjai elvállalták 4280 lakás újjáépítését és modernizálását. A mezőgazdaságban is jó eredményeket értek el a fiatalok. Főképpen az ifjúsági arató-cséplő és javító brigádok tettek nagy buzgalomról tanúbizonyságot az idei aratás nehéz körülményei között is. Több mint 1000 traktoristát toborzott az FDJ váltó műszakokra, hogy segítsenek betakarítani az ország kenyerét.

Az egyetemek és főiskolák FDJ-diákbrigádjaiban több mint 30 000 hallgató dolgozott szovjet és más szocialista országokbeli fiatalokkal együtt, hogy segítsék teljesíteni a népgazdasági feladatokat. Az építőtáborokban 50 000 diák vett részt.

Az elmúlt hónapokban további lépéseket tettünk az ifjúság szellemi-kulturális életének fejlesztésére. Az éneklő-mozgalom, a fiatal tehetségek találkozói, az újjáalakított ifjúsági klubok, a nívós táncrendezvények és a társas összejövetelek többi formája is hozzájárult ahhoz, hogy az ifjúság érdekesebben, sokoldalúbban tölthesse szabad idejét.

Az ifjúság tettei között az első helyen azok a nagyszerű eredmények állnak, amelyeket sportolóink a XX. nyári olimpiai játékokon értek el. Népünk büszke olimpiai csapatunk kitűnő szereplésére. Az ifjúság szívesen választja az olyan sportolókat példaképül, mint Karin Janz, Renate Stecher, Roland Matthes, Wolfgang Nordwig, vagy a drezdai kormányos nélküli négyes legénysége. Olimpikonjaink, akik közül sokan tagjai az FDJ-nek, a játékok egész ideje alatt példamutató politikai magatartást tanúsítottak, kitűntek küzdeni akarásukkal és magas sportmoráljukkal. Méltóan képviselték a szocialista NDK-t. Láthatjuk tehát, kedves barátaim, hogy az ifjúság minden területen nagy tettekkel járul hozzá szocialista hazánk erősítéséhez. Ezek a tettek tükrözik azt a szoros kapcsolatot, amely az ifjúságot pártunkhoz és államunkhoz fűzi. Azt bizonyítják, hogy az ifjúság és az ifjúsági szövetség jól látja a fejlett szocialista társadalom kialakításával járó felelősségét.

Kedves barátaim, kedves elvtársak!

Örömömre szolgál, hogy újból megállapíthatom: megalapítása óta az FDJ szilárdan áll a munkásosztály és annak marxista–leninista pártja mellett. A párt mindig egyik legfontosabb feladatának tekintette, hogy megnyerje az ifjúságot az új társadalmi rend építésének, és fellelkesítse azok iránt a feladatok iránt, amelyek a társadalmi haladás szempontjából különösen fontosak.

Még jól emlékszünk rá: a sosai völgyzáró gát építése volt az első, ezt

követte a schwedti olajfinomító, és most az északi atomreaktor, energiaellátásunk egyik legnagyobb létesítménye az, amit ebben az ötéves tervben a Szovjetunió segítségével építettünk fel.

1949-re emlékezünk, amikor még az volt a feladat, hogy az arra érdemes fiatal munkásokat egyetemekre és főiskolákra küldjük; 1961-re, amikor a fiatalok tízezrei álltak készen, hogy fegyverrel védjék meg szocialista hazájukat. És most, 1972-ben a fiatalok ezrei változtattak munkahelyet, hogy a bedolgozó (beszállító) iparban dolgozzanak, vagy Stralsundban a hajógyárban a SZU számára készülő hajók építésében segítsenek. Mindez azt bizonyítja, hogy a mai fiatalok folytatják az FDJ jó hagyományait. Az ifjúság teljesítményei, amelyek bátorságukról, tetterejükről és munkakedvükről tanúskodnak, mindig összefüggnek az FDJ mozgalommal és vezetőinek lelkes munkáját dicsérik.

Kedves barátaim!

Beigazolódott annak a lenini tanításnak a helyessége és általános érvénye, hogy az ifjúság kommunista nevelése elsősorban a gyakorlatban történik, az új társadalom kialakításáért vívott harcban. Fontos, hogy az FDJ vezetői mindig ügyeljenek arra, hogy a szocializmus fiatal építői ne az élettől elszakadva nevelődjenek, hanem szocialista hétköznapjaink sűrűjében. A munka, a tanulás, a szabad idő hasznos eltöltése, a sport és a társadalmi élet eseményei formálják és acélozzák meg őket, és azok a viták, melyeket a szocializmustól idegen felfogás és magatartás ellen vívnak.

Valamennyien tapasztalhattátok munkátok során, hogy az emberi kapcsolatoknak, a kollektívák belső életének milyen nagy a hatása a fiatalok fejlődésére. A szocialista építésben való részvételük során fejlődnek és tökéletesednek. Ezért a fiatalokat nem ítélhetjük meg külsőségekből, hanem elsősorban politikai magatartásukból, a társadalmi haladásért végzett munkájukból, jellemükből, azaz csak belső értékeikből. Mondd meg, hol állsz és, mit teszel a szocializmusért – ez az a kérdés, amelyet ma a fiataloknak föltehetünk.

Az elmúlt hetekben számos FDJ-alapszervezet teljesítette vállalásait. A vetélkedések középpontjában az NDK erősítését segítő felajánlások álltak. Ez azt a felismerést tükrözi, hogy a VIT-re készülve ez a kérdés nekünk mint házigazdáknak igen fontos. Szeretnénk, ha a világ ifjúságának azok a képviselői, akik nincsenek abban a szerencsés helyzetben, hogy szocialista országban éljenek, saját szemükkel győződhetnének meg arról, hogy milyen teljesítményekre képes a dolgozó ifjúság, ha kizsákmányolás- és elnyomásmentesen, szabadon dolgozhat és részt vehet saját és országa életének alakításában.

Természetesen nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy csak azt használhatjuk fel, amit megtermeltünk. Pártunk Központi Bizottságának 7. ülése szakszerűen megvitatta gazdasági fejlődésünk mai állapotát, s amint az bevált szokás pártunkban, a fény- és árnyoldalakkal is foglalkozott. Dolgozóink jó munkája és a helyes határozatok révén jó eredményeket értünk el. De a VIII. pártkongresszuson felállított mérce, amely a dolgozók szükségleteit vette alapul, még többet kíván: nagy teljesítményeket a munkában és a tanulásban, mindenki részvételét az országépítésben. Bizton számítunk az ifjúság készségére, hogy mindenhol az élre áll, ahol arról van szó, hogy utat kell törni az újnak, le kell győzni az akadályokat. Az ifjúsági szövetség legfőbb feladata, hogy – mint Lenin mondotta – megnyerje az ifjúságot és arra buzdítsa, hogy olyan rohamcsapat legyen, amelyik minden munkában segít, és indítványaival, kezdeményezéseivel mindenkor az élen halad.

Főképpen a munkásfiatalok kezdeményezéseinek nagy a jelentősége a VIT előkészítésében: megmutatják az egész világ ifjúságának, hogy milyen vállalkozó kedvvel és fegyelemmel dolgoznak a szocializmus építésén. Jelenleg gazdasági téren az áll a küzdelem középpontjában, hogy mindenütt új belső tartalékok feltárásával járuljanak hozzá a termelés intenzitásának és hatékonyságának a növeléséhez. Ezzel kapcsolatban szeretnénk ismételten felhívni figyelmeteket a munka termelékenységének fokozására. Ez a fő láncszeme egész gazdaságpolitikánknak: végül is ettől függ, hogy milyen ütemben sikerül felépíteni hazánkban a fejlett szocialista társadalmat.

MINDEN ERŐT A MUNKA TERMELÉKENYSÉGÉNEK EMELÉSÉRE

A párt a munkásfiatalokhoz fordul, hogy a termelékenység fokozásával készüljenek fel a VIT-re. Felhívunk minden fiatal munkást, hogy a fiatal értelmiségiekkel összefogva tanulmányozzák át alaposan a termelési folyamatokat, dolgozzanak ki ésszerűsítési javaslatokat és működjenek közre megvalósításukban. Azzal a felhívással fordulunk a fiatal építőmunkásokhoz, hogy téli hónapokban is teljesítsék a tervfeladatokat, és a megkezdett épületeket, főként a lakásokat és a lakosságot szolgáló létesítményeket határidőre és jó minőségben fejezzék be.

Nagyon dicséretesnek tartjuk az FDJ kezdeményezését egyes körzetekben: 1973-ban terven felül létesítenek lakásokat, főként átépítéssel és modernizálással – elsősorban a fiatal házasoknak. Ezt a tervet azért is

értékeljük, mert általa az ipari üzemek lehetőségeit jobban ki lehet használni.

Tapasztalatból tudjuk, hogy a szocialista ifjúsági szövetségnek sok bevált módszere van arra, hogyan mozgósítsa az ifjúságot a feladatok teljesítésére. Ilyenek az ifjúsági brigádok, az ifjú újítók tevékenysége, a „jövő mestereinek kiállítása" mozgalom vagy az anyagtakarékossági akció. Kitűnő dolog, hogy a fiatal munkások személyes alkotó terveiket a munka termelékenységének fokozására használják fel, állandóan új utakat keresnek: hogyan növelhetnék a teljesítményeket, és a munkaidő maximális kihasználására törekszenek.

Az FDJ-nek a szakszervezetekkel együttműködve a jövőben is támogatnia kell és ki kell terjesztenie ezt a sokfelé ágazó tevékenységet, mert a munkásfiatalok öntudatától, munkamoráljától és a szocialista munkaversenyben elért eredményeitől nagymértékben függ, hogy teljesítjük-e a tervet.

Szocialista mezőgazdaságunknak az a feladata, hogy a szövetkezetek segítségével megszervezze a nagyüzemi termelésre való fokozatos áttérést. Felhívjuk a mezőgazdaságban dolgozó fiatalokat, hogy végezzenek jó munkát ennek érdekében. Ez az út vezeti el őket ahhoz is, hogy teljesüljenek a modern munkafeltételekkel és a falu kulturált életével kapcsolatos igényeik és kívánságaik.

A legjobb FDJ alapszervekben és az ifjúsági kollektívákban úgy segítik a nagyüzemi munkamódszerekre való átállást, hogy vállalják: magasabb szakmai tudást szereznek, elsajátítják az új technika alkalmazását és racionális kihasználását; továbbá, hogy az agrokémiai központok munkáját, az üzemszerű állattenyésztést és a tervben előirányzott talajjavítási munkálatokat ifjúsági feladatnak tekintik. Jó eredmények a mezőgazdaság nagyüzemi termelésének megszervezésében, rendezett szántóföldek, túlteljesített tervek az állattenyésztésben – ezt hozza magával tarsolyában a mezőgazdaságban dolgozó ifjúság 1973 júliusában a VIT-re.

Az egyetemeknek, főiskoláknak és szakiskoláknak az a feladatuk, hogy osztálytudatos, az élettel szoros kapcsolatban álló szakembereket képezzenek ki. Ezért fontos kötelessége az FDJ-nek, hogy minden hallgatóval megértesse: tanulmányait a munkásosztálytól kapott megbízatásnak tekintse, a megszerzett ismereteket még a tanulmányi idő alatt használja fel alkotó módon, és mindenkor legyen a munkásosztály világnézetének propagálója. A munkásfiatalok példáját követve, a főiskolákon is a legjobb teljesítményekre kell törekedni – a marxizmus–leninizmus elsajátításában csakúgy, mint a szaktárgyakéban. Ezen a módon segítheti az FDJ az NDK főiskoláin is a szocializmus építését, és teljesítheti egyúttal

internacionalista kötelességét mint a nemzetközi diákszövetség megbízható csapata.

Az iskoláknak hatalmas szerepük van az ifjúság nevelésében, itt az FDJ-tagoknak az a legfontosabb feladata, hogy szorgalmasan tanuljanak. Az FDJ legsikeresebb hozzájárulása volt a feladatok teljesítéséhez a „Tanulj és dolgozz köztársaságunkért – előre a VIT-re!" mozgalom, ez egyszersmind jól szolgálta azt a célt is, hogy a diákokat felkészítse a munkára és az életre a szocialista társadalomban. Végül is ez az iskolai tanulás legfőbb értelme és célja. Ezért az iskolákban az FDJ-vezetőségeknek figyelemmel kell kísérniük, hogy minél több diák használja fel tudását gyakorlati célokra és végezzen önként hasznos munkát a társadalom számára.

A Néphadsereg FDJ szervezete „Éberen és harcra készen" elnevezésű kezdeményezésével a béke biztosításához és a szocializmus védelméhez járult hozzá. Valamennyi fegyveres alakulat fontos feladata az egységek és csapattestek ütőerejének erősítése, állandó harcra készen tartásuk, a fegyelem megszilárdítása és az élénk kulturális és sportélet támogatása.

Ha a Nemzeti Néphadsereg a szovjet hadsereggel és a Varsói Szerződés hadseregeivel összefogva tovább erősíti a szocialista államok közösségének védelmi erejét, egyben ahhoz is hozzájárul, hogy a nemzetközi erőviszonyok továbbra is a szocializmus javára alakuljanak, biztosabbá váljék Európa békéje. Így a harci cél azonos a X. VIT céljával és szellemével.

Az „Ernst Thälmann" úttörőszervezet most fejezte be tisztségviselőinek konferenciáját Drezdában. Sikerült tanácskozás volt ez az ország iskoláiból megjelent „barátság tanácsainak" vezetői, az úttörővezetők és a pedagógusok számára is: hogyan lehet az úttörőéletet sokoldalúvá és színvonalassá tenni a X. VIT-re készülve. Az FDJ egyik legkedvesebb kötelessége, hogy együtt dolgozzon az úttörőkkel, a jövő FDJ-tagjaival, és vezetőinek baráti segítséget nyújtson.

Kedves barátaim!

Munkás-paraszt államunk ifjúságpolitikáját mindig az jellemezte, hogy nagy követelményeket állítunk ugyan a fiatalok elé, de ugyanakkor tervszerűen segítjük őket, hogy egyre jobb feltételek között élhessenek és dolgozhassanak. Államunk cselekedeteinek alapelve, hogy bízik az ifjúságban, és felelősséggel ruházza fel a társadalmi életben és a munkában.

Köztudomású, hogy az FDJ I. parlamentjén megállapított ifjúsági alapjogok a köztársaság megalapítása után rövidesen törvényerőre emelkedtek. Az ifjúság tettereje és a sokoldalú állami támogatás eredményeként az 1950-ben a Népi Kamara által kidolgozott 1. ifjúsági törvény gyor-

san és teljes mértékben megvalósult. Az 1964-es ifjúsági törvény szabta meg a további útját és módját annak, hogyan vehetnek részt a fiatalok az állam és a népgazdaság vezetésében, a munkában és a tanulásban, a kulturális és a sportéletben.

Egyetértünk azokkal a fiatal munkásoktól, szövetkezeti parasztoktól, diákoktól származó javaslatokkal és véleményekkel, amelyeknek az a lényege, hogy államunknak az ifjúság életében bekövetkező változásokra és a jövő követelményeire megfelelő módon kell reagálnia.

A VIII. kongresszus alapelveiből kiindulva a KB Politikai Bizottsága azt javasolja, hogy dolgozzunk ki egy új ifjúsági törvényt, amely ifjúsági politikánk minden jó tapasztalatát felhasználva megfelel a jelen és a jövő követelményeinek.

Ebben a törvényben össze kell foglalni a fiatalok életének minden lényeges mozzanatát. Az ifjúsági törvénynek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a fiatalok világképe még átfogóbban, szocialista szellemben formálódjék, erősödjön internacionalista magatartásuk, nőjön kezdeményező kedvük, hogy még aktívabban vegyenek részt az állam irányításában, és egész életük boldoggá, tartalmassá váljon, úgy alakuljon, ahogyan azt a VIII. pártkongresszuson felvázoltuk.

Az ifjúsági törvénynek azt is számításba kell vennie, hogy a fiatalok hasznos munkát végeznek, és ezzel összhangban meg lehessen teremteni az anyagi feltételeket arra, hogy a fiatalok életét egyre gazdagabbá és változatosabbá tegyük. Pártunk megtette a lépéseket annak érdekében, hogy az új törvényben az ifjúsági szövetséget még nagyobb társadalmi jogokkal ruházza föl. És a szocialista országok értékes tapasztalatai is segítségünkre lesznek ennek a törvénynek a megalkotásában.

Az új ifjúsági törvény tervezetét az FDJ aktív részvételével még a VIT előtt ki lehetne dolgozni, és azután nyilvános vitára bocsátani az NDK ifjúsága elé.

Kedves barátaim, kedves elvtársak!

Az FDJ megalapítása óta előrevivő erőként működik köztársaságunk társadalmi életében. Ifjúságunk arculata és az egész világon elismert teljesítményei elválaszthatatlanok a szocialista ifjúsági szövetség működésétől.

Társadalmi követelmény, hogy a jövőben növeljük az FDJ befolyását az ifjúságra. Az élet bebizonyította, hogy az FDJ, az NDK ifjúságának szocialista tömegszervezete hivatott arra, hogy országunk minden egyes fiataljának érdekeit képviselje. Természetesen továbbra is fontos követelmény lesz a szocialista társadalomban, hogy az ifjúság a szocializmus képzett és meggyőződéses építője legyen. De tudvalevő, hogy az ifjú szocialis-

ták nemcsak az idősebbek segítségével fejlődnek, hanem elsősorban saját alkotó tevékenységük, a küzdelemben való részvételük során, saját értékeik bebizonyításával, a szocialista építésben szerzett tapasztalataik, a szocialista életmód kialakítása révén.

Pártunk ifjúsági munkájának tapasztalatai egyértelműen bizonyítják: csakis egységes, harcra kész, politizáló szocialista ifjúsági szövetség képes arra, hogy jó ifjúkommunistákat neveljen, hogy hatékonyan képviselje a fiatalok érdekeit, meggyőző válaszokat adjon a fiatalok mindig visszatérő kérdéseire az élet értelméről, és sikeresen szervezze az ifjúság harcát a békéért és a szocializmusért, buzdítsa őket szolidaritásvállalásra az imperializmus ellen küzdők mellett.

A SZOVJETUNIÓ ÉS AZ NDK ELTÉPHETETLEN SZÖVETSÉGE

AZ „EINHEIT" 1972 NOVEMBERI SZÁMÁBAN MEGJELENT CIKK

Néhány hét múlva fennállásának 50. évfordulóját ünnepli a Szovjetunió. Ez a jubileum jelentős esemény valamennyi kommunista és munkáspárt, a föld valamennyi forradalmára számára; történelmi jelentőségű esemény a népek életében. A Német Demokratikus Köztársaság Szocialista Egységpártja, munkásosztálya és egész dolgozó népe a Szovjetunió dicsőséges kommunista pártjával és a szovjet néppel testvéri szövetségben készül erre a jubileumra. A Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója a mi ünnepünk is.

A Szovjetunió 50 év alatt alapjaiban változtatta meg a világot. A szocializmus világrendszerré vált. Erőteljes fejlődésnek indult a szocialista államok közössége, amely egyre növekvő befolyást gyakorol az emberiség történetének menetére. Ezalatt a fél évszázad alatt a Szovjetunió léte, fejlődése és politikája sorozatos és erőteljes ösztönzést adott az egész nemzetközi forradalmi mozgalomnak. Fellendült az imperializmus elleni küzdelem.

A hatalmas és egységes soknemzetiségű szovjet állam meggyőzően hirdeti a szocializmus és a kommunizmus diadalát, megvalósítja a Marx, Engels és Lenin egész forradalmi tevékenységét átható proletár internacionalizmus eszméjét. Ez az eszme erőt ad a munkásosztálynak, hogy pártja vezetésével egyszer és mindenkorra felszámolja a kapitalista kizsákmányolást, és a népek életét alapjaiban megújítsa.

Ötvenéves fejlődésének magaslatán a Szovjetunió ma az SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott program alapján építi tovább a kommunizmust. Célkitűzései: az emberek anyagi és kulturális életszínvonalának jelentős emelése, a szovjet állam további megerősítése és védelmi erejének növelése az ország több mint 100 nemzetisége számára a közös cselekvés törvényévé váltak. Ennek az egyetértő közösségnek a gazdag alkotóereje, kitartó, szorgalmas munkája kiemelkedő teljesítményeket hoz létre a társadalmi élet minden területén. Tevékenységük a Lenin pártjával való tántorít-

hatatlan, bizalomteljes kapcsolatot tükrözi; ez az a párt, amelynek politikája az egész szovjet nép érdekeit kifejezi és megvalósítja.

A kommunizmus építésének minden mozzanatával nemcsak saját országának erejét növeli a Szovjetunió, hanem döntő hatással van az egész szocialista közösségre is, amelynek ő a fő hatalma. Egyszersmind a világforradalmi folyamat vezető ereje, az emberiség boldogulásának előharcosa. Határozottan védelmezi a népek egyenjogúságának lenini elveit, és következetesen harcol a gyarmatosítás, a neokolonializmus és a fajüldözés, a nemzeti elnyomás minden formája ellen. A Szovjetunió az imperializmus elleni kérlelhetetlen osztályharc legelső vonalában áll, és leghatalmasabb támasza és leghűségesebb szövetségese a világ minden forradalmi harcosának, s minden népnek, amely a békéért, a függetlenségért, a demokráciáért és a társadalmi haladásért küzd.

A LENINI NEMZETISÉGI POLITIKA MEGVALÓSÍTÁSA

Az októberi forradalom győzelme alapján a Szovjetunió fennállásának 50 éve alatt hatalmas társadalmi átalakulást hajtott végre. A szabad népek egységének és barátságának olyan kapcsolatai jöttek létre, amelyek azelőtt ismeretlenek voltak a történelemben. „Mi nem az ókori Róma kegyetlen törvénye szerinti megosztással uralkodunk, hanem úgy, hogy egyesítjük az összes dolgozókat a valóságos érdekek, az osztálytudat széttéphetetlen kötelékeivel. És a mi szövetségünk, a mi államunk szilárdabb, mint az olyan erőszakos hatalom, amely hazugsággal és vassal egyesít az imperialisták számára szükséges mesterséges államalakulatokban."[1]

A Szovjetunió 50 éve igazolta azt a marxista–leninista alaptételt, hogy a nemzeti kérdés a proletariátus osztályérdekének és a szocializmus érdekének van alárendelve. Amikor a munkásosztály forradalmi pártja vezetésével magához ragadja a hatalmat, és megteremti a termelőerők társadalmi tulajdonát, csak akkor lehet lerombolni azokat az elválasztó gátakat, amelyeket az évszázadok során a kizsákmányoló osztályok a népek közé emeltek. Társadalmi felszabadulásával a munkásosztály a népek nemzeti felszabadulásának is utat nyitott. A szocializmusban képesek csak a népek a teljes kibontakozásra, és arra, hogy abban a „magasabb egységben"[2] olvadjanak össze, amelyben Lenin a népek jövőjét látta.

A Szovjetunió 50 éve meggyőzően igazolta a munkásosztály, a leg-

[1] *Lenin* Összes Művei. 35. köt. Kossuth Könyvkiadó 1972. 288. old.
[2] *Lenin* Összes Művei. 24. köt. Kossuth Könyvkiadó 1970. 130. old.

forradalmibb vezető osztály történelmi szerepét. A munkásosztály, egyesítve valamennyi dolgozót, a társadalomnak új létet, új minőséget ad, és erős egységbe kovácsolja a nemzeteket és népeket. A munkásosztály jellemzőihez tartozik, hogy nemzetközi, ezért harca és célja is nemzetközi, végrehajtja a történelem ítéletét a kapitalizmus felett, előrehalad a szocialista világ felépítésében, amelyben már ismeretlen az embernek ember által való kizsákmányolása. „Mivel minden ország munkásainak ugyanaz a helyzete, mivel érdekeik ugyanazok, ellenségeik ugyanazok, azért együtt is kell harcolniok, ezért az összes népek burzsoáinak testvériesülésével az összes népek munkásainak testvériesülését kell szembeállítaniok."[3]

A lenini párt vezetésével a Szovjetunió munkásosztálya megalkotta a világ első szocialista államát, és a nagy szovjet nép soknemzetiségű közössége sikeres felépítőjének bizonyult. Ahogyan maga is állandóan fejlődik, úgy erősíti és mélyíti szövetségét a többi dolgozóval, akinek gondolkodására és tetteire nagy hatással van példája. A munkásosztály szocialista érdekei és kommunista eszméi mind erősebben nyilvánulnak meg az egész társadalom életében és haladásában. Ezeken az alapokon erősödik tovább a szovjet társadalom ideológiailag és politikailag, és közelednek egymáshoz az ország nemzetei és nemzetiségei.

Az SZKP XXIV. kongresszusán joggal emelte ki Brezsnyev elvtárs, hogy a szocializmus legnagyobb vívmányai közé tartozik, hogy a párt megvalósítja a lenini nemzetiségi politikát, a népek egyenjogúságának és barátságának politikáját. A proletár internacionalizmus kifejeződéseként méltatta a szovjet köztársaságok eredményeit, a szocialista nemzetek felvirágzását és egységük megszilárdulását. További fokozatos közeledésük egymáshoz jelentős része annak a folyamatnak, amelynek során évről évre és minden vonatkozásban egyre határozottabb alakot ölt a kommunista társadalom. Mint Brezsnyev elvtárs mondotta: „Ez a közeledés olyanformán megy végbe, hogy figyelembe vesszük a nemzeti sajátosságokat, a szocialista nemzeti kultúrák fejlődését. Pártunk politikájának lényege ebben a kérdésben: állandóan figyelembe venni mind az egész Szovjetunió közös érdekeit, mind pedig külön-külön minden köztársaság érdekeit."[4]

A szocializmus felépítésében és győzelmében a világ egyhatodán; a Nagy Honvédő Háborúban az emberiség legveszélyesebb ellensége, a hitleri fasizmus ellen; a világ békéjéért, a demokráciáért és a szocializmusért vívott harcban a Szovjetunió ezen öt évtizedben kiállta a történelmi próba-

[3] *Marx–Engels* Művei. 4. köt. Budapest 1959. 397. old.
[4] Az SZKP XXIV. kongresszusa. Kossuth Könyvkiadó 1971. 91. old.

tételeket. Fejlődésének menete élő bizonyítéka a marxista–leninista eszmék igazának és világot átalakító erejének. A feladatokat, amelyeket korábban „általános formulában, absztrakt szembeállításban"[5] fogalmaztak meg, közvetlenül a gyakorlatba kellett állítani, sikeresen megoldani, és a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom számára a tapasztalatok és új ismeretek kimeríthetetlen kincsesházát megnyitni – ez, mint Lenin mondotta „ennek az országnak és az országban győztes munkásosztály pártjának az érdeme".[6] Ennek a kincsnek a mindenkori konkrét körülményekre való alkalmazása lehetővé teszi a testvérpártoknak, hogy teljes egységet teremtsenek a szocializmus felépítése általános érvényű törvényeinek elsőbbsége és minden ország specifikus adottságainak figyelembevétele között.

A Szovjetunió olyan egységes soknemzetiségű organizmusként fejlődik, amely a társadalom valamennyi területét átfogja és elősegíti felvirágzását. A Szovjetunióban történt mélyreható változásokat talán az bizonyítja a legjobban, hogy ma csaknem mindegyik szövetséges köztársaságban az ipar állítja elő a társadalmi össztermelés felét, sőt egyesekben több mint kétharmadát. 1971-ben a Szovjetunió ipari termelése 99-szerese volt az 1913. évinek. A szovjet iparvállalatok egy hónap alatt termelnek ma annyit, mint 1940-ben egész évben. Éppen ez az összehasonlítás mutatja igazán, hogy milyen hatalmasat fejlődött a Szovjetunió, hiszen közben a Hitler-fasizmus elleni háborúban borzalmas károkat szenvedett és a legtöbb áldozatot hozta az ellenség legyőzéséért.

Ha egyenként vesszük szemügyre a szövetséges köztársaságokat, láthatjuk, hogy milyen ütemben fejlődik gazdaságuk és kultúrájuk. A Szovjetunió összes ipari termelése 1913 és 1970 között a 92-szeresére nőtt. Kazahsztánban és a Moldvai SZSZK-ban például a növekedés 146-szoros, Örményországban 184-szeres, Kirgiziában 188-szoros volt. Ezzel együtt járt a műveltségi színvonalnak a világon egyedülálló megváltozása. Köztudomású, hogy a föld tudósainak egynegyede a Szovjetunióban él. 1970-ben 1000 dolgozóból 653 fejezte be vagy még végezte a tíz osztályos iskolát és az ebből a főiskolához vezető képzési fokozatokat. Kazahsztánban a számuk 654, Üzbegisztánban 663, Türkmenisztánban 682 volt.

[5] *Lenin* Összes Művei. 36. köt. Kossuth Könyvkiadó 1972. 360. old.
[6] Uo 361. old.

A PROLETÁR INTERNACIONALIZMUS NÉP- ÉS ÁLLAMEGYESÍTŐ EREJE

A Szovjetunió megalakulásának és fejlődésének mint a marxista–leninista tanoknak, a proletár internacionalizmus alapelveinek alkotó és sikeres megvalósítására adott kiváló példának igen nagy a nemzetközi jelentősége. Új típusú államként a Szovjetunió új fajta nemzetközi kapcsolatokat teremtett, amelyek a szocialista közösség összetartásában, növekvő egységében és összeforrottságában nyilvánulnak meg. E kapcsolatok jellemzője az érdekek és célok azonossága a marxizmus–leninizmus alaján, a kölcsönös elvtársi segítségnyújtás és önzetlen támogatás, a közös állásfoglalás a szocializmus építésében és a világpolitikai kérdések megoldásában, és mindenekelőtt a békéért és biztonságért vívott küzdelemben.

A szocialista államok közössége, ez a szüntelenül fejlődő dinamikus része a világnak, az emberiség évszázados vágyait valósítja meg. Fiatalos lendülettel, problémákat és nehézségeket leküzdve haladnak országaink a cél felé, amelyet L. I. Brezsnyev elvtárs olyan találóan jellemzett az SZKP XXIV. kongresszusán: „Azt akarjuk, hogy a szocialista világrendszer családja legyen azoknak a baráti népeknek, amelyek együttesen építik és védelmezik az új társadalmat, kölcsönösen gazdagítják egymást kapcsolataikkal és ismereteikkel, összeforrott és erős család legyen, amelyben a világ emberei a szabad népek jövendő világközösségének példáját látják."[7]

A Szovjetunió népünk számára is kitárta egy jobb jövő kapuját, amikor szétzúzta a Hitler-fasizmust, s e világtörténelmi jelentőségű tettével lehetővé tette a békének és a szocializmusnak az elmúlt évtizedekben bekövetkezett megerősödését. Az antifasiszta-demokratikus, majd utána a szocialista rendszer felépítése hazánkban kezdettől fogva együttjárt a Szovjetunióval való szövetséggel, és ez a kapcsolat egyre szorosabbá vált. Egy eseménydús negyedszázad eleven tapasztalatokkal gazdagított minket a proletár internacionalizmus népeket és országokat összekötő erejéről. Munkás-paraszt államunk megalakulása és fejlődése az imperializmus elleni kemény harc közepette azt bizonyítja: milyen létfontosságú a Szovjetunió barátsága minden olyan országnak, amelyik a szocializmus útján halad.

Népünk sorskérdései – történelmi perspektívájának kérdései – összekötődtek az SZKP-hoz és a Szovjetunióhoz fűződő kapcsolatainkkal. A nemzetközi monopoltőke, amely a társadalmi haladást fel akarta tar-

[7] Az SZKP XXIV. kongresszusa 19. old.

tóztatni országunkban, igyekezett szovjetellenes érzelmeket szítani. Ám a kommunisták és az eszméhez hű szociáldemokraták, s az egyesülésükből származó Német Szocialista Egységpárt csak úgy tudták sikeresen megvalósítani a demokráciát és a szocializmust, hogy ezzel egyidejűleg meggyökereztették a dolgozókban a világ első munkás-paraszt hatalmával, a forradalmi feladatok megoldásában legerősebb és leghűségesebb szövetséggessel való testvériesség és harci közösség tudatát. Miközben a reakciós erők leplezetlenül csatlakoztak a náci uralom ideológiai örökségéhez, mi a német marxisták–leninisták örökségét folytattuk: együttműködtünk a szovjet elvtársakkal.

Évről évre erősödik barátságunk a Szovjetunióval. Elvtársaink szenvedélyes ideológiai harcát emellett segítették és megkönnyítették a dolgozóknak az új élet felépítésében szerzett személyes tapasztalatai is. Minden jelentős lépésünknél, akár az állam megalkotásában, akár az üzemek államosításánál, a szocialista oktatási reform kérdésében, vagy a mezőgazdasági termelőszövetkezetek szervezésében – mindenütt támaszkodhattunk a Lenin által feltárt és a szovjet társadalom gyakorlatában bevált ismeretekre. A munka hétköznapjai során a falvakban és a városokban számtalanszor siettek segítségünkre jó tanácsokkal és bajtársi segítőkészséggel szovjet barátaink, hogy egyengessék számunkra az utat, és leküzdhessük a nehézségeket.

Így országunkban a SAG (Sowjetische Aktiengesellschaft) üzemek jóval többet jelentettek a közös tulajdon és közös vezetés formájánál. A szovjet igazgatók vezetésével a munkások megtanulták, hogyan kell irányítani az ipart, és megismerkedtek a szocialista munkaversennyel. Ez a közvetlen együttműködés, az új ismeretek és módszerek még most is gyümölcsözően hatnak gazdaságunkban. Köztársaságunk mai szocialista valóságában a Szovjetunióval való együttműködés eredményei mindenütt megmutatkoznak, mindenben ott vannak, amit megalkottunk és ami a szívünkhöz nőtt.

Az együttműködés megmutatkozik az összehangolt külpolitika eredményeiben, a szovjet tapasztalatok felhasználásában, a gazdasági segítségben, s néphadseregünk és a hős szovjet hadsereg fegyverbarátságában a szocializmus védelmére. A tények azt bizonyítják, hogy az Európa szívében dúló elkeseredett osztályharc közepette hazánkban csakis a szocialista világ fő hatalmával való szoros kapcsolatunk eredményeként válhatott lehetővé a szocializmus építése.

Pártunk elvi és alkotó politikája, munkásainknak és dolgozóinknak a munkás-paraszt hatalom létrehozásáért és fejlesztéséért tett erőfeszítései nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy Európában az erőviszonyok a szocializmus javára változtak meg. A kedvező feltételeket, amelyek között ez a forradalmi tevékenység kibontakozhatott, a Szovjetunióval való testvéri szövetség tette és teszi továbbra is lehetővé. Történelmi fontosságú tény, hogy a szocializmus építésének közös munkájában a Szovjetunióhoz fűződő barátság történelmileg igen rövid idő alatt szilárdult meg nálunk, abban az országban, ahol a monopoltőke különösen mélyre plántálta a szovjetellenességet. Ma a Szovjetunióval való testvéri kapcsolat jellemzi az NDK munkásosztályának és egész lakosságának politikai arculatát.

A VIII. pártkongresszus óta kölcsönösen intenzíven és átfogóan fejlődött együttműködésünk a Szovjetunióval. Köztudomású, hogy a kongresszus határozatai azon alapulnak, hogy köztársaságunk elszakíthatatlan része a szocialista közösségnek, és hogy utunk további szakaszát egyre mélyebben és lényegileg az ehhez a szocialista világhoz való kapcsolódásunk határozza meg. Ez az orientáció a marxizmus–leninizmus alapvető tanításaira támaszkodik, összhangban van az elmúlt évtizedek tapasztalataival, egyszersmind számításba veszi az új feladatok objektív követelményeit. Egészen nyilvánvaló, hogy az NDK-ban a fejlett szocializmus további építésében még jobban ki lehet és ki is kell használni ennek a közösségnek az előnyeit, sőt a belső haladás mértéke és stabilitása egyre inkább együttműködésünk sikerén múlik.

Az NDK külkereskedelme a Szovjetunióval ebben az évben kereken 2 milliárd márkával fog növekedni, és ezzel 19 milliárd márka értékű lesz. Több mint 50 kormányegyezményt, miniszteri megállapodást kötöttünk eddig a kutatási és termelési együttműködésről, új gyárak létesítéséről és jelentős áruszállításokról. 1972-ben mintegy 20 000 tudós, műszaki és más dolgozó kap olyan feladatokat, amelyek a Szovjetunióval kötött tudományos-technikai egyezményen alapulnak. Még sohasem volt a tudósok, műszakiak és munkások cseréje ilyen élénk, mint ma; az a feladatuk, hogy a helyszínen segítsenek megoldani egymás fontos problémáit.

Még sorolhatnám a példákat kapcsolataink eredményes alakulásáról. Amellett az együttműködés fejlődésére nemcsak a növekedés és a sokrétűség jellemző. Egyre inkább az a lényege, hogy azokat a nagy társadalmi és gazdasági célkitűzéseket, amelyek az emberek életét és országaink

erejét döntően befolyásolják, minél tervszerűbben és közösen valósítsuk meg.

A legszembetűnőbben a VIII. kongresszuson elhatározott főfeladatban mutatkozik ez meg: e szerint az állampolgárok életszínvonalát tovább kell emelni, és megteremteni az ehhez szükséges gazdasági feltételeket. Az SZKP volt az első, amely XXIV. kongresszusán – gyorsan növekvő gazdasági ereje alapján – a nép életszínvonalának jelentős felemelését szabta meg ötéves terve legfontosabb feladataként és a jövő perspektívájaként. Ezzel számba vette az új lehetőségeket, és fontos következtetést vont le a szocializmus gazdasági alaptörvényéből, amelynek messze ható következményei lesznek a szocialista és kommunista társadalom további fejlődésére. A többi testvérpárt is – figyelembe véve az adott ország körülményeit – hasonló szellemben fogalmazta meg kongresszusán a központi feladatokat. Ebben sokkal több fejeződik ki, mint törekvéseik puszta egyidejűsége. Együtt, terveinket összehangolva, ismereteinket, tapasztalatainkat és tartalékainkat közösen felhasználva az emberiség javára dolgozunk a szocialista államok közösségében, földrajzilag kiterjedt területen, több száz millió ember együttes erejével. Így együttműködésünk a múltbelinél közvetlenebbül válik majd a társadalmi haladás és a jobb élet hajtóerejévé. Ez abban is megmutatkozik, hogy több fogyasztási cikket, több olyan terméket tervezünk és gyártunk közösen, amelyekre az embereknek minden nap szükségük van, s ami örömet okoz nekik. Ugyanakkor a főfeladat azokra a gazdasági területekre és folyamatokra irányítja a figyelmet, amelyektől a tudományos-technikai haladás, a munka termelékenységének növekedése függ, amelyek alapot adnak országainkban a dolgozók szükségletei egyre jobb kielégítésének.

Ennek egyik kulcskérdése az energiabázis. Teljesítőképessége és arányos növekedése lényeges feltétele a gazdaság stabilitásának és a termelékenység növekedésének. A VIII. kongresszuson meg kellett állapítanunk, hogy az energiatermelésben elmaradtunk, és ennek fokozatos behozása köztársaságunktól még évekig nagy erőfeszítést követel meg. Minden túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy már régóta – és a jövőben még fokozottabban – az országunkban előállított elektromos áram termelésének minden százaléknyi növekedése a Szovjetunióval való legszorosabb együttműködés eredménye. A boxbergi erőmű-építés, amelytől jelenleg energiatermelésünk növekedését elsősorban várjuk, szovjet 210 megawattos turbinákkal folyik. Azok az 500 megawattos aggregátok is, amelyeket majd a hagenwerderi erőműben fognak felszerelni, a Szovjetunióból származnak. Június elején érkezett Schwedtbe az 50 milliomodik tonna kőolaj a „Barátság" vezetéken.

Most épül az a hatalmas csőrendszer, amely 1973-tól a szovjet földgázt hazánkba vezeti. Hazai földgázkészletünket is a Szovjetunió segítségével tárjuk fel; értékes műszereket és berendezéseket szállít nekünk és rendelkezésünkre bocsátja gazdag tapasztalatait. Több mint 500 szakember dolgozik most az NDK-ban a testvérországokból csupán ezeken a munkálatokon. A magenergiát is csak a Szovjetunió segítségével tudjuk jobban hasznosítani, az ő tudományos eredményeikre támaszkodva, felszereléseik segítségével és a munkamegosztásból ránk jutó technikai eszközök fejlesztésével. Így lesz a most épülő Északi Atomerőmű barátságunk műve.

A modern ipar e területén, az energiagazdálkodásban megmutatkozik mindaz, ami úgyszólván mindenütt másutt is érvényes. Nemcsak azért, mert együtt gyorsabban és könnyebben haladunk. A tudományos-technikai és a gazdasági fejlődés egyre gyakrabban állít elénk olyan nagyságrendű feladatokat, amelyek, a Szovjetuniót kivéve, az egyes országok lehetőségeit meghaladják. Az a cél, hogy a tudományos-technikai forradalmat összekapcsoljuk a szocialista társadalmi rendszer előnyeivel, nélkülözhetetlenné teszi számunkra, hogy mind nagyobb mértékben éljünk azokkal az előnyökkel, amelyeket a Szovjetunióval és az egész szocialista közösséggel való együttműködés nyújt. A nép javát szolgáló tervszerű gazdasági integráció lehetőségei, amelyek a szocializmus lényegében eleve bennefoglaltatnak, és a szocialista viszonyok fejlődésével egyre inkább kibontakoznak, közvetlenül egybevágnak a modern termelőerők fejlődésének követelményeivel.

A szocialista integráció történelmi jelentőségét a KGST hosszú távra szóló Komplex Programja figyelembe veszi. Már a puszta adatok közléséből is kitűnik, hogy a KGST milyen hatalmas gazdasági potenciált, milyen erőt és dinamikát testesít meg. 1971-ben a KGST-országok együttesen 1062 milliárd kilowattóra áramot termeltek, 628 millió tonna kőszenet és antracitot, 388 millió tonna kőolajat és 234 milliárd köbméter földgázt hoztak a felszínre és 163 milliárd tonna acélt gyártottak. Új eredményeket ért el a gépgyártás: 326 000 fémforgácsológépet, 562 000 traktort, 934 000 személy- és 775 000 tehergépkocsit és autóbuszt állítottak elő.

Ennek a nagy gazdasági tömörülésnek a növekedési üteme jelentősen meghaladja az imperialista világét. Az elmúlt évben a KGST-országok nemzeti jövedelme 6,3 százalékkal nőtt, a fejlett kapitalista államoké viszont csak 3 százalékkal. Az elmúlt évben az ipari termelés átlagos emelkedése – 7,8 százalék szemben az 1 százalékkal – egyértelműen a KGST-országok eredményes munkáját mutatja. Ez a jelentős és rend-

szeres évi növekedés – szemben a kapitalista gazdaság ingadozásaival – a népgazdaságok egyre szorosabbá váló kapcsolatai révén még fokozódik. A partnerországok külkereskedelme egymással 9 százalékkal növekedett 1971-ben, tehát még nagyobb mértékben, mint a termelés, és ez azt bizonyítja, hogy jól alakul a munkamegosztás, a szakosodás és a kooperáció.

Ezek a folyamatok a jövőben még gyorsulni fognak. A hosszú lejáratú perspektivikus tervek kidolgozása és koordinálása belenyúlik abba az időszakba, amelyben a szocialista integrációban már minőségi változás fog végbemenni. Az integráció évről évre jobban kihat köztársaságunk belső gazdasági fejlődésére, és meghatározza lehetőségeinket és feltételeinket. A gazdasági feladatok tehát minden téren növekvő mértékben kapcsolódnak össze a nemzetközi felelősséggel: mert a munka minősége, az üzemek szerződésteljesítése és természetesen egész gazdaságunk szilárdsága és folyamatossága, a vezetési és tervezési szisztéma megfelelő volta, perspektivikus terveink megbízhatósága befolyásolja a testvérországok fejlődését is.

Ami a KGST országok kapcsolataira általában vonatkozik, az különösen érvényes a Szovjetunióval való együttműködésre. A Szovjetunió járult és járul hozzá a legnagyobb mértékben ahhoz, hogy a KGST eredményesen dolgozzon, hatalmas tudományos-technikai bázisával és nyersanyagforrásaival a szervezet erőközpontja, és a fő partner az NDK-val és a többi tagállammal folyó közös tevékenységben.

Népgazdaságaink integrációja nemcsak gazdaságilag hoz minket közelebb egymáshoz. Előmozdítja a kölcsönös megismerést, a mindennapos ügyek, a nyelv és a kultúra iránti érdeklődést. Közös hagyományok, új kapcsolatok alakulnak ki, amelyek történelmi tartóssága e kapcsolatok társadalmi természetében, a munkásosztály hatalmához való viszonyában gyökereznek. A szocialista népeknek ebbe a családjába ágyazódik bele országunk jelene és jövője. Velük együtt veszünk részt korunk messze ható átalakításában.

A BÉKE ÉS A SZOCIALIZMUS ÉDESTESTVÉREK

Akár a Szovjetunióról van szó, akár az NDK-ról vagy a többi szocialista testvérországról, államaink és pártjaink politikájának egy a lényege: mindent a nép javáért. Ez pedig annyit jelent, hogy minden erőnkkel küzdünk a békéért, mert csak békében tudjuk megteremteni azokat a kedvező feltételeket, amelyek között a szocializmust felépíthetjük. Ezért

a szocialista közösség országai egyesítik erőfeszítéseiket a lenini békés egymás mellett élés elvének megvalósításáért, ami megfelel valamennyi nép és nemzet érdekének.

Lenin a kapitalizmus egyenlőtlen gazdasági és politikai fejlődésének törvényéből levezette, hogy a szocializmus kezdetben csak néhány, vagy akár egy országban is győzhet; a burzsoá uralom megdöntésének feltételei a különböző országokban nem egyszerre érnek meg. Elkerülhetetlen tehát – vonta le a következtetést –, hogy szocialista és kapitalista államok hosszabb ideig éljenek egymás mellett. Természetesen a kapitalista rendszert ekkor is a monopóliumok profithajhászása, a terjeszkedési törekvés és az agresszió fogja jellemezni. A békés egymás mellett élés politikájának éppen az a célja, hogy megakadályozza a kapitalizmust abban, hogy a népeket újabb háborús kalandokba kergesse; szűkíteni akarja a kapitalizmus tevékenységi területét, és minden vitás kérdés megoldására a békés utat igyekszik megtalálni.

Az SZKP XXIV. kongresszusának békeprogramjával összehangolva pártunk és kormányunk a többi szocialista országgal közösen aktív békepolitikát folytat. Ez a politika lényegesen hozzájárult azokhoz a pozitív változásokhoz, amelyek főként az európai kontinensen egy ideje mutatkoznak, és azzal biztatnak, hogy a békét tartósan lehet biztosítani, az enyhülést kiterjeszteni és az államok között virágzó együttműködést teremteni. Nyilvánvaló, hogy mit jelentene a népeknek, ha két imperialista világháború után, melyek Európából indultak ki, e kontinens a béke és biztonság területévé válna.

A Szovjetunió vezetésével és a szocialista államok részvételével indított jelenkori békeoffenzíva csak aláhúzza annak a megállapításnak az igazságát, hogy a béke és a szocializmus édestestvérek. Csak a szocializmus nyit a népek és nemzetek számára békés távlatokat.

Éppen ma, amikor a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élése lett a nemzetközi politika legfontosabb tényezője, ideológiai területen kiéleződik az osztályharc a szocializmus és az imperializmus között. A szocializmus a Marx, Engels és Lenin által lefektetett program alapján vált valósággá a föld három kontinensén, vált elméletből gyakorlattá, és ez a tény meggyorsítja az imperializmus hanyatlásának világtörténelmi folyamatát. Éppen ezért a legkülönfélébb árnyalatú reakciós ideológusok kétségbeesetten próbálkoznak azzal, hogy a munkásosztály és pártja kezéből kiüssék a győzelmet hozó szellemi fegyvert. A szovjetellenesség és az antikommunizmus a legszembeötlőbben fejezi ki az imperializmusnak a szocializmus növekvő hatásától való félelmét.

A Szocialista Szovjet Köztársaságok Szövetségének 50 éve történelmi bizonyítéka annak, hogy a nacionalizmus polgári ideológiája csődöt mondott. Ennek ellenére jobb- és baloldali opportunisták, revizionisták és nem utolsósorban a szociáldemokrácia képviselői ma ismét megpróbálják életre kelteni. Velük tartanak mindazok, akik a szocializmus elméletének és gyakorlatának ellenségei, akik szemben állnak a munkásosztály érdekeivel, a kapitalista kizsákmányolás és elnyomás alól való felszabadulása nagy ügyével.

Lenin azt mondotta, hogy „a marxizmus összeférhetetlen a nacionalizmussal",[8] és kiemelte: „Burzsoá nacionalizmus és proletár internacionalizmus – ez két kibékíthetetlenül ellenséges jelszó, ... és *két* politikát (mi több, két világszemléletet) fejeznek ki a nemzeti kérdésben."[9] Hangsúlyozta: „Az öntudatos munkások minden erejüket megfeszítik, hogy visszaverjenek *mindenfajta* nacionalizmust, mind a durva, erőszakos feketeszázas nacionalizmust, mind pedig azt az igen kifinomult nacionalizmust, mely a nemzetek egyenjogúságát s *ugyanakkor* ... a munkások ügyének, a munkások szervezeteinek, a munkásmozgalomnak nemzetiségek szerinti *szétforgácsolását* hirdeti".[10]

Lenin határozottan fellépett az ellen, hogy a munkásosztályt nacionalista demagógiával félrevezessék, az ellen, hogy az állítólagos „nemzeti érdekeket" a proletariátus osztályérdekei fölé helyezzék. Leleplezte, hogy a nacionalizmus lényegében burzsoá ideológia, „amely *egy* nemzetben *egyesíti* a proletariátust és a burzsoáziát, s *különválasztja* a *különböző* nemzetek proletariátusát."[11]

Pártunk tevékenysége középpontjába állítja az ideológiai munkát, és nagy figyelmet szentel a tagok és tagjelöltek nevelésében a szocialista hazafiságnak és a proletár internacionalizmusnak. Mély testvéri szövetségünk a Szovjetunió Kommunista Pártjával és a Szocialista Szovjet Köztársaságok Szövetségével szavatolja valamennyi jelen és jövő sikerünket.

[8] *Lenin* Összes Művei. 24. köt. Kossuth Könyvkiadó 1970. 130. old.
[9] Uo. 122. old.
[10] *Lenin* Összes Művei. 25. köt. Kossuth Könyvkiadó 1970. 146–147. old.
[11] *Lenin* Összes Művei. 23. köt. Kossuth Könyvkiadó 1969. 208. old.

AZ NDK NEMZETKÖZI HELYZETE MEGSZILÁRDULT

RÉSZLETEK A POLITIKAI BIZOTTSÁGNAK
AZ NSZEP KB 9. ÜLÉSÉN ELMONDOTT BESZÁMOLÓJÁBÓL

1973. MÁJUS 28.

Kedves elvtársnők és elvtársak!

A VIII. pártkongresszus óta eltelt harmadik év küszöbén, amely főként népgazdasági feladataink megoldása szempontjából döntő, elégedetten állapíthatjuk meg, hogy az NDK-ban jelentősen megjavultak a fejlett szocialista társadalom építésének külső és belső feltételei. Ami külpolitikai eredményeinket illeti: ma 82 állam tart fenn diplomáciai kapcsolatot az NDK-val, köztük Franciaország, Nagy-Britannia, Olaszország és Japán, valamennyi skandináv ország, s majdnem az összes nyugat-európai állam. Diplomáciai kapcsolatban vagyunk sok afrikai és latin-amerikai állammal, valamint Ausztráliával. Az Egyesült Államokkal való diplomáciai kapcsolat felvételéről megbeszélések folynak; az NSZK-val hamarosan állandó képviseletet cserélünk.

A Német Demokratikus Köztársaságnak képviselete van az ENSZ-ben. Egyenlő jogú tagja az ENSZ sok jelentős szakosított szervezetének, s hamarosan felveszik tagnak az ENSZ-be is az NSZK-val együtt. A függöny tehát felgördült. Az NDK nemzetközi helyzete világos, érthető, és többé senki sem hagyhatja figyelmen kívül. Egyenjogú részvétele a nemzetközi életben biztosított.

A továbbiakban fontos feladatunk, hogy hozzájáruljunk ahhoz, hogy az SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott békeprogram teljes mértékben megvalósuljon. A helyzet ma kedvezőbb, mint régebben. Az, hogy Európában közel három évtizede béke van, nemcsak földrészünk népeit óvta meg az újabb szenvedéstől, hanem lehetővé tette azt is, hogy kibontakozzanak a szocializmus erői. A szocialista békepolitika tehát forradalmi politika.

Az elmúlt időszak eredményeit felmérve, elképzelhetjük, mekkora politikai, gazdasági és erkölcsi ereje lesz a szocializmusnak, ha a szocialista közösségnek sikerül további három-négy ötéves tervet békében teljesítenie.

Kedves elvtársak!

A VIII. pártkongresszus óta eltelt két év alatt sok pozitív előjelű változás történt. Győzött a hősiesen harcoló vietnami nép. Párizsban aláírták az egyezményt a háború befejezéséről és a béke helyreállításáról Vietnamban. Ez óriási jelentőségű tény, noha az egyezmény megvalósításának még sok akadály áll az útjában. A Szovjetunióval és a többi szocialista állammal együtt továbbra is támogatni fogjuk vietnami testvéreinket. Az NSZEP Politikai Bizottsága és az NDK Minisztertanácsa javasolta a Központi Bizottságnak, hogy szolidaritásunk kifejezéseként nyújtsunk segítséget a teljesen lerombolt Vinh város megtervezéséhez és felépítéséhez.

Az európai földrészen a Szovjetuniónak, a Lengyel Népköztársaságnak, a Német Demokratikus Köztársaságnak az NSZK-val kötött szerződései megteremtették a feltételeket arra, hogy Európát a tartós béke, a biztonság és együttműködés térségévé változtassuk. A szerződések tartalmazzák a határok sérthetetlenségének, az államok területi integritásának alapelveit és a Német Demokratikus Köztársaságnak nemzetközi jogilag érvényes elismerését.

Jelenleg Csehszlovákia és az NSZK kormányai között folynak tárgyalások a két állam közötti kapcsolatok normalizálásáról. Várható, hogy olyan egyezményt fognak kötni, amely a müncheni diktátum jogtalanságából és érvénytelenségéből indul ki.

Az élet igazolta már a négyhatalmi egyezményt Nyugat-Berlinről és egyéb szerződéseket az NDK és az NSZK, valamint a nyugat-berlini szenátus között, ezek azért jöttek létre, hogy biztosítsák a normális és kiegyensúlyozott fejlődést ezen a területen. A Nyugat-Berlinre vonatkozó egyezmények és megállapodások komplexuma a tárgyaló felek érdekeinek józan mérlegelését példázza.

Nyugat-Berlin – ez a tőkés sziget, ez a különös képződmény a Német Demokratikus Köztársaság közepén – nem valamely állam része. Ez volt az alapfeltétele az összes kérdés rendezésének, amelyben a felek megállapodtak, köztük annak is, amely Nyugat-Berlinnek a külvilághoz fűződő kapcsolataival foglalkozott, így például a más országokkal kötött szerződéseivel és a nemzetközi életben való részvételével. Ezeknek a megállapodásoknak a szigorú betartása az alapja a Nyugat-Berlinnel kapcsolatban felvetődő összes gyakorlati kérdés megoldásának. Ami minket illet, közismert, hogy következetesen és pontosan betartjuk az egyezményt. Arra számítunk, hogy a másik fél szintén becsületesen teljesíti kötelezettségeit.

Két évvel a VIII. pártkongresszus után tehát megállapíthatjuk: az NDK nemzetközi helyzete megszilárdult. Ez büszkévé tesz bennünket, és előnyös az NSZK-val való további kapcsolataink alakulása szempontjából is.

Az NSZK szövetségi gyűlése, mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt megszavazta az NDK és az NSZK alapszerződését. A szerződésnek a ratifikálásával és hatálybalépésével új fejezet nyílik a két német állam kapcsolataiban, s ennek nagyon kedvező hatása lesz az európai politikai légkör további enyhülésére.

Az alapszerződés – ezt szeretném még egyszer hangsúlyozni – egy szokásos nemzetközi jogi szerződés, amelyet két, különböző társadalmi rendszerű, független, szuverén állam kötött. Eleget tesz a békés egymás mellett élés alapelveinek, és mi ebben az értelemben fogjuk megvalósítani is. Reméljük, hogy a másik fél is hasonlóképpen fog eljárni.

Nyilván a régebbi idők vágyai szülik azt az igyekezetet, hogy az NSZK-ban egyesek újra és újra az általános nemzetközi jogtól eltérő, „különleges kapcsolatokat" konstruáljanak az NDK és az NSZK között. Az alapszerződés rendelkezései világosan kimondják: Az NDK nem belterülete az NSZK-nak, és az NSZK nem belterülete az NDK-nak. A berlini szerződés mint a két szuverén állam közötti kapcsolatok meghatározó nemzetközi jogi szabályozása, nem modus vivendi, és a dolgok logikája szerint ezért nincs megoldatlan „német kérdés" sem. Aki hajthatatlanul az ellenkezőjét állítja, csak az időt pazarolja.

Már az alapszerződés ratifikálása előtt fontos lépéseket tettünk annak érdekében, hogy a szerződést élettel töltsük meg. Ezek a lépések elősegítették az európai béke fenntartását, és az emberek javát szolgálták. A jövő még inkább igazolni fogja, hogy az NDK és az NSZK közötti kapcsolatok normalizálása megfelel a béke és mindkét állam polgárai érdekeinek.

Természetesen figyelembe kell vennünk, hogy a bonni kormányzó körök megkísérlik a számukra legkedvezőbb módon magyarázni a szerződéseket, főként az NDK és az NSZK alapszerződését. A nyugati tömegkommunikációs eszközök, elsősorban az NSZK rádiója és televíziója – amelyet nálunk kedve szerint bárki bekapcsolhat – nem is csinálnak titkot ebből. Gazdasági előnyökre célozgatnak, noha mindenkinek tudnia kellene, hogy bárminő kísérlet az NDK szuverenitásának korlátozására csak akadályozhatja a kapitalista országokhoz fűződő gazdasági kapcsolataink kibővítését.

Mindent egybevetve elmondhatjuk: a hidegháború politikája, amelyhez az NSZK-ban 25 éven át ragaszkodtak, végleg kudarcot vallott, a békés egymás mellett élés politikája kerekedik felül.

Európa összes érdekelt állama készül a biztonsági és együttműködési értekezletre, amely földrészünk békés jövője biztosításának gyakorlati intézkedéseit fogja megtanácskozni és elfogadni. Ezek az intézkedések a határok sérthetetlenségén alapulnak, céljuk a jószomszédi kapcsolatok és a békés együttműködés fejlesztése. Mi a helsinki több oldalú konzultációk mielőbbi befejezése mellett vagyunk, és megerősítjük készségünket, hogy a Varsói Szerződés többi országa oldalán minden eszközzel hozzájáruljunk az összeurópai konferencia sikeréhez. Nagy jelentőségűek lesznek a tárgyalások a közép-európai haderőcsökkentésről is.

Elvtársnők és elvtársak!

Brezsnyev elvtárs látogatása az NSZK-ban, mint ahogy az Egyesült Államokba teendő utazása is, kedvezően fog hatni a nemzetközi helyzet fejlődésére, az enyhülés folyamatára. Brezsnyev elvtárs a Német Szövetségi Köztársaság polgáraihoz intézett televíziós beszédében kijelentette, hogy a szovjet népnek nem volt könnyű új lapot nyitni a Szovjetunió és az NSZK közötti kapcsolatokban. A szovjet emberek millióinak még nagyon is élénken emlékeznek az elmúlt háborúra, a súlyos áldozatokra és a borzalmas pusztításra, amelyet a hitleri agresszió okozott a Szovjetuniónak.

Nagyon nagyra értékeljük, hogy Brezsnyev elvtárs éppen ebben az összefüggésben hangsúlyozta a Szovjetunió és köztársaságunk közötti testvéri szövetség jelentőségét.

Korunkban az egyes államok közötti kapcsolatok kihatnak a világbékére is. Különösen érvényes ez a különböző társadalmi rendszerű államok kapcsolataira. Ezért üdvözöljük, hogy Brezsnyev elvtársnak az NSZK-ban tett látogatása eredményeként újfent igazolódtak a békés egymás mellett élés elvei – mint a szocialista és a kapitalista államok közötti jószomszédi kapcsolatok meghatározó elemei.

Az aláírt közös közleményben nemcsak a Szovjetunió és az NSZK közötti jó kapcsolatok kölcsönösen előnyös voltát emelték ki, hanem felvázolták a további utat is az európai enyhüléshez. Ennek az útnak a józanság és a realizmus az alapja; a két fél nem próbálta elmosni az áthidalhatatlan ideológiai és társadalmi ellentéteket, világosan számol velük.

A politikai és gazdasági kapcsolatok közötti elválaszthatatlan összefüggés tükröződik azokban az egyezményekben is, amelyeket a Szovjetunió és az NSZK a múlt héten kötött. A kölcsönösen előnyös, jó gazda-

sági kapcsolatok – ezt is megállapítják a közös közleményben – a népek javára szolgálnak, és megbízható anyagi alapot teremtenek a béke számára.

Örömmel tapasztaltuk, hogy osztálytestvéreink, a Német Kommunista Párt tagjai milyen erőteljesen demonstrálták a Szovjetunió, a békés egymás mellett élés politikája iránti testvéri elkötelezettségüket. Ezek a bátor kommunisták és a velük tartó haladó erők a hidegháború legsötétebb korszakában is – gyakran súlyos áldozatokat hozva – harcoltak szóval és tettel a békés kapcsolatok politikájáért, és mindig bizonyságot tettek a nagy Szovjetunió iránti megmásíthatatlan testvéri érzelmeikről.

Kedves elvtársak!

A szövetségi köztársaság polgáraival folytatott beszélgetésekből kitűnik, hogy egy idő óta sokuk tudatában új kép kezd kialakulni az NDK-ról. Az NSZK-ban folytatott közvéleménykutatások szerint a két különböző társadalmi rendszerű német állam fennállását a Szövetségi Köztársaságban is olyan realitásnak tekintik, amelyet nem lehet és nem is akarnak figyelmen kívül hagyni.

A Brandt–Scheel kormány pozitívuma, hogy felismerte a nemzetközi kapcsolatok új vonásait, és a Szovjetunióval, Lengyelországgal és velünk kötött szerződésekkel hozzáfogott, hogy megszabadítsa az NSZK politikáját az irreális állásfoglalásoktól, az illúzióktól.

Történelmi jelentőségű folyamat, hogy az NSZK-ban új NDK-kép van kialakulóban, amelynek egyre világosabbak a körvonalai. De azért ne feledkezzünk meg arról, hogy az NDK – a munkások és a parasztok szocialista állama – mindig szálka lesz az NSZK uralkodó köreinek a szemében. Ezek a körök mindig az érzelmek kettősségében vergődnek. Egyrészt nem tudják elviselni, hogy az NDK nemzetközi pozíciói szakadatlanul erősödnek. Alapjában véve tehát ez az egész irányzat nem tetszik nekik. Másrészt nem kerülhetik meg azt a tényt, hogy az NDK és az NSZK közötti jószomszédi kapcsolatok kiépítése feltételezi, hogy a két állam elismeri és tiszteletben tartja a másik szuverén jogait.

Tekintettel az NDK polgárainak növekvő öntudatára, nem fogjuk fel tragikusan, ha az NSZK-ban az ott egyre erősebben kibontakozó új NDK-képet megpróbálják eltorzítani, például azzal az egyenesen abszurd állítással, hogy az NSZEP „megfutamodik a történelem, a nyelv, a kultúra közössége elől". Nem akarunk azon pörlekedni, ki fut el ki elől. Felfogásunk a történelemről és a kultúráról különbözik az NSZK uralkodó köreiétől. Fontos tényezőnek tekintjük, hogy a XX. század olyan nagy humanistái, mint Thomas Mann és Heinrich Mann, Arnold Zweig, Lion Feuchtwanger, Bertolt Brecht, Johannes R. Becher és Anna

Seghers a Német Demokratikus Köztársaság megalapítását mint történelmi újrakezdést, mint a múlt reakciós erőivel szembeni visszavonhatatlan döntést, mint olyan fordulatot üdvözölték és támogatták, amely népünket a társadalmi haladás, a békés munka, a szabadság és az emberi méltóság útján indította el. Nem utolsósorban büszkeséggel tölti el az NDK polgárait, hogy államunk megalapításával célt ért a német antifasiszta ellenállási mozgalom, és hogy az NDK újra megbecsülést és elismerést szerzett a német névnek.

Aki a második világháború befejezése óta eltelt évtizedeket vizsgálja, aki visszaidézi az NDK és az NSZK létrejöttének történetét, aki valamennyire is áttekinti és megérti az NDK fejlődését és perspektíváit, az kénytelen elismerni, hogy nem a nyelv és a kultúra választja el egymástól az NDK-t és az NSZK-t, hanem a két állam különböző, sőt ellentétes társadalmi struktúrája. A Német Demokratikus Köztársaság szocialista, itt megszüntették a termelőeszközök magántulajdonát; a Német Szövetségi Köztársaság tőkés, ott a termelőeszközök magántulajdona dominál, és ma is kizsákmányolja az ember az embert. Ebben a kérdésben egy véleményen vagyunk Brandt úrral, aki többször is hangsúlyozta, hogy ami a társadalmi rendet illeti, a két német állam között nem lehet keveredés. A nyelv közössége nem tüntetheti el ezeket a realitásokat, nem beszélve arról, hogy ez a közösség távolról sem azonos a közös államisággal, a közös nemzettel. Erről nemcsak Nagy-Britannia, Ausztrália és az Egyesült Államok példája tanúskodik, amely országokban köztudottan az angol az anyanyelv, hanem Ausztriáé is, ahol a német anyanyelv ugyanolyan magától értetődő, mint az NSZK-ban és az NDK-ban.

Nincs szükség mélyreható vizsgálatra annak megállapításához, hogy ugyanez vonatkozik a történelemre és a kultúrára is. A németek történelme – mint minden népé – mindig is osztályharcok története volt. És éppen a német történelemben az az államforma, amelyben az osztályharc, a haladás és a reakció harca évszázadokon keresztül folyt, nagyon változó volt. A skála az egykori Német-római Birodalomtól – Ausztriával mint központi állammal – a feudális államocskákon keresztül egészen Bismarck vérrel és vassal megteremtett kisnémet birodalmáig terjed, ami ráadásul 26 királyságból és fejedelemségből tevődött össze. De ha már a német történelemből való „megfutamodásról" beszélnek, akkor ez éppen a német nagyburzsoáziára érvényes. A Vörös Hadseregnek és a Hitler-ellenes koalíciónak a Hitler-fasizmus fölött aratott győzelme után a német nagyburzsoázia volt az, amely a forradalmi átalakulástól félve, és szövetségben más imperialista államokkal 1949 májusában

közzétette a parlamenti tanács által kidolgozott alkotmányt és 1949 szeptemberében megalapította a Német Szövetségi Köztársaságot.

Akárhogyan ítéljük is meg a történelmi folyamatokat, abból a tényből, hogy mindkét államban a német nyelvet beszélik, és hogy olyan kulturális tradíciók vannak, amelyekre mindkét ország polgárai büszkék lehetnek, nem feltétlenül következik, hogy kisnémet vagy nagynémet méretekben kell gondolkodni.

Azért, mert Ausztria, Svájc, az NDK és az NSZK polgárai egy nyelvet beszélnek, még nem tartoznak ugyanahhoz a nemzethez. A „nemzet" fogalmát különböző országokban köztudottan nagyon különbözően magyarázzák. A jövő fogja megmutatni, hogy az európai népek milyen formában fogják kialakítani együttélésüket, ha majd Nyugat-Európa – az NSZK-t is beleértve – a szocializmus útjára fog lépni.

A Német Demokratikus Köztársaság ma az állami megtestesülése a német történelem legjobb hagyományainak: a középkor parasztfelkeléseinek, a forradalmi demokraták harcának 1848-ban, a Marx, Engels, Bebel és Liebknecht által alapított német munkásmozgalomnak, az antifasiszta ellenállási harcosok hőstetteinek. A Német Demokratikus Köztársaságban a szocialista nemzet a munkásosztály vezetésével fejlődik. Köztársaságunk szocialista nemzeti kultúrájában folytatódnak és reneszánszukat élik azok a kulturális kincsek, amelyeket a korábbi időkben teremtettek. Semmit nem áldozunk fel a kultúrából és a nyelvből, amit mint haladót kell megőrizni és ápolni, ami megfelel a humanista és a forradalmi hagyományoknak.

Ismeretes, hogy az NSZK-ban továbbra is olyan társadalmi struktúra áll fenn, amely már két borzalmas háborút idézett elő. A kapitalista konszernek és monopóliumok uralma, a *gazdasági* hatalomnak a finánctőke kezében való fokozódó összpontosulása és az ebből eredő *politikai* hatalom az oka az emberek kizsákmányolásának és elnyomásának; ez fenyegeti az „élet minőségét" és táplálja az imperialisták expanziós és agressziós törekvéseit. Az NSZK két évtizede szilárd alkotórésze a NATO-nak és a nyugat-európai „közösségnek". A mértékadó bonni politikusok éppen a közelmúltban ismételten nagy nyomatékkal kijelentették, hogy ezeket a kötelékeket nemcsak fenntartják, hanem tovább kívánják erősíteni. Nem zárják ki még annak a lehetőségét sem, hogy létrejöhet egy közös nyugat-európai atomhaderő.

Így hát két német állam létezik ma, s ezek megtestesítik korunk alapvető ellentmondását, a tőke és a munka, az imperializmus és a szocializmus közötti ellentmondást. A béke és az európai biztonság érdekében amellett vagyunk, hogy egymáshoz való viszonyukat – amint arra az

NSZEP és az NDK kormánya már régóta törekszik – a békés egymás mellett élés elveinek alapján szabályozzák. Ezek a lenini elvek egyre jobban tért hódítanak, mivel a szocialista és a tőkésállamok egymás mellett élésének nincs más alternatívája – az atomfegyverek korszakában a legkevésbé.

A békés egymás mellett élés többet jelent, minthogy nem háborúzunk. Annak az útja, hogy józanul együttműködjünk és minden lehetőséget kihasználjunk, amelyet a különböző társadalmi rendszerű államok normális kapcsolatai nyújtanak.

A történelem kerekét nem lehet visszafelé forgatni. Az NDK-nak most, amikor már 82 állammal tart fenn diplomáciai kapcsolatot, folytatnia kell a nemzeti érdekeinek megfelelő politikát. Bonnban – visszatekintve a hidegháború kudarcot vallott politikájára – röviddel ezelőtt kijelentették, hogy fájdalmas folyamat volt elbúcsúzni az illúzióktól. Ezt teljes mértékben megértjük, de nem értelmes dolog, és kilátásokkal sem kecsegtet, ha a régi illúziókat újakkal pótolják. Olyannak vegyük a dolgokat, amilyenek.

A jelenkori kapitalizmust az ellentmondások és a válságjelenségek eddig soha nem látott felhalmozódása jellemzi. Lenin megállapítása, hogy az imperializmus élősdi és rothadó kapitalizmus, naponta újra beigazolódik. Nem esünk abba a hibába, hogy lebecsüljük a monopoltőkés rendszer még mindig jelentős erőit, a kapitalizmus általános válságának fokozódása azonban szembetűnő. Még a monopolburzsoázia szóvivői körében is megszokottá vált, hogy „beteg társadalomról" beszélnek. Nyilatkozataikban, cikkeikben és könyveikben a „válság" szó az egyik leggyakoribb fogalommá vált. Szó van pénzválságról, kereskedelmi válságról, gazdasági válságról, az oktatás válságáról, a városok válságáról, a környezet válságáról, az erkölcs válságáról – és a felsorolást még folytathatnám.

Miben mutatkozik meg ma mindenekelőtt a tőkés társadalomnak ez az állapota?

A legszembetűnőbb az infláció, amely az összes tőkésországot sújtja. A kapitalizmus krónikus betegségévé vált. Az állandó 7 és 10 százalék közötti áremelkedések, miközben az élelmiszerárak még sokkal gyorsabban nőnek, megnyirbálják a dolgozók jövedelmét. A kemény harcokban kivívott béremelések semmivé válnak. A fegyverkezés költségeinek, az állandó pénzügyi válságnak, a monopóliumok kiéleződött konkurenciaharcának terheit a dolgozó lakosságra hárítják át.

Találóan írta az NSZK-beli „Frankfurter Rundschau" 1973. március 13-i számában: „semmi sem társadalomellenesebb, mint egy infláció".

Arra a kérdésre, hogy mi az oka a rohanó inflációnak, feleletként elsősorban a monopolprofit utáni hajszát és az állammonopolista költségvetési és pénzügyi politikát kell megnevezni – az infláció tehát a monopolkapitalizmus rendszerében gyökerezik.

Egyre jobban fokozódik a kizsákmányolás. Miközben a profitráták meredeken emelkednek, a kiharcolt béremelések alig elegendőek a pénz elértéktelenedésének és a növekvő adóknak a fedezésére. Ez év első negyedében az Egyesült Államokban a profitok átlagosan 28 százalékkal nőttek a múlt év hasonló időszakához képest. Az NSZK-ban 1973 második félévére 24 százalékos profitnövekedéssel számolnak. Az üzemekben viszont nagy a hajsza, a munkásokat „kiszipolyozzák" és „fizikailag tönkreteszik", ahogyan például egy NSZK-beli szakszervezeti elnök írta legutóbb cikkében.

Napjaink fejlett tőkésországainak valósága azt mutatja, hogy az állammonopolista gazdasági és pénzügyi politika nagy és leküzdhetetlen dilemma előtt áll. Semmiféle szabályozó intézkedés nem változtat azon, hogy a tőkés gazdaság ciklikusan fejlődik. Az NSZK-ban a vállalkozók és a kormány is azt magyarázza a munkásoknak, hogy csak az infláció és a munkahely elvesztése között választhatnak.

A társadalmi bizonytalanság a dolgozó lakosság életének meghatározó vonása a kapitalizmusban. Hivatalos adatok szerint jelenleg a fejlett tőkésországokban kereken 10 millió munkanélkülit tartanak nyilván. A gazdaságokban végbemenő strukturális változások a munkások és alkalmazottak növekvő hányadának életét teszik bizonytalanná. A munkahely megváltoztatásával legtöbbször együtt jár a jövedelem csökkenése vagy a hivatásbeli degradálódás. Még a tőkés rend hívei által is elismert igazság, hogy 40 éves korban ott már nem sokat ér az ember.

A tudományos-technikai forradalom eredményeképpen egyre nagyobbak lesznek a lehetőségek az emberek életszínvonalának emelésére és alkotó erőik kibontakoztatására, a kapitalizmus uralma azonban az ember lealacsonyításához vezet, élete értelmének elvesztéséhez, a személyiség deformálódásához. Nemrégiben az amerikai autóipari munkások szakszervezetének helyettes főtitkára, Fraser így írt: „A tömegtermelés módszerei ... az emberekből ipari automatákat csináltak." És önmagát leleplező módon nyilatkozott a BASF-konszern egyik igazgatója: „Az ember személye nulla az üzem számára, a funkciónak, amelyet végez, csak annak van értéke." A munkásokra azt mondta: „Mivel egy egésznek, az üzemnek belső részei, ezért pótolható részek, mondhatni pótalkatrészek, és a lényeges és fontos rajtuk az a megjelölés, amelyik megadja, hogy hol és hogyan használhatók fel pótalkatrészként. Az az ember pedig, akin

a legfontosabb ez a megjelölés, akinek az üzem számára a lényegi jegye egy szám, maga is csupán egy szám."

Az ellentmondásokkal és válságokkal küszködő monopolkapitalista társadalmi rend, amelynek a fogyatékosságai és történelmi perspektívátlansága bizonytalansággal és a jövőtől való félelemmel töltik el a dolgozó embereket, olyan háttér, amely előtt még szembetűnőbben kiemelkednek a szocializmus előnyei, azé a szocializmusé, amely vívmányaival már régen bebizonyította fölényét a kizsákmányoló tőkés renddel szemben és világos perspektívát nyújt.

A NÉPGAZDASÁG GYORS ÉS ERŐTELJES NÖVEKEDÉSÉÉRT

A szocializmus előnyei kihasználásának egyik alapfeltétele a szocialista integráció. A testvéri együttműködés és a szolidaritás mindig is a forradalmi munkásmozgalom internacionalista alapelvei közé tartozott, és ma, a munkásosztály politikai hatalmának, a szocializmus és a kommunizmus építésének idején ez még fokozottabban érvényes.

A tudományos-technikai forradalom kibontakozásával még megnő a kooperáció, az ésszerű munkamegosztás és a népgazdaságok együttműködésének a jelentősége. A szocialista integráció a részt vevő országok erőinek nem puszta összegezését jelenti, hanem új minőségű feltételeket is teremt országaink gazdasági potenciáljának gyors növekedéséhez és vele együtt népeink jólétének emeléséhez. A szocialista gazdasági integrációnak ugyanakkor rendkívüli jelentősége van a szocializmus nemzetközi pozícióinak megerősítésében, az erőviszonyok világméretű megváltoztatásában a béke és a szocializmus javára.

Országaink gazdasága gyors ütemben fejlődik. A KGST-országok nemzeti jövedelme 1951-től 1970-ig a 4,8-szeresére növekedett, ipari termelésének volumene a 6,8-szeresére. A KGST-országok közössége a világ legdinamikusabban fejlődő gazdasági régiója. A Szovjetuniónak felbecsülhetetlen a szerepe a szocialista gazdasági integrációban. Tapasztalata, ipari és technikai potenciálja minden területen biztos alapja a testvérországok sikeres együttműködésének. Ami a mi kapcsolatainkat illeti, a Szovjetunió fedezi nyersanyag- és tüzelőanyag-szükségletünk legnagyobb részét; több mint 30 jelentős ipari üzem felépítésénél támogatott bennünket, átadta tudományos-technikai tapasztalatait, szállította és felszerelte a berendezések nagy részét. A Szovjetuniónak nagy része van az NDK-beli ipari üzemek átszervezésében is. A külkereskedelem és a munkamegosztás keretében az utóbbi öt évben 8500 szerszámgépet kaptunk

a Szovjetunióból, s mintegy 5500 tudományos-technikai dokumentációt vettünk át tőle.

A Szovjetunió főiskoláin és egyetemein több mint 6000 NDK-beli diákot képeztek ki. A Szovjetunió szállította az NDK földgázkitermelő berendezéseinek a felét és szakembereinek százai segítettek üzembe helyezésében. A tudomány és a technika területén folyó munkamegosztás elmélyülése révén az áruforgalom értéke a Szovjetunióval az 1951–1955 közötti 17 milliárd márkáról több mint 100 milliárd márkára nőtt a jelenlegi ötéves tervidőszakra.

A szocialista gazdasági integráció egyik döntő előnye: lehetővé teszi, hogy az NDK nemzeti érdekeit harmonikusan összekössük az egész szocialista közösség érdekeivel. A szocialista gazdasági integráció nem önellátó, zárt „gazdasági blokk", hanem hasznosítja a nemzetközi munkamegosztást, és bővíti a világgazdasági kapcsolatokat. Ma már a tőkésországokat is arra készteti helyzetük, hogy nagyobb mértékben vegyenek fel, illetve építsenek ki gazdasági kapcsolatokat a KGST országaival, főképpen a Szovjetunióval.

Elvtársak!

Az NDK gazdasági eredményei nagyjában és egészében jók. Problémáink azonban továbbra is vannak. Elsősorban az energiabázis kiépítésére és a nyersanyagellátásra gondolok, valamint a termelési alapok modernizálására az ipar fontos területein.

Ahhoz, hogy leküzdhessük a nehézségeket, önkritikus szemléletre van szükség. Senki nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy vannak olyan gazdasági vezetők, akik nem dolgoznak kellő felelősséggel, némelyik helyen nem használják ki teljesen a munkaidőt, és a termeléskiesést azután túlórákkal kell pótolni. A kombinátok és az üzemek tervteljesítésében mutatkozó különbségek az elmúlt hónapban észrevehetően megnőttek. Egyes területeken bizonyos súrlódások észlelhetők. Végül nem lehetünk elégedettek a szerződések teljesítésével és a munka hatékonyságával sem. Az év hátralevő szakaszában alaposabban kell foglalkozni ezekkel a problémákkal.

A légkör az üzemekben jó. A szocialista munkaverseny fellendült. A bedolgozó (beszállító) ipar dolgozóira különösen nagy felelősség hárul a népgazdaság fennakadásmentes ellátásában. Másrészt nagyon sok függ az anyagokkal és a szállítással való gazdaságos bánásmódtól az egész iparban.

Szükséges, hogy stabilizáljuk azokat az üzemeket, amelyek nem tartanak lépést az általános fejlődéssel és ezáltal másoknak is zavarokat

okoznak. Nagyobb figyelmet követelnek a terv minőségi mutatói, mindenekelőtt magának a termelésnek a minősége.

A Politikai Bizottság főképpen a tudományos és műszaki terv feladatainak példás teljesítését tartja fontosnak, és az átszervezések és a beruházások lelkiismeretes beindítását. Mindent egybevetve, a terv teljesítésének állása feljogosít bennünket arra, hogy 1974-re kedvezőbb rajtra számítsunk, mint amire eredetileg felkészültünk.

Az ötéves terv első felében szükségszerűen azt a feladatot kellett megoldanunk, hogy konszolidáljuk a gazdaságot, lendületesen dolgozzunk és gyors növekedési ütemet érjünk el. Nagyjában és egészében ez sikerült. Most egyre inkább az lép az előtérbe, hogy az elért fejlődési ütemet hosszú távon megtartsuk.

Mindannyian emlékezünk arra, hogy a VIII. pártkongresszus a folyamatosságot a gazdaságpolitika kulcskérdéseként kezelte. Azt a célt tűzte ki, hogy biztosítani kell a termelés ütemének egyenletes növekedését, az ellátás és a fogyasztói árak stabilitását. Ez az irányzat nemcsak hónapokra vagy évekre érvényes, hanem évtizedekre is, az egyszerre dinamikus és tartós gazdasági növekedést tartja fontosnak. Ha a főfeladatot stratégiai célkitűzésnek fogjuk fel, akkor ez logikusan következik belőle. A gazdaság hosszú távú fejlődésének kell biztosítania az anyagi és kulturális életszínvonal állandó emelkedését.

A VIII. pártkongresszus óta a gazdasági folyamatok egész sorát támogattuk és siettettük. Az elmúlt években sikerült megjavítani a végtermékeket gyártó ipar és a neki bedolgozó (beszállító) ipar közötti kapcsolatot, és ezáltal kedvezőbbek lettek az üzemek és kombinátok munkájának a feltételei. De még tovább kell lépni: minden lehetőséget ki kell használnunk e kapcsolatok vonatkozásában; s más gazdasági folyamatokban is céltudatos és kitartó erőfeszítésekre van szükség.

A VIII. pártkongresszus óta több mint 6000 újdonság és továbbfejlesztett termék gyártását kezdtük meg. A magas tudományos-technikai színvonalú termékek részesedése termelésünkben mégis alacsony, és csak lassan növekszik. Amit e téren előrehaladtunk – s ebben teljes az egyetértés az ezen a területen dolgozókkal –, az csak a kezdet lehet. Hosszú távú gazdasági növekedésünket a tudományos-technikai fejlődés átfogó és tartós felgyorsulására kell alapoznunk. Még hatásosabban kell összekapcsolnunk a tudományt és a termelést, az alkotói munkát a gazdaság számára fontos ismeretek felkutatására kell irányítanunk és az eredményeket gyorsan és alaposan kell hasznosítanunk.

Összgazdasági jelentőségű a beruházási tevékenység színvonala, ezért a beruházásokra nagyobb figyelmet kell fordítani. Már ebben az évben

a központilag irányított üzemek számára tervezett termelésnövekedés 70 százalékának a beruházásokból kellene megvalósulnia. A jobb eredmények természetesen nemcsak a beruházások végrehajtásától, hanem legalább annyira a megtervezésüktől és az előkészítésüktől is függnek.

A racionálisabb gazdálkodást elősegítő beruházások részesedése 1973-ban 47,8 százalékot ér el. Ugyanakkor ebben az évben a beruházások mintegy 25 200 új munkaerőt igényelnek. Ez is példázza, hogy mennyire energikusan és következetesen kell törekedni a gazdaság ésszerű megszervezésére. Csak ha itt sikerül fordulatot elérnünk, és megszüntetni a feszültséget a munkaerő-igény és a meglevő munkaerő között, akkor lehet igazán hasznosítani az új, gyakran drága technikát.

A VIII. pártkongresszus után megkezdődött a gazdaság szerkezeti átalakítása. Az energetikai bázis stabilizálódott és megjavult – ez a folyamat hosszú időre le fogja kötni erőink nagy részét. Ugyancsak most kezdhettünk hozzá, hogy nagyobb súlyt helyezzünk a fogyasztási javak termelésére. Olyan, a tudományos-technikai haladás számára fontos iparágak, mint a vegyipar, átlagon felüli ütemben fejlődnek, de továbbra is feladat a vegyipar hatékonyságának növelése.

A gépiparnak és főként a szerszámgépiparnak – amely egyébként nem fejlődik lassan – jobban meg kell felelnie a rájuk háruló népgazdasági feladatnak. E terület eredményei segíthetnek ugyanis a legtöbbet a gazdaság ésszerű átszervezéséhez, ez a terület exportunk fő támasza. A gépgyártás fejlődését ma messzemenően az elektronikai ipar fejlődési üteme szabja meg. A népgazdasági arányok fejlesztési irányát tehát tovább kell követni és biztosítani stabilitásukat.

Gazdasági fellendülésünket elősegítette, hogy az utóbbi két évben sikerült a 100 márka értékű áru termelésére jutó anyag- és nyersanyagfelhasználást 4,7 százalékkal csökkenteni. Az ipar villamosenergia-fogyasztása ebben az időszakban 5 százalékkal csökkent termelési egységenként.

Világméretű probléma a növekvő energia- és nyersanyagigény kielégítése. Az NDK természeti körülményei mellett ez nagy népgazdasági ráfordítást igényel, és az előttünk álló időszakban csak bizonyos határokon belül lehetséges. Ezért a felhasználás csökkentésére kell törekednünk.

Kedves elvtársnők és elvtársak!

Az elmondottak mind hosszú távon ható és növekvő jelentőségű tényezők országunk társadalmi és gazdasági életében. Itt konkrét gazdaságpolitikai problémákkal van dolgunk, amelyek abból a feladatból erednek, hogy a tudományos-technikai forradalom vívmányait összekössük a szocialista társadalmi rend előnyeivel. Szovjetunióbeli és a többi test-

vérországbeli barátaink nagy figyelmet fordítanak ezekre a kérdésekre. Megoldásuknál tehát tapasztalataik és eredményeik nekünk is hasznunkra válnak. Ezeket a folyamatokat azonban egyre inkább közösen valósítjuk meg. Csak a szocialista államok Szovjetunió vezette családjának összehangolt perspektivikus tervezésében folytathat köztársaságunk hatékony strukturális politikát. Termelési ereje, tudományos-technikai potenciálja és nem utolsósorban természeti kincsei révén a Szovjetunió a szocialista társországok részére is olyan lehetőségeket nyújt, amely nélkül legjobb népgazdasági számításaink sem válnának be.

Bővítjük a kereskedelmet a nem szocialista gazdaságokkal. Külkereskedelmünket főként a termékek minőségének javításával és a szerződések feltétlen betartásával kell fejlesztenünk. Több gondot kell fordítanunk a vásárlók igényeinek kielégítésére és a pótalkatrész-ellátásra, ebben is következetesebben alkalmazkodjunk a nemzetközi piac követelményeihez. A tőkésországokkal folytatott külkereskedelemben nagyobb rentabilitásra és jobb összetételre törekszünk, több figyelmet kell fordítani a legfontosabb export- és importkapcsolatok kiépítésére, a piacok feltárására és megtartására.

Az NDK-ban beváltak a kombinátok mint az újratermelési folyamat irányításának megbízható formái. A központilag irányított ipar dolgozóinak mintegy kétharmada dolgozik jelenleg népi tulajdonú kombinátok üzemeiben. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a kombinátokat tovább kell fejleszteni. Az a legfontosabb, hogy a népi tulajdonú üzemek, kombinátok és vállalati egyesülések jogairól és kötelességeiről hozott legutóbbi rendeletünk megtartásával még következetesebben valósítsuk meg azokat a gazdasági lehetőségeket, amelyek ebben a koncentrációs folyamatban rejlenek, tehát elsősorban a munkamegosztást és a szakosodást támogassuk minden erővel. Eközben nem téveszthetjük szem elől a termelés koncentrációjának azokat a problémáit, amelyek túlmutatnak a kombinátokon, s amelyeket az egész iparág egységes vezetésének keretében az ágazatért felelős miniszter révén kell megoldani.

Következetesen folytatjuk a tudomány és a termelés egyre szorosabb összekapcsolását. Az elmúlt években ennek fontos szervezeti feltételeit teremtettük meg, amikor a kutatásra és a fejlesztésre szolgáló berendezéseket a kombinátok rendelkezésére bocsátottuk. Fontos kérdés e tekintetben a fő- és szakiskolai hallgatók kiképzése és munkába állítása. Ezért érthetetlen némely üzem és kombinát igazgatójának a magatartása, akik a fő- és szakiskolát végzetteket nem állítják munkába a kutatásban és a fejlesztésben, a technológiában és termelésben, amivel más fiatalóknak elveszik a kedvét a továbbtanulástól. Az egyes ágazatok és területek

tudományos-műszaki káderekkel való ellátásában mutatkozó aránytalanságokat a megfelelő emberek kiképzésével és munkába állításával kell megszüntetni.

Az ipar vezetőinek gondoskodniuk kell arról, hogy a ma tudományos-technikai munkája, amennyire csak lehetséges, az elkövetkező évek termelését és hatékonyságát tartsa szem előtt – ez lényeges tartalmi feladata a tudomány és a termelés összekapcsolásának.

Minél folyamatosabban, minél zavartalanabbul fejlődik gazdasági életünk, annál erősebb lesz az a tendencia, hogy a minisztertanács és a minisztériumok a termelési folyamatnak csak az alapkérdéseivel foglalkozzanak, a kombinátok, üzemek, vállalati egyesülések és más illetékes gazdasági szervek vezérigazgatóinak és igazgatóinak pedig megnő a felelőssége a tervek kidolgozásáért és megvalósításáért. Ez megköveteli, hogy egyrészt az igazgatók éljenek jogaikkal, másrészt, hogy a minisztériumok tiszteletben tartsák ezeket a hatásköröket és csak akkor avatkozzanak be, ha a népgazdasági terv teljesítése, főként ami a választékot és a minőséget illeti, veszélybe kerülne.

A gazdasági élet gyengéi károsan hatottak a dolgozókkal folytatott tanácskozások feltételeire is. A reális tervek az üzemi demokráciának is szilárd alapjai. Ezért elvárjuk, hogy a dolgozókat még alaposabban informálják az üzem helyzetéről és problémáiról, bevonják őket a fontos döntések előkészítésébe, és a terveket idejében lebontsák egészen a brigádokig. Egy szocialista vezető képességeinek először abban kell megmutatkoznia, hogy ért a kollektíva alkotóerejének mozgósításához.

SZOCIÁLPOLITIKAI PROGRAMUNKAT CÉLTUDATOSAN MEGVALÓSÍTJUK

A gazdasági fellendülés alapján megvalósítjuk a VIII. pártkongresszuson elhatározott szociálpolitikai programot. Olyan feladatokra összpontosítottunk, amelyek az állampolgárok nagy többsége, köztársaságunk társadalmi viszonyainak további fejlődése számára különösen jelentősek.

Az elmúlt két és negyedévben 227 000 lakást építettünk fel, illetve korszerűsítettünk. Ugyanakkor az új lakások bérét, a jövedelmek figyelembevételével, az 1967-es év szintjén állapítottuk meg. A lakbércsökkentések lakásonként éves átlagban 216 márkát tettek ki. Az új lakások kerek 60 százalékát munkáscsaládok kapták. 1,7 millió dolgozó minimális bérét 300 márkáról 350 márkára emeltük fel, a 350 és 435 márka

közötti havi béreket pedig differenciáltan emeltük. További béremelést kapott 100 000 szakmunkás, 43 500 öntödei dolgozó és mintegy 100 000 bányász és energiaipari dolgozó.

A prémiumok átlagos nagysága az iparban elérte a 780 márkát. A központilag irányított iparban az átlagos év végi prémium összege 1972-ben 660 márkára nőtt (11 százalékos emelkedés), tehát majdnem annyira, mint ennek a területnek az átlagos havi bére. Az összes munkás és alkalmazott átlagos havi jövedelme az utolsó két évben 8,9 százalékkal emelkedve 648 márkára nőtt.

A VIII. kongresszus után hajtottuk végre a nyugdíjak eddigi legjelentősebb emelését. Ez az intézkedés 3,9 millió nyugdíjast érintett. Az öregségi nyugdíjak átlag 47 márkás növekedéssel havi 236 márkára emelkedtek. A növekedés a legalacsonyabb nyugdíjaknál volt a legnagyobb, 40 és 70 márka között mozgott.

Kereken 200 000 dolgozó anyának 40 órára csökkent a heti munkaideje. 400 000 két- vagy többgyermekes anya évi szabadsága 3–9 nappal meghosszabbodik. Csak az 1972-es évben 30 000 fiatal házaspár vette igénybe a kamatmentes hitelek újonnan megteremtett lehetőségét. A szociális programra az elmúlt évben 800 millió márkát fordítottunk, és 1973-ban ez az összeg több mint 2,5 milliárd márka lesz. A párt és a kormány pontosan ismeri, hogy milyen szociális problémák vannak még országunkban, és szilárdan eltökélték, hogy lépésről lépésre megoldják azokat.

A fizetési borítékon kívüli juttatások 1971-ben, 1972-ben és 1973 első negyedévében együttvéve 38 milliárd márkát tettek ki.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk a dolgozók munkafeltételei megjavításának. Az új technikának előnyösnek kell lennie azok számára is, akik kezelik. Ez hozzátartozik a szocialista munkaszervezéshez. Egyre több üzemben értik meg ezt, de még messze nem mindegyikben. Pártunk kezdettől fogva hangsúlyozta: annak, hogy a dolgozók szükségleteinek kielégítését a főfeladat rangjára emeltük, a gazdaság vezetésében és a mindennapi életben egyaránt meg kell mutatkoznia. Meg kell nyilvánulnia abban is, hogy az állami intézményekben udvariasan, megértően és segítőkészen intézik a felek ügyes-bajos dolgait.

Az ellátás megjavítására jelentős erőfeszítéseket tettünk. A kiskereskedelmi áruforgalom értéke az utóbbi években lényegében változatlan árak mellett 6,5 milliárd márkával nőtt. Ez népgazdaságunk szép teljesítménye. Igyekszünk javítani a fogyasztási javak minőségét és azoknak az áruknak a kínálatát, amelyekre a lakosságnak különösen nagy szüksége van, és amelyeket szívesen vásárol.

Általában gondoskodni kell arról, hogy országunk polgárai ma jobban éljenek, mint tegnap, holnap jobban, mint ma, lépésről lépésre megteremteni azokat a társadalmi feltételeket, amelyek megfelelnek a fejlett szocialista társadalomnak – ez az a kötelezettség, amit pártunk a főfeladat kitűzésével vállalt.

Kedves elvtársnők és elvtársak!

A szocialista társadalmi rend előnyei lehetővé teszik, hogy társadalmi-gazdasági fejlődésünket fő vonalaiban hosszú távra is megtervezzük. A VIII. pártkongresszus feladatul állította, hogy ki kell dolgozni az 1990-ig szóló hosszú távú tervezés koncepcióját. Ennek a munkának az eredményeképpen röviddel ezelőtt a Politikai Bizottság ülésén megtárgyalhattuk azokat a problémákat és célkitűzéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy néhány döntő területen tájékozódási pontokat állapítsunk meg az 1990-ig tartó fejlődés alapkoncepciójának kidolgozásához. Ha a nemzeti jövedelem 5 százalékos növekedési ütemét vesszük alapul, lehetségesnek látszik, hogy a nemzeti jövedelem 1990-ig az 1970. évinek a háromszorosára növekedjék. Az ipari termelés növekedési rátáiból kiindulva 1990-ben négyszer akkora termelési volument állíthatunk elő, mint 1970-ben. A munka termelékenységében 1970-hez képest 3,5-szeres növekedés látszik elérhetőnek. A lakosság egy főre jutó nettó pénzbevételei meg fognak kétszereződni, a fogyasztási alap pedig nagyjából a 2,5-szeresére nő majd.

Nem fűt minket a becsvágy, hogy gazdaságunkban rövid idő alatt óriási változásokat hajtsunk végre, a másfél évtizedes távon elsősorban az a szándékunk, hogy a fejlődés dinamikus és tartós is legyen egyszerre, és hatása egyaránt érvényesüljön a népgazdaság hatékonyságában és a nép életszínvonalában.

Az életkörülmények javításának fontos tényezője a lakásépítés. A következő ötéves tervben 700 000–800 000, az 1990-ig terjedő időszakban 2,8–3 millió lakást szándékozunk építeni, illetve korszerűsíteni. Ezzel meg fogjuk oldani a lakáskérdést. Növekedni fog a lakásépítés komplexitása, azaz az eddigieknél több óvoda és iskola, kulturális és egészségügyi intézmény létesül majd.

Kiemelt helyet foglal el Berlin lakásépítési programja, ezt a Politikai Bizottság tárgyalta meg. 1980-ig itt 75 000–80 000 lakást kell felépíteni vagy korszerűsíteni. Ez a terv megfelel annak, hogy Berlin országunk szocialista metropolisává fejlődjék. 1976-ig felépítik a Marx–Engels téren a Köztársaság Palotáját. Ebben fog tanácskozni az NDK legfelsőbb népképviselete. Egyszersmind sok kulturális intézménynek is helyet ad majd ez az épület.

Ebben a másfél évtizedes szakaszban tovább fog erősödni a munkásosztály és pártjának vezető szerepe, s nem fog gyengülni a szocialista állam szerepe sem a társadalom életének irányításában. A szocialista közösség integrációjának fejlődése hozzájárul majd életünk megváltozásához. Földünk nagy területén fog virágozni a népek szocialista családja, és példája kisugárzik majd az egész világra.

A SZELLEMI-KULTURÁLIS FEJLŐDÉS ELŐSEGÍTÉSE IS A FŐFELADATHOZ TARTOZIK

A Központi Bizottság nagy súlyt helyez arra, hogy a párt figyelemmel kísérje és támogassa a kulturális fejlődést.

A kultúra és a művészet fontos részt vállalhatnak abban, hogy állampolgárainkban elmélyítsék a Szovjetunióhoz és a többi szocialista országhoz fűződő barátság tudatát. Növeli jelentőségüket a megváltozott európai helyzet is. A különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének kapcsolatai megkövetelik, hogy az NDK méltóan képviselje a szocialista kultúrát és művészetet, s hogy még elszántabban felvegyük a harcot az imperializmus ideológiájával és annak kulturális területen jelentkező bármilyen formájával.

A szocialista társadalmi rendben a *lehetősége* mellett a *szükségszerűsége* is fennáll annak, hogy egyre magasabbra emeljük a nép anyagi és kulturális színvonalát. A főfeladat teljes mértékben számol ezzel. A kultúrpolitikát is pártkongresszusunk határozatainak megfelelően valósítjuk meg.

A köztársaságunkban élő emberek nagy része már 10 osztályos iskolát végzett, így nagyobbak kulturális igényeik is. Tartalmasabb lett a kulturális élet az üzemekben, a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben, a városi lakótelepeken és a községekben is. Főként az ifjúság szellemi-kulturális életében és művészi tevékenységében sokrétű kezdeményezésekről adhatunk számot a Világifjúsági Találkozó előkészítésének részeként is.

Fokozódott szocialista kultúránk és művészetünk internacionalista tartalma. A Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából rendezett szovjet filmek fesztiválja, a szovjet színházi és könyvnapok igazán sikeresek voltak. Neves művészek és jelentős műalkotások képviselik szocialista kultúránkat és művészetünket szerte a világban. 1972-ben összesen 1188 szólista és 90 együttes vendégeskedett más országokban.

Kedves elvtársak!

Köztársaságunk dolgozóinak érdeklődése főként a művészet és irodalom azon alkotásai iránt nő nagymértékben, amelyek éppen azáltal, hogy gazdagítják az emberek gondolat- és érzelemvilágát, a szocializmusért végzett alkotó munkára ösztönöznek. Ez a növekvő mértékben műértő kapcsolat egyesíti a szükségletet és a kritikai kívánalmakat. Előrevivő nyílt vitákra ösztönöz, ami elősegítheti az alkotó munkát. Örülünk annak, hogy a kultúra teremtői és pártunk között növekedik a bizalom, és az elvtársi együttműködés egyre eredményesebb lesz. Az a művészi tevékenység, amely a néppel való összetartozás mély forrásaiból merít, jobban tudja ábrázolni szocialista valóságunkat és perspektívánkat, humanista eszméinket és ideáljainkat. Az írók és művészek nagy többsége törekszik arra, hogy szocialista valóságunkat az emberi kapcsolatok sokrétűségében ragadja meg és művészi formába öntse. Ez megmutatkozott az NDK VII. művészeti kiállításán, irodalmi művekben, új zenei alkotásokban, ifjúsági dalokban és a televízió adásaiban.

Társadalmi fejlődésünk valóban tág lehetőségeket nyújt a művészi alkotás számára, amely szilárd szocialista álláspontról kiindulva a legkülönbözőbb témák, a legkülönbözőbb kifejezési módok irányába fejlődhet. De csakis szilárd elvi álláspontról kiindulva – és a szocialista etika is ide tartozik – *fog* végül is teljesen kibontakozni.

Életünkben sok olyan dolog van, aminek beéréséhez hosszú időre van szükség. Ez vonatkozik a kultúra és a művészet további fejlődésére is. A szocialista jelen és jövő okos, szabad szellemű és következetes művészi ábrázolása megköveteli az életközelséget, a néphez tartozást, a pártosságot – és egyidejűleg kifejezi ezeket.

Nem hagyhatjuk viszont figyelmen kívül, hogy néhány új mű hiányosságai és hibái, főként a film- és színházművészetben, nem minden esetben művészi erőtlenségből erednek, minthogy az a törekvés sem vezetett minden esetben színvonalas és érvényes művészi megformáláshoz, amely szocialista társadalmunk fejlődésének és a benne élő embereknek a problémáit ragadta meg. Némelyik mű úgy ábrázolja a köztársaságunk iránt felelősséget érző polgárokat, a kiválóan dolgozó munkásokat, szövetkezeti parasztokat és értelmiségieket, mint akik nagy önmegtagadásra kényszerülnek.

A szocializmus nem követeli meg senkitől, hogy lemondjon egyéniségéről, nem követel aszkézist. A Courths-Mahler-féle limonádé ugyanolyan idegen tőle, mint a nyugati hasis-„kultúra". A szocializmus – ellentmondásaival együtt – az életben gyökerezik és szakadatlanul fejlődik egy már elért fokról egy magasabb fokra, miközben megoldódnak azok a

problémák, amelyeket az élet újra és újra felvet. Ez érvényes a társadalmi és az egyéni érdek összeegyeztetésére is, amelyre először a szocializmusban van reális lehetőség.

Megérezni, felfedezni és támogatni az újat nyilván nem sikerül mindig az első kísérletre, és a legkevésbé azáltal, hogy az egyéni fájdalmakért a társadalmat akarják felelőssé tenni. Az embereknek a különféle színdarabokban és filmekben ábrázolt elmagányosodása és elszigetelődése, a társadalmi körülményektől való elzárkózásuk azt mutatja, hogy az ilyen művek alapállása ellentmond a szocializmus kulturális és művészeti igényeinek.

Üdvözölnénk, ha az NDK művészeti szövetségei és művészeti akadémiája alkotó vitát rendeznének ezekről a problémákról és vezetőségeik, ahol ez helyénvaló, kritikusan is állást foglalnának egyes műalkotásokkal kapcsolatban. Az egyformán gondolkodók és a hasonló törekvésűek közötti, a marxista–leninista tudományon alapuló tárgyilagos, elvi vitákban érhető el a legjobban, hogy értékeljék, ami jól sikerült, nyíltan bírálják, ami kevésbé jól sikerült, és fellépjenek a szocializmustól idegen ideológiák és magatartásmódok ellen. A kultúrpolitikával kapcsolatos álláspontunk a legcsekélyebb félreértésre sem ad okot. A VIII. pártkongresszus ebben a tekintetben világos és jó határozatokat hozott. Támogatunk mindent, ami elősegíti a szocialista ember fejlődését, mindent, ami új módon tárja fel számára a múlt, a jelen, és a jövő társadalmi jelenségeinek a lényegét. A művészetnek és a kultúrának olyan személyiségek kifejlesztéséhez kell hozzájárulnia, akik a szocializmus és az imperializmus közötti világméretű küzdelemben szilárd szocialista álláspontot foglalnak el.

Ebben az értelemben ápoljuk a kulturális és művészeti hagyományokat, merítünk népünk és a világ más népeinek humanista és forradalmi örökségéből. Bővítjük kulturális együttműködésünket a Szovjetunióval és a szocialista közösség más államaival. Ez gazdagítja kulturális életünket, megszilárdítja népeink barátságát és együttélését, és megtermékenyíti a művészetet.

A művészet és az irodalom – sajátos hatásukkal a gondolatokra, érzelmekre és cselekedetekre – eszméket fejeznek ki. Az uralkodó eszmék mindenkor az uralkodó osztály eszméi voltak. Elutasítottuk és elutasítjuk a „parttalan realizmust", amely feladja a szocialista ideológiát és a polgári ideológia vizeire sodródik. Mint ahogy lényegükben, érdekeikben és céljaikban, úgy e téren is kibékíthetetlenek az ellentétek a munkásosztály és a burzsoázia, a szocializmus és az imperializmus között, itt is harcolnak egymással. Fel kell lépnünk minden törekvéssel szemben,

amely engedményeket tesz a művészet modernista eltorzításának és ezzel gátolja kulturális és a művészeti fejlődésünket.

A művészet feladata nálunk, hogy segítse a szocialista tudat, a szocialista személyiség kialakulását. A munkásosztálynak mint a társadalmi haladás történelemformáló erejének az ábrázolása a feladat, azé az osztályé, amelynek tagjaiban megtestesül a ma forradalmi harcosának emberi nagysága és erkölcsi fölénye. Az emberi kultúra kincseinek a birtokbavételéről van szó, ezeknek kiemelkedő a jelentősége a szocialista értékítélet kialakításában, a szocializmus és a kommunizmus történelmi nagyságának felismerésében. A szocialista valóság művészi visszatükrözését várjuk művészeinktől, azt, hogy a szocialista fejlődést és perspektívát szolgálják, járuljanak hozzá népünk szocialista tudatának megszilárdításához.

AZ INTERNACIONALISTA POLITIKA HELYESNEK BIZONYULT

Német Szocialista Egységpártunk mindig büszke volt arra, hogy a nemzetközi kommunista mozgalomnak, korunk legjelentősebb és legbefolyásosabb szellemi és politikai erejének szilárd és megbízható osztaga. A kommunista és munkáspártok 1969-es nemzetközi tanácskozásának dokumentumaiban található értékeléseket és végkövetkeztetéseket joggal nevezik mozgalmunk közös fő irányvonalának. Négy évvel e tanácskozás után megállapíthatjuk, hogy a kommunista és munkáspártok által kollektíven kidolgozott és összehangolt stratégia és taktika helyesnek bizonyult. A nemzetközi tanácskozás antiimperialista akcióprogramjának számos feladatát már meg lehetett oldani.

Az elmúlt évek egyik fontos eredménye a kommunista világmozgalom egységének és összefogásának érezhető megszilárdulása a marxizmus–leninizmus és a proletár internacionalizmus alapján. Szorosabbá és sokrétűbbé váltak a testvérpártok közötti kapcsolatok. Az élénk tapasztalatcserék kölcsönösen hasznosak, segítik a feladatok megoldását.

A kommunista és munkáspártok elméleti tevékenysége is megélénkült. Az 1969-es moszkvai tanácskozás fordulatot hozott a kommunista világmozgalmon belüli revizionista, jobb- és baloldali opportunista, anarchista és nacionalista nézetek elleni harcban. Ezeket a tendenciákat hatékonyan vissza lehetett szorítani.

Ami a pekingi vezetők politikájával kapcsolatos véleményünket illeti, megerősítjük VIII. pártkongresszusunk elvi álláspontját, amely teljes mértékben megegyezik a kommunista és munkáspártok 1969-es értekez-

letének álláspontjával. Egyre nyilvánvalóbb, hogy a maoizmus politikája és ideológiája az összes szocialista ország érdekei, az egész kommunista világmozgalom és a nemzeti felszabadító mozgalom ellen irányul. VIII. kongresszusunk határozatainak megfelelően pártunk az SZKP és a többi testvérpárt oldalán továbbra is teljesíteni fogja internacionalista kötelességét. Ugyanakkor szorgalmazzuk a Kínai Népköztársasághoz fűződő állami kapcsolatok normalizálását és fejlesztését. Ez az irányvonal megfelel a kínai nép objektív érdekeinek, amelyek megegyeznek a szocialista közösség és a forradalmi világmozgalom közös érdekeivel.

Kedves elvtársnők és elvtársak!

Az 1969-es tanácskozás pozitív hatásaival kapcsolatban meg szeretném erősíteni a VIII. kongresszuson kifejtett azon véleményünket, hogy a kommunista és munkáspártok átfogó nemzetközi tanácskozásainak mozgalmunk rendszeres gyakorlatává kell válniuk. Amint a tapasztalatok mutatják, nagyon értékesek a két- és több oldalú együttműködés sokrétű más formái is. Így pártunk arra törekedett, hogy a „Kommunista párt kiáltványának" 125. évfordulója alkalmából tartott nemzetközi tudományos konferenciával járuljon hozzá korunk kérdéseinek marxista–leninista megválaszolásához. A 45 külföldi delegáció részvétele és a pozitív visszhang a testvérpártok körében igazolja, hogy az ilyen konferenciák is értékes eszközei a testvérpártok közötti kapcsolatok elmélyítésének.

A VIII. kongresszus óta Központi Bizottságunk meghívására kommunista és munkáspártok, valamint baráti pártok és szervezetek több mint 250 delegációja és képviselője tartózkodott a Német Demokratikus Köztársaságban. Pártunk így 53 kommunista és munkáspárt, 10 forradalmi-demokrata párt és szervezet, valamint 4 szocialista párt képviselőivel találkozott összesen 61 országból, s folytatott velük közvetlen megbeszéléseket, tanácskozásokat. A tapasztalat és véleménycsere erősíti a kommunista és munkáspártok együttműködését s a kommunista eszme elterjesztését.

Az együttműködés középpontjában azok a sokrétű, gyakran bonyolult problémák állnak, amelyek a szocialista és kommunista építés jelenlegi szakaszából, a szocialista közösség fejlődéséből, valamint összehangolt külpolitikánk kidolgozásából és megvalósításából adódnak. Mindenekelőtt a Szovjetunió Kommunista Pártja és a többi testvérpárt nagy elméleti és gyakorlati eredményeinek köszönhető, hogy ma a fejlett szocialista társadalom építésében az objektív törvényszerűségek jelentősen szélesebb körű, mélyebb ismeretére, e társadalom történelmi helyének és építési szakaszainak pontos értékelésére támaszkodhatunk. Annak a közös, a főfeladatban kifejezett célnak az érdekében, hogy szakadatlanul

emeljük a nép anyagi és kulturális színvonalát, a testvérpártok közösen kidolgozzák a leghatékonyabb, legcélszerűbb formáit és módjait annak, hogyan növeljük a társadalmi munka hatékonyságát és hogyan kössük össze a tudományos-technikai haladást a szocializmus előnyeivel.

A testvérpártok tapasztalatcseréjében jelentős helyet foglalnak el azok a kérdések: hogyan lehet növelni, illetve tökéletesíteni a munkásosztálynak és marxista–leninista pártjának vezető szerepét a társadalmi élet minden területén, továbbá azok a kérdések, amelyek a szocialista államhatalom erősítésére és a szocialista demokrácia további fejlesztésére vonatkoznak.

Rendkívül értékesnek bizonyultak a pártjaink vezetői közötti két- és több oldalú rendszeres közvetlen kapcsolatok. A Krím-félszigeti találkozó, a Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének ülései, a KGST keretében tartott tanácskozások – mind hasznos tapasztalatcsere volt a szocialista építés és országaink együttműködésének kérdéseiről.

A pártjaink közötti tapasztalat- és véleménycsere intenzívebbé válásáról tanúskodik az a tény is, hogy például Központi Bizottságunk 8. ülése óta a szocialista országok testvérpártjainak 13 magas szintű delegációja tartózkodott köztársaságunkban. Joggal állapíthatjuk meg tehát, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja, Németország Szocialista Egységpártja és a többi testvérpárt közös munkája jelentős sikereket hozott a szocializmus és az egész kommunista mozgalom javára.

A nem szocialista országok kommunista és munkáspártjainak döntő többségével is szoros és testvéri kapcsolatot tart fenn pártunk. Időszakonként közös megbeszéléseket tartunk, kicseréljük tapasztalatainkat és hosszú távú megegyezéseket kötünk az együttműködésről.

Pártunk annak a lenini kívánalomnak megfelelően cselekszik: tegyünk meg mindent a saját országunkban, hogy előmozdítsuk a forradalmi folyamatot a világban. A nem szocialista országok testvérpártjai közül egyre többen hangsúlyozzák, hogy milyen nagy a jelentősége számukra a létező szocializmus növekvő vonzerejének.

Kedves elvtársnők és elvtársak!

Pártunk bel- és külpolitikája további fejlődésének néhány fontos kérdését fejtettem ki, hogy a Központi Bizottság megvitathassa és meghozhassa a szükséges döntéseket. Eredményeinket józanul és tárgyilagosan közelítjük meg, de nincs rá okunk, hogy lebecsüljük sikereinket. A munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, a tudósok, művészek, katonáink, ifjúságunk, asszonyaink, az NDK minden dolgozója szorgalmas munkával kiváló teljesítményt nyújtott. Sikereink és eredményeink kiapadha-

tatlan forrása a marxizmus–leninizmus volt és marad. Továbbra is olyan politikai-ideológiai munkát kell folytatnunk, amilyent a Politikai Bizottságnak az agitáció és propaganda feladatairól szóló határozata követel meg. Célunk, hogy továbbra is jó ütemben haladjunk előre a szocialista társadalom építésében – a szocializmus és a béke nagy ügyéért, a munkásosztály és az egész nép javára.

TÁMOGASSUK AZT, AMI ÚJ ÉS HALADÓ TÁRSADALMUNK ÉLETÉBEN

A „NEUES DEUTSCHLAND"-BAN MEGJELENT INTERJÚ

1973. NOVEMBER 1.

– Honecker elvtárs, miért jelentősek a pártban most kezdődő vezetőségválasztások?

– A ma induló választásokkal fontos szakasza kezdődik a VIII. pártkongresszus határozatai megvalósításának. A Központi Bizottság irányelveinek megfelelően a választások köztársaságunk megerősítésének, a Szovjetunióhoz fűződő testvéri szövetség és a szocialista közösséggel való kapcsolat megszilárdításának a jegyében fognak lezajlani. Hozzájárulnak ahhoz, hogy az SZKP XXIV. kongresszusán elindított békeoffenzíva sikeresen folytatódjék, és hogy VIII. kongresszusunk szellemében teljesítsük nemzetközi kötelezettségeinket.

Az 1973-as év döntő és – ahogy már most elmondhatjuk – sikeres időszak volt. A munkásosztály és a dolgozók kezdeményezése és alkotóereje szép eredményeket hozott. Pártunk, amelynek politikája az emberek jólétére, a nép boldogulására irányul, az egész nép korlátlan bizalmát és teljes támogatását élvezi.

Ma már jobban áttekinthetjük a még előttünk álló szakaszt. Sok mindent megvalósítottunk, de még számos nagy feladatot kell megoldanunk. Mindenki jól tudja: eredményeink megváltoztatják az ideológiai-politikai tevékenység feltételeit, és új követelményeket állítanak a vezetők és minden egyes elvtárs elé. Ebben a munkában a párttagok és a tisztségviselők kipróbált kollektívájára támaszkodunk, azokra, akik mélyen meg vannak győződve a szocializmus és a kommunizmus végső győzelméről.

A politikai vezetés művészete abban áll, hogy szilárdan és következetesen arra irányuljon, ami új és haladó szocialista társadalmunk életében, hogy mindenkor elemezze a konkrét helyzetet és használja fel a legjobb tapasztalatokat.

Amint eddig, úgy a jövőben is a kommunista nyíltságnak, a fegyelemnek és a lelkesedésnek kell irányítania tetteinket, munkánkat a kollektív vezetés, az igényes, amellett reális feladatvállalásnak, a tudományosság-

nak és az életközelségnek kell jellemeznie. Bízunk a dolgozók kezdeményezéseiben és törődni fogunk szükségleteikkel.

Ha a következő négy hónapban a vezetőségválasztások során 1,9 millió kommunista a pártcsoportok és alapszervezetek több mint 150 000 választógyűlésén, a járási, körzeti és városi küldöttkonferenciákon ebben a szellemben fog számot adni munkájáról és tanácskozni az új feladatokról, akkor ez nemcsak a párt erejét fogja megnövelni, hanem nagy lesz az össztársadalmi jelentősége is.

Ezek olyan tanácskozások lesznek, amelyek során az elvtársak tapasztalataikat gyümölcsöztetve élnek majd a párt szervezeti szabályzatában lefektetett jogaikkal, miszerint „pártszervezetében, a taggyűléseken és a pártsajtóban minden párttag részt vehet a párt politikája minden kérdésének megvitatásában és a gyakorlati munkában, javaslatokat tehet, szabadon kifejtheti véleményét, mielőtt a szervezet határozatát meghozza", és a továbbiakban kötelessége, hogy „aktívan harcoljon a párthatározatok megvalósításáért".

Ennek szellemében szólítunk fel valamennyi párttagot és tagjelöltet, hogy a választási gyűléseken és küldöttkonferenciákon nyíltan szóljon arról, hogy a VIII. pártkongresszus határozatai és a főfeladat teljesítésében mit értünk már el, és mit kell a továbbiakban tennünk. Ebben az alkotó, gondolatgazdag vélemény- és tapasztalatcserében bizonyára sok elvtárs vesz majd részt a „Neues Deutschland" és a többi pártlap hasábjain is. Szilárdan meg vagyunk győződve arról, hogy a vezetőségválasztások nagy lendületet fognak adni a nép kezdeményezéseinek az NDK megalakulása 25. évfordulója előkészítésében.

– Mennyiben érintik a vezetőségválasztások a pártonkívülieket?

– A vezetőségválasztás nem lehet kizárólag a párt belügye, valamennyi állampolgár érdekeit érinti. Ez egyenesen következik a pártnak abból a feladatából, hogy ő a szocialista társadalom politikai vezetője, és abból, hogy a dolgozó nép igényeket is támaszt tevékenységével szemben. Mindenki érzi, hogyan szolgál a főfeladat fokozatos teljesítése a saját és az egész nép javára. Ez egyben pártunk működésének próbaköve is. Ma már minden állampolgár saját tapasztalatából érzi és tudja, hogy amit a VIII. kongresszus elhatározott, az megvalósul. Ezért a dolgozók bizalommal tekintenek a pártra és tetteikkel támogatják határozatait.

Ebből adódik – és ezt nemcsak a választások idején kívánom hangsúlyozni –, hogy a kommunistának kötelessége és felelős is azért, hogy a párt politikáját mindig és mindenütt megmagyarázza a dolgozóknak,

megnyerje őket a feladatok teljesítésének, és gondoskodjék arról, hogy javaslataikat, ötleteiket felhasználják. Erről a vezetők és a pártkollektíva sohase feledkezzenek meg!

A párt határozataiban figyelembe veszi a párton kívüli dolgozók tapasztalatait, ötleteit, javaslatait, mert velük is behatóan megtanácskozzuk a problémákat, a határozatokat megmagyarázzuk, és bemutatjuk nekik az újonnan választott vezetőséget. Ezt nem valamiféle kollegiális udvariasságból tesszük, ez osztálykötelességünk.

– Melyek a nemzetközi fejlemények és külpolitikánk fő vonásai, amelyekről a vezetőségválasztó taggyűléseken is szó lesz?

– A vezetőségválasztó taggyűlések és a küldöttkonferenciák beszámolói alkalmat adnak majd arra, hogy világossá váljanak azok a változások, amelyek a VIII. kongresszus óta a nemzetközi életben és az NDK-ban a fejlett szocialista társadalom építése során végbementek. Most a legfontosabb, hogy mindenki felismerje a szocializmus megerősödése és a világesemények között fennálló összefüggéseket, és konkrét következtetéseket vonjon le belőlük a saját munkájára.

A vezetőségválasztások olyan időszakban zajlanak le, amelyre az jellemző, hogy növekszik a szocializmus szerepe a világban, a Szovjetunió és a szocialista közösség jelentős sikereket ér el, előrehaladás tapasztalható a béke biztosításáért vívott harcban, a haladás erői és a nemzetközi imperialista reakció között pedig erősödik az osztályharc.

A nemzetközi események dinamikusan alakulnak és drámai helyzeteket produkálnak, ez a kommunistákat, sőt az NDK minden állampolgárát mélyen érinti. Ebből adódik, hogy az emberek nagy igényeket támasztanak a pártszervezetekkel, a párttagokkal, a tagjelöltekkel szemben, azt várják tőlük, hogy felvetődő kérdéseikre szilárd osztályálláspontról válaszoljanak.

Az a tény, hogy a nemzetközi fejlődés alaptendenciája az enyhülés lett, azokra a változásokra vezethető vissza, amelyek a földön az osztályerők viszonyában létrejöttek. A szocializmus megerősödött és megnőtt nemzetközi befolyása. A béke erői jelentős sikereket értek el. Ugyanakkor fokozódik a kapitalizmus általános válsága, és világszerte kiéleződtek rendszerének belső ellentmondásai.

Abból indultunk ki, hogy nagyban és egészében előnyösebbek lettek a feltételek a szocializmus és a béke megszilárdításáért vívott harcunk számára. Ebben döntő szerepe volt és van a Szovjetuniónak, és ugyancsak fontos a szocialista államok közösségének egyre erősebb és szoro-

sabb együttműködése. A Varsói Szerződés tagállamainak közös, összehangolt külpolitikája már több fontos nemzetközi probléma megoldásához járult hozzá.

– A szocialista államok kommunista és munkáspártjai vezetőinek krími találkozóján elért eredmények nagy érdeklődést keltettek köztársaságunkban. Sok fontos kérdést vitattak meg az elvtársak ennek alapján. Mire fordítsanak különös figyelmet politikai-ideológiai munkájukban?

– A fejlődés igazolta a nemzetközi helyzet alaptendenciáinak a krími találkozón történt értékelését, a közös tárgyalásokon levont következtetéseket. E tárgyalások a kérdések széles körére terjedtek ki.

Mindenki számára világos, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártjának és a szovjet államnak milyen kimagasló a szerepe a békéért vívott harcban. A Szovjetunió hatalmas társadalmi, gazdasági és katonai potenciálja, a kommunizmus építőinek nagy teljesítményei képezik közösségünk hatalmának és hatóerejének az alapját. Ez a jövőben is így lesz: a Szovjetunió körül tömörülő szocialista országok közösségének ereje egyre nagyobb hatással lesz a nemzetközi fejlődésre.

Joggal állapíthatjuk meg, hogy a világ küzdőterén változás megy végbe a hidegháborútól az enyhülés felé, s a különböző társadalmi rendszerű államok között egyre inkább tért hódít a békés egymás mellett élés elve, de azt is hozzá kell tennünk, hogy itt különösen bonyolult és ellentmondásos folyamatról van szó. Bonyolultabbról, mint amilyennek sokan elképzelik. Éppen ezért a napi pártmunka egyik fontos feladata, hogy a VIII. pártkongresszuson elhatározott bel- és külpolitikai stratégiánkat és taktikánkat mindig az aktuális eseményekkel összefüggésben világítsuk meg. Nagyon fontos, hogy feltárjuk a nemzetközi fejlődés dialektikáját, az összefüggéseket a szocializmus megszilárdulása és a békéért vívott harc között, a békés egymás mellett élés elveinek megvalósításáért folyó világméretű küzdelem és azoknak a kísérleteknek a határozott visszautasítása között, amelyek a hidegháborúk időszakába szándékoznak visszalökni a világot. Ezáltal elérhetjük, hogy az emberek jobban és mélyebben megértsék korunk valóban világot megváltoztató folyamatait.

– Mi tehát békepolitikánk lényege?

– Külpolitikánk osztálypolitika. Arra irányul, hogy fenntartsa a békét, elhárítsa a nukleáris világháború veszélyét és ezzel a népek legalapvetőbb

érdekeit szolgálja. Békepolitikánk természetesen fontos tényező a szocializmus és az imperializmus közötti osztályharcban, egyszersmind azonban ez a szembenállás is hat békepolitikánkra. Az, hogy a szocializmus és a kapitalizmus közötti ellentétek egyes szakaszokban kiéleződnek, hogy váratlan fordulatok és időszakos visszaesések következnek be, hogy a béke és az enyhülés nem hullik az ölünkbe, hanem szívósan küzdeni kell érte és elszántan megvédeni – mindezt a chilei és közel-keleti események is mutatják.

Az imperializmus, történelmileg védekezésbe szorítva, kiutat keres a zsákutcából. Legreakciósabb és legagresszívabb körei vissza akarnák fordítani a történelem kerekét, de a világpolitika fejlődését a szocializmus és a béke javára tartósan és jelentősen megváltozott erőviszonyok határozzák meg. Ezeknek a köröknek a próbálkozásai az enyhülés megakadályozására, az európai biztonsági és együttműködési konferencia sikerének meghiúsítására lelassíthatják ugyan az enyhülés folyamatát a nemzetközi kapcsolatokban, de feltartóztatni nem tudják. Nem változtathatják meg a népek érdekében vívott harcunk irányát sem. A Szovjetuniónak az Egyesült Államokkal, Franciaországgal és az NSZK-val kötött, a második világháború és a háború utáni fejlődés eredményeit a nemzetközi jog alapján rögzítő szerződései nagy jelentőségűek, és tartós hatásuk lesz az események további menetére.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a békés egymás mellett élés politikája, amely a népek legsajátabb érdekeit tükrözi, minden imperialista zavaró manőver ellenére megvalósul, hogy az enyhülés politikája, amely ma a nemzetközi fejlemények alaptendenciája, a fegyverkezés korlátozását előíró intézkedésekkel is ki fog teljesedni. Számottevő ebben a kérdésben a tőkésországok azon vezető köreinek a magatartása is, amelyek figyelembe veszik a reális helyzetet, és bizonyos kérdésekben az együttműködést részesítik előnyben a szembenállással.

Békepolitikánk eszméje mélyen forradalmi. Azért küzdünk, hogy az imperializmust visszaszorítsuk, a világbékét megvalósítsuk és ezáltal megszabadítsuk az emberiséget a kapitalizmus legszörnyűbb csapásától, a háborútól. A béke megtartása, biztosítása és a helyreállítása az olyan területeken, ahol az imperializmus és a reakció háborút provokált, megteremti a szocializmus felépítéséhez a legelőnyösebb külső feltételeket, és új erőt ad a népeknek előrehaladásukhoz. Ez a politika végül is egyre szűkíti az imperializmus hatókörét, és elősegíti a kapitalista országok munkásosztályának harcát, a népeknek a nemzeti függetlenségért és a neokolonializmus ellen vívott harcát.

A háború vagy béke kérdését nem lehet elválasztani az osztályharc

alapvető kérdésétől, attól, hogy ki kit győz le. Ezt eldönteni nemcsak politikai és gazdasági, hanem ideológiai és világnézeti téren is szükséges, ahol az ellentétek egyre erősödnek. Gondoskodni kell tehát arról, hogy ideológiai offenzívánk mindenkor támogassa a békeoffenzívát, lépést tartson vele, és a gazdasági eredményekkel együtt elősegítse, hogy az erőviszonyok továbbra is a szocializmus javára változzanak meg.

– Ha a pozitív nemzetközi változásokról beszélünk, mit kell főképpen kiemelnünk?

– A szocialista országok előrehaladásában a fő érdem az SZKP Központi Bizottságáé, az ő kezdeményezésekben gazdag, elvhű, amellett rugalmas békepolitikájáé. A Szovjetunió erejére és tekintélyére támaszkodva szocialista közösségünk olyan irányvonalat követ, amelynek egyre erősebb a visszhangja és bátorítást nyújt minden olyan erőnek, mely az imperialista háború nélküli világért küzd. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom óta még nem volt a világszocializmusnak olyan akcióprogramja, amelynek akkora befolyása lett volna a nemzetközi eseményekre, mint az SZKP XXIV. kongresszusa békeprogramjának.

A világban mutatkozó változások egyik legfontosabb jele az, hogy megerősödött az NDK-nak mint önálló, független szocialista államnak a nemzetközi helyzete. Az, hogy köztársaságunkat felvették az ENSZ-be, történelmi jelentőségű esemény. Ezáltal elértük azt a célt, amelyért évtizedekig harcoltak a világ haladó erői. Súlyos veresége volt ez az imperializmusnak. Egyértelműen és vitathatatlanul megerősödött az NDK nemzetközi jogi helyzete. Eddig már 98 állam vette fel velünk a diplomáciai kapcsolatot. Ezek a lépések elégtétellel töltik el hazánk minden állampolgárát és azokat a népeket is, amelyek az enyhülésért és a békéért küzdenek.

Nagy hatással voltak a nemzetközi helyzet alakulására azok a tárgyalások, amelyeket az SZKP KB főtitkára, L. I. Brezsnyev folytatott Nixonnal, az Egyesült Államok elnökével. A szocializmus fő ereje és a kapitalista világ legerősebb hatalma közötti kapcsolatoknak döntő hatása van a nukleáris háború megakadályozása, a nemzetközi helyzet alakulása szempontjából. A Szovjetunió nagy érdeme, hogy sikerült odahatnia, hogy az Egyesült Államok vezető körei kötelező érvényű szerződésekben elismerjék a békés egymás mellett élés elvét, és hogy olyan megállapodásokat kössenek a Szovjetunióval, amelyek elősegítik a kedvező légkör kialakulását a nemzetközi kapcsolatokban. Ez főként a nukleáris háborútól való tartózkodásról szóló egyezményre érvényes. Szövetségeseinkkel

együtt úgy véljük, hogy a potsdami egyezmény óta ez a legfontosabb okirat a Szovjetunió és az Egyesült Államok kapcsolatában.

Amíg azonban az imperializmus létezik, addig mindig számolnunk kell időleges fordulatokkal, visszaesésekkel, sőt átmeneti kiéleződésekkel is a különböző társadalmi rendszerű államok közötti kapcsolatokban. Ezért egy pillanatig sem lankadhat éberségünk az imperializmussal szemben. A szocialista államok közössége állandóan készenlétben tartja védelmi erejét, ez az egyik alapvető feltétele annak, hogy népeink biztosíthassák a szocialista vívmányokat és azt is, hogy a szocializmus ösztönözte nemzetközi enyhülés politikája következetesen folytatódjék. Napjainkban ez az osztályharc dialektikája, ezt jól meg kell érteni és ennek megfelelően cselekedni.

– A VIII. pártkongresszuson leszögezték: elsőrendű külpolitikai követelmény, hogy konstruktívan járuljunk hozzá ahhoz, hogy Európa a béke és biztonság, a kölcsönös bizalom és az előnyös együttműködés területévé váljék. Mit fűzne ehhez Honecker elvtárs?

– Ezek a célok vezetnek bennünket következetesen, ezek értelmében kötöttük meg az NSZK-val és a nyugat-berlini szenátussal az ismert szerződéseket és egyezményeket. Megállapíthatjuk, hogy az NDK és az NSZK közötti kapcsolatok alakulására vonatkozó fő kérdések az alapszerződés életbeléptével és azzal, hogy az NDK-t és az NSZK-t felvették az ENSZ-be, megoldódtak. Békésen rendeződött a háború utáni idők legégetőbb problémája: a két egymástól független, önálló német állam létének nemzetközi jogi elismerése.

Az ENSZ-be való felvétellel, a szovjet–NSZK, a lengyel–NSZK szerződésekben, valamint az NDK–NSZK alapszerződésben foglaltakkal, amelyek elismerték az NDK és az NSZK közötti határokat és a kialakult területi status quo sérthetetlenségét, nemzetközi jogilag egyszer s mindenkorra megoldódott az elhatárolódási folyamat a két ország között. Most, hogy az NDK-t elismerték független, önálló szocialista államnak, megvan a lehetősége, hogy a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének elve alapján az NSZK-val jószomszédi kapcsolatai jöjjenek létre.

Ma már senki sem vitathatja, hogy két különböző, sőt ellentétes társadalmi rendszerű német állam van: az egyik az NDK, a szocialista közösség elszakíthatatlan tagja, a másik az NSZK, amely a NATO-hoz és a Közös Piachoz tartozik. Aki az NSZK-ban még mindig az egyesítésről beszél, az vagy átaludta az időt, vagy valamilyen okból áltatja magát.

Ennek már semmi köze sincs a tényleges helyzethez. Az NSZK politikusai többször is leszűrhették ezt a tapasztalatot az utóbbi időben. Nemzetközileg is tudatossá vált, hogy a szocialista NDK és a kapitalista NSZK egyesítése lehetetlen. Két borzalmas világháború után, amelyeket a német militarizmus és imperializmus robbantott ki, csak megnyugtatja a népeket, hogy soha többé nem jöhet létre a régi „birodalom".

Aminek azonban létre kell jönnie, és – ha tőlünk függ – létre is jön, az az NDK és az NSZK között a békés egymás mellett élésen alapuló kapcsolat. Ez az egyedül normális és józan kapcsolat a két szomszédos állam között. Amikor a tőkésországok kormányai felvették az NDK-val a diplomáciai kapcsolatot, számításba vették ezt, megértették, hogy másként nem lehet Európa békéjét és nyugalmát biztosítani.

Az előbb osztálypolitikáról beszéltem, és ez természetesen az NSZK-val való külpolitikai kapcsolatainkra is vonatkozik. Ne tévesszük szem elől, hogy az NSZK külpolitikája is osztálypolitika, de azzal a különbséggel, hogy náluk nem a munkásosztály érdekei az irányadók, az NSZK vezetőköreit a burzsoázia érdekei vezérlik.

Éppen most tapasztaljuk, hogy a bonni kormánynak nem éppen kenyere, hogy betűjük és szellemük szerint betartsa a szerződéseket. Ám az NSZK érdekeit sértheti, ha olyan gyúlékony anyagokat halmoz fel, amelyek konfliktusokat robbanthatnak ki. Nem titok, hogy a Brandt–Scheel kormány, a korábbiakhoz hasonlóan, azzal próbálkozik, hogy az NDK és NSZK közötti alapszerződést és az azt követő egyezményeket, amelyekről éppen most tárgyalunk, felhasználja az „NDK és az NSZK közötti korlátok békés ledöntésére" – ahogyan azt Bonnban mondják. Az efféle illuzorikus politikának azonban nincs jövője.

A reális politika abc-jéhez tartozik, hogy abból kell kiindulni: azok miatt a megmásíthatatlan változások miatt, amelyek a második világháború és a háború utáni fejlemények eredményeként jöttek létre, tehát hogy létezik a szocialista NDK és a kapitalista NSZK, a „különleges kapcsolatokról" való fecsegés csak hátráltatja az NDK és az NSZK között a normális kapcsolatok helyreállítását. Az NDK nem része az NSZK-nak, és az NSZK sem része az NDK-nak. Ezt fel kell ismerni, ez a tény felel meg az NDK és az NSZK nemzeti érdekeinek is.

Nyugat-Berlin státusát illetően nem lehet félreértés. A helyzet teljesen világos. A négyhatalmi egyezményben egyértelműen és megdönthetetlenül lefektették, hogy Nyugat-Berlin nem része az NSZK-nak, az nem kormányozhatja, és hogy az NSZK-nak meg kell szüntetnie jelenlétét Nyugat-Berlinben. A négyhatalmi egyezményben Nyugat-Berlin és az NSZK kapcsolatairól van szó és nem egybekapcsoltságukról. Ez nagy

különbség. Ahelyett, hogy mindenfélét belemagyaráznak, ami nincs is benne, ezt az egyezményt szigorúan meg kell tartani. Mi készek vagyunk rá – és ezt már többször bebizonyítottuk –, hogy a szerződésekben foglaltakat betűjük és szellemük szerint is teljesítsük. A jövőben is így fogunk cselekedni, és a másik féltől is hasonló magatartást várunk el.

– Mi a helyzet az európai biztonsági és együttműködési konferencia tanácskozásaival, hogyan haladnak?

– Ismeretes, hogy az európai biztonsági és együttműködési konferencia tanácskozásai eljutottak a második szakaszba. Az NDK egyenrangú félként vesz részt a záródokumentumok előkészítésében, és azon vagyunk, hogy e dokumentumok elfogadásával a konferencia még ez évben és a legmagasabb szinten befejeződjék.

Az első és a második menetben is nyilvánvalóvá vált, hogy az enyhülés ellenzői minden elkövetnek azért, hogy legalábbis lassítsák a konferencia menetét. Akárhogy van is, a nemzetközi fejlődés alaptendenciáját ezzel nem lehet megváltoztatni.

Az európai konferencia létrejötte a Szovjetunió, a szocialista közösség együttes, összehangolt külpolitikájának nagy eredménye. A kommunista és munkáspártok, Európa valamennyi békeszerető erejének támogatásával országaink elérték, hogy ez a konferencia az európai politika központi kérdésévé vált. A konferencián az európai biztonság megvalósításának fő kérdései vannak napirenden, ahogyan azokat a Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének prágai nyilatkozata és országaink más közös okmányai felvázolták. A helsinki záró javaslatok is tartalmazzák közös célkitűzéseinket.

Országaink kiállnak a konferencia olyan határozatai mellett, amelyek elősegítik az enyhülést, és alapul szolgálnak ahhoz, hogy kontinensünkön megvalósuljon a biztonság és az együttműködés. Közben azonban nem feledkezhetünk meg a Közös Piac és a NATO országainak a mesterkedéseiről, amelyekkel saját céljaikra akarják kihasználni a konferenciát. A tárgyalások felhígítása vagy késleltetése, a próbálkozások, hogy a fő kérdéseket mellékvágányra tereljék és másokat csempésszenek az előtérbe, nem az enyhülés érdekeit szolgálják és megnehezítik a fontos problémák sürgős megoldását, amelyektől pedig Európa békéjének és biztonságának megszilárdítása függ. Ismeretes, hogy az NSZK és más NATO-államok az információk, a vélemények és az emberek szabad áramlását erőltetik. Jogos a kérdés, hogy tulajdonképpen mit is értenek ezen? Köztársaságunkban szabadon utazhatnak az emberek. Az, hogy

eközben véleményt cserélnek és információkat szereznek, magától értetődik.

1972-ben az NSZK és Nyugat-Berlin 7,5 millió állampolgára látogatott el az NDK-ba, az idén számuk meghaladja majd a 10 milliót. Az 1972. január 1. és 1973. szeptember 25. közötti időszakban több mint 14 millió külföldi érkezett az NDK-ba a nyugati országokból, az NSZK-t és Nyugat-Berlint is beleértve. Tranzitforgalomban ez idő alatt 19,5 millióan utaztak át Nyugat-Berlinből és Nyugat-Berlinbe. 3,25 millió NDK állampolgár utazott nyugati országokba, közöttük az NSZK-ba és Nyugat-Berlinbe. A szocialista államokba 21,5 milliő állampolgárunk utazott és onnan 18,5 millióan érkeztek hozzánk. Ebben az időszakban tehát 76,7 millióan lépték át az NDK határát ki- és beutazáskor. Ez az NDK 17 milliós lakosságát véve alapul nem is kevés.

Mi Európában biztonságot és nem bizonytalanságot akarunk. De amint látható, ez nem fog teljesen simán menni. Az uraknak nem tetszik a mi társadalmi rendünk és törvénykezésünk, nekünk pedig az ő társadalmi rendjük és törvénykezésük nem kedvünkre való. A chilei események mindenki számára világossá tették, hogy nemcsak helyes, hanem szükséges is, hogy a megvalósult szocializmust következetesen védelmezzük. Mert csakis a szocializmusban létezik igazi emberség és szabadság.

A békés egymás mellett élésnek szerves részei például azok az átfogó és hosszú lejáratú gazdasági kapcsolatok is, amelyek mentesek a diszkriminációtól és az egyenlőtlenségtől. Az ilyen kölcsönösen előnyös gazdasági kapcsolatok az egyes országok népgazdasága és az egész közösség fejlődése számára is hasznosak lesznek. Ugyanakkor elősegítik a szocialista és a kapitalista országok közötti kapcsolatok megszilárdulását, nagy a jelentőségük közös politikai céljaink megvalósításában. Mindenesetre véget kellene vetni annak az otromba kommunistaellenes propagandának, hogy a szocializmus nem létezhet a nyugati technika nélkül. Köztudomású, hogy a szocializmust évtizedeken keresztül sikeresen építettük, holott az imperialisták embargókkal és bojkottokkal hadakoztak ellene. És még valamit: kétségtelen, hogy a kapitalizmus kiéleződő ellentmondásai következtében sok nyugati vállalkozó növekvő érdeklődést mutat a keleti kereskedelem iránt a stabil szocialista piac előnyei miatt.

Természetes, hogy a szocialista és kapitalista államok közötti békés egymás mellett élés megteremtésével a legkülönbözőbb területeken kibővülnek majd kapcsolataink, így például a közéleti személyiségek és a társadalmi szervezetek között, a turizmus és a sport területén, sőt a magánérintkezésben is. Emellett magától értetődik, hogy minden állam szuverenitását tiszteletben kell tartani, hogy senkinek sincs joga arra, hogy

beleavatkozzék más állam belügyeibe, és egymás törvényeire, szokásaira és hagyományaira is tekintettel kell lenni. Aki vét ezek ellen, az nem akarja a normális kapcsolatokat, az hamis ürüggyel leplezi rosszindulatú szándékait, amelyek ellen határozottan fel kell lépni. Ez vonatkozik a szerződéseinkben és egyezményeinkben rögzített kedvezményekkel való visszaélésekre is, például az NDK-n áthaladó tranzitutakkal kapcsolatos és már említett visszaélésekre.

Az NDK és az NSZK közötti békés egymás mellett élés elveinek megvalósításáért vívott harc tehát sok problémát rejt magában. Két dolgot kell mindig szem előtt tartanunk: hozzá kell járulnunk az európai enyhüléshez, és ugyanakkor meg kell hiúsítanunk minden olyan kísérletet, amely – akármilyen előjelű legyen is az – sérti az NDK biztonságát és stabil fejlődését.

A pozitív nemzetközi folyamatok értékelése mellett elengedhetetlen, hogy határozottan fellépjünk a jelenlegi pekingi vezetők irányvonala ellen. Ez, a Kínai Kommunista Párt legutóbbi, X. kongresszusán megerősített irányvonal a marxizmus–leninizmussal való teljes szakítást mutatja, és egyértelműen a világ forradalmi előrehaladása ellen van. A maoista politika és ideológia valamennyi szocialista állam érdekei, az egész kommunista világmozgalom ellen irányul. A pekingi vezetők ahol csak tudnak, segítenek a nemzetközi enyhülés ellenzőinek. Ezzel nagy károkat okoznak a békéért, a demokráciáért, a nemzeti felszabadulásért és a szocializmusért vívott harcnak.

Európával kapcsolatban a kínai vezetők azon fáradoznak, hogy meggátolják az enyhülésnek és a normális, kölcsönösen előnyös kapcsolatok kialakulásának a folyamatát. Céljuk világos: arra törekszenek, hogy a NATO agresszív köreit támogassák enyhülésellenes törekvéseikben. Jellemző módon állt ki ismét a napokban Csou en-laj a „New York Times"-nak adott interjújában az „erős NATO" mellett. Ugyanakkor Peking megpróbálja, hogy az európai szerződéseket „ideigleneseknek" minősítve kisebbítse értéküket. Nyilvánvaló, hogy ez a magatartás teljes mértékben megfelel az imperializmus reakciós és revansista céljainak.

A pekingi vezetők álmai azonban nem fognak beteljesedni. A Szovjetunió hatalma és világpolitikai befolyása, a szocialista közösség eredményeinek hatóereje másfajta jövőt formál.

Mindent egybevetve elmondhatjuk: előrehaladtunk azon az úton, amelyet az SZKP XXIV. kongresszusának békeprogramja és az NSZEP VIII. kongresszusának határozatai jelöltek ki számunkra. A szocializmus és a kapitalizmus közötti elkerülhetetlen vitákat ma előnyösebb feltételek mellett folytathatjuk, mert az imperializmus arra kényszerült, hogy fel-

adjon pozícióiból, és mert a szocializmus pozíciói megerősödtek. Eredményeink rögzítése és politikánk további fejlődése azonban további nagy erőfeszítéseket követel meg. Ezt világosan látjuk. Igyekszünk, hogy elvhű és egyszersmind rugalmas politikánkkal a jövőben is konstruktívan járuljunk hozzá a szocialista államok közösségének stratégiai céljához: a tartós európai béke megvalósításához.

– Ma főként a chilei és a közel-keleti események foglalkoztatják az embereket. Milyen feladat hárul ebből a párt agitációs munkájára?

– A Szovjetunióval és a többi testvérországgal együtt következetesen folytatjuk békepolitikánkat. Mindig kiálltunk és kiállunk azokért a népekért, amelyek szabadságukat és függetlenségüket védelmezik az imperialista elnyomás és agresszió ellen.

Ma minden együttérzésünk a chilei dolgozó népé és a Népi Egységé, szolidárisak vagyunk harcukkal. Pártunk és az NDK népe mindig tisztelettel fog emlékezni a fasiszta tábornokok által meggyilkolt Salvador Allende elnökre. Személyében olyan embert veszített el a nemzetközi munkásmozgalom, aki egész életét a chilei forradalomnak szentelte. Bölcs és bátor fellépése a chilei forradalomért, személyes helytállása az utolsó lehelletéig felejthetetlen marad, és hatása kisugárzik majd a jövőre is. Chilei elvtársaink az illegalitásból vívják tovább harcukat és igazi bátorságról adnak példát. Tiltakozunk a katonai junta fasiszta terrorja ellen és követeljük Luis Corvalán és valamennyi bebörtönzött chilei hazafi szabadon bocsátását!

Szilárdan az arab népek oldalán állunk, az antiimperialista harcokkal vállalt szolidaritásunkkal támogatjuk őket a jogaikért, szabadságukért és függetlenségükért vívott küzdelmükben. Támogatjuk a Biztonsági Tanács határozatát, amely a közel-keleti helyzet problémáit békésen és igazságosan akarja megoldani az 1967-es döntés alapján. Határozottan elítéljük viszont, hogy az izraeliek megszegték a tűzszünetet, ezt a népek nem tűrik el. Támogatjuk azt is, hogy az ENSZ békefenntartó csapatokat küldjön a Közel-Keletre az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozata értelmében. Az imperialista agresszor Izraelt kényszeríteni kell arra, hogy teljesítse az ENSZ legmagasabb szervezetének határozatát a közel-keleti konfliktus békés politikai rendezéséről.

Politikai–ideológiai munkánk feladata, hogy leleplezzük az imperializmus mesterkedéseit, hogy szenvedélyes szolidaritást vállaljunk a békéért, függetlenségért és szocializmusért harcoló népekkel, és elmélyítsük ország-

gunk állampolgárainak a szocialista munkás-paraszt államhoz fűződő kapcsolatát.

A taggyűlések és küldöttkonferenciák felszólalásainak hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy mindenki jól megértse a nemzetközi osztályellentétek dialektikáját, figyelemmel kísérje a régi, de újra és újra aktuálissá váló kérdést: ki kit győz le? – és ennek alapján foglaljon állást és döntsön helyesen.

A vezetőségválasztások jó alkalmat nyújtanak arra, hogy megtárgyaljuk, hogyan kapcsoljuk össze a szocialista hazafiságra és a proletár internacionalizmusra nevelést a védelmi készenlét követelményeivel úgy, hogy az az NDK erősítését és ezáltal a szocialista államok közösségének további megszilárdulását eredményezze. Mert minél erősebb a szocializmus, annál biztosabb a béke.

– Milyen tapasztalatokat szereztek a politikai vezetők a VIII. kongresszus óta gazdasági téren?

– Nagy elégtétellel tölt el bennünket, hogy a párt tagjait és tagjelöltjeit, szocialista államunk polgárainak millióit a VIII. kongresszuson elhatározott főfeladat sikeres alkotó munkára és hazafias kötelességteljesítésre serkentette. Nagy az ösztönző hatása annak a felismerésnek, hogy a szocialista termelés fejlődése, a tudományos-technikai haladás, a hatékonyság és a munkatermelékenység gyors növekedése képezik a nép jólétének tartópilléreit, ezek a gazdasági és kulturális életszükségletek egyre jobb kielégítésének a feltételei.

A békés egymás mellett élés politikája és az imperialista ellenféllel való vitáink ezzel járó új formái szempontjából is nagyon fontos, hogy szocialista tervgazdálkodásunk jól működjék és egyre jobban elősegítse a nép életszínvonalának emelését. Pártunk stratégiájának nagyra becsülendő eredménye tehát, hogy a VIII. kongresszus óta eltelt években sikerült alapvetően megjavítani az NDK gazdasági helyzetét.

– Az 1973-as tervév utolsó hónapjai még előttünk vannak, az 1974-es év terveit éppen előkészítik, és az 1976–1980-as ötéves terv munkálatai is folyamatban vannak már. Eddigi eredményeink mennyiben járulnak hozzá jövő terveink teljesítéséhez?

– A feltételek kétségtelenül előnyösek. A jelen ötéves terv első éveiben sikerült megszilárdítanunk népgazdaságunkat és új fellendülés alapjait vetettük meg. A gazdasági fejlődés leginkább a nemzeti jövedelem növe-

kedésében jut kifejezésre. A helyes gazdaságpolitika és a dolgozók munkalendületének eredményeként 1972-ben 11 milliárd márkával volt több a nemzeti jövedelem, mint 1970-ben. Ez 10 százalékos növekedésnek felel meg a két év alatt. Ezekhez a sikerekhez az ipar, a mezőgazdaság és népgazdaságunk valamennyi ágazata hozzájárult.

A jó munkával a VIII. kongresszuson elhatározott szociálpolitikai programnak már nagy részét megvalósítottuk. Csupán ebben az esztendőben több mint 2,5 milliárd márkát fordítottunk e program megvalósítására. S ilyen vagy olyan módon – nyugdíj- és béremelés, a szabadság meghosszabbítása, az anyák munkaidejének megrövidítése, a fiatal házasoknak juttatott kedvezmények, jobb lakásviszonyok – minden család részesült áldásaiból.

Legutóbb újabb intézkedéseket tettünk az állampolgárok orvosi ellátásának és az egészségügyi és szociális intézmények dolgozói munka- és éltefeltételeinek megjavítására.

Végezetül pedig: a KB 10. ülésének határozatai körvonalaiban már láthatóvá tették, hogyan oldjuk majd meg 1990-ig országunk dolgozóinak lakásproblémáit.

– Mit várunk a vezetőségválasztásoktól a nemzeti vállalatainkban folyó munka megjavítása szempontjából?

– Biztosak vagyunk benne, hogy a választások elő fogják segíteni, hogy a dolgozók még következetesebben munkálkodjanak majd a népgazdaság hatékonyabbá tételén. Ez megköveteli, hogy ésszerűen folyjon a munka egész gazdaságunkban, küzdjünk a magas technikai színvonalért, teljesítsük túl a terv minőségi mutatóit, javítsuk tovább a munkaszervezést. Mindehhez pedig arra van szükség, hogy a dolgozókat jobban bevonják a vezetésbe, és munkájuk eredményeiből részesítsék is őket. Növelnünk kell az igazgatók, a kombinát- és üzemvezetők felelősségét a tervek kidolgozásáért és teljesítéséért.

Ott haladunk igazán előre, ahol mindenki pontosan ismeri feladatát, ahol senki sem a másiktól várja el, hogy jobban dolgozzék, hanem mindenki a maga helyén és minden húzódozás nélkül vállalja a személyes felelősséget.

A szocialista gazdasági integráció elmélyülésének és kibontakozásának messze ható következményei lesznek. Új területekre fogunk behatolni, s ez megköveteli, hogy a szocialista közösséget egységként fogjuk fel, e szerint tervezzünk és gazdálkodjunk. Ezek a történelmi feladatok és sikeres megoldásuk nemcsak a központi szervek ügye, hanem az egész párté.

Két és féléves megfeszített munkánk tapasztalataival gazdagodva minden vezetőségválasztó taggyűlésen és küldöttkonferencián szakszerű és reális válaszokat adhatunk arra a kérdésre, hogy

- mit tettünk eddig a VIII. kongresszus főfeladatának teljesítése érdekében?
- melyek a párt- és állami munka legjobb tapasztalatai?
- mi az, ami még akadályoz minket az előrehaladásban, és mi az oka a lemaradásnak?
- hogyan lehet az elért eredményeket biztosítani és tovább fejleszteni?
- hogyan emelhetjük a vezetés színvonalát olyan fokra, hogy elérhessük a következő évekre kitűzött célokat?

Egy általános tapasztalatot szeretnék itt kiemelni: valamely feladat megoldása sohasem csak szervezési-technikai kérdés, hanem minden esetben politikai-ideológiai feladat is. Lenin szavaival élve: a közgazdaság a kommunista számára fontos politikai kérdés. Aki a valóságot minden lényeges összefüggésében ismeri, az az abból levonható következtetések alapján megtalálja a szükséges megoldásokat is. Ez nagy követelményt támaszt politikai-ideológiai munkánk iránt.

A vezetőségválasztó taggyűléseken alaposan megtanácskozzuk, hogyan lehet a szocialista munkaverseny keretein belül a termelés hatékonyabbá tételével, ésszerűsítésekkel a legsikeresebben küzdeni a munka termelékenységének emeléséért.

Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a Központi Bizottság a választási irányelvekben nemcsak a szocialista ipar alapszervezetei, hanem a társadalom más területein működő pártszervezetek részére is konkrétan megfogalmazta a legfontosabb feladatokat. Az irányelvek az egész párt kollektív tapasztalatait foglalják magukba.

– A főfeladat teljesítése szempontjából nagy jelentősége van az erdő- és mezőgazdaság, valamint az élelmiszeripar fejlődésének. Ezen a területen mire összpontosítsák a párttagok figyelmüket?

– Az ezen a fontos népgazdasági területen dolgozó szövetkezeti parasztok és munkások jó eredményeket értek el. Teljesítették, sőt túlteljesítették a tervet a növény- és állattenyésztésben. Pártunk vezetésével lépésről lépésre haladunk előre a falu és város közötti lényeges különbségek felszámolásában. Ez a munkásosztály és a szövetkezeti parasztság szövetségének erejét bizonyítja.

A Központi Bizottság 10. ülése foglalkozott az idei aratás tapasztalataival és lényeges következtetéseket vont le a VIII. kongresszus határoza-

tainak további végrehajtására vonatkozólag. Ezeket állítsák az alapszervezetek és a pártcsoportok tanácskozásaik középpontjába.

Az első és legfontosabb feladat, hogy teljesítsük, illetve túlteljesítsük az 1973-ra előírt tervet, és hogy jól kezdjük meg a következő évet. Az állami gazdaságok, mezőgazdasági és kertészeti termelőszövetkezetek terveljesítésétől függ a lakosság folyamatos ellátása élelmiszerekkel, a munka- és életfeltételek további javulása.

Fontos követelmény az is, hogy minden alapszervben megmagyarázzák, hogy a nagyüzemi termelési módszerekre való áttérés törvényszerű folyamat. Mindenütt érvényes, hogy az összegyűjtött tapasztalatokat alaposan értékelni kell az új termelési módszerek bevezetésekor. Ez mindenekelőtt a szövetkezeti növénytermesztési csoportok munkatapasztalataira vonatkozik. Megkülönböztetett figyelmet kell szentelni arra, hogy a növénytermesztésben és az állattenyésztésben a beruházásokat az előirányzat szerint és koncentráltan fordítsák az új, nagyüzemileg termelő berendezésekre.

Az új eljárások elsajátításában a Szovjetunió és a többi szocialista testvérország értékes elméleti és gyakorlati tapasztalataira is támaszkodhatunk.

Nagyon fontos, hogy a jó tapasztalatokat általánosítsuk és a termelőszövetkezeti parasztok, munkások, de főként a párttagok tervszerű továbbképzésénél felhasználjuk őket. Magas fokú marxista–leninista ismeretek és gazdag szakismeretek szükségesek ahhoz, hogy sikeresen megvalósítsuk a nagyüzemi termelési módszerekre való áttérést.

– Milyen feladatai vannak a pártszervezeteknek a szellemi-kulturális fejlődés elősegítésében?

– A VIII. kongresszuson elhatározott főfeladatban hangsúlyoztuk az anyagi és a kulturális szükségletek egységét. Ez a megállapítás helyes volt, életünk és küzdelmeink napról napra igazolják.

Népünk gondolkodásában, érzéseiben és cselekedeteiben jelentős szerepet játszanak íróink és művészeink alkotásai. Sok munkáskollektívának megszilárdultak a kultúrához fűződő kapcsolatai. Ezt tükrözi az is, hogy 1973-ban 2000-re nőtt az üzemi ünnepi játékok száma. Olvasóként, színház- vagy televíziónézőként, tárlatok látogatásakor vagy zene hallgatása közben egyre több ember érzi, hogy az irodalom és a művészet gazdagabbá teszi életét.

Szerepe van a művészeknek a nemzetközi harcokban is. Legutóbb a chilei néppel való szolidaritásban fejeződött ez ki érzékletesen. A versek

és dalok, a rajzok és festmények, amelyekkel a költők és a festők, az énekesek és a színészek elítélték Salvador Allende elnök meggyilkolását és gyilkosait, pellengérre állították Pablo Neruda üldözőit, és követelték Luis Corvalán és valamennyi chilei hazafi szabadon bocsátását – mind e művek a szenvedélyes internacionalizmus bizonyítékai. Újból bebizonyosodott, hogy az NDK írói és művészei közös frontot alkotnak a munkásokkal, a szövetkezeti parasztsággal és az ifjúsággal. Elválaszthatatlanok a szocializmus erősítéséért és az imperialista embertelenség ellen folyó harcban.

A politika és a művészet közötti szoros összefüggések és kölcsönhatások, amelyek napjainkban különösen világosan jelentkeznek, azokhoz az alkotói problémákhoz tartoznak, amelyek ma jobban foglalkoztatják a művészeket, mint tegnap. A VIII. kongresszuson elhatározott kultúrpolitikai irányvonal követése gazdagon gyümölcsözött: megszilárdult a munkásosztály és a művész-értelmiség közötti kapcsolat, megerősödött a bizalom pártunk és a művészek között.

Azokra a művekre támaszkodva, amelyek mostanában keletkeztek és élénk visszhangot keltettek, sok művész további, a jövőt kutató kérdéseket vet fel. Nagy megelégedésünkre szolgál, hogy egyre kevesebben vannak, akik megelégszenek a szemlélő szerepével, és egyre többen, akik a munkában részt akarnak vállalni. Keresik a problémák megoldási lehetőségeit, igyekeznek elkerülni az egyoldalúságot és a leegyszerűsítést. Tévesen ítélné meg a helyzetet az, aki éppen ma akarná kisebbíteni az irodalmi alkotó munka ideológiai jelentőségét és az irodalom hatását. Napjaink szocialista íróját – jobban, mint valaha – arra hívja fel az ideológiai harc világméretűvé növekedése, hogy legyen osztálya és kora ideológusa. Azt is jól tudjuk, hogy az író sajátos, semmi mással nem helyettesíthető módon járulhat hozzá olvasói szocialista világnézetének kialakításához.

Sok író törekszik arra, hogy szélesítse és mélyítse a szocialista valósághoz fűződő kapcsolatait. Jobban akarja megismerni, hogy mi érdekli az embereket, s a mélyére igyekszik hatolni annak a bonyolult folyamatnak, amelynek során szocialistává érlelődnek.

Az alkotók nem zárkóznak el az életbe vágó kérdések elől, sőt a konfliktusok művészi ábrázolásával akarnak hozzájárulni megoldásukhoz. Ezt a feladatot azonban csak az a művész tudja teljesíteni, aki velünk együtt küzd: aki munkájával segíteni akar a szocialista tudat megerősítésében, aki hozzá akar járulni, hogy a munkás-paraszt hatalom megszilárduljon nálunk.

Azok a járási és körzeti vezetők cselekszenek helyesen, akik nemcsak

arra törekszenek, hogy ápolják a művészekkel a baráti kapcsolatot, hanem azzal is törődnek, hogy egyre sokoldalúbb lehetőséget nyújtsanak nekik arra, hogy behatolhassanak a társadalmi változások lényegébe. Ily módon támogatják a művészt azon igyekezetében, hogy az őt érdeklő kérdésnek a lényegéig jusson el és ne ragadjon meg a felszínen.

Az a baráti kapcsolat, amely párt- és állami tisztségviselőinket a művészekhez fűzi, kölcsönösen gazdagítja életüket, és elősegíti a szocializmus felépítése közös feladatainak a megoldását. A baráti viszonnyal együtt jár, hogy egyre több üzem, állami vezető és társadalmi szervezet bízza meg a művészeket új művek alkotásával, és hogy olyan színvonalú véleménycserék alakuljanak ki, amelyek elősegítik az új művek keletkezését.

– Minden pártszervezet arra törekszik, hogy a vezetőségválasztások megnöveljék erejét. Milyen feladatokat állítson ennek érdekében a középpontba?

– A vezetőségválasztások fő célja a párt erejének növelése. Ezt célozza egész pártmunkánk. A küzdőerő növekedése a lenini elvek értelmében függ

- a pártszervezet, az aktivisták és a vezetőség politikai érettségétől,
- a pártélet színvonalától,
- a párt szociális összetételének további javításától és a káderek kiválasztásától,
- valamennyi elvtárs tudatos és fegyelmezett tevékenységétől,
- a munkáskollektívákra és tömegszervezetekre gyakorolt befolyásuktól.

Úgy vélem, hogy a beszámolók és a választások jó alkalmat nyújtanak arra, hogy a pártkollektívák gondosan megvizsgálják eredményeiket, semmit se szépítsenek és konkrétan döntsék el, mik a további teendőik.

A pártkollektíva politikai érettsége mindenekelőtt a VIII. kongresszus határozatainak alapos megértésében és feldolgozásában fejeződik ki, a végrehajtásukhoz szükséges feltételek gondos felmérésében, abban a képességben, hogy mindig politikánk alapkérdéseiből indulnak ki és színvonalas, de reális célokat tűznek maguk elé.

E feladatok közül az első, hogy növelni kell a kommunisták eszmei felkészültségét, a második – ami az előbbire támaszkodik –, hogy az ideológiai munkát úgy végezzék, hogy mindenkivel foglalkozzanak és mindenkihez megtalálják az utat.

A pártélet lenini normáinak megtartása döntő tényező abban, hogy

a pártkollektívákban egészséges és alkotó légkör legyen. Ez tulajdonképpen az az energiaforrás, amelyből minden elvtárs bizalmat, tudást és küzdőszellemet meríthet, megismerheti az összetartozás érzését és a felelősség örömét.

Akkor jó a légkör, ha az elvtársak a pártkollektívában – legyen az vezetőség, alapszerv vagy pártcsoport – politikailag otthon érzik magukat, látják, hogy véleményükre szükség van, és nagy a személyes felelősségük. A párton belüli demokrácia erősítése hozzájárul, hogy teljesítsék a követelményeket, hogy elkerüljék az önelégültséget, a tömjénezést, a kritika semmibevevését és mindenféle szubjektivizmust.

Tanácsos lenne, hogy az elvtársak a pártkollektívákban ezeknek a szempontoknak az alapján megbeszélnék, hogyan tehetnék taggyűléseiket még színvonalasabbá, olyanokká, hogy azok a szervezeti szabályzatnak megfelelően az alapszervezet legfontosabb szervei legyenek; hogy a fő kérdésekről ne csak tájékoztatót nyújtsanak, hanem meg is vitassák azokat és határozatokat is hozzanak. Az elvtársi összejövetelek mindig jó iskolák voltak a résztvevők számára. Ezt a szerepet tölthetik be azok a vezetőségek is, amelyek megkérdezik a tagok és a tagjelöltek véleményét, javaslatát, és amelyek munkájukban mindig igényt tartanak a taggyűlés véleményére.

Amire mindenhol szükségünk van, az a kollektív tanácskozás. Ez a leghatásosabb segítő erő a párthatározatok megvalósításához, ez nyújt lehetőséget a problémák szabad megvitatására, mielőtt meghoznák a döntéseket.

A határozatok fegyelmezett megtartása, az elvtársak személyes példája és politikai befolyásuk a munkáskollektívákra és a tömegszervezetekre végső soron meghatározza, hogy a dolgozók mennyire teszik magukévá világnézetünket és a párt által kitűzött feladatokat.

NINCS MÁS ALTERNATÍVA, MINT A BÉKÉS EGYMÁS MELLETT ÉLÉS

A „THE ASSOCIATED PRESS"
AMERIKAI HÍRÜGYNÖKSÉGNEK ADOTT INTERJÚ

1974. MÁJUS 30.

– Az Amerikai Egyesült Államok kormánya és a Német Demokratikus Köztársaság kormánya tárgyalásokat kezdett a diplomáciai kapcsolatok felvételéről. Ön szerint mikor fog ez a folyamat lezárulni? Lehetséges, hogy még ebben az évben? Véleménye szerint mi a jelentősége a követcserének hosszú távra és a jelen szempontjából is?

– Tárgyalásaink jelenlegi állása szerint semmi ok nincs arra, hogy a Német Demokratikus Köztársaság és az Egyesült Államok között a diplomáciai kapcsolatok létesítése elhúzódjék. Véleményem szerint ha mindkét fél kölcsönös jóakaratot tanúsít, a kapcsolatok felvétele megvalósítható, mégpedig ugyanazoknak az elveknek az alapján, amelyeket 1972-ben Nixon elnök szovjetunióbeli látogatásakor rögzítettek. Kétségtelen, hogy az államaink közötti kapcsolatok normalizálása kedvező hatással lenne a nemzetközi helyzet alakulására.

– Az amerikai gazdasági köröket egyre jobban érdekli, hogy a legkülönbözőbb területeken felvegyék a kereskedelmi kapcsolatokat az NDK-val. Ez bizonyára az amerikai gazdasági szakemberek Berlinben és más NDK-beli városokban tett látogatásaiból következik. Érdeklődés mutatkozik többek között az energia, az adatfeldolgozás, a modern technológia, továbbá a fogyasztási cikkek és élelmiszerek piaca iránt. Mi az ön véleménye az ilyen irányú kereskedelmi kapcsolatokról? Konkrétan: hogyan lehet legyőzni azokat a nehézségeket, amelyek a két rendszer egymástól különböző kereskedelmi forgalmából erednek, abból, hogy az egyik félnél a készpénzfizetés, a másiknál az árucsereforgalom a szokásos. Hogyan lehet áthidalni azt a problémát, hogy magánszemélyek és vállalatok elveszítették a tulajdonukat (kisajátították őket)?

– A békés egymás mellett élés politikája értelmében mi is érdeklődünk az Egyesült Államokkal való kereskedelem, a gazdasági és a tudományos-technikai tapasztalatcsere iránt. A társadalmi és gazdasági különbségek ezt nem akadályozhatják. Az NDK régóta tart fenn rendszeres gazdasági kapcsolatot az Egyesült Államokéval azonos társadalmi rendszerű országokkal. A többi szocialista országokhoz hasonlóan az NDK elismerten megbízható partner, a szerződéseket pontosan betartja. Nincs tudomásom fizetési problémákról. Amellett az NDK Külkereskedelmi Bankja és az Egyesült Államok bankjai megállapodást kötöttek arról, hogyan számolják el az üzletkötésekkel kapcsolatos számlákat. A kereskedelem kiszélesítésének fő akadálya azokban a diszkriminációs feltételekben van, amelyekkel az Egyesült Államok az NDK termékeit sújtja. Ide tartozik az, hogy nem érvényesítik a legnagyobb kedvezmény elvét, hogy korlátozzák a piackutatás lehetőségeit, ide tartozik az embargólista és az NDK-t diszkrimináló árujegykötelezettség. Hasonló megkötések vonatkoznak a hitelfeltételekre is. Ezek természetesen megnehezítik a kereskedelmet. Ha azt akarjuk, hogy virágozzék, ahhoz szavatolni kell a nemzetközileg szokásos feltételeket. Az, hogy az NDK-ban amerikai állampolgárok és cégek tulajdona állami kezelésben van, nem jelent semmiféle akadályt, az Egyesült Államokban is van NDK-tulajdon, és mi sem férhetünk azokhoz. Mivel nemcsak az egyik félnek vannak követelései, ezért egy kis jóakarattal lehetne olyan megoldást találni, amely mindkét félnek megfelelne. A legjobb lenne, ha ezeket a kérdéseket a követek cseréje után tárgyalnánk meg.

– A gazdasági kapcsolatok csak egyik fajtáját képezik a két állam között lehetséges kapcsolatoknak. Hogyan látja ön a kulturális, vallási, utazási és más kapcsolatokat az amerikaiak és az NDK állampolgárai között? A lutheri örökség miatt például nagyon sok egyházi szervezet érdeklődik az NDK iránt.

– A diplomáciai kapcsolatok kialakítása az NDK és az önök országa között nemcsak a gazdasági, hanem a tudományos-technikai és a kulturális kapcsolatok fellendülését is jelentené. Sokoldalú együttműködésre van lehetőség. Kétségtelen, hogy a sport- és turisztikai kapcsolatok is a mainál szélesebb körűvé válhatnának. Ahogy ön előtt is ismeretes, nálunk jó kezekben van a humanista örökség. Az Egyesült Államok polgárai mindenkor meglátogathatják azokat a városokat, ahol Luther tevékenykedett. Felhoznám példának a reformáció 450. évfordulója alkalmából 1967-ben megtartott wittenbergai ünnepségeket, amelyeken

az Egyesült Államokból is részt vettek neves egyházi személyek. 1973 novemberében pedig Krisztus Egyesült Egyházának küldöttsége járt nálunk, amelyet elnöke, egyúttal az önök nemzeti egyházi tanácsának alelnöke, Dr. Moss professzor vezetett.

– Mit válaszolna ön az olyan amerikai véleményekre, amelyek szerint a kapcsolatokat nem csupán az áruk és szolgáltatások cseréjével, hanem egyszersmind az emberek, gondolatok és információk kölcsönös áramlásával lehet normalizálni?

– Nem vitázom ezekkel a véleményekkel. Mi is meg vagyunk győződve arról, hogy a kapcsolatok normalizálása nem merül ki az áruk és a szolgáltatások cseréjében. Az államok közötti jó kapcsolatok természetesen magukban foglalják a kulturális és információcserét csakúgy, mint az állampolgárok és a társadalmi szervezetek találkozásait.

A tudósító közbevetett kérdésére, hogy a Nyugat-Berlinre vonatkozó négyhatalmi egyezménynek mi lesz a hatása a két német állam viszonyára, Erich Honecker a következőket válaszolta:

– Az egyezménynek szemlátomást kedvező a hatása. Ezt már a tranzitforgalomból észre lehet venni, amely tudomásom szerint 60 százalékkal növekedett. A határátkelőhelyek forgalmának statisztikai adatai magukért beszélnek, 1973-ban 8 252 776 látogatónk érkezett nem szocialista országokból: közülük 3 650 526-an az NSZK-ból és 3 461 504-en jöttek Nyugat-Berlinből. Ez év első négy hónapjában 1 650 542 látogató érkezett a nem szocialista államokból, közülük 763 980-an az NSZK-ból, Nyugat-Berlinből pedig 595 300-an jöttek. 1973-ban 2 252 160 NDK-beli állampolgár utazott nem szocialista államba; 1 043 407 az NSZK-ba, Nyugat-Berlinben pedig 891 589-en voltak. Ez év első négy hónapjában az NDK állampolgárai közül 530 138-an utaztak nem szocialista országba, ebből 231 406-an az NSZK-ba, 258 825-en Nyugat-Berlinbe látogattak. A kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok csak serkenthetik az egyéb kapcsolatokat. Tehát nem vagyunk ellene a kulturális és információcserének sem. De emellett magától értetődik, hogy a vendéglátó ország törvényeit tiszteletben kell tartani. Mellékesen az NDK-ban tucatnyi nyugati rádióadás vehető – már földrajzi helyzetünkből adódóan is –, és közöttük olyanok is, amelyeket az Egyesült Államok kormánya tart fenn. A sokat emlegetett információs deficit eszerint inkább az önök részéről áll fenn.

– Minden állam a saját belátása szerint védelmezi határait. Mégis van olyan nézet, hogy a berlini fal ellenkezik a normális kapcsolatok elvével. Ön szerint belátható időn belül elkövetkezik az az időpont, illetve az a helyzet, amikor az ilyen intézkedésekre már nem lesz szükség?

– Amit ön falnak nevez, az katonailag lezárt terület, amely határőrségünk felügyelete alatt áll. Ez persze nem akadályozza az olyan személyek odautazását, akik megfelelő útlevéllel rendelkeznek. Ahogyan én tudom, az Egyesült Államokban sem lehet a katonai területekre engedély nélkül belépni. Határvédelmünk 13 éves. Azelőtt békénk állandan veszélyben forgott. Államhatáraink biztosítása óta pedig folyamatban van nemzetközi elismerésük, és ez végül is elősegítette az európai enyhülést. Sokan, akik hidegháborúval, katonai fenyegetéssel és gazdasági zsarolással akarták államunkat úgyszólván a bölcsőjében megfojtani, kijózanodtak. Teret nyert a realizmus, ami nélkül nem lehet ügyködni a nemzetközi politikában. Tehát a fal kezdettől fogva elősegítette a különböző társadalmi rendszerű államok közötti békés egymás mellett élés elvén alapuló normális kapcsolatokat. És azt hiszem, hogy ugyanakkor elősegítette a szocializmus további építéséhez kedvező feltételek megteremtését is. A perspektívát illetően ön már kimondta a leglényegesebbet: minden állam saját belátása szerint védelmezi határait. Így tesz az Amerikai Egyesült Államok és a világ valamennyi állama, és így teszünk mi is. Az, hogy milyen rend alakul ki a határokon, az nagymértékben a szomszédok magatartásától függ. Mindenesetre a mi szuverén szocialista államunk határairól van szó, és mindig úgy fogjuk megszabni határainkon a rendet, ahogy az a mi biztonsági szükségleteinknek és az európai béke jól felfogott érdekeinek a legjobban megfelel. Az európai történelem azt bizonyítja, hogy a határok biztosítása mindenkor a nemzetközi kapcsolatok központi kérdése volt. Éppen ezért a szocialista államok – így az NDK is – a háború után kialakult határok sérthetetlenségének fenntartás nélküli elismerését vallják az európai biztonság megszilárdításához szükséges legfontosabb tényezőnek. Mi a falat – ahogy ön nevezte – nem tekintjük akadálynak sem az NDK és az NSZK, sem az NDK és Nyugat-Berlin közötti normális kapcsolatok kialakításában.

– Az NDK kapcsolatainak javulása a világ sok országával és szervezetével szorosan összefügg az NSZK-val való kapcsolatainak alakulásával. Ezek a kapcsolatok az utóbbi hetekben észrevehetően fagyosabbakká váltak. Ön szerint hogyan javulhatna meg a Berlin és

Bonn közötti normalizálódási folyamat, hogyan lehetne újra megfelelő mederbe terelni a tárgyalásokat?

– A legjobb akarattal sem tudom belátni, mennyiben befolyásolja az Egyesült Államokkal való kapcsolatunkat az NSZK-hoz fűződő viszonyunk. Az NDK és az NSZK közötti jó kapcsolatok hasznosak, főként az európai problémák megoldásának szempontjából. De az Egyesült Államok és az NDK népei számára is hasznosak a jó kapcsolatok, és nem lenne okos dolog az egyiket a másiktól függővé tenni.

Az Egyesült Államok és mi is arra törekszünk, hogy jó kapcsolatokat alakítsunk ki. Ennek kifejezése az NDK és az NSZK közötti alapszerződés és a többi más szerződés és egyezmény. Itt említem meg a Nyugat-Berlinre vonatkozó négyhatalmi egyezményt, amelynek létrehozásában az NDK nagy szerepet játszott. Ha vannak is néha nehézségek és problémák, a dolog bonyolultságát és az eltérő érdekeket tekintve nem szabad azokat tragikusan felfogni.

A mi programunkban mindenesetre nem a nemzetközi légkör fagyossá tétele áll, hanem az enyhülést akarjuk – a béke és az emberek érdekeinek megfelelően. Ebben a szellemben munkálkodunk azon, hogy az NSZK-val is kialakítsuk a békés egymás mellett élés elvi alapján a normális kapcsolatokat. Ez a normalizálódási folyamat akkor halad majd jó irányban, ha mindkét fél jóindulatot, a politikában realizmust tanúsít, és ragaszkodik hozzá, hogy a megkötött szerződéseket betűjük és szellemük szerint megtartsa. Mi mindenesetre továbbra is így fogunk cselekedni.

A közbevetett kérdésre, hogy hajlandó-e Helmut Schmidt szövetségi kancellárral rövidesen vagy még ez évben találkozni, Erich Honecker azt felelte: A találkozás lehetséges. A látogatóforgalom legkisebb mértékére vonatkozó kérdésre az válaszolta, hogy az NDK meg fogja hozni a szükséges döntéseket a csereforgalom alsó határára.

– A világháború után, amely szétzúzta a fasiszta „harmadik birodalmat", a német népet kettéosztották. De még mindig számos olyan kulturális, történelmi, földrajzi, gazdasági és családi kötelék van, amely összetartja a két részt, melyet Kelet-, illetve Nyugat-Németországnak neveznek. Ön szerint létrejöhet-e a jövőben közeledés, persze nem az újraegyesítés szellemében, ahogy valaha akarták, hanem két olyan teljesen önálló állam egyesülése formájában, amelyek egy, még mindig szorosan egymáshoz kapcsolódó népet kormányoznak? Gondolja ön, hogy az NDK népe üdvözölné az ilyen irányú lépéseket?

– A fasiszta „harmadik birodalom" elégett a második világháború tüzében, ebben igaza van önnek. Két egymástól független német állam jött létre, egymástól alapvetően különböző társadalmi rendszerrel. Ez olyan folyamat, amelyet senki sem fordíthat vissza, és amelyet még kulturális hagyományok és családi kapcsolatok sem változtathatnak meg. Természetesen hagyományok léteznek, és amennyiben ezek haladóak, államunk ápolja őket. A családi kapcsolatoknak, amelyek természetesen az új generációk felnövekedésével egyre lazulnak, nem kell megszűnniük. A rokoni kapcsolatok nem jelentenek tehertételt két egymástól független, szuverén állam jószomszédi viszonyában... Egyáltalán nem jelentenek akadályt, sőt előnyösek. De a tény mindenekelőtt az, hogy két állam van: a szocialista NDK és a kapitalista NSZK, ezek alapvetően különbözőképpen fejlődnek, és vannak NDK-állampolgárok és NSZK-állampolgárok. A két állam közötti normális kapcsolat csak a békés egymás mellett élés elve alapján lehetséges.

Hiábavaló ma már arról beszélni, amit ön a jövőbeli közeledésnek nevez. A szocializmust és a kapitalizmust nem lehet közös nevezőre hozni. Egyébként a nyugati államok politikusai is többször hangsúlyozták, hogy ez a véleményük. Az NDK számára nincs visszaút a kapitalizmusba, és az NSZK-ban a szocialista útra térés az ország belügye. A két német állam között az egyedüli reális lehetőség a békés egymás mellett élés elvén alapuló kapcsolat. Ezt köztársaságunk népe nagyon jól megértette. A kapitalizmus „áldásai" senkit sem érdekelnek. Az NDK népe egyszer s mindenkorra a szocializmus mellett döntött.

– Amint olvastam, az ön pályafutására két személyes élménye hatott tartósan. Az egyik: még mint fiatalembert a nácik bebörtönözték és egészen férfikoráig fogva tartották. A másik: a második világháború után ön szervezte meg az NDK új ifjúsági mozgalmát, és amióta a párt első titkára lett, mindig kiemeli az ifjúság nagy szerepét. Hogyan hatottak a fogság hosszú szenvedései politikai gondolkodására, meggyőződésére, valamint Németország jövőjére vonatkozó elképzeléseire? Mennyiben tartja ön az NDK-ban érvényesülő jelenlegi tendenciákat az ifjúsághoz fűződő, közvetlenül a háború után kialakult kapcsolatai folyományának?

– Tudja, az ember nem szívesen beszél magáról. Az én életutam olyan volt, mint sok más német kommunistáé, és személyes tapasztalataim azonosak a pártéival. Az az alapvető tapasztalat, amelyet a weimari köztársaság osztályküzdelmei során és a fasiszta diktatúra súlyos éveiben sze-

reztünk, igen egyszerűen az volt: ha népünk boldog jövőt akar, akkor meg kell törni a német imperializmus és militarizmus hatalmát, barátságot kell kötni a Szovjetunióval, és meg kell tenni a szocializmus új emberi rendjének megalakítása felé az első lépéseket. Ez a meggyőződés irányította minden tettemet, és a történelem igazolt minket. Ma már az egész világ láthatja, mit számít a népek békéje és biztonsága szempontjából az, hogy rövidesen 25 éve létezik egy szocialista német állam, a munkások és parasztok állama, amely szilárdan áll, és sikeresen fejlődik.

Minél fejlettebb a szocializmus, annál nyilvánvalóbbak az előnyei. Pártunk mindent meg is tesz annak érdekében, hogy az emberek anyagi és kulturális szükségletei egyre jobban kielégüljenek. Amit ön az én ifjúsághoz fűződő kapcsolatomnak nevez, annak mindehhez annyiban van köze, hogy az NDK történetében az ifjúság mindig jelentős mértékben hozzájárult a szocializmus építéséhez. Most is teljesen megbízunk az ifjúságban, büszkék vagyunk rá, és örülünk annak, hogy a fiatalok ilyen lelkesen tevékenykednek közös céljaink megvalósításáért, hogy méltók és alkalmasak arra, hogy szüleik munkáját folytassák.

– Ha már az NDK ifjúságáról beszélünk: kiemelkedő sikereket ért el számos sportágban, főként a rangos nemzetközi versenyeken. Hogyan lehetséges ez a lakosság viszonylag kis száma mellett?

– Nincs itt semmiféle titok. A mi szocialista államunkban mindenkinek lehetősége van rá, hogy sportoljon; a sportlétesítményeket mindenki látogathatja; az iskolákban a sport kötelező tantárgy; a sportolókat, edzőket stb. állami alapból fizetik. Még a kezdet nehéz éveiben is sokat áldoztunk a népsport támogatására, hiszen az emberek egészségéről, jó közérzetéről, életkedvéről volt szó. A sport tehát nálunk nem kiváltság, még kevésbé üzlet, hanem az élet tartozéka. Talán ön is tudja, hogy az NDK-ban minden évben rendeznek gyermek- és ifjúsági spartakiádokat, iskolai sportversenyeket, amelyeken minden iskola, a köztársaság minden járásából és körzetéből több százezer diák vesz részt; 1973-ban például 4 millióan voltak. Ezek az ifjúsági spartakiádok, üzemi sportversenyek, körzeti és járási vetélkedők mind valódi sportünnepségek, amelyek a résztvevőknek örömet okoznak, és amelyeket természetesen új tehetségek felkutatására is felhasználnak. Így a nemzetközi versenyeken elért jó eredményeink egyszerűen a széles körű sportmozgalomban gyökereznek, a sokrétű állami támogatásban, és természetesen nem utolsósorban sportolóink szorgalmas felkészülésében és győzni akarásában.

– Befejezésül szeretném megkérdezni, milyen megjegyzést fűzne a közép-európai haderőcsökkentési értekezlethez és az európai biztonsági és együttműködési konferenciához? Mennyire fontos ez a két tárgyalás a Kelet és Nyugat közötti megértés szempontjából? Hisz benne, hogy Közép-Európában megvalósulhat a katonai leszerelés, ahogy azt a volt lengyel külügyminiszter, Adam Rapacki javasolta, és ami a volt szövetségi kancellárnak Willy Brandtnak is célja volt? Szerepet játszhat-e az NDK kedvező földrajzi fekvésénél fogva abban, hogy nemcsak a katonai enyhülés után, hanem már előtte is részt vegyen a Kelet és Nyugat közötti kapcsolatok kiépítésében? Az ön véleménye szerint Brandt kancellárnak az ismert kémüggyel kapcsolatos lemondása árt-e a kelet-nyugati enyhülés érdekében folyó fáradozásnak? Osztozik-e ön az új szövetségi kancellár, Helmut Schmidt nézeteiben, aki szerint a felmerült nehézségek ellenére folytatni kell a fáradozásokat a kelet-nyugati enyhülésért, és főként a két német állam közötti kapcsolatok normalizálásáért?

– Az európai biztonsági és együttműködési értekezlet, amely jelenleg a második fázisába jutott, vitathatatlanul az európai politika középpontjában áll. Már maga az a tény rendkívül jelentős, hogy 33 európai állam, az Egyesült Államok és Kanada ebben az évszázadban először együtt tanácskoznak kontinensünk békés jelenének és jövőjének fő kérdéseiről. Az NDK nagyon kedvezőnek tartja az értekezlet eddigi eredményeit. Azt kívánjuk, hogy – számos résztvevője óhajának megfelelően – a konferencia hamarosan sikeres megegyezéssel záruljon. Ami bennünket illet, ezt támogatni fogjuk. A Varsói Szerződés államai a Politikai Tanácskozó Testület legutóbbi ülésén ismételten kijelentették: minden erejükkel azon vannak, hogy a biztonsági konferencia a legmagasabb szinten hamarosan befejeződjék, és olyan eredményekkel, amelyek minden nép érdekeinek megfelelnek. Ez nagymértékben elősegítené az enyhülést és a Kelet és Nyugat közötti, a békés egymás mellett élésen alapuló kapcsolatok fejlődését.

A bécsi tárgyalásokra vonatkozó kérdésére azt válaszolom, hogy az NDK a szocialista közösség többi országával együtt munkálkodik azon, hogy Európában a politikai enyhülést a katonai enyhülés kövesse. A tárgyalásokon akkor lehet jó eredményeket elérni, ha valamennyi résztvevő abból indul ki, hogy a csorbítatlan biztonság elvét alkalmazzák avégett, hogy a közép-európai fegyveres erők és fegyverzetek csökkentésével kapcsolatban konkrét megegyezésekre jussanak. Egyébként nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a Bécsben napirenden szereplő problémák rendkí-

vül bonyolultak. Ezért csak fokozatosan lehet megoldani őket. Még korai lenne tehát a katonai tevékenység kétségtelenül kívánatos csökkentésére bármilyen határidőt kitűzni.

Az európai biztonsági és együttműködési konferencia folytatásával, a Brezsnyev és Nixon között folytatandó beszélgetéssel kapcsolatban Erich Honecker megjegyezte: Úgy vélem, hogy a genfi megbeszélések jól fognak haladni, és fennáll annak a lehetősége, hogy még ez év júliusában a legmagasabb szinten aláírják az előkészített okmányokat.

Mindent összevetve úgy látom, hogy a mai világpolitikai helyzetben a különböző társadalmi rendszerű országok számára nincs más alternatíva, mint a békés egymás mellett élés. Abból kell tehát kiindulni, hogy az egyik vagy másik ország kormányában bekövetkező személyi változások semmiféle lényeges változást nem okozhatnak a kelet-nyugati enyhülés folyamatában. Ez általában is érvényes, és érvényes természetesen a legutóbbi bonni eseményekkel kapcsolatban is. Ezeket az NSZK belügyeinek tartjuk, és mélyebb okai egészen biztosan nem holmi kémhistóriában keresendők, ahogy az Egyesült Államok sajtója is közölte. A közbevetett kérdésre az a válaszom, hogy minket is meglepett Brandt kancellár lemondása. Külügyminisztériumunk szóvivője a következő magyarázatot fűzte ehhez a kérdéscsoporthoz: Az NDK és az NSZK közötti kapcsolatok fejlődésére különféle problémák terhe nehezedik. Az európai politikai légkör enyhülése szempontjából fontos, hogy behatóan munkálkodjunk a kapcsolatok további javításán. Ez valamennyi európai állam számára hasznos lesz.

Talán nem is szükséges hangsúlyoznom: az NDK mindig nagyra értékelte Brandt kancellár külpolitikájának realizmusát. Üdvözöljük utódjának, Helmut Schmidtnek azt a kijelentését, hogy a kölcsönös kapcsolatokra nehezedő terhek ellenére élettel kell megtölteni és tovább kell fejleszteni az NDK és az NSZK között a már megkezdett szerződéskötéseket. Osztozunk véleményében. Az NDK a múltban mindent megtett az európai helyzet normalizálásáért és az enyhülésért. És ha megkérdezi, mi lesz országunk szerepe a jövőbeli Kelet- és Nyugat-Európa közti átfogó együttműködésben, azt válaszolhatom: a Szovjetunió köré tömörülő szocialista közösség elszakíthatatlan részeként, politikailag szilárd és gazdaságilag eredményes államként az NDK cselekvő részt vállal az együttműködés kialakításában. Továbbra is konstruktívan hozzá fog járulni a nemzetközi kérdések megoldásához a béke, a haladás – az emberiség érdekében.

JÓ MUNKÁVAL KÉSZÜLÜNK A NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG FENNÁLLÁSÁNAK 25. ÉVFORDULÓJÁRA

RÉSZLETEK AZ NSZEP KÖZPONTI BIZOTTSÁGA 12. ÜLÉSÉN ELHANGZOTT ZÁRÓBESZÉDBŐL

1974. JÚLIUS 5.

Kedves elvtársak!

Ezekben a hetekben és hónapokban társadalmi életünket a Német Demokratikus Köztársaság 25. évfordulójára való sokoldalú és szorgos előkészületek jellemzik. Pártunk és egész népünk számára nagy öröm és megtiszteltetés, hogy ezen a nevezetes évfordulón vendégül láthatjuk Leonyid Brezsnyev elvtársat, az SZKP Központi Bizottsága főtitkárát. Amint azt Brezsnyev elvtárs legutóbbi moszkvai látogatásom alkalmából megjegyezte, az NDK 25. évfordulója a szocialista államok közösségének és a világ haladó erőinek közös ünnepe. Ez a nagyrabecsülés igen jól esik nekünk, és tovább mélyíti bennünk a Szovjetunióhoz és a többi testvéri országhoz fűző szoros barátság érzését. Az NDK története annak az önzetlen támogatásnak a története is, amelyben a Szovjetunió az elmúlt 25 év alatt a proletár internacionalizmus szellemében részesített bennünket. Ezt nálunk senki sem felejti el.

Most közösen törekszünk arra, hogy az országaink közötti testvéri kapcsolatot új, nagyobb eredmények elérésére használjuk fel.

Az NDK alapításának 25. évfordulójára való előkészületek során megnyilvánuló kezdeményezések azt bizonyítják, hogy népünk büszke az elért eredményekre, és büszkesége teljes mértékben jogos is. A kezdeti nehéz években forradalmi fantáziára volt szükség ahhoz, hogy valaki ilyen szilárdan megalapozott és virágzó országban képzelje el ennek az évfordulónak a megünneplését. Munkás-paraszt államunk első negyedszázada alatt nagyot léptünk előre a társadalmi haladás útján. A kapitalista kizsákmányolástól megszabadított nép igyekvő, alkotó munkája és barátaink megbízható segítsége segített minket ebben. S e tényezők erősebbnek bizonyultak a nehézségeknél, imperialista ellenfeleink minden áskálódásánál.

Az NSZEP vezetésével élni tudtunk azokkal a történelmi lehetőségekkel, amelyeket a Szovjetunió tárt elénk a hitleri fasizmus megsemmisítésével. Marx, Engels és Lenin tanait és a Szovjetunió tapasztalatait al-

kotó módon alkalmazva a mi körülményeinkre, sikerült véghez vinni az antifasiszta-demokratikus átalakulást, megteremteni a szocializmus alapjait és megkezdeni a fejlett szocialista társadalom építését.

Ma az élet nálunk mindenütt szilárd szocialista alapokon nyugszik. A szocialista államhatalom megerősödött. Állandóan szélesedik a szocialista demokrácia. Fejlett iparunk, a mezőgazdaság modernizálódó termelése, csakúgy, mint más területek eredményei a szocialista tervgazdálkodás erejét mutatják. Tudományos eredményeink nemzetközi hírnévre tettek szert. Olyan oktatási rendszerünk van, amely jól készíti fel az életre az ifjú nemzedéket. A szocialista kultúra és művészet nagy hatással van az emberekre. Országunk állampolgárainak gondolkodását és cselekedeteit egyre inkább a munkásosztály világnézete, a szocialista közösséghez való eltéphetetlen tartozás tudata formálja.

Ezeket az eredményeket azért érhettük el, mert pártunk mindenkor képesnek mutatkozott arra, hogy megbirkózzék a feladatokkal és egyre tökéletesítette a társadalmat irányító politikai munkáját. Az eredmények józan és tudományos vizsgálata alapján határozta el a VIII. kongresszus, hogy fel kell építeni a fejlett szocialista társadalmat.

Ha a fejlődést értékeljük, azt is figyelembe kell venni, hogy a jelenlegi ötéves tervet eléggé bonyolult körülmények között kezdtük meg. Mégis sikerült a gazdasági növekedés ütemét évről évre fokozni. Az NDK népgazdasága konszolidálódott és a stabilitás magasabb fokát érte el. Főképpen a szocialista gazdasági integráció révén még szorosabbá váltak kapcsolataink a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal. Ezáltal gazdasági helyzetünk több szempontból is jelentősen javult.

Anélkül, hogy lebecsülnénk a még előttünk álló feladatokat, az eddigi eredményekből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy el fogjuk érni ennek az ötéves tervnek a céljait, sőt a fontos területeken még azoknál is többet, de természetesen csak akkor, ha a munkát továbbra is a párt és a tömegek szoros összefogásával végezzük.

Köztársaságunkban fejlett intenzív mezőgazdaság alakult ki. A mezőgazdasági termékek évi gyarapodása beszédes bizonyítéka szocialista mezőgazdaságunk teljesítőképességének. A munkások és a szövetkezeti parasztok közös érdekei úgy valósulnak meg a fejlett szocialista társadalom építése során, hogy egyre inkább az emberek szükségleteit vesszük alapul, és egyre jobban meg kell felelnünk a vezetés és tervezés összetett jellegéből adódó követelményeknek. Ezen a módon érvényre tudjuk juttatni azt a törekvésünket, hogy a munkásosztály és a lakosság élelmiszetekkel, az ipar pedig mezőgazdasági eredetű nyersanyagokkal folyama-

tosan és kellő minőségben legyen ellátva, ami egyike a szocialista társadalom alapvető követelményeinek.

A termelőerők fejlődése szükségessé teszi, hogy a mezőgazdaságban áttérjünk a nagyüzemi termelésre, és a társadalmi munkamegosztás feladatait szocialista módon, a hozamok állandó emelkedése mellett oldjuk meg. Ily módon mezőgazdaságunk további fejlődésére a kooperáción alapuló nagyüzemi termelési eljárásokra való tervszerű átmenet lesz a jellemző.

A VIII. kongresszus határozatainak megfelelően a következő lépés a növénytermelés és az állattenyésztés szakosítása lesz.

FOLYAMATOSAN EMELKEDIK A NÉP ÉLETSZÍNVONALA

A jó gazdasági eredmények lehetővé teszik számunkra, hogy hozzálássunk a VIII. pártkongresszus szociálpolitikai programjának megvalósításához. A még megoldandó problémák ellenére országunkban magas az életszínvonal. Még a fejlett iparú kapitalista államok megfigyelői sem tagadhatják ezt. Nyíltan beszélnek az NDK sikereiről, a szolgáltatások és az élelmiszerek alacsony, s a fogyasztási cikkek stabil áráról, az alacsony lakbérekről, egységes oktatási rendszerünk eredményeiről, arról, hogy valamennyi gyermeknek egyenlők az esélyei nálunk.

Az elmúlt három és fél év alatt a stabil árak mellett a lakosság tiszta jövedelme 14,4 milliárd márkával nőtt. A munkások, alkalmazottak és szövetkezeti parasztok jövedelme az átlagosnál jobban emelkedett. Következetesen folytattuk azt a politikát, hogy – a teljesítmények figyelembevétele mellett – az alacsonyabb fizetési csoportokba tartozó dolgozók jövedelmét emeljük.

Több mint 387 000 lakást építettünk fel vagy modernizáltunk 3 és fél év alatt. Ezzel az 1975-ig szóló lakásépítési programnak több mint 75 százalékát teljesítettük, és 1 160 000 állampolgár lakásviszonyán javítottunk. Az ellátást illetően is beváltjuk ígéretünket. Az árukínálat gazdagabb lett, még akkor is, ha a gyorsan növekvő keresletet még nem mindig tudjuk kielégíteni. Igyekezetünk céltudatosságát a kiskereskedelem iparcikkforgalma is bizonyítja, amely évről évre nagyobb mértékben nő. Például 1974 első félévében annyi fogyasztási cikket adtak el, mint 1959-ben az egész évben. 1973-ban az iparcikkek forgalma 6,8 milliárd márkával volt több, mint 1970-ben. Ez a növekedés majdnem akkora, mint a megelőző kilenc évé volt.

Nem akarok most valamennyi szociálpolitikai eredményre kitérni,

csak arra szeretnék még utalni, hogy a dolgozók teljesítményei alapján sikerült megvalósítanunk köztársaságunk történelmének eddigi legnagyobb mértékű nyugdíjemelését. 1970 végéig az átlagos havi nyugdíj 197 márka volt. Most 252 márkára emelkedett, vagyis majdnem 28 százalékkal lett magasabb. 1973-ban így 3,2 milliárd márkával többet fordítottunk nyugdíjakra, mint 1970-ben, azaz összesen 12,9 milliárd márkát. A szocializmus szellemében járunk el a munka veteránjainak megbecsülésével. A jubileumi évben különösképpen ki kell ezt emelni. S ha sokan vannak is, akik előrehaladott koruk miatt megváltak hivatásuktól, életük nagy részét a szocialista államunk létéért és gyarapodásáért végzett szorgalmas munkában töltötték.

Nemrégiben határozta el a Politikai Bizottság, hogy az eddiginél erőteljesebben fogja felhasználni a terv adta lehetőségeket arra, hogy a lakásépítési program keretében a nyugdíjasok számára lakásokat, napköziket és a szabad idő eltöltésére alkalmas intézményeket építsenek. Meg kell említenem azt is, hogy a Szakszervezeti Szövetség elnöksége és a munkás-paraszt felügyelet az előkészítő vizsgálatok során az idősek ellátásában és gondozásában hiányokat is tapasztalt. Azóta már intézkedtünk ezek kiküszöbölésére.

Még egyszer hangsúlyozni szeretném, hogy az életszínvonal emelése a főfeladat szellemében nemcsak pénzt és építőkapacitást kíván, hanem figyelmes magatartást is az emberek, igényeik és gondjaik iránt. Mindenütt pontosan kell tudni, mi az, ami a dolgozókat érdekli, ami jó munkára serkenti őket, hogy a bosszúságokat lehetőség szerint kiiktassuk, és a hétköznapokat egyre kellemesebbé tehessük. A párt és a kormány munkájának köszönhetően az ilyen felelősségteljes magatartás egyre általánosabbá válik. Segítenünk kell, hogy ez az irányzat folytatódjék. Minden minisztériumban, minden üzem igazgatóságán, minden tanácsházán és minden lakóbizottságban az állampolgárnak figyelmességet és az ügyei iránt érdeklődést kell tapasztalnia, mert ez felel meg társadalmunk jellegének.

Egész fejlődésünk szempontjából nagy értékű a szellemi és a kulturális élet fellendülése. 1973-ban az általános iskola nyolc osztályát sikeresen elvégzett diákok 90 százalékát sikerült a kilencedik osztályba felvenni. Azoknak a fiataloknak, akik nem iratkoztak be felsőbb fokú oktatási intézményekbe, 99 százaléka szakmát tanul. 1971 és 1973 között 600 000 ipari tanulónk volt. Az egyetemeken és főiskolákon jelenleg 109 500 fiatal tanul a nappali tagozaton, a szakiskolákban 64 800. Az egyetemek és főiskolák esti és levelező tagozatain 35 700, a szakiskolákon 97 600 dolgozó tanul. Mindent összevetve 307 600 a hallgatók létszáma. Az el-

múlt évben a főiskolák nappali tagozatára felvettek 58 százaléka munkás- és parasztszármazású volt.

A főiskolát végzett dolgozók száma az 1970. évi 4,1 százalékról 1973-ra 5,5 százalékra nőtt, a szakiskolát végzettek száma 7,1 százalékról 8,7 százalékra, a szakmunkásoké 41,8 százalékról, 46,7 százalékra. Ezalatt az időszak alatt kb. 122 000 nappali tagozaton végzett szak- és főiskolás kezdett el dolgozni a népgazdaságban. A hivatalos szervek, főként az ipari minisztériumok, továbbá az üzemek, kombinátok és állami vállalatok vezetőségei gyakran nem foglalkoznak kellőképpen a fiatal káderekkel, és sem az intézetekben, sem a termelésben nem vonják be őket eléggé azoknak a szakfeladatoknak a megoldásába, amelyekre kiképezték őket. Ebbe nem szabad belenyugodni. A tudás drága kincs az egyén és a közösség számára is. Úgy kell vele gazdálkodni, hogy az egész alkotó kollektíva hasznára váljék.

A HATÉKONYSÁG FOKOZÁSA ALAPVETŐ FELADAT

A gazdasági helyzet vizsgálatakor nem tévesztjük szem elől, hogy a sikerek mellett problémák is vannak, mint például az, hogyan védekezzünk a kapitalizmus válságának és az imperialisták nyersanyagdrágításának kihatásai ellen. Megvan az erőnk, hogy leküzdjük ezeket a problémákat, ha kihasználjuk a szocialista tervgazdaság nyújtotta előnyöket, ha az eddigi eredményekre támaszkodunk, és ha fejlesztjük a szocialista gazdasági integrációt. A termelés hatékonyabbá tételében a közelmúltban nagy haladást értünk el. Most az az alapvető feladat, hogy elmélyítsük ezt a folyamatot.

Azt, hogy milyen hatékonyságnövekedést sikerült elérnünk, mutatják azok a tények, hogy például a vegyipar fontos területein a Szovjetunióval való kooperációban jelentős tudományos-technikai eredmények születtek, amelyek részben elérik, részben túl is szárnyalják a nemzetközi színvonalat. Hasonló a helyzet a textiltechnológia bizonyos területein és másutt is. De még jelentős tartalékaink vannak. Most az a feladat, hogy a különféle eredményeket céltudatos, bürokráciától mentes munkával, összefogva a népgazdaság és a termelés javára hasznosítsuk. Nem szabad megengedni, hogy a munkások, szövetkezeti parasztok, értelmiségiek, azaz egész kutató kollektívák alkotó tevékenységének eredményei bármi okból parlagon heverjenek. Az üzemek és kombinátok vezetői, valamint a szakminiszterek felelősek azért, hogy az új tudományos-technikai felfedezéseket a népgazdaság minél gyorsabban felhasználhassa, vagy pe-

dig előnyös szabadalompolitika révén a nemzeti jövedelmet gyarapítsa velük.

A szocialista ésszerűsítésnek egyre nagyobb mértékben kell elősegítenie a munkaerő-megtakarítást. Ez nem könnyű dolog, de elkerülhetetlen. Ahhoz, hogy a pénzalapokat jobban használhassuk fel, ami a gazdasági hatékonyság szempontjából nagy jelentőségű, munkaerőnek kell felszabadulnia. Nagyon fontos, hogy a területi átszervezést is ésszerűen oldjuk meg.

A hatékonyság fokozása végett nagy gondot kell fordítani az anyagtakarékosságra. Nyilvánvaló, hogy ez a népgazdasági követelmény a kapitalista világpiacon történt nyersanyagár-emelkedések miatt most még sürgetőbbé vált. Valamennyi tudóst és tervezőt, valamennyi újítót felhívunk, járuljanak hozzá ötleteikkel az anyagtakarékossághoz.

Néhány ágazat még elmaradt az általános haladástól. Ezeket a lemaradásokat be kell hozni, még mielőtt érezhetően hátráltatnának bennünket. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy a beruházások tervezésével, vezetésével és megvalósításával jelentősen előrehaladjunk, hosszú távon csakis így biztosíthatjuk az erőteljes gazdasági növekedést. Ez a beruházások gondos előkészítését követeli meg. Minden létesítménynél takarékoskodni kell és az eszközöket a legcélszerűbben felhasználni. Ebben a munkában értékesíthetjük azokat a jó tapasztalatokat, amelyeket a központi ellenőrzés alatt álló, gazdaságosan dolgozó kiemelt beruházások megvalósításánál nyertünk. Abból kell kiindulnunk, hogy a beruházások növekvő felszerelési szükségleteit saját termelésünk növelésével, illetve a Szovjetunióval és más KGST-országokkal való kooperációval kell biztosítanunk.

Azt is mindig meg kellene vizsgálnunk, hogy a tennivalókat nem lehet-e rövidebb idő alatt elvégezni. A rövidebb határidők és az alacsonyabb költségek a tapasztalatok szerint akkor érhetők el, ha kezdettől fogva meggondoltan gazdálkodunk a munkaerővel és az eszközökkel. Tehát az új munkát már megtervezni is gondosan, ésszerűen kell.

Az ellátás javulásáról már szóltam, most csupán arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy az ún. apró cikkek választékát sem szabad elhanyagolni. Fontos kérdés, hogy a lakosságot ellássuk a mindennapi szükségleteket szolgáló cikkekkel.

Az ellátásban mutatkozó fejlődésnek sehol sem szabad önelégültséget keltenie. Számos helyről kaptunk hírt arról, hogy gyakori az egyenetlen ellátás az olyan termékeknél, amelyekből pedig fedezni tudjuk a szükségleteket. Az információkat megvizsgáltuk és megtettük a szükséges intézkedéseket. Az iparcikkek választéka mellett nagyon fontos a minőségük

is. Ez egyaránt vonatkozik használhatóságukra és külső megjelenésükre. Egyszóval olyan termékeket kell előállítani, amelyekben a vevőnek öröme telik.

A központi kérdés azonban, és erre szeretném nyomatékosan felhívni a figyelmet, továbbra is a munkatermelékenység növelése és a termelés hatékonysága. Ehhez a tudomány és a technika növekvő hozzájárulását várjuk el. Bár itt is előrehaladtunk, de azért ügyelni kell arra, hogy a kutatásra és fejlesztésre vonatkozó állami tervfeladatok teljesítése és az új termékeknek és technológiáknak a termelésbe való bevezetése megfelelő súllyal szerepeljen a vezetési tevékenységben és az ellenőrzés során is.

A felelős gazdasági funkcionáriusoknak nagyok az érdemei a jó tervteljesítésben. Továbbra is feladat, hogy a vezetői tevékenység minősítésével foglalkozzunk, s így a szocializmus gazdasági törvényei egyre jobban érvényesüljenek, a tömegek kezdeményezései megfelelő teret kapjanak. Egyszersmind növekszik a miniszterek s az állami vállalatok, kombinátok és üzemek vezetőinek a felelőssége is.

Kedves elvtársak!

A Szovjetunióval és a többi baráti szocialista állammal való szoros együttműködés a feltétele annak, hogy megvalósíthassuk további társadalompolitikai céljainkat. Köztársaságunk a szocialista népek családjának tagjaként fejlődik, és elsőrendű feladatunknak tartjuk, hogy ennek a közösségnek az egységét és összeforrottságát állandóan erősítsük és a testvéri kapcsolatokat bővítsük. Munkás-paraszt államunkban a társadalmi-gazdasági fejlődés minden szakasza egyben a Szovjetunióval való együttműködés magasabb fokát is jelentette. A fejlett szocialista társadalom építésében ez a gyakorlat fokozottan érvényes. A Szovjetunióval lebonyolított árucsere 1970-ben 16 milliárd márka értékű volt, 1973-ban 19,8 milliárd márka, s ebben az évben meg fogja haladni a 20 milliárd márkát. Népgazdaságaink erősödő együttműködése abban is megnyilvánul, hogy megnövekedett a munkamegosztáson alapuló termelésből származó külkereskedelmi volumennek az aránya. 1971-ben a speciális termékek kétoldalú kapcsolatainknak csupán elenyésző részét képezték, ma már 25 százalékát teszik ki.

Valamennyi eredményünket csakis a szocialista országok családjának tagjaként érhettük el, csakis ebben a közösségben haladhatunk előre. A KGST megalapításának 25. évfordulója jó alkalom ennek szemléltetésére. A tagállamok nemzeti jövedelme 1948 és 1973 között együttesen több mint nyolcszorosára emelkedett, az ipari termelés pedig több mint tizenkétszeresére. Összehasonlításképpen: a kapitalista államokban

ugyanebben az időszakban a nemzeti jövedelem csak 3,2-szeresére nőtt, az ipari termelés pedig mintegy a négyszeresére. Társadalmunknak ez, a gazdasági növekedés ütemében hosszú távon megmutatkozó fölénye azt eredményezte, hogy amíg 1950-ben a világ ipari termelésében 18 százalékkal részesedtünk, addig jelenleg már 33 százalékkal. Ezeknek a számoknak világpolitikai jelentőségük van, a nemzetközi erőviszonyok mélyreható változása mutatkozik meg bennük, ami alapjaiban változtatta meg földünk politikai arculatát.

Az elmúlt negyedszázadban megértek a feltételek arra, hogy a gazdasági együttműködést gyorsabban és intenzívebben fejlesszük. A fejlett szocialista társadalom anyagi-technikai bázisának kialakítása az NDK-ban és a többi testvérországban olyan feladatokat tűz napirendre, amelyeket csak a szocialista gazdasági integrációval lehet megvalósítani.

Érvényes ez a szocializmus előnyeinek összekapcsolására a tudományos-technikai forradalom vívmányaival, a termelés hatékonyabbá tételére, mert a modern technika csak szériagyártás mellett kifizetődő, s ezt a nemzetközi munkamegosztás nélkül aligha érhetnénk el. Ez vonatkozik az energia- és nyersanyagbázisra is, amelyet tartósan csak akkor biztosíthatunk, ha a KGST keretében közös megoldásokat keresünk és találunk. Az 1976–80-as ötéves tervek segítségével tehát a szocialista közösség országainak népgazdaságait magasabb szinten fogjuk összekapcsolni, és már az 1990-ig tartó fejlődési szakasz fontos területeit is számításba vesszük. Nálunk nem csupán kereskedelmi tevékenységről és kölcsönös segítségről van szó, hanem olyan történelmi folyamatról, amelynek során a szocializmus minden országban, az emberek és népek életében egyaránt bebizonyítja majd az államok szilárd közösségének előnyeit.

Az objektív követelményeknek megfelelően pártjaink arra törekszenek, hogy a szocialista gazdasági integrációt meggyorsítsák és az egyes országok fejlődése szempontjából fontos egyéb lehetőségeket még alaposabban kihasználják. Egyre nélkülözhetetlenebbekké válnak az együttműködés új formái, amelyek lehetővé teszik számunkra, hogy együttesen tervezzük és hajtsuk végre egész termelési ágazatok fejlesztését, hogy a partnerek tudományos-technikai és gazdasági képességeit egyre nagyobb mértékben egyesítsük. A KGST jubileumi ülése ismét jelentős határozatokat hozott ezekre vonatkozólag.

A KAPITALIZMUS ÁLTALÁNOS VÁLSÁGÁNAK ÚJ JELENSÉGEI

Az évek során a kapitalizmus többször megpróbálkozott azzal, hogy megzavarja a KGST megerősödését és a nemzetközi nyilvánosság előtt lejárassa. A KGST azonban a világ legstabilabb és legdinamikusabban fejlődő gazdasági övezetévé vált. Ma már nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a szocialista közösség erőteljesen, folyamatosan fejlődik, miközben a kapitalizmus ismét mély válságba került.

A világnak a még a monopolkapitalizmus jármát nyögő részén a mély válság újra és újra bizonyítja, hogy a kapitalizmus történelmileg képtelen arra, hogy megoldja az emberiség életbe vágó kérdéseit. Harcunk szempontjából nagyon fontos, hogy állandóan figyelemmel kísérjük az imperialista világban lezajló folyamatokat, elemezzük őket és levonjuk belőlük a szükséges következtetéseket. Lényeges ez azért, mert felismerhetjük bennük a legutóbbi idők számos olyan politikai eseményének a hátterét és okát, amelyeket a mi nemzetközi politikai tevékenységünk és ideológiai munkánk szempontjából is számításba kell vennünk.

Meg kell állapítanunk: akármelyik oldalát nézzük is a kapitalista hatalmi rendszernek, Leninnek az imperializmust elemző tételei igazaknak bizonyultak, és napjainkban égetően időszerűek. Elég ha csak a nemzetközi konszernek megalakulását és gyors kiterjeszkedésüket említem meg. Lenin megállapította, hogy az imperializmus meghatározó vonása a monopóliumoknak a profit érdekében való korlátlan gazdasági és politikai hatalma.

Nagyon fontos ebben az összefüggésben Leninnek az a felismerése, hogy a monopóliumok kialakulásával a rendszerben rejlő ellentmondások is megnövekszenek és kiéleződnek. A tőkés termelési mód fonáksága éppen abban nyilvánul meg, hogy a termelés növekedése még jobban kiélezi az ellentmondásokat. Noha számos tőkésországban a termelés hosszú időn át viszonylag gyorsan emelkedett, a kapitalizmus ma mélyebb válságba jutott, mint eddig bármikor.

Az úgynevezett nyugati világ válsága „a mélyből" jön, ahogyan egy konzervatív nyugati újság írta. Pontosítsuk ezt: a kapitalista rendszer azért vesztette el politikai stabilitását, mert gazdaságilag labilis lett. Az állammonopolista gazdaságpolitika nem képes úrrá lenni az ellentmondásokon, amelyek a magántőkés tulajdonra alapított termelési módból, a profithajhászásból és a tőkés termelés anarchiájából származnak.

A mostani jelenségek arra engednek következtetni, hogy az imperialista világ gazdasága a hetvenes években sok szempontból inkább a húszas

és harmincas évekére, mint az ötvenes, hatvanas évekére fog hasonlítani. Ha a folyamatokat elemezzük, egyre jobban megmutatkozik, hogy a jelenlegi válság nem kizárólag a gazdasági ciklus tényezőire szorítkozik, hanem kiterjed a tőkés társadalom valamennyi területére.

A kapitalizmus általános válsága szemmel láthatóan új szakaszához érkezett, amely, mint már említettük, a tőkés társadalom egész rendszerét érinti. A második világháború befejezése óta még soha sem halmozódtak és bonyolódtak ennyire a válságjelenségek, mint amennyire ez ma, csekély eltérésekkel, valamennyi tőkésországban észlelhető. Nem becsüljük le azt a jelentős gazdasági és tudományos-technikai potenciált, amellyel a fejlett tőkésországok kétségtelenül rendelkeznek, és amelyet a szocializmussal való szembefordulásokor érvényre is juttatnak. De, mint már mondtuk, e folyamatok miatt joggal állapíthatjuk meg, hogy a kapitalizmus általános válsága nemcsak fokozódott, hanem minőségi változásokat, új vonásokat is mutat.

Mindez visszatükröződik korunk fő kérdéseiben és fő ellentmondásaiban. A szocializmus szerepe és befolyása gyorsan növekedett, az imperializmus uralmi köre és manőverezési lehetőségei tovább szűkültek. Folyamatosan és dinamikusan növekedett viszont a Szovjetuniónak és a szocialista államok közösségének gazdasága, nagyobb lett részesedésük a világ ipari termelésében, a nyersanyag- és energiaelőállításban, a világkereskedelemben. Manapság egyik imperialista centrumot – sem az Egyesült Államokat, sem Japánt, sem a Közös Piacot – sem lehet összevetni a KGST-országok stabil és dinamikus erejével.

A Szovjetuniónak, az NDK-nak és a többi baráti országnak az SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott békeprogramra alapozott politikája vereségre kárhoztatta az imperializmus agresszív és terjeszkedő stratégiáját és doktrínáit. Ez kedvezőbb feltételeket teremtett a népek nemzeti felszabadító mozgalmai és a tőkésországok munkásosztályának harca számára. Ezt a kapitalista országokban működő testvérpártok vezetői is megerősítették.

Közös forradalmi külpolitikánk egyszersmind hozzájárul ahhoz, hogy a kapitalista világrendszerben is bizonyos lazulás következzék be, és ellentmondásai még jobban kiéleződjenek. Az enyhülési politika sikere, a békés egymás mellett élés elveinek térhódítása következtében egyre nyilvánvalóbbá válik a nyugati agresszív körök kommunistaellenes doktrínáinak kilátástalansága. A monopolkapitalizmus arra kényszerül, hogy alkalmazkodjék a nemzetközi erőviszonyokhoz, amelyek továbbra is a szocializmus és a béke javára változnak meg. Ezáltal azonban a kapitalizmus semmit sem veszít lényének erőszakosságából és veszélyességé-

ből; és nem kerülik el a figyelmünket azok a kísérletek, amelyek a NATO fokozott felfegyverzésére, ennek az agresszív blokknak a megszilárdítására irányulnak, s az enyhülést ellenzők mesterkedései sem. Mi is mindent megteszünk, hogy a Szovjetunióval és a többi testvéri országgal szoros szövetségben továbbra is növeljük a szocializmus védelmi képességét, és az NDK honvédelmét a szövetségi kötelezettségeknek és a VIII. pártkongresszus határozatainak megfelelően fejlesszük. Ezzel is hozzájárulunk ahhoz, hogy az európai kontinensen az enyhülési tendencia határozza meg a helyzet alakulását, és hogy a békés egymás mellett élés elve váljék a nemzetközi kapcsolatok normájává, ahogy azt a Varsói Szerződés államai Politikai Tanácsadó Testületének legutóbbi ülésén megállapították.

Ha figyelemmel kísérjük a dolgok menetét a tőkés világban, azt láthatjuk, hogy mindenhol süllyed az ipari termelés növekedési rátája, stagnálást vagy visszaesést tapasztalhatunk. Az Egyesült Államokban, amely a tőkés világ társadalmi termelésének mintegy a felét állítja elő, 1974 első negyedévében 7 százalék volt a csökkenés. De még 1973 végén bizonyos emelkedésre számítottak. A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetben, amelynek minden fejlett tőkésország tagja, 1974-re a termelés 2–3 százalékos emelkedését várták, a valóságban azonban 1974 első negyedévében a termelés 3 százalékkal csökkent.

Főként olyan fontos gazdasági ágazatokat sújt a visszaesés, mint az építőipar, az autóipar, a textil- és ruházati ipar. A legutóbbi, áprilisra vonatkozó adatok szerint az Egyesült Államok autóiparában 21 százalékos az elmaradás a múlt évihez képest. Nagy-Britanniáében 18 százalékos, az NSZK-ében pedig 16 százalékos.

Jellemző az is, hogy az infláció tartós jelenséggé vált, és a stagnálás vagy a termelés csökkenése idején is fokozódik. 30 év óta az infláció most érte el legmagasabb fokát és most vált a növekedése a leggyorsabbá. Ami az NSZK-t illeti, a hetvenes években az infláció rátája megkétszereződött a hatvanas évekhez képest, az ötvenes évekhez képest pedig háromszorosára szökött. A létfenntartási költségek 1950 és 1955, valamint 1955 és 1960 között 10 százalékkal, 1960 és 1965, valamint 1965 és 1970 között 15 százalékkal, 1970 és 1974 között azonban már 29 százalékkal növekedtek.

Az imperialista államokban általában a létfenntartás költségei 1951 és 1960 között évi 3 százalékkal, 1961 és 1970 között évi 4 százalékkal, és 1971-től 1973-ig évi 6 százalékkal emelkedtek. 1974-ben az árak további gyors emelkedése várható.

Az uralkodó osztály arra használja fel az inflációt, hogy a válság ter-

heit a dolgozókra hárítsa át. Jellemző erre az Egyesült Államokban tapasztalható helyzet. Mialatt a profit átlagosan 16 százalékkal nőtt, 1974 első negyedévében a hivatalos statisztikai adatok szerint a reálbérek 5 százalékkal csökkentek. Múlt év októberéhez viszonyítva már 7 százalékkal voltak alacsonyabbak, és 1974. május elején az 1965. januári szintnek feleltek meg. Rekord profitnövekedés az egyik, a reálbérek csökkenése a másik oldalon. Ez jellemzi a tőkésországokban a jelenlegi helyzetet.

A kapitalizmus történetében először figyelhető meg ilyen hosszú ideig tartó, állandóan növekvő pénzügyi válság. Hivatalos előrejelzések szerint a vezető imperialista országok – az NSZK kivételével – nagy külkereskedelmi deficittel fogják zárni az 1974-es évet. Ez a hiány Nagy-Britanniában mintegy 10,5 milliárd dollárt, Japánban és Olaszországban 8,5 milliárd dollárt, Franciaországban 6,5 milliárd dollárt fog kitenni. Ezeknek a tőkésországoknak a nagy külkereskedelmi deficitje nem közömbös az NSZK számára sem, mert gazdasága nagymértékben függ az exportlehetőségektől. Éppen ezért olyan intézkedéseket akarnak tenni, amelyek célja, hogy a máris jelentkező negatív következményeket elhárítsa.

A kapitalizmus történetében eddig egyedülálló jelenségek miatt magától értetődik, hogy sorozatosan pénzügyi válságok robbannak ki. A pénzügyi manipulációk a világpiacon a konkurrencia harceszközévé váltak. Amikor a pénzt leértékelik, abban reménykednek, hogy emelkedni fog az export, mert áruik a leértékelés következtében a világpiacon olcsóbbak lettek. Azzal is megpróbálkoznak, hogy a konkurrenst pénzének felértékelésére kényszerítsék, miáltal annak árui drágábbak lesznek a világpiacon. Az, hogy a pénzt a kereskedelmi háború fegyverévé tették, jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy 1974 első négy hónapjában a dollár, a francia frank, a jen, a font sterling és a líra értéke – hivatalosan vagy nem hivatalosan – csökkent.

A kapitalista országok egyenlőtlen fejlődése következtében és a felsorolt tényezőkkel összefüggésben a versengés a tőkés világpiacon rendkívül kiéleződött. Ezt bizonyítják azok a megrázkódtatások és buktatók is, amelyekkel a Közös Piac találta szemben magát. Először esett szó náluk a széthullás veszélyéről. A tagállamok közötti összeütközések eddigi utolsó láncszeme, hogy Olaszország és Dánia korlátozták bevitelüket. A válságos fejlemények a nyugati országok jó néhány, a nyugat-európai társas viszonyról és a nyugat-európai közösségről táplált illúzióját rombolták szét. Az 1980-ig létrehozandó nyugat-európai politikai unió is kérdésessé vált, s mindazok a kísérletek, hogy megpróbáljanak az Egyesült Államokkal szemben versenyképesek maradni, és hogy csökkentsék a szocializmus befolyását. Bár ezeket a szándékokat nem szabad

figyelmen kívül hagyni, nyilvánvaló, hogy a szakadás egyre nő, és ennek az egyes országok politikájára más és más a hatása. „Meneküljön, aki tud" jelszóval az Európai Közösségek néhány országa megpróbálja menteni a saját érdekeit. De a tőkésországok fejlett nemzetközi gazdasági összefonódása miatt, főként Nyugat-Európában ezek a próbálkozások csak új konfliktusokat szülnek.

Ezeket a fejleményeket még az energiaellátás válsága is súlyosbítja, amit a nemzetközi monopóliumok rendkívüli mértékben kihasználnak. Példaként csak az Egyesült Államokra utalnék. Ott a szén-, gáz-, benzin- és atomenergia-termelés 5 mammutkonszern kezében összpontosul. Amikor ezek 10 évvel ezelőtt a nagyobb profit érdekében elhatározták, hogy nem létesítenek több olajfinomítót, nem nyitnak meg újabb földgázforrásokat, abban a biztos tudatban tették, hogy ugrásszerűen megnövekszik majd a kereslet. Így is lett. A benzin ára megkétszereződött, a fűtőolajé három-négyszeresére emelkedett, az elektromos energiáé még magasabbra. Egyidejűleg a profitok ebben az évben 100–200 százalékkal növekedtek.

Napjainkban a második világháború óta a legnagyobb érdekösszeütközésnek vagyunk a tanúi az egyes kapitalista államok és az imperializmus központjai: az Egyesült Államok, Nyugat-Európa és Japán között. Nemcsak azért, mert a közöttük levő gazdasági ellentmondások napvilágra kerültek, hanem mert jelentős politikai véleménykülönbségek is jellemzik a helyzetet. Ugyanakkor a felszabadult országok örvendetes módon megszilárdították gazdasági függetlenségüket a föld kincseinek államosításával, illetve a nyersanyagárak felemelésével, ami akadályt állít az imperialisták neokolonialista politikája elé.

A tőkések azzal próbálkoznak, hogy a válság terheit a dolgozókra hárítsák. A tőkésországokban fokozódik az osztályharc, ami egyre sűrűbben előforduló sztrájkokban nyilvánul meg. Nyugat-Európában, az Egyesült Államokban és Japánban 1969-től 1974 elejéig 225 millió dolgozó vett részt sztrájkokban, holott az előző 5 évben 164 millió volt a számuk. Egyes országokban – például az NSZK-ban is – a sztrájkolók száma a ciklikus válságokra emlékeztető méretekre növekedett. A harc gazdasági és politikai mozzanatai egyre szorosabbra fonódnak, és újabb rétegek csatlakoznak: állami alkalmazottak, tanárok, műszaki értelmiségiek stb.

A tőke és a munka, a társadalmi termelés és az egyéni kisajátítás közötti alapvető ellentét kiéleződik, és a hatalmasra nőtt profitokkal a dolgozók milliói és milliói reálbérének a stagnálása és csökkenése áll szemben. A munkanélkülieknek és azoknak a dolgozóknak a száma, akik

rövidített munkaidőben dolgoznak, az elmúlt 10 év alatt még soha nem volt ilyen nagy, mint most. A nyugati becslések szerint 1974-ben 18 millió munkanélküli lesz a fejlett tőkésországokban. Történetében először az NSZK-ban megközelíti az 1 milliót a munkanélküliek és a rövidített munkaidőben dolgozók száma.

Mindezek a fejlemények fokozzák a tőkésállamok labilitását. Ez nem utolsósorban abban is kifejeződik, hogy többségükben eléggé ingadozó egyensúly alakult ki a kormányon levő és az ellenzéki pártok között.

A legutóbbi időkben megszaporodtak a tőkésországokban a kormányválságok. Konzervatív kormányok (Angliában), szociáldemokrata kabinetek (az NSZK-ban és néhány skandináv államban) csakúgy, mint kereszténydemokraták és szocialisták koalíciós kormányai kerültek szorult helyzetbe. Napjainkban a kapitalizmus valósága egyértelműen azt bizonyítja, hogy minden állítással és elmélettel szemben nincs olyan „szigete a stabilitásnak", amelyet az általános válság megkímélt volna.

Elvtársak!

Pártunk és az NDK népe ismerik azokat a nagy erőfeszítéseket, amelyeket a Szovjetunió, a szocialista államok közössége és Leonyid Brezsnyev elvtárs személyesen is már évek óta kifejtett az ellenfeleinkkel való vitákban. Mi is átéltük már a közvetlen szembekerülés idejét, és nem fogjuk azt elfelejteni. Ellenfeleink a legkülönbözőbb eszközöket felhasználták az NDK ellen. Összeütközésre került sor, provokációkra és gyilkosságokra. 1961. augusztus 13-án intézkedtünk a nyugati határok és a Nyugat-Berlin felőli határ védelméről. Ezzel gátat emeltünk a hidegháborúnak.

Most más a helyzet. Ez minden szónál ékesebben bizonyítja a Szovjetunió és a szocialista közösség politikájának helyességét. Bizonyítja az NDK politikájának helyességét is, és szilárd kapcsolatunkat a szocialista közösséghez.

Politikai feladataink megoldása során az elmúlt 10 évben helyzetünk megszilárdult. A Szovjetunió és a többi szocialista ország egységes stratégiájának eredményeként a nemzetközi jognak megfelelően sikerült elismertetni a háború utáni európai határokat, elérni az NDK nemzetközi elismerését. A szocialista közösség államai előreléptek az európai biztonság kérdéseiben is. De nemcsak Európában, hanem az egész nemzetközi helyzetben nagy változások mentek végbe. Most az a feladat, hogy az elért eredményeket megtartsuk és tovább fejlesszük.

Ha az európai népek akarata megvalósul, és a biztonsági és együttműködési konferenciát sikerül eredményesen lebonyolítani, annak nemcsak általánosságban lesznek előnyös politikai kihatásai. Az a lehetőség,

hogy nemzedékek számára megőrizzük a békét, a népek szoros szövetségét hívja életre. Köztudomású, hogy a nemzetközi enyhülésért vívott harc nagyon feszült küzdelem. Győzelmét nem lehet elérni „mindent vagy semmit" politikával. Ami az európai biztonsági és együttműködési konferenciát illeti, mi is, mint a béke és enyhülés valamennyi híve azon vagyunk, hogy azt a legrövidebb időn belül és a legmagasabb szinten fejezzék be.

Az európai békéért, biztonságért és együttműködésért vívott harcunkra nagy hatással voltak Brezsnyev elvtárs és Nixon elnök harmadik találkozójának eredményei. A tárgyalások végeztével ünnepélyesen aláírják majd a Szovjetunió és az Egyesült Államok közötti újabb megállapodásokat, amelyek a háborús veszély csökkentését és az enyhülési folyamat folytatását fogják előmozdítani.

A találkozó újból kiemelte, hogy a béke biztosítása szempontjából milyen nagy a Szovjetunió és az Egyesült Államok közötti együttműködés elmélyítésének a nemzetközi jelentősége. Mindkét fél megelégedéssel állapította meg, hogy az 1972-es szovjet–amerikai csúcstalálkozó óta a közös erőfeszítések eredményeként sikerült elérni, hogy ez alatt a viszonylag rövid idő alatt a kapcsolatokban lényeges változások jöjjenek létre.

A moszkvai tárgyalásokon a felek megerősítették elhatározásukat, hogy a szovjet–amerikai kapcsolatokat a békés egymás mellett élés és a kölcsönös biztonság alapján, a két ország közötti egyezmény szellemének és szövegének szigorú megtartásával fogják fejleszteni. Egyidejűleg felvázolták a nemzetközi kapcsolatok további alakulásának körvonalait is. E kapcsolatoknak a háborús veszély elhárítását kell szolgálniuk, főképpen az olyan háborúét, amely az atomfegyverek és más tömegpusztító fegyverek alkalmazását vonná maga után. A fegyverkezési versenyt korlátozni kell, majd teljesen megszüntetni. Főként a stratégiai fegyverkezésre vonatkozik ez. A végső cél az általános és teljes leszerelés, megfelelő nemzetközi ellenőrzés mellett. Ide tartozik még az együttműködés a nemzetközi feszültségek és a katonai konfliktusok okainak megszüntetésében. További fontos feladat az enyhülési folyamat tartóssá tétele és kiterjesztése az egész világra. Végül is a nemzetközi politikai helyzet megjavítására tett fáradozások átfogó, mindkét fél számára előnyös együttműködést eredményeznek majd a kereskedelem, a gazdaság, a tudomány, a technika és a kultúra területén a szuverenitás, az egyenjogúság és az egymás belügyeibe való be nem avatkozás elveinek alapján. Mindez kifejezi azokat a törekvéseket, amelyek a két ország lakossága közötti egyetértést és bizalmat célozzák.

Természetesen közben nem feledkezünk meg a jelenlegi helyzet bonyolultságáról. Nem megy minden olyan simán, ahogy első látásra tűnik. Mindig számolnunk kell azzal, hogy az enyhülés útján tett minden lépés a jövőben is az enyhülést ellenzők elkeseredett ellenállásába fog ütközni.

Napjainkban a békés egymás mellett élés politikája nem helyezi hatályon kívül a szocializmus és a kapitalizmus között objektíven létező osztályharcot. Az a célja, hogy a múlt és a jövő társadalmi rendszere közötti elkerülhetetlen ellentétet a háborús megoldások kikapcsolásával, minden állam önállóságának tiszteletben tartásával és a határok sérthetetlenségével vezesse le. Ebben a szellemben folytatjuk következetesen a békés egymás mellett élés politikáját, és biztosak vagyunk benne, hogy további sikereket fogunk elérni.

A PÁRT EREJE JÖVŐ SIKEREINK ZÁLOGA

A Politikai Bizottság beszámolójában és a vitában is joggal szóltak az elvtársak arról, hogy a párt politikai és szervezeti megerősítése, pozícióinak megszilárdítása a társadalmi életben – ez volt a legfontosabb feltétele annak a haladásnak, amelyet népünk az NDK megalapítása óta megtett.

Pártunk céltudatosan és folyamatosan érvényesítette vezető szerepét a társadalom életének valamennyi területén, s közben maga is fejlődött. Az NSZEP és Központi Bizottsága a munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, az értelmiség és országunk valamennyi dolgozójának bizalmát élvezi, és ezt a bizalmat forradalmi harcokban vívta ki magának.

A szocialista társadalom fejlődése és a nemzetközi folyamatok is állandóan új és magasabb követelményeket állítanak a pártmunka elé. Mi, kommunisták mindig készek vagyunk rá, hogy teljesítsük ezeket a követelményeket. Erre mozgósít minket tudományos világnézetünk, erre indítanak gyakorlati harci tapasztalataink és a párt vezető szerepéről alkotott felfogásunk.

Az elmúlt hónapok megmutatták, hogy a vezetőségválasztások tapasztalatait jól használtuk fel arra, hogy ezt az alkotó lendületet megőrizzük, sorainkat megerősítsük és növeljük a párt befolyását az egész társadalom életére.

Ha össze akarjuk foglalni a tapasztalatokat, amelyeket a legkülönfélébb szinteken és munkaterületeken gyűjtöttünk, elmondhatjuk: az alapkérdés az, hogyan vezessék tovább a pártszervezetek a fejlett szocialista társadalom építését, hogyan oldják meg a nagy és bonyolult gazdasági feladatok megvalósításának ideológiai irányítását.

Erre ügyeljenek a pártszervezetek. Ne tévesszék szem elől, hogy a politika, az ideológia és a gazdaság egysége nemcsak a nagy, átfogó összefüggésekben létezik, hanem hogy e tényezők a mindennapi gyakorlatban, a legkisebb munkahelyen és minden ember cselekedeteiben is oszthatatlan egységet képeznek. Mindenféle emberi tevékenység a gazdasági, politikai, ideológiai érdekek és szükségletek valamely egymásra hatásából fakad. Mennyi alkotó erőt és energiát mozgósíthat a pártszervezet, ha ért ahhoz, hogyan lehet ezt az egymásra hatást elősegíteni, még tudatosabbá tenni.

Szeretném nyíltan megmondani: az olyan pártvezetés, amelyik nincs tisztában ezekkel a folyamatokkal, nem tudja kellőképpen ösztönözni a dolgozókat, és csodálkozva fogja látni, hogy lankad a munkaverseny és akadozik a terv teljesítése. Ha beáll a szellemi apály, gazdasági eredményeket sem lehet elérni.

Kedves elvtársak! A minőség elsőrendű kérdés nálunk. Ez a pártmunkára is vonatkozik. A minőség megjavítása itt kétségkívül sokoldalú feladat. Magában foglalja a párt törhetetlen egységét és a tömegekhez fűződő szoros kapcsolatát is. Ide tartozik még a széles körű párton belüli demokrácia, a tudatos párt- és állami fegyelem és a hatékony vezetés minden szinten. Meghatározó szerepe van a párttagok ideológiai állhatatosságának és a párt összetételének is abban, hogy a párt vezető szerepe magas színvonalú pártmunkával valósuljon meg.

A párt vezető szerepének növekedését elősegíti, ha a dolgozókat növekvő mértékben vonják be az állami és a társadalmi ügyek közvetlen irányításába. Minden kommunistának érdeke – és dolgoznia is kell érte –, hogy a demokratikus intézmények és létesítmények, a tömegszervezetek és a Nemzeti Front bizottságainak működése állandóan tökéletesedjék, minél több embert serkentsenek alkotó munkára és ezáltal az ország megerősítésére.

A minőség kérdéséhez tartozik a munkásosztály szoros kapcsolata is szövetségeseivel, az NDK Nemzeti Frontjába tömörülő társadalmi erőkkel való együttműködés ápolása és fejlesztése.

A pártszervezetek agitációs és propagandamunkájukban használják fel az NDK fennállásának 25. évfordulójára folyó előkészületeket arra, hogy minden dolgozó megértse az elért eredmények és a jövő célkitűzései közötti összefüggéseket; a tervteljesítés és túlteljesítés s a forradalmi világfolyamat kapcsolatát; az egyéni, üzemi és össztársadalmi érdekek viszonyát.

A nemzetközi méretekben és népünk életében végbement változások tudatos ismeretét gyümölcsöztessük a politikai, ideológiai és gazdasági

munkában. Köztudomásúan a nyílt beszéd hívei vagyunk és mindenféle képmutatás ellenségei. A nyárspolgáriság nemcsak idegen a kommunistáktól, hanem ártalmas is a szocializmus ügyének.

A pártszervezet hatóerejének fontos feltétele a tartalmas, a lenini normáknak megfelelő pártélet. Megnyilvánulásai többek között a magas politikai követelmények szellemében tartott taggyűlések, a napi munka és a fontos problémák megvitatása a kommunista összetartozás és az elvtársi bizalom légkörében.

A párttagoknak megnőtt az öntudata, képzettsége és a pártmunkában szerzett tapasztalata, ezért a vezetők vizsgálják meg, hogy ezt kellőképpen figyelembe veszik-e. Sok elvtárs tud és akar igényesebb feladatokat vállalni. Fontos persze, hogy a felkészültség és a tevékenység értéke, haszna mindig arányban legyen, mert a pártéletnek is hatékonynak kell lennie.

Máris látható, hogy a baráti szocialista országok együttműködésével a pártmunka új formái bontakoznak ki. Ez a folyamat a jövőben kétségkívül el fog mélyülni, kifejleszti a proletár internacionalizmus érzését, és jó lehetőségeket nyújt majd a nemzetközi tapasztalatcserére is valamennyi szinten.

Kedves elvtársak!

Az NDK megalapításának 25. évfordulója a küszöbön áll. Ez a negyedszázad már szinte történelmi távlatú időszak. Amikor a köztársaságot megalapítottuk, amikor az ifjúság abban a történelmi fáklyásmenetben hűséget esküdött a nép ügyének és megfogadta, hogy minden erejét és tudását az alkotó munkának szenteli, és olyan államot teremt, amely a dolgozó emberek érdekeit fogja képviselni, akkor forradalmi elhatározásra jutottunk, olyan elhatározásra, amely összhangban volt a történelmi haladás törvényeivel és követelményeivel. Tudtuk, hogy ez az út, amit választottunk, nem lesz könnyű. S ma elmondhatjuk: harcunkat siker koronázta. Ami valaha csak álomkép volt, az ma valóság

Mi, kommunisták büszkék vagyunk arra, hogy Karl Marx és Friedrich Engels szülőhazájában felépítettük az új társadalmi rendszert. Teljes joggal állíthatjuk: a német történelem legjobb hagyományai keltek életre a mi munkás-paraszt köztársaságunkban.

Van-e, aki elfelejtheti, hogy gyakran milyen nehéz volt a dolgunk, milyen harcokat kellett vívnunk az olyan veszélyes és alattomos ellenség ellen, mint a német imperializmus? Megfeledkezhetünk-e a közvetlen katonai fenyegetés időszakáról, a fiatal szocialista államunk elleni gazdasági háborúról, az NDK elleni politikai bojkottról? Sokszor megpróbálta az imperialista ellenség, hogy feltartóztasson bennünket utunkon, sőt,

hogy el is pusztítson. Eközben Európa békéje nemegyszer csak egy hajszálon függött. De kiálltuk ezeket a próbákat, s köztársaságunk 25. évfordulója alkalmából elmondhatjuk, hogy az NDK-ban győzött a szocializmus.

A SZERZŐDÉSEK MEGTARTÁSA SZILÁRD ALAPOT TEREMT EURÓPA TARTÓS BÉKÉJÉHEZ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT XI. KONGRESSZUSÁN ELHANGZOTT FELSZÓLALÁS

1975 MÁRCIUS 19.

Nagy öröm számomra, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt XI. kongresszusa küldötteinek, a szocialista Magyarország kommunistáinak és dolgozóinak átadhatom a Német Demokratikus Köztársaság kommunistái és népe testvéri üdvözletét.

Az önök pártkongresszusa olyan időben tanácskozik, amikor népeink rendkívül nagy jelentőségű esemény megünneplésére készülnek: 30 éve szabadította fel őket a dicsőséges szovjet hadsereg a fasizmus alól. Az a nagyszerű mérleg, amelyet a Magyar Népköztársaság nemzeti ünnepének előestéjén az önök kongresszusa megvonhat, meggyőzően tükrözi a szocializmus társadalmat megújító erejét, a szocializmusnak pedig Magyarországon is a Szovjetunió történelmi tette nyitott utat.

Nagy érdeklődéssel hallgattuk a Központi Bizottság tartalmas és előremutató jelentését, amelyet Kádár János elvtárs terjesztett elő. Tanácskozásuk pedig szemléletes képet nyújt a magyar munkásosztály, a magyar nép alkotó munkájáról, öntudatáról, szorgalmáról és tudásáról, azokról az eredményekről, amelyeket a szocializmus anyagi-műszaki alapjának kiszélesítésében, a népgazdaság hatékonyságának emelésében és a lakosság anyagi és kulturális színvonalának állandó javításában elértek.

A kongresszus elé terjesztett határozati javaslat és a programtervezet a fejlett szocialista társadalom építésének jelentős történelmi szakaszát jelzi a Magyar Népköztársaságban. A kongresszus előkészítése, a tárgyszerű és konstruktív véleménycsere a magyar kommunisták e legmagasabb fórumán mutatja, hogy a magyar munkásosztály a többi dolgozó osztállyal és réteggel együtt milyen lendülettel kezd hozzá az új feladatok megoldásához. Szívből kívánunk önöknek sikert a munkájukhoz!

Kedves elvtársak!

Egész politikai tevékenységünk arra irányul, hogy erősítsük a szocialista államok közösségét és minden tekintetben tökéletesítsük a Varsói Szerződés és a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa szervezetét, vala-

mint országaink együttműködésének egyéb formáit. Ez a legfontosabb biztosítéka annak, hogy felépítsük a szocializmust és a kommunizmust. Ezzel egyidejűleg létrejönnek a feltételek a nemzetközi erőviszonyok további megváltozásához a szocializmus és a béke javára.

Nagy örömmel állapíthatjuk meg, hogy a Német Szocialista Egységpártot és a Magyar Szocialista Munkáspártot, államainkat és népeinket a barátság szilárd, megbonthatatlan szálai fűzik össze. Kapcsolataink a marxizmus–leninizmus közös tanításain, céljaink és feladataink azonosságán nyugszanak. A fasizmus és a háború ellen, a szocializmus ügyének győzelméért vívott közös harcban felhasználjuk a német és a magyar kommunisták gazdag forradalmi hagyományait.

A Német Szocialista Egységpárt VIII. kongresszusa és a Magyar Szocialista Munkáspárt X. kongresszusa óta pártjaink és államaink kapcsolatai minőségileg új szintre emelkedtek. A gazdasági és tudományos téren folyó intenzív együttműködés, mindenekelőtt a termelésben és a kutatásban, továbbá az egyre növekvő árucsere nemcsak országaink, hanem az egész szocialista közösség gazdasági potenciáljának erősítését szolgálja.

Ez a testvéri együttműködés elősegíti, hogy népeink kölcsönösen jobban megismerjék egymást. Szocialista országaink közeledésének történelmi útját következetesen folytatni kívánjuk. Ebben a folyamatban egyre jobban kibontakoznak a szocialista közösséghez tartozó országok rokonvonásai, egyre szorosabban tömörülnek a kommunizmusért és a világbékéért folytatott harc élcsapata, a Szovjetunió körül.

A Német Szocialista Egységpárt most lép legközelebbi kongresszusa előkészítésének szakaszába. A mi mérlegünk is pozitív. Megállapíthatjuk, hogy az NSZEP VIII. kongresszusa új szakaszt nyitott a fejlett szocialista társadalom felépítésében az NDK-ban. Megerősödött a fejlett szocialista társadalom anyagi-műszaki bázisa; tervszerűen emelkedett népünk anyagi és kulturális szinvonala.

Kedves küldött elvtársak!

A szocializmus történelmi vívmányai mélyrehatóan befolyásolják a nemzetközi fejlődés menetét. Ezt bizonyítják a főként az SZKP XXIV. kongresszusának békeprogramja alapján összehangolt szocialista külpolitika jelentős sikerei. Béke, biztonság és szabad fejlődés a világ minden népének – ezzel a haladó és humanista jelszóval fejezte ki Leonyid Iljics Brezsnyev elvtárs a kongresszusukon elhangzott felszólalásában közös harcunk értelmét és célját az elkövetkező szakaszra. Ezért küzd az egész békeszerető emberiség!

Európa jövője szempontjából döntő fontosságú az olyan szerződések és kötelezettségvállalások rendszerének a létrehozása, amely szerződések

lelkiismeretes megtartása szilárd alapot teremt földrészünk tartós békéjéhez. Mint ismeretes, a Német Demokratikus Köztársaság konstruktívan hozzájárult e feladat teljesítéséhez, s a jövőben is ezen az úton fog járni. Teljes mértékben osztjuk véleményüket: kudarcra vannak ítélve mindazok a kísérletek, hogy újból feltámasszák a hidegháború idejéből származó, régen csődöt mondott doktrínákat és mesterkedéseket.

Az európai biztonsági és együttműködési konferenciának nagy jelentőséget tulajdonítunk. A népek joggal várják a konferencia közeli sikeres befejezését a legmagasabb szinten. Hozzájárulni ehhez éppen a 30. évében annak, hogy Európa népei felszabadultak a fasizmus alól, fontos politikai és erkölcsi kötelességünk.

Mi, kommunisták nagyon jól tudjuk, hogy a béke nem hull az ölünkbe, még sok akadályt kell leküzdenünk, amíg tartósan biztosíthatjuk. Az enyhülés legkülönbözőbb árnyalatú ellenzői még nem tették le a fegyvert. Közös platformra kerültek e kérdésben a hidegháborút visszasírók a pekingi vezetőkkel, akik a Szovjetunió és a többi szocialista ország békepolitikája ellen mind nyíltabban és ellenségesebben folytatják mesterkedéseiket.

A nemzetközi enyhülés megszilárdításában és elmélyítésében a további sikerek döntő feltétele, hogy valamennyi antiimperialista erő szorosan együttműködjék. Az elmúlt esztendő eseményei meggyőzően bizonyították, hogy az antiimperialista erők harca annál eredményesebb, minél egységesebben és kezdeményezőbben lépnek fel a marxizmus–leninizmus és a proletár internacionalizmus alapján álló kommunista és munkáspártok. Fontos szakasz lesz ezen az úton az európai kommunista és munkáspártok konferenciája, amelynek előkészítése megkezdődött. Megtisztelő számunkra, hogy a Német Demokratikus Köztársaság fővárosa lesz e nagy jelentőségű konferencia színhelye.

A Német Szocialista Egységpárt osztja a testvérpártok véleményét, hogy most már megértek a feltételek valamennyi kommunista és munkáspárt új nemzetközi tanácskozásának előkészítésére.

Végezetül engedjék meg, kedves elvtársak, hogy minden magyar kommunistának, a Magyar Népköztársaság minden dolgozójának szívből kívánjak újabb sikereket a fejlett szocialista társadalom építésében, a Magyar Szocialista Munkáspárt XI. kongresszusa határozatainak végrehajtásában.

TARTALOM

5 MINDEN ERŐNKKEL A DOLGOZÓK JÓLÉTÉÉRT

Részletek a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának a párt VIII. kongresszusán elhangzott beszámolójából (1971. június 15.)

61 A VÁLASZTÁSI ELŐKÉSZÜLETEKRŐL

Részletek az NSZEP Központi Bizottsága 2. ülésén tartott beszédből (1971. szeptember 16.)

69 ALAPOSAN TANULMÁNYOZZUK A FORRADALMI MUNKÁSMOZGALOM ELMÉLETÉT ÉS GYAKORLATÁT

Részletek az 1971/72-es pártoktatási év megnyitásakor, Berlinben mondott beszédből (1971. szeptember 24.)

79 TOVÁBBI JÓ MUNKÁVAL ERŐSÍTSÜK SZOCIALISTA HAZÁNKAT

Zárszó a Május 8. Gépgyár választási nagygyűlésén Karl-Marx-Stadtban (1971. október 8.)

85 A SZOCIALISTA KATONAI SZÖVETSÉG ERŐSÍTÉSE A BÉKE ÉS AZ EURÓPAI BIZTONSÁG ZÁLOGA

Részletek a katonai akadémiák végzett növendékei előtt mondott beszédből (1971. október 13.)

97 A TUDOMÁNY ÉS A POLITIKA ÖSSZEFÜGGÉSE A SZOCIALISTA TÁRSADALOMBAN

A „Béke és Szocializmus" 1971. decemberi számában megjelent cikk

109 A VIII. KONGRESSZUS HATÁROZATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁRÓL

Részletek az NSZEP Központi Bizottsága 4. ülésén mondott zárszóból (1971. december 17.)

125 A SZOCIALISTA KATONAI SZÖVETSÉG EGYSÉGÉNEK ÉS ÖSSZEFORROTTSÁGÁNAK TOVÁBBI MEGSZILÁRDÍTÁSÁÉRT

Felszólalás a Varsói Szerződés honvédelmi miniszteri bizottsága ülésén (1972. február 10.)

128 A SZOCIALIZMUS BÉKEPOLITIKÁJA DÖNTŐ MÓDON BEFOLYÁSOLJA A NEMZETKÖZI POLITIKÁT

Részletek az NSZEP Lipcse megyei pártszervezete propagandistáinak nagygyűlésén elmondott beszédből (1972. március 10.)

135 PARASZTSÁGUNK ÚJ ÉLETET KEZDETT A MUNKÁSOSZTÁLY OLDALÁN

Beszéd a XI. parasztkongresszuson, Lipcsében (1972. június 9.)

144 ELVTÁRSI EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN A SZAKSZERVEZETEKKEL

Felszólalás a Szabad Német Szakszervezeti Szövetség 8. kongresszusán (1972. június 27.)

155 AZ NDK IFJÚSÁGA ÉS KORUNK FELADATAI

Részletek a Szabad Német Ifjúság tisztségviselőinek berlini konferenciáján elhangzott beszédből (1972. október 20.)

172 A SZOVJETUNIÓ ÉS AZ NDK ELTÉPHETETLEN SZÖVETSÉGE

Az „Einheit" 1972. novemberi számában megjelent cikk

184 AZ NDK NEMZETKÖZI HELYZETE MEGSZILÁRDULT

Részletek a Politikai Bizottságnak az NSZEP KB 9. ülésén elmondott beszámolójából (1973. május 28.)

208 TÁMOGASSUK AZT, AMI ÚJ ÉS HALADÓ TÁRSADALMUNK ÉLETÉBEN

A „Neues Deutschland"-ban megjelent interjú (1973. november 1.)

227 NINCS MÁS ALTERNATÍVA, MINT A BÉKÉS EGYMÁS MELLETT ÉLÉS

A „The Associated Press" amerikai hírügynökségnek adott interjú (1974. május 30.)

236 JÓ MUNKÁVAL KÉSZÜLÜNK A NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG FENNÁLLÁSÁNAK 25. ÉVFORDULÓJÁRA

Részletek az NSZEP Központi Bizottsága 12. ülésén elhangzott záróbeszédből (1974. július 5.)

255 A SZERZŐDÉSEK MEGTARTÁSA SZILÁRD ALAPOT TEREMT EURÓPA TARTÓS BÉKÉJÉHEZ

A Magyar Szocialista Munkáspárt XI. kongresszusán elhangzott felszólalás (1975. március 19.)

A KIADÁSÉRT FELEL A KOSSUTH KÖNYVKIADÓ IGAZGATÓJA. SZERKESZTETTE FONÓ GYÖRGYNÉ. A KÖTÉSTERV SZÁNTÓ TIBOR MUNKÁJA. MŰSZAKI VEZETŐ SZÉCSI ANDOR. MŰSZAKI SZERKESZTŐ GYENES L. GYÖRGY. A SZEDÉST 1975. III. 28-ÁN KEZDTÉK MEG. MEGJELENT 1975. IX. 15-ÉN, 3000 PÉLDÁNYBAN. TERJEDELME 19,8 (A/5) ÍV. 75.1112/1/3311 – ZRÍNYI NYOMDA, BUDAPEST. FELELŐS VEZETŐ BOLGÁR IMRE VEZÉRIGAZGATÓ